

2022 ЖЫЛҒЫ ТҰРАҚТЫ ДАМУ ТУРАЛЫ ЕСЕП

МАЗМҰНЫ

2022 ЖЫЛ ТҰРАҚТЫ ДАМУ КОНТЕКСТІНДЕ	3
ОСЫ ЕСЕП ТУРАЛЫ	4
ДИРЕКТОРЛАР КЕҢЕСІ ТӨРАҒАСЫНЫҢ СӨЗІ	6
БАСҚАРМА ТӨРАҒАСЫНЫҢ СӨЗІ	9
БАНКТИҢ ПОРТРЕТІ	13
ТҰРАҚТЫ ДАМУДЫ БАСҚАРУҒА КӨЗҚАРАСЫМЫЗ	27
ЖОҒАРЫ ТҰРАҚТЫЛЫҚ ЖӘНЕ ЖҮЙЕЛІК МАҢЫЗДЫЛЫҒЫ	72
БІЗДІҢ НАЗАРЫМЫЗДА - КЛИЕНТТЕР	81
АДАМИ КАПИТАЛДЫ ДАМУ	93
ҚОРШАҒАН ОРТА ЖӘНЕ ҚОҒАМ	110
ҚОСЫМШАЛАР	123

2022 ЖЫЛ ТҰРАҚТЫ ДАМУ КОНТЕКСТІНДЕ

Halyk Bank – Қазақстан нарығындағы көшбасшы қаржы институты:

553,8 млрд теңге – таза пайдасы (2021 жылы 462,4 млрд теңге, өсім 19,8%-ды құрады)

31,1% – активтер мөлшері бойынша нарық үлесі (2021 жылы 31%)

9,9 млн – бөлшек бизнестің белсенді клиенттері (2021 жылы 9,0 млн)

ҚР ең ірі компанияларының **80%**-ы Банк клиенттері болып табылады

Ел экономикасындағы жоғары әлеуметтік маңыздылығы мен жүйе құраушы рөлі:

Зейнетақы мен әлеуметтік төлемдерді төлеу бөлігіндегі ең ірі төлем агенті – 2,5 млн клиент

Көптеген мемлекеттік бағдарламалар шеңберінде Банк бөлінген қаражат сомасы бойынша, сондай-ақ қол қойылған субсидиялау және кепілдік беру шарттарының саны мен көлемі бойынша көшбасшы орынға ие

Бірінші таңдау Банкі:

Қазақстан бойынша **572** қызмет көрсету орны

Айналымда **17,5** млн карта

Клиенттердің қызмет көрсету сапасына қанағаттану көрсеткіші (CSI)¹:

- **89% – бөлшек бизнес клиенттері (2022 жылы 95%)**
- **93% – ШОБ клиенттері (2022 жылы 99%)**

Банк бөлімшелерінің **1/5** бөлігі елдің шағын және моноқалаларында орналасқан

Экожүйелік өнімдерді құруға және дамытуға назар аудару

Halyk Club – Банк карталарын ұстаушыларға арналған эксклюзивті клуб

Halyk Tour – бірыңғай туристік сервис

Kino – кинотеатрларға билет сатып алу сервисі

Halyk Invest – қоғамдық IPO бағдарламаларын қоса алғанда, инвестициялық құралдарға оңай қол жеткізу

Halyk Travel – авиа, т/ж билеттерін және қонақ үйлерді онлайн брондау қызметтерін таңдау және сатып алу сервисі

Auto Insurance – бөлшек бизнес клиенттеріне арналған автосақтандыру өнімдері

Halyk Maps – қала картасында Банк бөлімшелерінің, банкоматтардың, терминалдар мен серіктестердің орналасқан жері

Halyk Market – Интернетте сатып алу үшін сенімді және ыңғайлы технологиялық шешім. төлемнің барлық тәсілдері қолжетімді – кредиттер, бөліп төлеу, карталық төлемдер

Halyk Info – клиенттерге жеке көмекші (негізгі сөздер мен жиі қойылатын сұрақтар бойынша іздеу)

Маркетплейс – Halyk Bank-тің ең тиімді қаржы өнімдерін пайдалана отырып, серіктестерден тауарларды сатып алуға мүмкіндік беретін «Halyk» тобының экожүйесіндегі стратегиялық өнім

Gov Tech – қолжетімді мемлекеттік сервистерді оңтайландыру және Банктің бейінді бизнес-процестеріне интеграциялау мақсатында мемлекеттік қызметтер мен сервистерді мобильді қосымшаға аудару

Цифровизацияға ерекше назар:

Halyk Homebank – Google Play және App Store-да «Қаржы» санатындағы тегін мобильді қосымшалардың ішінде #1

5,4 млн MAU (ай сайынғы белсенді пайдаланушылар) / **1,712** мың DAU (күн сайынғы белсенді пайдаланушылар) – жылына **26,2%**-ға өсім / жылына **27,4%**-ға өсім

Onlinebank – Қазақстанның бизнеске арналған мобильді банктерініңрейтингінде #1

КБ жән ШОБ клиенттеріне арналған Onlinebank – онлайн-банкінгтің 417,5 клиенті, қосымшаның Веб + мобильді нұсқасында 253,7 мың MAU (жылына 62,2%-ке өсім).

Біздің қызметкерлер:

- **16 325** адам – Банк қызметкерлерінің саны
- **71%** – әйелдердің үлесі

В целях заботы и поддержки благополучия работников Банк пересмотрел систему мотивации и увеличил оплату труда работников

Экологиялық әсерлер*:

- **8,5%** – Scope 1 шығарындыларын қысқарту
- **0,3%** – Scope 2 шығарындыларын қысқарту
- **10,5%** – суды тұтынудың ұлғаюы (Түркістан және Ақтау қалаларында пайдалануға берілген жаңадан салынған әкімшілік ғимараттарға байланысты 2021 жылмен салыстырғанда су тұтынудың 10,5%-ға артуы)
- **5,6%** – пластикті тұтынуды азайту (төлем карталарынан)
- **29%** – қағазды тұтынуды азайту – шамамен 4 000 ағаш құтқарылды
- **7%** – неғұрлым экологиялық энергия көздеріне көшу жөніндегі бастаманы іске асыру есебінен көмір тұтынуды қысқарту, бұл ретте энергия тұтынудың жалпы көлеміндегі көмірдің үлесі 1%-ды құрайды

* 2021 жылмен салыстырғанда

¹ 2022 жылы Ресей Федерациясына салынған санкциялар мен шектеулермен (оның ішінде «СберБанк» АҚ қызметін тоқтату) әлемдегі геосаяси жағдайдың шиеленісуіне байланысты клиенттердің қанағаттану деңгейінің төмендеуінің жалпы тенденциясы байқалады.

Заңды тұлғалар бойынша кредит беру шарттарын қатаңдату және мөлшерлемесін арттыру факторлары көрініс тапты.

ОСЫ ЕСЕП ТУРАЛЫ

Осы есеп туралы

Бұл есеп TCFD ұсынымдарына сәйкес ақпаратты ашуды білдіреді, Банктің көміртегі ізін азайту жөніндегі күш-жігеріміздің дамуын көрсетеді. Есепті әзірлеу кезінде Қазақстан қор биржасының (KASE) Листингтік қағидаларының талаптары ескерілді және тұрақты даму жөніндегі есептілікке қатысты Лондон қор биржасының (LSE) ұсынымдары назарға алынды.

Климат туралы деректер, ақпаратты ашу және технология дамуын жалғастыруда және біз шығарындыларды есептеу және тәуекелдерді бағалау әдістемесін көміртексіздендіру бойынша міндеттемелеріміз орындалған кезде өзгертін ландшафтқа бейімдейтін боламыз.

Halyk Bank-тің тұрақты дамуы туралы есебі Банк Басқармасының шешімімен бекітіледі және корпоративтік интернет-сайтта қазақ, орыс және ағылшын тілдерінде жариялау арқылы мүдделі тараптардың назарына жеткізіледі. (https://halykbank.kz/about/shareholders_investors/investoram)

Есеп шекаралары

Есепте «Қазақстан Халық Банкі» АҚ-ның және оның Қазақстандағы филиалдарының (есепте Halyk Bank немесе Банк деп аталады) 2022 жылғы 1 қаңтардан бастап 2022 жылғы 31 желтоқсанды қоса алған күнге дейінгі кезеңдегі қызметі туралы ақпарат берілген. Қаржылық деректер, егер мәтін бойынша өзгеше тікелей көрсетілмесе, халықаралық қаржылық есептілік стандарттарына сәйкес дайындалған аудиттелген қаржылық есептілікке сәйкес ұсынылады.

Банк халықаралық консультанттармен бірлесіп әзірлеген Жол картасына сәйкес еншілес ұйымдар өз қызметіне ESG енгізу жөніндегі іс-шаралар жоспарларын қабылдады, жауапты қаржыландыру саясаттары бекітілді және компаниялардың өз қызметіне ESG-қағидаттарын енгізуге көзқарасын көрсететін басқа да нормативтік құжаттар қабылданды. Еншілес ұйымдарға 2022 жылдан бастап компаниялардың басқару органының назарына тұрақты даму қағидаттарына бейілділігін және компаниялардың алдына қойылған тұрақты даму саласындағы міндеттерге қол жеткізудегі прогресті көрсету үшін ESG-есеп әзірлеуге кеңес берілді. Алдағы уақытта Халық тобы бойынша ESG-есепті шоғырландырылған негізде (қолданылатын көрсеткіштер бойынша) жариялау мүмкіндігі қаралатын болады.

Еншілес ұйымдардың қызметі туралы ақпарат үнемі 2022 жылғы жылдық есеп форматында беріледі.– https://halykbank.kz/about/shareholders_investors/investoram.

Halyk тобындағы күн тәртібін интеграциялау туралы мәліметтер

	Іс-шаралар жоспары	Нормативтік құжаттар	ESG-есеп	ESG-мақсаттар	Электр энергиясы	Жауапты тұтыну және бизнесті жүргізу			
						Су	Жылу энергия- сы	Қағаз	CO2 шыға- рындылары
«Халық Банк Қырғызстан» ААҚ	+	+	сыртқы ²	+	+	+	+	+	+
«Халық Банк Грузия» АҚ	+	+	сыртқы ³	+	+	+	+	+	+
«Tenge Bank» АҚБ	+	+	ішкі	+	+	+	+	+	+
«Халық» СК» АҚ	+	+	ішкі	+	+	+	+	+	+
АО «Halyk-Life»	+	+	сыртқы ⁴	+	+	+	+	+	+
«Halyk Finance» АҚ және «Halyk Global Markets» АҚ ⁵	+	+	сыртқы ⁶	+	+	+	+	+	+
АО «Халық-Лизинг»	+	+	ішкі	+	+	+	+	+	+
«Halyk Инкассация» ЖШС	+	+	ішкі	+	+	+	+	+	+
«Қазтелепорт» АҚ	+	+	ішкі	+	+	+	+	+	+
Стресстік активтерді басқару компаниялары - «КУСА Халық» ЖШС, «Халық АКТИВ» ЖШС	+	+	ішкі	+	+	+	+	+	+
«Halyk FinService» ЖШС	+	+	ішкі	+	+	+	+	+	+

²<https://nc.halykbank.kg/s/jaJoJGaan9mECji>

³halykbank.ge

⁴<https://www.halyklife.kz/about-company/ustojchivoe-razvitie>

⁵«Halyk Finance» АҚ және «Halyk Global Markets» АҚ клиенттерге қызмет көрсету жөніндегі командалары екі компанияны одан әрі тиімді дамыту үшін бірікті <https://halykfinance.kz/novosti/komandy-po-obsluzhivaniyu-klientov-ao-halyk-finance-i-ao-halyk-global-.html>

⁶<https://halykfinance.kz/otchety-ob-ustoychivom-razviti/?lang=ru>

ДИРЕКТОРЛАР КЕҢЕСІ
ТӨРАҒАСЫНЫҢ СӨЗІ

ДИРЕКТОРЛАР КЕҢЕСІ ТӨРАҒАСЫНЫҢ СӨЗІ

ҚҰРМЕТТІ АКЦИОНЕРЛЕР, КЛИЕНТТЕР МЕН СЕРІКТЕСТЕР!

Кез келген ұйымның тұрақты дамуының негізі әрқашан оның жұмыс нәтижелері үшін барлық мүдделі тараптар алдындағы жауапкершілігін түсіну болып табылады. Бұл жауапкершілікті ұйым оның ел мен қоғам өміріндегі рөлін түсінуді, қоршаған әлемге зиян келтіріп қана қоймай, оны жақсартуға, оның ресурстарын үнемді пайдалануға және толтыруға, ұзақ мерзімді перспективада үйлесімді дамуға қол жеткізу үшін бизнесті жүргізудің ең жақсы тәжірибесін енгізуге және нарықтың басқа қатысушыларына үлгі көрсетуге ұмтылуды ескере отырып, өз еркімен қабылдайды.

Сондықтан өзінің жүз жылдық тарихында болашақ ұрпақ алдындағы өзінің жоғары жауапкершілігін мойындаған Halyk Bank мемлекет пен қоғамның өміріне белсенді қатысуға, қаржы секторындағы корпоративтік мәдениет деңгейін арттыруға, елдегі табиғи әртүрлілікті сақтауға және азаматтардың әл-ауқатын арттыруға ұмтылды – өзінің бизнес-практикасына тұрақты даму қағидаттарын енгізу идеясын үлкен ынтамен және жеңілдікпен қабылдады және Қазақстандағы банктердің ішінде бірінші болып оларды жұмыста қолдана бастады және осы саладағы прогресс туралы үнемі есеп бере бастады.

2022 жылы Halyk Bank барлық негізгі жұмыс орындарында ESG принциптерін енгізуде айтарлықтай жетістіктерге жетті. Тұрақты даму саясаты қабылданғаннан кейін келесі қадам 2022 жылғы наурызда Тұрақты дамудың 2022-2024 жылдарға арналған қағидаттары мен мақсаттарын енгізу жөніндегі іс-шаралар жоспарын бекіту болды. Бұл құжат нақты қадамдарды бекітті және Банктің қоршаған ортаға өзінің және жанама әсерін басқару үшін жауапты құрылымдық бөлімшелерді анықтады. Жоспар зиянды шығарындыларды азайту және табиғи ресурстарды үнемді пайдалану, банктің негізгі корпоративтік құжаттары мен саясатына тұрақты даму принциптерін енгізу, қызметкерлерді этикалық стандарттарға үйрету және оларды гендерлік теңдік пен қоршаған ортаны қорғауға байланысты әртүрлі іс-шараларға тарту бойынша көптеген мақсаттар мен міндеттерді қамтиды. Айта кету керек, бұл Жоспар халықаралық консалтингтік компаниямен бірлесіп жасалған жол картасы негізінде әзірленді және оның орындалуын Банктің Директорлар кеңесі жылына екі рет қарайды.

Банктің корпоративтік басқару практикаларының ESG жалпыға бірдей танылған стандарттарына сәйкестігінің маңыздылығын түсіне отырып, Банк акционерлері 2022 жылғы сәуірдегі жылдық жалпы жиналыста біздің ұйымды басқару процестеріне тұрақты даму қағидаттарын енгізумен байланысты Корпоративтік басқару кодексіне өзгерістер мен толықтырулар тізбесін бекітті. Көп ұзамай Банктің директорлар кеңесінде Әлеуметтік мәселелер жөніндегі комитетті Тұрақты даму комитетіне айналдыру туралы шешім қабылданды, ESG-дің кең күн тәртібі шеңберіндегі функциялар Директорлар кеңесінің жанындағы бірнеше комитеттерге бөлінді.

Айта кету керек, біздің тұрақты даму мақсаттарына жетуге деген ұмтылысымыз 2019-2022 жылдары әзірленген немесе жаңартылған банктің көптеген негізгі стандарттарында көрініс тапты. Жоғарыда айтылғандардан басқа, банк жаңа Этика кодексін, Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясатты, Экологиялық саясатты, Қауымдастықтардың бостандығын қолдау, ұжымдық келіссөздер жүргізу және жұмыс күшін әртараптандыру саясатын және Дербес деректерді жинау және өңдеу саясатын қабылдады. Банктің қоршаған ортаға жанама әсерін тиімді басқару үшін 2023 жылы біз ESG қағидаттарын Банктің тәуекел-менеджмент жүйесіне біріктіруге кірісеміз, жауапкершілікпен қаржыландыру қағидаттарын қолдана бастаймыз, сондай-ақ қаржыландырылатын портфельден (Scope 3) жанама шығарындылар бойынша көміртегі ізін есептеуді жоспарлап отырмыз.

Бұл саясаттарда біз әлемнің 160-тан астам елінен 20 мыңнан астам қатысушы компаниялардың күш-жігерін біріктіретін ең ірі ерікті бастама - БҰҰ-ның жаһандық шарты қағидаттарына өз міндеттемелерімізді ашық жариялаймыз. Halyk Bank бұл

бастамаға 2023 жылғы қаңтарда қосылды және БҰҰ-ның жаһандық шартына қосылған және адам құқықтарын қорғау, жауапты еңбек қатынастары, қоршаған ортаны қорғау және сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласындағы жалпы әлемдік қағидаттарға сәйкес өз қызметін құрған Қазақстандағы алғашқы банк болды. Біздің банктің өз еркімен экологиялық, гендерлік, институционалдық және басқа да тұрақты даму мақсаттарына қол жеткізуге байланысты жобаларға бастама жасаудың, іске асыруға қатысуының және қолдауының арқасында банктің БҰҰ-ның жаһандық шартына қосылуы рекордтық қысқа мерзімде мақұлданды.

Біз үшін бұл қатысу тек ел мен әлемдік қауымдастық алдындағы жауапкершіліктің жаңа деңгейіне көшуді ғана емес, сонымен қатар корпоративтік басқару тәсілдерін жетілдіру, адами капиталды басқару тәжірибесін жақсарту, гендерлік теңдік пен қаржылық инклюзияға қол жеткізудегі нақты өзгерістер, сондай-ақ клиенттік жобаларды жасыл қаржыландыру арқылы биоәртүрлілікті сақтауға және қоршаған ортаны қорғауға қосқан үлесі үшін жаңа перспективалар ашады. Мұның бәрі Қазақстанның қаржы нарығының жұмысына қандай да бір түрде әсер етеді және жетекші коммерциялық банк ретінде біз еліміздегі бизнес-климат пен экологияны жақсарту жөніндегі жұмыста басқа қатысушыларға үлгі көрсетуге міндеттіміз.

Ұйымның тұрақты даму мақсаттарына адалдығының тағы бір маңызды критерийі - бұл барлық стейкхолдерлер үшін оның қызметінің ашықтығы. Сондықтан Halyk Bank ESG-ақпаратты ашудың халықаралық стандарттарына – Global Reporting Initiative (GRI) сәйкес 2020 жылдан бастап ESG саласындағы прогресс туралы жыл сайын есеп береді. Осы маңызды жұмыста біз сондай-ақ елеулі прогреске қол жеткіздік: 2021 жылдың тамызында MSCI ESG Research халықаралық зерттеу агенттігі Halyk Bank-тің ESG рейтингін «В»

- ден (төмен) «BB» - ге (орташа) дейін көтеріп, банктің 2019 және 2020 жылдардағы есептері негізінде ESG саласындағы ақпаратты ашудағы оң өзгерістерді атап өтті. 2022 жылғы желтоқсанда Asiamoney халықаралық қаржы басылымының сарапшылары 2022 жылы Қазақстандағы үздік банк атағына жыл сайынғы іріктеу нәтижелері бойынша Halyk Bank-ті бірден үш номинацияда – «Үздік инвестициялық банк», «ESG саласындағы үздік банк» және «Әртараптандыру және инклюзивтілік саласындағы үздік банк» жеңімпаз деп таныды. Halyk Bank-тің 2021 жылғы тұрақты даму туралы есебі бірден екі тәуелсіз ұйымнан жоғары баға алды: Қазақстан қор биржасы (KASE) 2023 жылғы қаңтарда оны қаржы секторы компанияларының арасында 2021 жылғы ең үздік ESG-есебі деп таныды, ал PwC компаниясы бұл есепті банктің жылдық есебімен бірге ESG-ақпаратты ашу сапасы бойынша рейтингтің алғашқы ондығына енгізді.

Банктің ESG принциптерін күнделікті тәжірибеге енгізудегі осы маңызды жетістіктері үшін мақтанышпен біз әлі де жолдың басында екенімізді және осы салада өте үлкен жұмыс атқаруымыз керек екенін түсінеміз. Бұл жұмыста біздің таңдаған мақсаттарымыздың дұрыстығына деген сеніміміз, банк қызметінің барлық аспектілерінде ең жақсы нәтижелерге қол жеткізуге ұмтылуымыз, кез келген ресурстарға ұқыпты қарауымыз және өзіміз қалдыратын әлем үшін терең тамырлы жауапкершілік сезіміміз үлкен көмек болады.

Құрметпен,
«Қазақстан Халық Банкі» АҚ
Директорлар кеңесінің Төрағасы
АЛЕКСАНДР ПАВЛОВ

БАСҚАРМА
ТӨРАҒАСЫНЫҢ СӨЗІ

БАСҚАРМА ТӨРАҒАСЫНЫҢ СӨЗІ

ҚҰРМЕТТІ АКЦИОНЕРЛЕР, КЛИЕНТТЕР МЕН СЕРІКТЕСТЕР!

Шығыс пен Батыс арасындағы сенімсіздіктің өсуімен, логистикалық тізбектердің үзілуімен, инфляцияның рекордтық өсуімен және жаһандық климаттық өзгерістермен қатар жүретін геосаяси турбуленттіліктің жаңа кезеңінде ұйымдар мен салалардың, сондай-ақ бүкіл елдер мен континенттердің тұрақты даму мәселелері тағы да бірінші орынға шығады. Дамыған елдер бұдан әрі әлеуметтік-экономикалық прогресс тек қазба ресурстарын өндіруге негізделе алмайды және ғаламшар масштабындағы геосаяси және климаттық тепе-теңдікке жаңа ресурстық парадигмаға жаһандық көшу жағдайында ғана қол жеткізуге болады деген консенсусқа келді. Оның аясында жаңартылатын ресурстар мен адами капитал дамудың негізгі көздеріне айналады - басқаша айтқанда, адамдар күн, жел және су энергиясымен бірге «жаңа мұнайға» айналады, бұл адамзаттың өмір сүру ұзақтығы мен деңгейін арттырумен, қоршаған ортаны сақтаумен және Жердегі биоәртүрлілікті қамтамасыз етумен бірге жаңа технологиялық құрылымға көшуі үшін сапалы серпіліс береді.

Біздің еліміз өзінің бәсекеге қабілеттілігін сақтауға қамқорлық жасай отырып және жаһандық климаттық күн тәртібінің мақсаттарының өзектілігіне сенімділікпен бөлісе отырып, соңғы жылдары ұлттық экономиканы көміртексіздендіру бойынша көптеген маңызды қадамдар жасады, олардың ең бастысы 2060 жылға қарай елдің көміртегі бейтараптығына қол жеткізу ниеті туралы хабарландыру болды. Қазақстандағы парниктік газдар шығарындыларының 80%-ы қазба отындарын жағудан энергия өндіруге тиесілі болғандықтан, мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Тоқаев үкімет алдына 2030 жылға қарай республиканың жалпы энергия теңгеріміндегі жаңартылатын энергия көздерінің үлесін 15%-ға дейін жеткізу, ал 2030 жылдың желтоқсанына қарай 1990 жылмен салыстырғанда парниктік газдар шығарындыларын 15%-ға сөзсіз қысқартуға қол жеткізу мақсатын қойды.

Қазақстан төмен көміртекті даму бағытында жаңа жолдар іздейді, зиянды шығарындыларды азайту бойынша отандық ғылыми-зерттеу және конструкторлық әзірлемелерді қолдайды, жаңартылатын энергия көздерінде жұмыс істейтін электр станцияларының құрылысына және энергия үнемдейтін технологияларға инвестиция салады.

Біздің ойымызша, бұл маңызды жұмыста қаржы-технологиялық сектор маңызды рөл атқарады, оның өкілдері заманауи технологияларды пайдалану, корпоративтік басқару, ESG тәуекелдерін басқару және жауапкершілікпен қаржыландыру тәжірибелерін жетілдіру, сондай-ақ қызметтің экологиялық және әлеуметтік аспектілеріне назар аудару арқылы дамудың неғұрлым тұрақты модельдеріне көшу жолдарын іздеуі тиіс. Сондықтан Halyk ең ірі кредитор, әлеуметтік жауапты қаржы институты және аса маңызды мемлекеттік бастамаларды іске асырудағы сенімді әріптес ретінде - елдің алғашқы банктерінің бірі ретінде тұрақты даму мақсаттарын өзінің нормативтік базасына біріктіріп, өз қызметін ESG қағидаттарына сәйкес құра бастады. Банктің осы маңызды бағыттағы перспективалары мен міндеттемелері туралы біздің көзқарасымыз Halyk тобының 2022-2024 жылдарға арналған стратегиясында және «Қазақстан Халық Банкі» АҚ Тұрақты даму саласындағы саясатында баяндалған. Оларда біз ESG және тұрақты даму саласындағы халықаралық және ұлттық мақсаттарға, стандарттар мен қағидаттарға өз міндеттемелерімізді ашық білдіреміз, акционерлерді, жұмысшыларды, клиенттерді, контрагенттерді, жергілікті қауымдастықтар мен үкіметті қоса алғанда, стейкхолдерлердің кең ауқымы үшін маңызды ұзақ мерзімді құндылықты құруға көшу қажеттілігін мойындаймыз.

Банктің өзінің және қоршаған ортаға жанама әсерін басқару жөніндегі практикалық қадамдарының тізбесі 2022-2024 жылдарға арналған Тұрақты даму қағидаттары мен мақсаттарын енгізу жөніндегі іс-шаралар жоспарында бекітілген. Біз бұл құжатта Банк шығарындыларды азайту және ресурстарды үнемді пайдалану бойынша шаралар қабылдауға ниетті мақсатты бағыттарды жүйеледік, сондай-ақ осы шараларды іске асыруға жауапты банктің құрылымдық бөлімшелерін бекіттік. Бірінші кезеңде біз қағаз бен пластикті тұтынуды азайтып, көмірқышқыл газы мен зиянды қалдықтардың шығарындылары бойынша есеп құрып, оларды сан жағынан төмендету бойынша мақсаттар қоя білгеніміз қуантады.

Алдағы екі жылда біз жыл сайынғы суды тұтынуды 2021 жылғы деңгейден жоғары емес мөлшерде сақтап қалуға ниеттіміз – бір адамға 14,135 м³. Дәл осындай талдау энергияны нақты тұтынуға қатысты да жүргізілді. Люминесцентті шамдарды жарықдиодты шамдарға ауыстыру арқылы Банк 2022 жылы электр энергиясын тұтынуды 2021 жылмен салыстырғанда шамамен 1%-ға азайтты. Жасыл энергия көздеріне көшудің арқасында біз көмірді тұтынуды 7%-ға төмендете алдық, оның жалпы энергия тұтыну көлеміндегі үлесі шамамен 1% құрайды. Осы бағытта біз үш жыл ішінде 2021 жылғы деңгейге қарағанда 1 м² алаңға энергия тұтынуды 3%-ға қысқартуды мақсат етіп қойдық.

Пандемия кезінде дамуға үлкен серпін алған Банктің бизнес-процестерін белсенді цифрландыру бізге банк карталарын шығару үшін пайдаланылатын қағаз бен пластикті

тұтынуды айтарлықтай азайтуға мүмкіндік берді. Мысалы, 2022 жылы Halyk 2 813,1 мың карточка шығарды (бұл 15,47 тонна пластикке тең), яғни 2021 жылмен салыстырғанда 5,6%-ға аз. Біздің жоспарымызда – Банктің белсенді карталарының жалпы көлеміндегі физикалық пластиктің үлесін жыл сайын 3 пайыздық тармаққа төмендетуді жалғастыру. Біз қағазды тұтыну саласында одан да көп үнемдеуге қол жеткіздік: ең көп шығынды процестерді талдау нәтижелері бойынша қағаз құжаттарының айналымын қысқарту жөніндегі іс-шаралар жоспары қабылданды. Бұл 2022 жылы қағаз тұтынуды 29%-ға қысқартты, бұл шамамен 4000 құтқарылған ағаш. Осы бағыттағы біздің KPI – 2022-2024 жылдары қағаздың жылдық тұтынуын 2021 жылғы деңгейге қарай 30%-ға төмендету.

Зиянды шығарындыларды азайту бойынша жұмыс парниктік газдар (ПГ) шығарындыларын азайтуға және Банктің қалдықтарды кәдеге жаратудың негізгі мақсаттарын анықтауға мүмкіндік берді. ПГ шығарындыларын талдау нәтижелері бойынша банктің автокөлігі мен стационарлық энергетикалық қондырғыларынан тікелей шығарындылар (Score 1) CO₂-баламасында 4 095 тоннаны құрады, бұл 2021 жылғы деңгейден 8,5%-ға төмен. Жанама энергия шығарындыларының көлемі (Score 2) Банк объектілерінің электр және жылу энергиясын тұтынуы есебінен 2022 жылы CO₂-баламасында 64 224 тоннаны немесе 2021 жылмен салыстырғанда 0,3%-ға артық болды. Үш жылдық перспективада біз көмірқышқыл газы шығарындыларын (Score 1 және Score 2) 2021 жылғы деңгейге қарағанда 2%-ға немесе CO₂-баламасында 1 370,2 тоннаға төмендетуге қол жеткізуді жоспарлап отырмыз. Қалдықтарға келетін болсақ, олар 2022 жылы Банк қызметінің нәтижесінде 7 296,5 тонна пайда болды, оның ішінде қауіпті қалдықтар (құрамында сынап бар шамдар, автомобиль шиналары, аккумуляторлық батареялар) 16,01 тоннаны, ал қауіпті емес (қатты тұрмыстық қалдықтар [ҚТҚ] және макулатура) 7 280,5 тоннаны құрады. Банк қалдықтарының барлық түрлері кейіннен жою және қайта өңдеу үшін мамандандырылған ұйымдарға берілетінін атап өткен жөн, бұл ретте Банк 2022-2024 жылдары ҚТҚ көлемін 1%-ға немесе 959,7 тоннаға қысқартуға, сондай-ақ люминесцентті шамдарды аз қауіпті жарықдиодты шамдарға ауыстыруды аяқтауға ниетті.

Банктің қоршаған ортаға жанама әсерін басқару саласында да елеулі жетістіктерге қол жеткіздік. Халықаралық консультанттармен бірлесіп біз жанама әсер ету деңгейін (Score 3) бағалаудың құралдары мен тетіктерін әзірледік, сондай-ақ Банк неғұрлым маңызды және әлеуетті әсер ететін бірқатар салаларды айқындадық. Банктің бизнес-практикасына жауапкершілікпен қаржыландыру қағидаттарын енгізу үшін 2023 жылғы маусымда Жауапкершілікпен қаржыландыру саясаты, ESG-критерийлері бойынша қаржыландырылатын қызмет түрлерін жіктеу әдістемесі, Өзін-өзі декларациялау сауалнамасы, сондай-ақ Қаржыландырылатын қызмет түрлерін бағалау құралы қабылданды. 2023 жылдың екінші жартыжылдығында ESG принциптерін кредит беру процесіне енгізуге кірісеміз. Банктің тәуекел-менеджмент жүйесіне ESG принциптерін

интеграциялау бойынша жұмыс салалар деңгейінде корпоративтік кредиттік портфельді ESG-сегментациялауға және мақсатты профильдер бойынша ESG-скорды бағалау үшін шаблон әзірлеуге мүмкіндік берді. Қаржыландырылатын портфельден жанама шығарындылар бойынша көміртегі ізін анықтау бойынша жұмыс шеңберінде (Score 3) салалар мен ірі қарыз алушылар бойынша көміртегі сыйымдылығының коэффициенттері есептелді, портфель бойынша көміртегі ізін бағалау әдістемесі әзірленді және одан көміртегі ізі шоғырландырылды, сондай-ақ жобалардың бағыттары бойынша шығарындылар нормативтері айқындалды және жобалық қаржыландыру бойынша сауалнамалар дайындалды.

Банктің күнделікті бизнес-практикасына ESG-қағидаттарын енгізудің маңызды шарты табиғи ресурстарды ұқыпты пайдалануға, қалдықтарды азайтуға және елдегі биоәртүрлілікті сақтауға қатысуға байланысты түрлі экологиялық бастамаларды іске асыруға ұжымды белсенді тарту болып табылады. Банктің жаңа Этика кодексінің негізінде біз қызметкерлерді этикалық стандарттарға және жұмыста және одан тыс жерлерде экологиялық жауапты мінез-құлыққа үйрету бағдарламасын әзірледік. Этикалық мінез-құлық нормалары бойынша қашықтықтан оқыту курсы мен экологиялық қауіпсіздік туралы оқу материалына тағайындалған қызметкерлердің шамамен 80%-ы осы нұсқаулықтарды сәтті зерттеді. «Жасыл кеңсе» тұжырымдамасын енгізу бойынша жұмыс шеңберінде Банктің Бас кеңсесінің қызметкерлері «Тазалық күні» және My cup, please сияқты бірқатар экологиялық акциялар өткізді, олар Банк қызметкерлері арасында қоршаған ортаны қорғауға жауапкершілікпен қарауды қалыптастыруға арналған. Бұған қоса, Банк ұжымы Іле-Алатау ұлттық паркіндегі «Аюсай» визит-орталығының аумағында, сондай-ақ Алматы облысындағы Алма-Арасан шатқалының аумағында экологиялық сенбілікке ағаш отырғызуға қатысты. Банк филиалдары қызметкерлерінің қатысуымен осындай экологиялық акциялар біздің қатысуымыздың барлық өңірлерінде үнемі өткізіліп тұрады.

Экологиялық бастамалардан басқа, банк өзінің күнделікті қызметінде ESG әлеуметтік өлшемінің тағы бір аспектісіне – гендерлік өлшемге көп көңіл бөледі. Барлық қызметкерлер үшін, олардың жынысы мен жасына қарамастан, тең мансаптық мүмкіндіктерді қамтамасыз ету мақсатында біз әйелдердің мансаптық және кәсіби өсуіне кең мүмкіндіктер беруде айтарлықтай жетістіктерге жеттік. Бүгінгі таңда олар Halyk Bank ұжымының төрттен үш бөлігін құрайды, ал жоғары және орта буын басшыларының арасында әйелдер де 64% құрайды. Halyk тобының ауқымында әйелдер де қызметкерлердің жалпы санының арасында (65%) және топ және орта менеджменттің құрамында (59%) басым. Біз қызметкерлердің мұндай кең инклюзиясы бізге таланттарды тиімдірек тартуға және сақтауға, әлеуметтік және нарықтық ортадағы кез келген өзгерістерге бейімделуге және соңында қойылған мақсаттарға сәтті қол жеткізуге мүмкіндік береді деп санаймыз.

Halyk Bank-тің гендерлік аспектке көбірек көңіл бөлуі отандық шағын және орта бизнес кәсіпорындарын несиелендіруде де көрініс табады. Бұл ретте біз Қазақстандағы әйелдер кәсіпкерлігін қолдау үшін өзінің кредиттеу бағдарламасын іске асыратын бірнеше қаржы институттарының бірі болып табыламыз. Мұндай кредитті жарғылық капиталының жартысын және одан астамын иеленетін және үш жылдан астам оның құрылтайшысы болып табылатын кез келген қазақстандық әйел – дара кәсіпкер немесе ЖШС басшысы ала алады. 2018 жылдан 2022 жылға дейін біздің Банк жалпы сомасы 5 млрд теңгеге 500-ден астам кәсіпкерлік жобаны қаржыландырды. Осы бағдарлама арқылы біз әйелдердің өзін-өзі жүзеге асыруына көмектесуге, әрбір қазақстандық әйел өз тағдырын айқындауға, саналы шешімдер қабылдауға және өзі мен өз балаларының әл-ауқатын қамтамасыз ете алатындай проактивті өмірлік ұстанымға ие болуды ынталандыруға бағытталамыз.

ESG әлеуметтік өлшемінің тағы бір маңызды аспектісі қайырымдылық қызметі болып табылады және Қазақстандағы ең ірі корпоративтік меценаттардың бірі ретінде біз осы маңызды жұмысқа белсенді қатысуға тырысамыз. Осы жылдар ішінде Банк Halyk қайырымдылық қорымен бірлесіп білім беруді қолдауға, балалық шақты қорғауға, отандық спорт пен мәдениетті қаржыландыруға байланысты көптеген әлеуметтік жобаларды бастамашылық етеді және қолдайды. 2022 жылдың қорытындысы бойынша біз қайырымдылық мақсаттарға 6 млрд теңгеден астам қаражат бөлдік.

Банктің тұрақты даму мақсаттарына қол жеткізу саласындағы маңызды қадамдарының бірі 2023 жылғы қаңтарда БҰҰ-ның жаһандық шартына - бүкіл әлем бойынша он мыңдаған ұйымдарды қамтитын ең ірі ерікті бастамаға қосылу болды. Бұл қадам Банктің БҰҰ-ның адам құқықтарын қорғау, салауатты еңбек қатынастары, қоршаған ортаны қорғау және сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласындағы он негізгі қағидатын ұстануға дайындығын білдіреді. Жаһандық шартқа қосылу алдында Банк due diligence және комплаенс-бақылау рәсімінен өткенін атап өту маңызды, оның шеңберінде

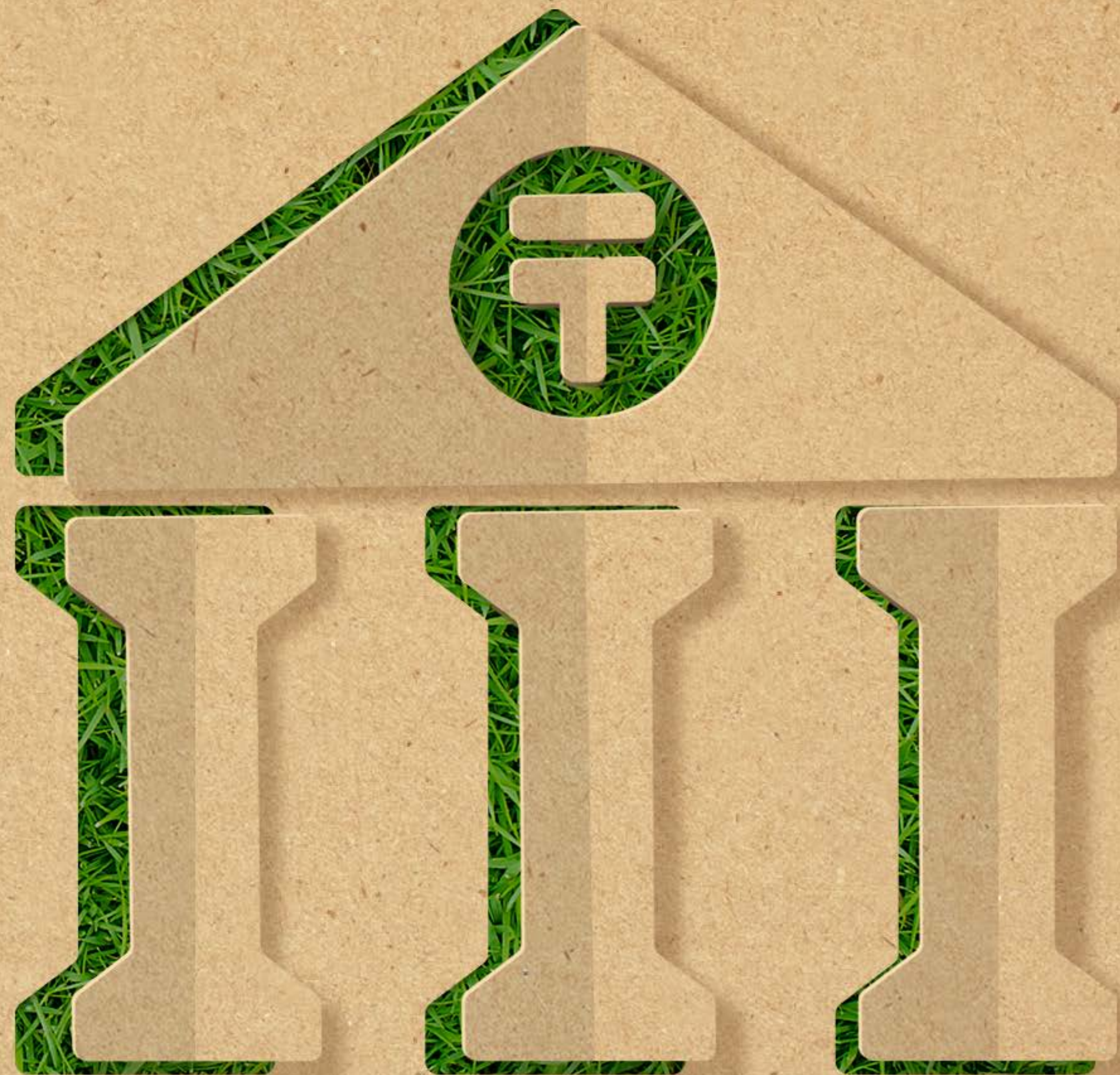
Halyk Bank қызметі, оның шарттың он негізгі қағидаттарына қатысты саясаты мен практикасы мұқият талдаудан өтіп, мақұлдау қысқа мерзімде алынды. Бұған Банктің ESG принциптерін өзінің нормативтік базасына және күнделікті тәжірибесіне енгізудегі жетістіктері, адами капиталды басқарудағы сапалы өзгерістер, гендерлік теңдік пен жұмыс ортасындағы инклюзияны қамтамасыз ету, сондай-ақ жасыл қаржыландыру және дербес деректерді қорғау арқылы экологияны жақсартуға қосқан үлесі ықпал етті.

Halyk Bank-тің елдің ұлттық экономикасы мен қаржы жүйесі үшін жүйелі маңыздылығын, оның үш жүз мыңнан астам отандық кәсіпорындарға және он миллионға жуық қазақстандықтарға қызмет көрсетудегі басты рөлін түсіну – бізді жаңа биіктерге тұрақты қол жеткізуге ынталандырады. Бүгінгі таңда жалпы әлемдік экономикалық күн тәртібінің маңызды мақсаты ESG-трансформацияға негізделген және әлеуметтік, экологиялық және экономикалық салалардағы бірқатар ауқымды міндеттерді шешуді талап ететін дамудың жаңа, неғұрлым тұрақты моделіне жаһандық көшу болып табылады. Сондықтан біздің банк жүйесінің көшбасшысы ретіндегі рөліміз, Halyk Bank-тің орасан зор жинақталған тәжірибесі мен сараптамасы, ең бастысы – Банктің бірегей артықшылықтарымен бірге бей-жай қарамайтын адамдардың мыңдаған ұжымы – бізді Қазақстанда ESG саласында жүйелі реформаларды енгізуде бірінші болуға міндеттейді. Бұл жұмыста біз елімізге тұрақты өсу траекториясына шығуға, бірегей табиғатымыз бен бай мәдени мұрамызды сақтауға және көбейтуге, бірге гүлденген, дені сау және бақытты адамдар қоғамын құруға көмектесуге тырысамыз. Егер қазақстандық компаниялардың көпшілігі біздің үлгіні ұстанатын болса, онда елдің тұрақты дамуы саласындағы осы маңызды мақсаттарға қол жеткізілетініне сенімдімін.

**Ізгі тілекпен,
Басқарма Төрағасы
ШАЯХМЕТОВА ҮМІТ**

БАНКТИҢ ПОРТРЕТІ

БАНКТІҢ ПОРТРЕТІ

Банк туралы

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ – 100 жылдан бері өз клиенттерінің игілігі үшін табысты жұмыс істеп келе жатқан Қазақстанның ірі әмбебап коммерциялық банкі.

Біз 9,9 млн белсенді бөлшек сауда клиенттері мен 313 мың корпоративтік блок пен ШОБ белсенді клиенттері үшін бірінші таңдаулы Банк бола отырып, қаржы қызметтері нарығында көшбасшылық позицияны иеленеміз. Біздің қызметтер сандық арналарда, сондай-ақ бүкіл ел бойынша 572 қызмет көрсету орындарында қол жетімді. Бүгінгі таңда Қазақстанның 100 ірі компаниясының 80-ы біздің тұрақты клиенттеріміз болып табылады.

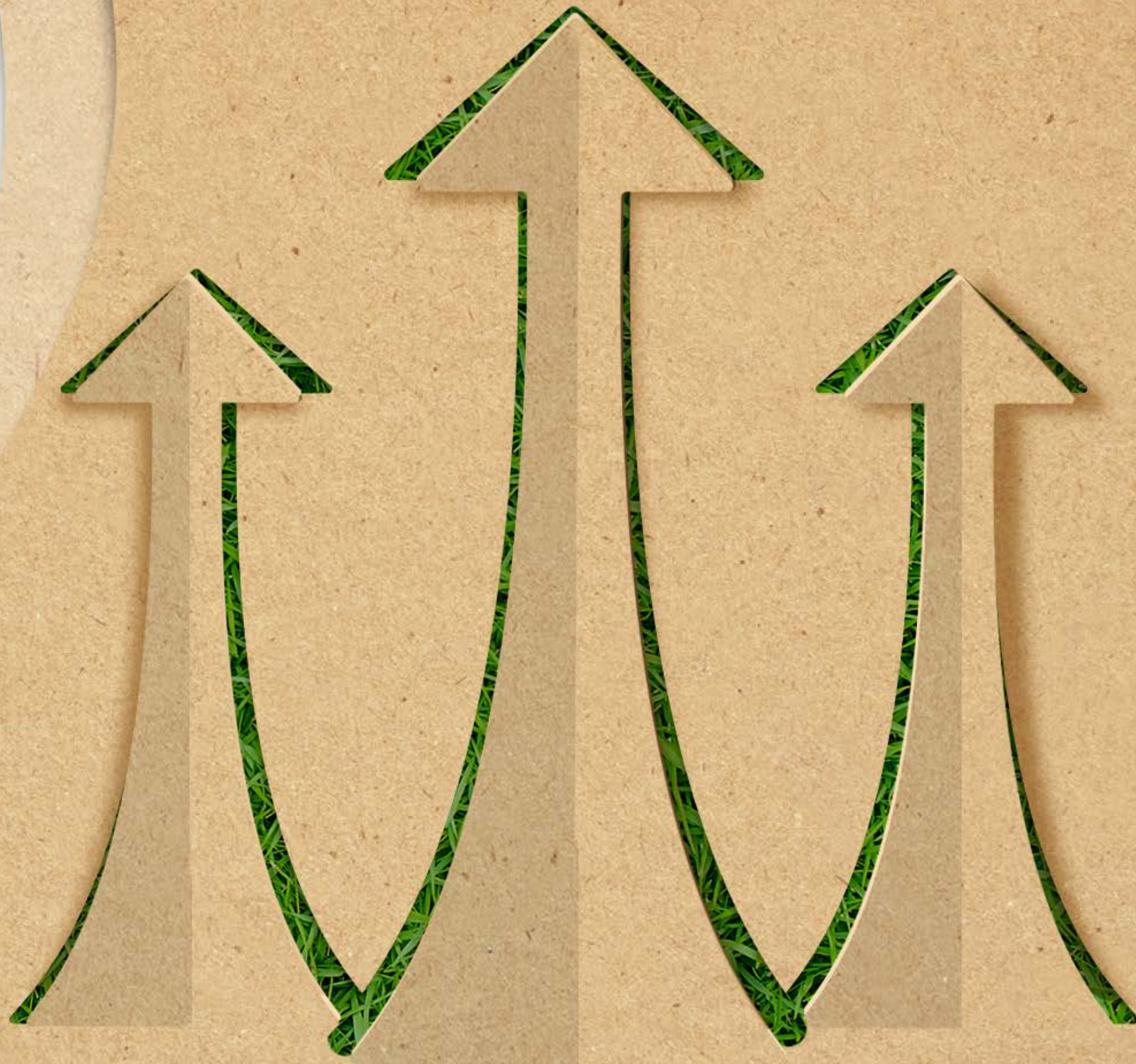
Halyk Bank - бұл тұрақты өсу мен сапалы дамуға бағытталған, 16 мыңға жуық астам адамнан тұратын кәсіпқойлар командасы, бұл біздің жұмысымыздың нәтижелерінде көрініс табады. Банк активтердің мөлшері (жиынтық нарықтық үлесі 31,1%), меншікті капиталдың мөлшері (36,1%), таза пайда (34,7%) бойынша Қазақстанда көшбасшы болып табылады; Halyk Bank-тің екінші деңгейдегі банктердің бөлшек депозиттер нарығындағы үлесі 30,4%-ды, екінші деңгейдегі банктер арасындағы заңды тұлғалардың депозиттер нарығындағы үлесі – 35,5%-ды құрайды; брутто қарыздары бойынша нарық үлесі 33,3%-ды, нетто қарыздары бойынша – 33,9%-ды, заңды тұлғаларды кредиттеу нарығындағы үлесі (КБ + ШОБ) – 51,9%-ды, бөлшек кредиттеу нарығындағы үлесі – 18,4%-ды құрайды. Бұл ретте біз өз клиенттеріміз үшін көрсетілетін қызметтердің сапасын және тұтастай алғанда бизнестің тиімділігін арттыруға назар аудара отырып, активтердің рентабельділігін ұдайы арттыруды, инновациялық цифрлық сервистерді енгізуді жалғастырудамыз.

Тұрақты қаржылық жағдай, елеулі және тұрақты клиенттік база, қаржы өнімдерінің кең жиынтығы, тармақталған инфрақұрылым және жоғары іскерлік бедел бізге өзімізді Қазақстандағы № 1 банк ретінде көрсетуге мүмкіндік береді.

ӨСУ СТРАТЕГИЯСЫ

ӨСУ СТРАТЕГИЯСЫ

2022 жыл Қазақстан үшін сын-қатерлерге толы болды. Қаңтар оқиғалары және Қазақстанда ТЖ режимін енгізу. Украинадағы әскери қақтығыс түріндегі геосаяси тәуекелдерді жүзеге асыру және одан кейінгі Ресей Федерациясының банктері үшін Батыстың бұғаттайтын санкциялары. Нәтижесінде - Сбербанк ЕБ және Альфабанк ЕБ Қазақстаннан кетуі, қаржы нарықтарының құбылмалылығы, тұтынушылық инфляцияның жоғары қарқыны және басқа да жағымсыз салдарлар. Мұның бәрі Қазақстан экономикасы мен қаржы секторына айтарлықтай әсер етті. Halyk Bank жауап беру шарасы ретінде қаңтардағы оқиғалардан зардап шеккендерді қолдау үшін бұрын-соңды болмаған көмек пакетін көрсету, шетелдік корреспондент-банктердің талаптарына және халықаралық ережелерге сәйкес комплаенс-бақылау тобын күшейту сияқты бірқатар іс-шараларды жүзеге асырды. Банк барлық сын-қатерлерге уақтылы және өте үйлесімді жауап берді және осы оқиғалар аясында өзінің тұрақтылығын, сенімділігі мен іргелі екенін тағы да дәлелдеді. 2022 жылдың қорытындысы бойынша біз барлық көрсеткіштер бойынша нарықтың 30%-дан астам үлесін сақтай отырып, Қазақстанның банк жүйесінің көшбасшысы болып қала береміз (2023 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша): активтер мөлшері бойынша 31,1%, клиенттерге қарыздар (нетто) көлемі бойынша 34,2%, депозиттер мен ағымдағы шоттар көлемі бойынша 32,7%, таза пайда көлемі бойынша 32,9%.

2022 жыл – 2022-2024 жылдар кезеңіне бекітілген Топтың және Halyk Bank дамуының жаңа стратегиялық циклінің бірінші жылы. Әрине, Топ жаңа стратегияға нарықтың басқа алғышарттары мен үміттерімен кірді. Дегенмен, Банк өз миссиясын нақты орындайтынын дәлелдеді: «Біз өз клиенттеріміз бен серіктестеріміз үшін сенімділік, жайлылық және сенім аумағын құрамыз». Топтың сенімділігі мен тұрақтылығы біздің басты артықшылығымыз және 9,9 млн бөлшек сауда клиенттерінің және 300 мыңнан астам ірі бизнес пен ШОБ клиенттерінің таңдауы болып қала береді.

Айта кету керек, қолданыстағы стратегия аясында ESG стратегиясы да бекітілді.

Топтың 2022-2024 жылдарға арналған бекітілген стратегиясы шеңберінде біз БҰҰ-ның 17 тұрақты даму мақсатының (ТДМ) ішінен Банкке сәйкес келетін 11 мақсатты таңдап, тұрақты даму саласындағы стратегиялық басымдықтарды алғаш рет айқындадық. Осы есептің келесі бөлімдерінде ТДМ-нің орындалуы туралы толығырақ:

ТДМ	Бөлімнің атауы	Беттер
#2. Аштықты жою, азық-түлік қауіпсіздігін қамтамасыз ету және тамақтануды жақсарту және ауыл шаруашылығының тұрақты дамуына жәрдемдесу	Елдің әлеуметтік-экономикалық дамуына инвестициялар	75
#3. Салауатты өмір салтын қамтамасыз ету және барлық жастағы адамдардың әл-ауқатына ықпал ету	- Елдің әлеуметтік-экономикалық дамуына инвестициялар - Жұмыс орнындағы қауіпсіздік және денсаулық	106
#4. Барлығын қамтитын және әділ сапалы білім беруді қамтамасыз ету және барлық адамдардың өмір бойы білім алу мүмкіндігін ынталандыру	- Заңнамалық талаптарға сәйкестігі - Корпоративтік этика, сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл және мүдделер қақтығысын реттеу мәселелерін басқару - Ақпараттық қауіпсіздікті дамыту және клиенттердің деректерін қорғау - Қызметкерлерді оқыту және дамыту	60
#5. Гендерлік теңдікті қамтамасыз ету және барлық әйелдер мен қыздардың мүмкіндіктерін кеңейту	Елдің әлеуметтік-экономикалық дамуына инвестициялар	75
#7. Барлығына арзан, сенімді, тұрақты және заманауи энергия көздеріне қол жетімділікті қамтамасыз ету	Елдің әлеуметтік-экономикалық дамуына инвестициялар	75
#8. Үздіксіз, толық қамтылған және тұрақты экономикалық өсуге, толық және нәтижелі жұмыспен қамтуға және барлық адамдарға лайықты жұмысқа жәрдемдесу	Қызметтердің қолжетімділігі мен сапасы	80
#9. Берік инфрақұрылым құру, барлық қамтылған және тұрақты индустрияландыруды қамтамасыз етуге және инновацияларды енгізуге жәрдемдесу	Корпоративтік басқару	80
#10. Елдер ішіндегі және олардың арасындағы теңсіздік деңгейінің төмендеуі	Корпоративтік басқару	28
#11. Қалалар мен елді мекендердің ашықтығын, қауіпсіздігін, өміршеңдігін және орнықтылығын қамтамасыз ету	Қызметтердің қолжетімділігі мен сапасы	82
#12. Тұтыну мен өндірістің ұтымды модельдерін қамтамасыз ету	Елдің әлеуметтік-экономикалық дамуына инвестициялар	75
#13. Климаттың өзгеруіне және оның салдарына қарсы күрес бойынша шұғыл шаралар қабылдау	ҚР көміртекті бейтараптық стратегиясы және Банкті көміртексіздендіру мақсаттары	20

Ағымдағы стратегиялық циклде Банк негізгі мақсаттарды айқындады және олардың әрқайсысында мынадай нәтижелерге қол жеткізді:

Клиентке бағдарлану

Барлық енгізілген шешімдер, өнімдер, қызметтер қажеттіліктерді қанағаттандыруға және Банк клиенттері үшін ең жақсы сервисті ұсынуға бағытталған. Банк «бір терезе» қағидаты бойынша Топтың кешенді қызметтерін ұсынуға және Банк клиенттерінің адалдығы мен қанағаттану деңгейін арттыруға назар аударады.

2022 жылы банк секторы клиенттерінің адалдық деңгейі бойынша нарықтық пікірге тәуелсіз зерттеулер жүргізілді. Өткен жылмен салыстырғанда физикалық және онлайн арналар арқылы қабылданған шағымдар саны 17%-ға азайды.

Клиенттер базасының тұрақты өсуі және MAU және DAU өсуі

Банк ең үздік сервис ұсынылатын, қызмет көрсетудің жеделдігі мен жылдамдығы арттырылатын мобильді қосымшаларды дамытуды басты басымдыққа қояды. Оның нәтижесі - Банк клиенттерінің жалпы санының да, Банктің қосымшаларын күнделікті қолданатын белсенді клиенттердің де (2022 жылдың аяғында 10 миллионға жуық) өсуі болуы керек. Банк сонымен қатар қолма-қол ақшасыз жүргізілетін төлемдер көлемінің өсуіне назар аударады.

2022 жылдың қорытындысы бойынша:

- ЖТ: Phygital моделі іске асырылды (оның бағыттарының бірі - клиенттерді желіге ауыстыру, Homebank өнімдері мен қызметтерін оқыту). Homebank клиенттерін ұстап қалу және белсендіру бойынша тұрақты науқандар іске қосылды. 2022 жылы белсенді клиенттердің MAU үлесі 8 п.т. (46%-дан 54%-ға дейін) өсті.
- ЗТ: Onlinebank клиенттерінің белсенділігін арттыру бойынша іс-шаралар өткізілді. Қосымшаның функционалы жаңа цифрлық өнімдер мен қызметтерге толы, клиенттік жолы жақсартылған. Клиенттермен байланыс кезінде ауқымды маркетингтік белсенділік пен деректер фабрикасы MAU өсімін арттырды: жылына +62% (156 мың пайдаланушыдан 254 мыңға дейін).

Бизнес-шешімдерді масштабтау мүмкіндігі

Еншілес ұйымдардың кең желісінің болуын ескере отырып, еншілес ұйымдарда банктің жүзеге асырылған сервистерін тез және минималды қайта конфигурациялауға мүмкіндік беретін АТ шешімдерін әзірлеу көзделеді.

2022 жылы Өзбекстанда «Теңге бизнес» бизнеске арналған онлайн-қосымша іске қосылды, оның пайдаланушылары 2022 жылдың соңына қарай 986 кәсіпорын болды. Жеке тұлғалар үшін «Теңге 24» мобильдік қосымшасы іске қосылды, MAU 2022 жылдың

соңында 70 мың пайдаланушыны құрайды. Сондай-ақ, 2022 жылдың 3 тоқсанында Өзбекстанда процессингтік қызметтер мен бұлтты сервис ұсыну мақсатында «Қазтелепорт» АҚ еншілес кәсіпорны тіркелген

Икемді, бейімделгіш және инновациялық тәсіл

Барлық әзірленген шешімдер икемді, әмбебап, заманауи болуы керек. Банк өз клиенттеріне барынша сапалы сервис көрсету үшін, оның ішінде клиенттердің инвестициялық мүдделерін де, ойын - сауық саласындағы мүдделерді де қамтуға мүмкіндік беретін экожүйелік сервистерді дамыту жолымен ең үздік АТ және бизнес-шешімдерді таңдауға бағдарланған.

2022 жылы Деректер фабрикасы аясында real-time науқандары басталды, АТ-шешімдерді дамытуға, жүйелерге қол жетімділік деңгейін және қызметтердің үздіксіздігін арттыруға үлкен назар аударылады.

Сондай-ақ 2022 жылы Банк бірқатар ауқымды жобаларды іске асырды:

- 2021 жылғы қаңтарда ЕДБ-ға заңды тұлғаларға ғана емес, жеке тұлғаларға да брокерлік қызмет көрсетуге мүмкіндік беретін «Банктер және банк қызметі туралы» ҚР Заңына өзгерістер қабылданды. Halyk ЕДБ-дан бірінші болып жеке тұлғаларға брокерлік қызмет көрсету үшін осы мүмкіндікті пайдаланды. Halyk Invest экожүйесі аясында ҚазМұнайГаздың алғашқы цифрлық IPO-сы өткізіліп, клиенттер үшін 90 мыңға жуық инвестициялық шот ашылды. Қосымшада ашылған шоттардың жалпы саны 300 мыңнан асты.
- ЖШС заңды тұлғаларына – орта және ірі бизнес клиенттеріне цифрлық кепілсіз кредит беру жобасы іске қосылды. 2022 жылдың соңында осылайша мыңға жуық заем берілді.
- Банк мемлекеттік қызметтер мен сервистердің кең спектрін ұсынады. 2022 жылы Homebank қосымшасы арқылы мемлекеттік сервистерді біздің клиенттер 10 миллионнан астам рет пайдаланды, мемлекеттік анықтамалар 600 мыңнан астам рет алынды.

2023 жылға Банк өз алдына банк бизнесін цифрлық дамыту және Банктің экожүйелік өнімдерін одан әрі ілгерілету бойынша негізгі міндеттер қояды:

- Біз көптеген заңды тұлғалар үшін ірі серіктес және Қазақстанда қызметтердің толық спектрін ұсынатын жалғыз банк болып табыламыз. Үздік сервисті ұсыну үшін Банк клиенттік жолдарды жақсартумен және ЗТ-ға арналған Onlinebank мобильді қосымшаны жаңа функционалмен толықтырумен үздіксіз айналысады;
- Homebank жеке тұлғалары үшін цифрлық шешім бойынша үздіксіз даму және сервистермен толықтыру процесі де жүріп жатыр;
- Эквайрингтің дамуы Банк бағытының негізгі векторы болып қала береді;
- Өзбекстан нарығының әлеуетін ескере отырып, Банк ресурстарды белсенді инвестициялайды және осы бағытта дамуда, 2022 жылғы желтоқсанда «Теңге

маркет» маркетплейсі іске қосылды. «Halyk Finservice» ЖШС Ташкентте интернет – эквайрингті дамыту үшін еншілес ұйымын ашты.

- Сондай-ақ, lifestyle экожүйелік өнімдер бойынша қызметтерді байыту және Kino.kz қосымшасын (ойын-сауық іс-шараларына билеттерді сату бойынша сервис), Halyk Travel қосымшасын (авиа, теміржол, автобус билеттерін сату бойынша жоба) белсенді дамыту жалғасуда,
- Брокерлік шоттарды қашықтан ашуға және қашықтан саудалауға арналған Hal-yk Invest қосымшасында функционалдылықты кеңейту және клиенттік жолды жақсарту кезеңі жүріп жатыр,
- Halyk Market маркетплэйсте ұсынылатын тауарлар ассортиментін кеңейту арқылы клиенттердің қажеттіліктерін қанағаттандыру.
- сондай-ақ, біздің клиенттеріміз бен серіктестерімізге сервистің жоғары сапасын қамтамасыз ету үшін бірқатар басқа да маңызды міндеттер іске асырылуда.

Біз негізгі бастамаларды іске асырудың, сондай-ақ клиенттер, серіктестер мен акционерлер тарапынан қолдаудың арқасында «Halyk» тобы алдағы стратегиялық кезеңге қойылған мақсаттарға табысты қол жеткізетініне, өзінің кең мүмкіндіктері мен Қазақстанның қаржы жүйесінің сөзсіз көшбасшысы ретіндегі жоғары беделін растайтынына сенімдіміз.

БІЗДІҢ ҚҰНДЫЛЫҚТАРЫМЫЗ

Біз қызметкерлермен және клиенттермен қарым-қатынасты заңдылық, өзара сыйластық және сенім қағидаттары негізінде құрамыз. Бизнес этикасының жоғары стандарттарын қамтамасыз ету Банктің корпоративтік мәдениетінің ажырамас бөлігі болып табылады.

Біздің қызметіміз алты негізгі құндылыққа негізделеді:

1. Клиентке бағдарлану

Біз клиенттеріміздің қажеттіліктерін түсінеміз және мақсаттарға жету үшін ең тиімді шешімдерді ұсыну үшін барлық ресурстарымызды бағыттауға тырысамыз.

2. Сенімділік:

Біз халықаралық құқықтың жалпыға танылған қағидаттары мен нормаларын, Қазақстан Республикасының заңнамасын, сондай-ақ Банктің ішкі ережелері мен қағидаларын мүлтіксіз сақтаймыз.

3. Көшбасшылық:

Біздің қызметкерлер нарықтың барлық сегменттерінде клиенттерге қызмет көрсетуде жетекші орын алуға мүмкіндік беретін бизнеске деген адалдықты, ынтажігерді және қайраттылық көрсетеді.

4. Әлеуметтік жауапкершілік:

Біз халықтың барлық топтарының қажеттіліктері мен мүдделеріне бағдарланып, сондай-ақ қоғамның дамуына және әлеуметтік мәселелерді шешуге белсенді үлес қосамыз.

5. Адалдық:

Біз барлық қызмет салаларында, әрқашан және барлық жерде бизнесті мінсіз адал жүргізуге ұмтыламыз. Біз ішкі процестердің ашықтығы, өзара құрмет пен сенім білдіру негізінде клиенттермен қарым-қатынас орнату, қызметкерлер тарапынан іске адал қарауды қолдау және корпоративтік этика нормаларын сақтау қағидаттарын ұстанамыз.

6. Кәсібилік:

Біз кәсіби қызметтің жоғары стандарттарына қол жеткізуді мақсат етеміз, инновациялар мен жаңа идеяларға ашықпыз. Біздің басты міндетіміз – клиенттермен берік және ұзақ мерзімді қарым-қатынасты қамтамасыз ететін клиенттерге қызмет көрсету бойынша барлық операцияларды адал, уақтылы және үздік талаптармен жүзеге асыру.

Банкте қызметтік міндеттерін орындау кезінде лауазымды тұлғалар мен қызметкерлердің кәсіби мінез-құлқын регламенттейтін, Банктің қызметкерлермен, акционерлермен, клиенттермен, серіктестермен, мемлекеттік органдармен және басқа да мүдделі тараптармен өзара қарым-қатынасы кезінде іскерлік этиканың ең маңызды қағидаттары мен нормаларын айқындайтын Корпоративтік этика қағидалары қабылданған.

Корпоративтік этика қағидаларының мақсаттары:

- миссияны, құндылықтарды, іскерлік этика мен мінез-құлық қағидаттары мен нормаларын бекіту;
- жоғары этикалық стандарттарға негізделген бірыңғай корпоративтік мәдениетті дамыту, ұжымда сенім, өзара құрмет және әдептілік ахуалын сақтау;
- Банкке оның акционерлері, клиенттері, іскер серіктестері, мемлекеттік билік органдары, жұртшылық және өзге де мүдделі тұлғалар тарапынан сенімін арттыру және сақтау, қаржы нарығына ашық және адал қатысушының беделін нығайту;
- мүдделі тұлғалармен тиімді өзара іс-қимылға жәрдемдесу;
- Банк қызметкерлерінің ҚР қолданыстағы заңнамасының нормаларын бұзуын болдырмау.

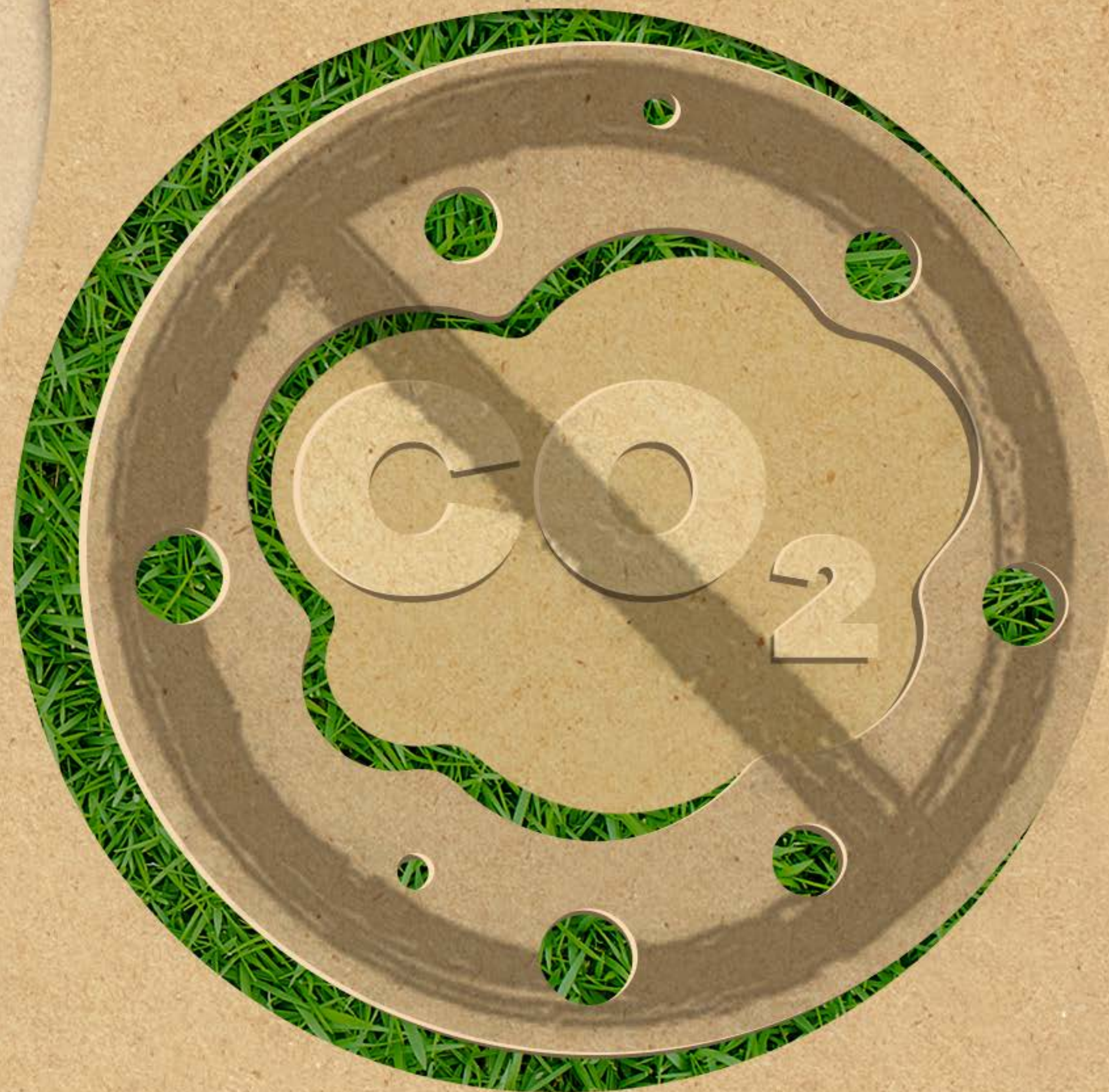
Банкте қабылданған іскерлік мінез-құлық нормалары барлық деңгейдегі қызметкерлер үшін міндетті болып табылады. «Қазақстан Халық Банкі» АҚ Корпоративтік этика қағидалары Банк сайтының «Корпоративтік басқару» бөлімінде жария танысу үшін қолжетімді. Бұдан басқа, іскерлік этика нормалары жұмысқа қабылдау кезінде қызметкерлердің назарына қол қою арқылы жеткізіледі, этика мәселелері жөніндегі ақпарат тұрақты негізде электрондық пошта арқылы жіберіледі, Halyk Bank миссиясы мен құндылықтары туралы қызметкерлердің хабардарлығы мен бейілділігін арттыруға бағытталған корпоративтік іс-шаралар өткізіледі.

Этикалық мінез-құлық мәселелерін тиімді басқару үшін Банкте сенім телефоны жұмыс істейді және олар осы нөмір бойынша хабарлааса алады: **+7 (727)-259-68-78, WhatsApp/Telegram +7 778-978-54-18**, электрондық пошта мекенжайы бойынша - **helpline@halykbank.kz** немесе Бас банктің ішкі қауіпсіздік басқармасының кез келген қызметкеріне тікелей хабарласа алады. Байланыс нөмірлері «Halyk Info», «Halyk Zalog» интрасайтында орналастырылған және Банктің барлық тендерлік құжаттарында көрсетіледі. Банктің кез келген қызметкері немесе бөгде адам корпоративтік этика ережелерін немесе еңбек қатынастары саласындағы заңнаманың өзге де талаптарын бұзу фактілері туралы өтініш бере алады және мәлімдей алады. Бұл ретте өтініш беруші анонимді болып қалуға құқылы. Бұдан басқа, Банк проблемалар туралы адал мәлімдейтін немесе іскерлік этиканы немесе заңнаманы бұзу фактілері туралы хабарлайтын қызметкерлерге қатысты қандай да бір құдалауға немесе кемсітуге жол бермейді. Сондай-ақ, Банк проблемалар мен бұзушылықтар туралы хабарлаған қызметкерлерді қорқыту мен құдалаудан қорғауды қамтамасыз етеді. Өтініш берушінің жеке басына қатысты кез келген деректер құпия сақталады. Барлық келіп түскен шағымдар мен өтініштер Банктің ішкі қауіпсіздік басқармасында тіркеледі. 2022 жылғы өтініштердің жалпы саны - 7 қоңырау соғылды. Барлық келіп түскен өтініштер белгіленген тәртіппен қаралды, олардың әрқайсысы бойынша тиісті тексерулер жүргізілді.

ҚР КӨМІРТЕКТІ БЕЙТАРАПТЫҚ СТРАТЕГИЯСЫ ЖӘНЕ БАНКТІ КӨМІРТЕКСІЗДЕНДІРУ МАҚСАТТАРЫ

ҚР КӨМІРТЕКТІ БЕЙТАРАПТЫҚ СТРАТЕГИЯСЫ ЖӘНЕ БАНКТІ КӨМІРТЕКСІЗДЕНДІРУ МАҚСАТТАРЫ

2023 жылдың ақпан айында Қазақстанда 2060 жылға қарай ұлттық экономиканың көміртегі бейтараптығына қол жеткізу стратегиясы қабылданды⁷. Құжат экономиканың барлық дерлік секторларын ауқымды көміртексіздендіруді және өндірістік тізбектерді жаңартуды көздейді.

Ұсынылған құжатқа сәйкес, 2030 жылға дейін инвестицияларға деген қажеттілік 10 миллиард АҚШ долларын құрайды. Қалған 600 миллиард АҚШ доллары 2060 жылдың соңына дейін инвестицияланады. Көміртекті бейтараптыққа қол жеткізу үшін төмен көміртекті технологияларға инвестициялар шамамен 610 миллиард АҚШ доллары деңгейінде бағаланады. Стратегия экономиканың негізгі секторларында – энергетика, өнеркәсіп, көлік, агробизнес және ғимараттарда КБ-ға (Net Zero) жету бойынша бірқатар бағыттарды көздейді.

Сектор

Энергетика	- Бастапқы энергиямен қамтамасыз етуді көміртексіздендіру - Электр және жылу энергиясын өндіруді көміртексіздендіру - Көміртексіздендіру және энергияны жоғары тиімді пайдалану
Өнеркәсіп	- Өнім дизайнын жақсарту және балама материалдарды пайдалану арқылы негізгі материалдарды тұтынуды азайту - Шығарындылардың негізгі көзі ретінде шикізатты қайта өңдеу қажеттілігін азайту үшін қалдықтарды қайта өңдеу көлемін ұлғайту - Нөлдік шығарындылар өндірісінің жаңа технологияларын енгізу
Көлік	- Автомобильмен жүру қажеттілігін азайту - Отынның баламалы түріне ауысу - Қалаларды жоспарлауды және мобильділікті жақсарту
Агробизнес	- Тұрақты егіншілік және мал шаруашылығын басқару - Суару жүйелерін жетілдіру - Тұрақты орман пайдалану және орманды қалпына келтіру
Ғимараттар	- Энергия тиімділігі - ЖЭК негізінде жылыту және энергиямен қамтамасыз етуге көшу

Орталық Азияның банк секторында жауапкершілікпен қаржыландырудың көшбасшысы бола отырып, Банк КБ мақсаттарына ел деңгейінде қол жеткізуде өз рөлін атқаратын болады. Банк өзінің операциялық қызметі үшін (Score 1,2), сондай-ақ қаржыландыру объектілері үшін (Score 3, Банк портфелімен байланысты) 2025 жылға дейінгі орта мерзімді мақсаттарға сәйкес тиісті мақсаттар белгіледі.

Осыған байланысты 2023 жылы «Қазақстан Халық Банкі» АҚ қаржы өнімдерін сатудан көміртегі ізін есептеу әдістемесі және «Қазақстан Халық Банкі» АҚ жауапкершілікпен қаржыландыру саясаты әзірленді.

Экологиялық кодекске сәйкес Қазақстанда⁸ «Cap and Trade» қағидатына негізделген Бірліктер саудасының қазақстандық жүйесі (ҚазШСЖ) енгізілді. ҚазШСЖ-ның негізгі

Қазақстанның КБ стратегиясының негізгі бағыттары

міндеті нарыққа қатысушыларды ынталандырудың нарықтық әдістерін қолдана отырып, ПГ шығарындыларын жоспарлы түрде азайту болып табылады. ҚазШСЖ тарайтын негізгі салалар: электр энергетикасы, мұнай-газ саласы, тау-кен өндіру өнеркәсібі, өңдеу өнеркәсібі, химия өнеркәсібі, металлургия болып табылады.

Ағымдағы реттеу кезеңі (2022-2025) санау бойынша бесінші болып табылады, кезең ішінде тегін квоталарды бөлу жыл сайынғы 1,5%-дық қысқартумен бенчмаркинг әдісі бойынша жүзеге асырылады, бұл талдаушылардың болжамы бойынша аукциондық квоталарға тұрақты бағаның қалыптасуына әкелуі тиіс.

⁷ <https://adilet.zan.kz/rus/docs/U2300000121>

⁸ Экологический кодекс Республики Казахстан <https://adilet.zan.kz/rus/docs/K2100000400>

Қазақстанның ПГ шығарындыларымен сауда жүйесі туралы негізгі фактілер

Көміртегі бірліктерінің орташа бағасы (2022 жылғы жағдай бойынша):	1,18 USD/tCO ₂ .
Квоталарды бөлу түрі	тегін (бенчмарк), аукцион.
ПГ жалпы шығарындылары (ЗИЗЛХ жоқ):	354.9 млн tCO ₂ -экв.
ҚР елдік кадастры ішіндегі қамтылатын ШСЖ шығарындылары	46%.
Верификацияланған ШСЖ шығарындылары	162 млн tCO ₂ -экв.
Қамту шегі: жылына	20 000 tCO ₂ шығаратын нысандар.
Квоталанатын қондырғылар саны	199 (2022 жылғы жағдай бойынша)

Банк Қазақстан Үкіметі жариялаған іс-қимыл басымдықтары мен жоспарларын ескере отырып, көміртегі бағасының өзіндік сценарийлерін қалыптастыра отырып, ҚазШСЖ-ның дамуын бақылайды. Біздің бағалауымыз Париждің қысқарту мақсаттарына сәйкес парниктік газдар шығарындыларын төмен деңгейде ұстау реттеудің неғұрлым өршіл енгізілуімен, нарық позицияларының жылдам өзгеруімен және мүдделі тараптардың назарын арттырумен қамтамасыз етілетін байланысты сценарийлердің бірдей жиынтығында орындалады, ал қолданыстағы саясатты сақтау сценарийі шығарындылардың сақталуымен немесе өсуімен және соған байланысты физикалық өсумен байланысты тәуекелдер.

- Осылайша, санаттар бойынша Банктің кредиттік портфеліне климаттық тәуекелдердің әсер ету байланысын анықтау үшін ауысудың климаттық тәуекелдерін анықтайтын бірдей негізгі сценарийлерді қолданған жөн: Бесінші IPCC бағалау есебінің RCP 8.5 сценарийі – NGFS классификациясы бойынша ағымдағы саясаттардың сценарий деңгейіне сәйкес келетін көміртекті реттеу саясатын іске асырудың консервативті сценарийі;
- Бесінші IPPC бағалау есебінің RCP 2.6 сценарийі - NGFS классификациясы бойынша 2 °C төмен деңгейге сәйкес келетін көміртекті реттеу саясатын жүзеге асырудың өршіл сценарийі.

Бұл ретте сандық бағалау кезінде ұйымдастырылған немесе бейберекет ауысуға (TCFD терминологиясында) сәйкес келетін реттеуді енгізу мерзімдеріне қатысты әртүрлі қысқа мерзімді, орта мерзімді және ұзақ мерзімді сценарийлерді талдауға болады.

Аталған сценарийлер Банктің кредиттік портфелін климаттық стресс-тестілеу үшін кіріспе деректер ретінде пайдаланылатын болады. Бұдан басқа, біз ҚазШСЖ-ға квоталанатын қондырғылардың операторлары болып табылатын компанияларды олардың бизнесінің тұрақты өсуі мен көміртексіздендіру жолында қолдаймыз.

КӨРСЕТКІШТЕР
МЕН МАҚСАТТАР

БАНКТІҢ КЛИМАТТЫҚ МАҚСАТТАРЫ

Банктің көміртексіздендіру жолындағы қызметі Қазақстан Республикасының қаржы секторын дамытудың 2030 жылға дейінгі тұжырымдамасымен⁹ регламенттелген қаржы ұйымдары үшін ESG қағидаттарын ескеретін болады:

- ESG тәуекелдеріне ұшырау туралы ақпаратты ашу;
- Тәуекелдерді басқару жүйесіне және корпоративтік басқаруға ESG принциптерін енгізу;
- ESG тәуекелдерін бақылау және оларды қадағалау жүйесіне біріктіру;
- Қаржы нарығында құзыреттілікті дамыту – атап айтқанда стратегиялық және операциялық шешімдер қабылдайтын негізгі қызметкерлер үшін.

Банктің көміртексіздендіру жөніндегі мақсаттары көрсетілген қағидаттар негізінде, сондай-ақ Қазақстанның көміртегі бейтараптығына қол жеткізу жөніндегі елдік мақсаттарына сәйкес таңдалатын болады. Біз өзіміздің операциялық қызметімізге және қаржыландыру портфеліне әсер ету арқылы ұлттық экономиканы көміртексіздендіруге ықпал ететін боламыз, оның ішінде мынадай бағыттарды қоса алғанда, бірақ олармен шектелмей:

Төмен көміртексті бизнес түрлерінің үлесін арттыру;

Оларды көміртексіздендіру жолында ресурстарды қажет ететін клиенттерді сүйемелдеу;

Қазақстандағы жасыл банк өнімдерінің таксономиясына сәйкес төмен көміртексті жобаларды қаржыландыру.

Қазақстан Республикасының мақсаттары және Банктің климат саласындағы мақсаттары мен мүмкіндіктері:

Қазақстанның климат саласындағы мақсаттары

ҰДАУ мақсаты¹⁰: 2030 жылға қарай ПГ шығарындыларының 1990 жылғы шығарындылар деңгейінен 15%-ға төмендеуі

КБ мақсаты: 2060 жылға қарай ел деңгейінде көміртегі бейтараптығына қол жеткізу

Банктің климат саласындағы мақсаттары

Өтпелі мақсаттарды белгілеу мүмкіндігін қарастыру: операциялық қызметтен ПГ шығарындыларын және Банктің қаржыландыру портфелін 2022 жылғы деңгейден 2030 жылғы деңгейге дейін төмендету

КБ мақсатын белгілеу мүмкіндігін қарастыру: 2060 жылға қарай операциялық қызмет пен қаржыландыру портфелінің көміртегі бейтараптығына қол жеткізу

Банктің климат саласындағы мақсаттарға қол жеткізу мүмкіндіктері

- Мақсаттары ҚР Жасыл таксономиясына сәйкес келетін жобалық қаржыландыру үлесін ұлғайту
- Көміртексіздендіру мақсаттарын жария түрде бекіткен КБ сегментіндегі клиенттерімізді сүйемелдеу
- Жоғары технологиялық және төмен көміртексті қызмет түрлерімен, соның ішінде төмен көміртексті салалармен байланысты портфель үлесін арттыру
- ҚР КБ-ға қол жеткізу стратегиясына сәйкес көміртексті көп қажет ететін салалардың технологиялық дамуы мен көміртексіздендіруіне ықпал ететін инновациялық технологияларды қаржыландыру)
- Көміртексті бейтараптық мақсаттарын бекіткен клиенттер үшін арнайы қаржыландыру шарттары
- Көміртексті азайту және сіңіру қызметін қаржыландыру

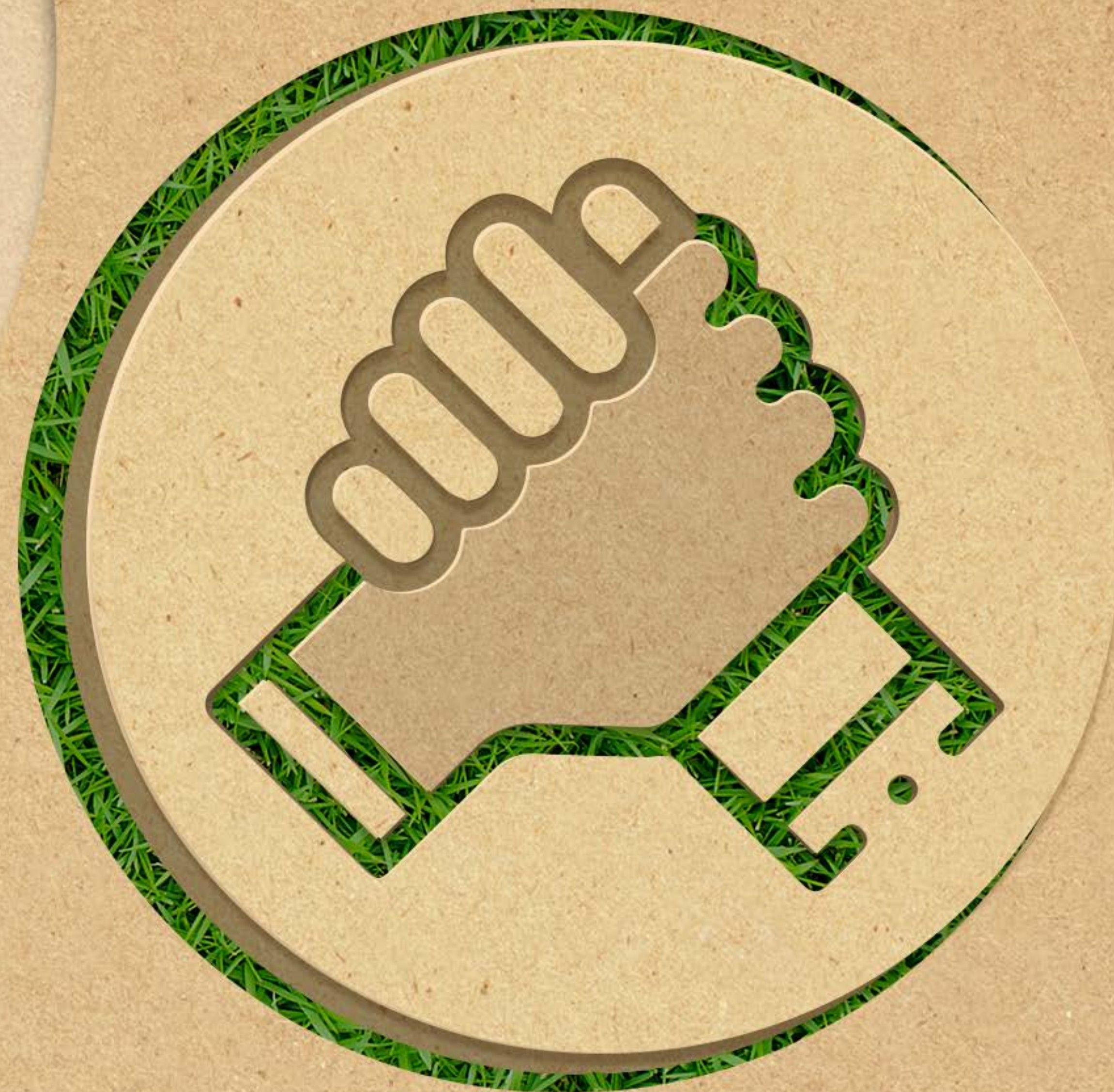
Көміртексті бейтараптық стратегиясына сәйкес, 2025 жылға қарай біз Қазақстан Республикасының көміртексті бейтараптыққа қол жеткізу стратегиясына сәйкес келетін көміртексіздендіру жөніндегі мақсаттарды тұжырымдауды және растауды жоспарлап отырмыз.

⁹ Қазақстан Республикасы Президентінің 2022 жылғы 26 қыркүйектегі № 1021 Жарлығы

¹⁰ Ұлттық деңгейде анықталған салымдар (ҰДАУ) Париж келісімінің негізгі элементі болып табылады және оның ұзақ мерзімді мақсаттарына қол жеткізуге ықпал етеді. ҰДАУ нақты елдердің шығарындыларды ұлттық деңгейде азайтуға және климаттың өзгеруінің салдарына бейімделуге бағытталған күш жігерін көрсетеді. Париж келісімінің 4-бабы 2-абзацының ережелеріне сәйкес әрбір Тарап БҰҰ-ның климат жөніндегі хатшылығына өзінің қол жеткізгісі, сондай-ақ оларды ұстанғысы келетін ҰДАУ-ні дайындайды және жібереді. Мұндай салымдардың мақсаттарына жету үшін Тараптар климаттың өзгеруін азайту үшін ұлттық шаралар қолданады <https://adilet.zan.kz/rus/docs/P2300000313>.

КӨМІРТЕКСІЗДЕНДІРУ
ЖОЛЫНДА КЛИЕНТТЕРІМІЗДІ
ҚОЛДАУ

КӨМІРТЕКСІЗДЕНДІРУ ЖОЛЫНДА КЛИЕНТТЕРІМІЗДІ ҚОЛДАУ

Банк PSCAF стандартының әдіснамасына сәйкес Корпоративтік бизнесті қаржыландыру портфелімен байланысты ПГ шығарындыларын бағалауды жүзеге асыру бағыты бойынша жұмыс жүргізеді. Бұл бағалау бизнеске арналған несиелердің көміртегі ізін және Банктің жобаларды қаржыландыруға қатысуын қамтиды.

Бизнесті көміртексіздендіруді қолдау үшін Банк келесі ынталандыруларды енгізуді қарастыруда:

- ПГ шығарындыларын азайту бойынша өз мақсаттарын бекіткен клиенттерге қаржылық қолдау көрсету;
- ҚР ұлттық «жасыл» таксономиясына¹¹ сәйкес жобаларды қолдау – атап айтқанда, ЖЭК объектілерін нысаналы қаржыландыру бойынша бірқатар жобалар осы жіктеуге сәйкес келеді.

Сонымен қатар, Банк қазіргі уақытта климат пен көміртексіздендіруге байланысты клиенттерімізге тиісті қолдау көрсету мүмкіндіктерін белсенді түрде зерттеп жатыр.

¹¹ «Жасыл» облигациялар мен «жасыл» кредиттер арқылы қаржыландыруға жататын «жасыл» жобалардың сыныптамасын (таксономиясын) бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2021 жылғы 31 желтоқсандағы № 996 қаулысына сәйкес

ТҰРАҚТЫ ДАМУДЫ БАСҚАРУҒА
ДЕГЕН КӨЗҚАРАСЫМЫЗ

КОРПОРАТИВТІК БАСҚАРУ

Банктің корпоративтік басқару құрылымы Банк қызметіне мүдделі барлық тұлғалардың құқықтары мен мүдделерін құрметтеуге негізделеді және Банктің табысты қызметіне, оның ішінде оның құндылығының өсуіне, қаржылық тұрақтылығы мен табыстылығын қолдауға ықпал етеді және инвесторлар мен акционерлерге олардың ақшасының тиімді пайдаланылуына кепілдік береді.

Банктің қолданыстағы корпоративтік басқару кодексі Директорлар кеңесі мен Басқарма, Банктің акционерлері мен лауазымды адамдары арасындағы қатынастарды, Банк органдарының жұмыс істеуі мен шешім қабылдау тәртібін қоса алғанда, Банкті басқару процесінде қолданылатын негізгі стандарттар мен қағидаттарды айқындайды.

Банктің корпоративтік басқару кодексінде мынадай қағидаттар бекітілген:

- акционерлерге олардың Банкті басқаруға қатысу құқығын іске асыру үшін нақты мүмкіндік беру, Банк акционерлерінің барлық санаттарына тең қатынасты қамтамасыз ету;
- Банк акционерлері үшін Банктің таза табысын бөлуге (дивидендтер алуға) қатысуға нақты мүмкіндік жасау;
- Банк акционерлері мен инвесторлардың негізделген шешімдер қабылдау мүмкіндігін қамтамасыз ету мақсатында Банк акционерлеріне Банктің қаржылық жағдайына, экономикалық көрсеткіштеріне, қызмет нәтижелеріне, Банкті басқару құрылымына қатысты дұрыс ақпаратты уақтылы және толық ұсынуды қамтамасыз ету;
- Банктің Директорлар кеңесінің қоғам қызметін стратегиялық басқаруды жүзеге асыруы және оның тарапынан қоғамның атқарушы органының қызметін тиімді бақылау, сондай-ақ директорлардың оның акционерлеріне есеп беруі;
- Банк Басқармасына Банктің ағымдағы қызметіне тиімді басшылықты адал жүзеге асыруға мүмкіндік беру, сондай-ақ Банк Басқармасының Банктің Директорлар кеңесі мен оның акционерлеріне есеп беруін белгілеу;
- Банк акционерлері үшін әдеп нормаларын айқындау, сондай-ақ Банктің лауазымды тұлғаларының қызметінің барынша ашықтығын қамтамасыз ету;
- барлық мүдделі тараптар үшін ұзақ мерзімді экономикалық құндылық құру;

- адам құқықтарын сақтау, инклюзивтілік, әртүрлілік, барлығына әділ және тең көзқарас;
- қоршаған ортаға ұқыпты қарау;
- ESG тәуекелдерін жауапкершілікпен қаржыландыру және тиімді басқару тәжірибесін дамыту;
- барлық қолданыстағы заңнамалық нормаларды сақтау және өз міндеттемелерін орындау;
- этикалық іскерлік тәсілдерді ұстану және корпоративтік басқарудың үздік тәжірибесін енгізу;
- ақпараттық ашықтық жетілдіру.

Банктің Директорлар кеңесі мен Басқармасы Банктің қызметі Корпоративтік басқару кодексінде айқындалатын корпоративтік басқару қағидаттарына, ережелеріне және рәсімдеріне сәйкес жүргізілетінін растайды.

Банктің корпоративтік басқару кодексінің, Банк Жарғысының және басқа да ішкі нормативтік құжаттардың ережелерін қабылдай, жетілдіре және мүлтіксіз сақтай отырып, Банк тиісті корпоративтік басқару практикасын дамытуға және жетілдіруге жәрдемдесу ниетін растайды.

Банктің корпоративтік басқаруды дамыту саласындағы жетістіктері (Corporate Governance):

- Halyk Bank-тің жаһандық депозитарлық қолхаттары Лондон қор биржасында (London Stock Exchange) тізімделгенін назарға ала отырып, Банк корпоративтік басқару жөніндегі өзінің ішкі нормативтік құжаттарында Ұлыбританияның корпоративтік басқару кодексінің¹² бірқатар ережелерін енгізді;
- Ұлыбританияның корпоративтік басқару кодексінің негізгі қағидаттарына сәйкес Банкте Директорлар кеңесінің тиімді құрамы қалыптастырылды, онда директорлардың жалпы санының 50%-дан астамы тәуелсіз директорлар болып табылады. Директорлар Кеңесінің Төрағасы тәуелсіз директор болып табылады;
- Банк акцияларының инвесторлар үшін тартымдылығын арттыру және артық өтімділік деңгейін төмендету мақсатында дивидендтік саясат қабылданды;

¹² The UK Corporate Governance Code (September 2014).

2023 жылғы қаңтарда Halyk Bank БҰҰ-ның жаһандық шартына қосылған Қазақстандағы алғашқы банк болды. Бұл бастама корпоративтік әлеуметтік жауапкершілік пен тұрақты даму саласындағы әлемдегі ең ірі бастама болып табылады. Ол 1999 жылдан бері жұмыс істейді. Қазір бұл шартқа 160 елден 20 мыңнан астам компания кіреді.

2022 жылы АЖЖЖ-да Банктің корпоративтік басқару жүйесіне тұрақты даму қағидаттарын және ESG-ді енгізу, сондай-ақ Директорлар кеңесі мен Басқарманың тұрақты даму қағидаттарын және ESG-ді банк қызметіне енгізуге бағытталған іс-шараларды іске асыру жөніндегі өкілеттіктері мен міндеттерін айқындау мақсатында Корпоративтік басқару кодексіне өзгерістер бекітілді. Сондай-ақ, тұрақты даму мақсаттарына тиімді қол жеткізу үшін: Тұрақты даму саласындағы саясат; Қауымдастықтардың бостандығын қолдау, ұжымдық келіссөздер жүргізу және жұмыс күшін әртараптандыру саясаты; Дербес деректерді жинау және өңдеу саясаты, Экологиялық кодекс және Әдеп кодексі әзірленді;

2022 жылы Банктің тұрақты даму саласындағы қызметке көзқарастарын жүйелеу мақсатында Банктің 2021 жылғы тұрақты дамуы туралы есеп дайындалды және жарияланды, ол PwC халықаралық аудиторлық компаниясының ESG-ақпаратын ашу рейтингінің топ-10-на кірді.

Best Bank Awards for Kazakhstan – 2022 жыл сайынғы іріктеу нәтижелері бойынша Asiamoney халықаралық қаржы басылымының сарапшылары Банкті келесі номинациялар бойынша жеңімпаз деп таныды:

Best Bank for ESG («ESG саласындағы үздік банк» (экологиялық, әлеуметтік және корпоративтік басқару));

Best Bank for Diversity & Inclusion («Әртараптандыру және инклюзивтілік саласындағы үздік банк»).

«Қазақстан қор биржасы» АҚ-ның пікірінше, 2021 жылғы жылдық есеп / ESG-есеп қаржы секторындағы компаниялар арасында үздік деп танылды.

2022 жылы Директорлар кеңесінің бетпе-бет отырыстарында Тұрақты дамудың 2022-2024 жылдарға арналған қағидаттары мен мақсаттарын енгізу жөніндегі іс-шаралар жоспарының іске асырылу барысы туралы есептер қаралды;

2022 жылы Директорлар кеңесі жанындағы Әлеуметтік мәселелер жөніндегі комитет Тұрақты даму комитеті¹³ болып қайта құрылды, ESG функциялары Директорлар кеңесі жанындағы комитеттер арасында бөлінді;

Тәуелсіз сыртқы консультанттың 2022 жылы өткізген сыртқы бағалауының нәтижелері бойынша PricewaterhouseCoopers LLP Банктің ішкі аудит

2022 жылы үздік халықаралық практикаларға сәйкес Банктің Директорлар кеңесі мүшелерінің қызметіне бағалау (өзін-өзі бағалау) жүргізілді. Банктің Директорлар кеңесі мүшелерінің қызметіне жүргізілген бағалау (өзін-өзі бағалау) нәтижелері АЖЖЖ шеңберінде Банк акционерлерінің қарауына ұсынылды. Банктің және «Halyk» тобының ұйымдарының қаржылық есептілігін растау үшін Банк «Үлкен төрттік» аудиторлық компанияларын тартады. 2022 жылы бұл функцияны «Делойт» ЖШС (Deloitte, LLP) орындады. 2021 жылы «Халық» тобының 2022-2024 жылдарға арналған жаңа даму стратегиясы әзірленіп, бекітілді, оның негізгі басымдығы клиенттерге қызмет көрсетудің жоғары деңгейі және сапалы өнімдер мен қызметтерді ұсынудың кешенді тәсілі бар сенімді, технологиялық, инновациялық экожүйені қалыптастыру болды. Жаңа Стратегияның ажырамас бөлігі ESG бағытын белсенді дамыту болды. Halyk Bank-тің ESG және тұрақты даму саласындағы қызметінің негізгі мақсаттары айқындалды: ұлттық деңгейде ESG саласында жүйелі өзгерістерге қол жеткізу, қоғам үшін тиімді өркендеу экономикасын құру және қоршаған ортаны сақтау үшін, Halyk тобының компаниялары қызметкерлерінің, клиенттердің, акционерлердің, инвесторлардың, серіктестердің және мемлекеттің мүдделілігін арттыру, ынтымақтастықты кеңейту және сындарлы қарым-қатынастарын дамыту негізінде, сондай-ақ «жасыл» күн тәртібін іске асыру үшін қаржы өнімдерін құру.

Сонымен, 2021 жыл ішінде Банкте Директорлар кеңесінің отырыстарын шақыруға және өткізуге байланысты құжаттарды дайындау жөніндегі қағидалардың жаңа редакциясы әзірленді және бекітілді, ол Директорлар кеңесінің мүшелері үшін материалдардың сапасын жақсартуды және көлемін қысқартуды қамтамасыз етті (Директорлар кеңесінің қағаз жеткізгіштердегі басып шығарылатын материалдарының көлемі 68%-ға қысқарды).

2020 жылы Банктің Директорлар кеңесі Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясатты бекітті, ол сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарға қарсы іс-қимылға бағытталған негізгі қағидаттар мен талаптарды және сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтардың салдарын барынша азайту және/немесе жою шараларын айқындады.

2020 жылы Банктің Директорлар кеңесі мүшелерінің қызметін бағалау қағидалары әзірленіп, бекітілді, бұл қағида Банктің Директорлар кеңесінің қызметін жыл сайынғы бағалауды жүргізу үшін әдістеме мен құралдарды (сауалнамаларды) айқындады.

Корпоративтік әлеуметтік жауапкершілік және тұрақты даму саласындағы қызметке Банктің тәсілдерін жүйелеу мақсатында 2019 жылы Корпоративтік әлеуметтік жауапкершілік саясаты қабылданды.

«Халық» тобының компанияларында корпоративтік басқару процестерін үйлестіруге байланысты бірыңғай стандарттар мен тәсілдер қолданылады;

«Халық» тобында ішкі аудиттің, тәуекел-менеджменттің, комплаенс-бақылаудың тиімді функциялары, сондай-ақ тәуелсіз директорлар мен корпоративтік хатшы институттары бар;

Банкте директорлар кеңесінің жаңадан сайланған мүшелері үшін кіріспе курсы (Board Book) жаңартылды, ол мерзімді негізде жаңартылып отырады және Банктің Директорлар кеңесінің жаңадан сайланған мүшелеріне танысу үшін ұсынылады;

«Халық» тобы компанияларының корпоративтік хатшыларының біліктілігін арттыру мақсатында 2022 жылы корпоративтік басқару және тұрақты даму мәселелері бойынша оқыту іс-шаралары өткізілді;

Банкте корпоративтік хатшылардың тізілімі және «Халық» тобының компанияларында тәуелсіз директор лауазымдарына кандидаттардың тізілімі жүргізіледі және үнемі жаңартылып отырады;

2021 жылы Банктің және еншілес ұйымдардың корпоративтік басқару жүйесіне тұрақты даму қағидаттарын (ESG) имплементациялау жөніндегі Банктің ұмтылысын ескеретін Банк пен еншілес ұйымдар үшін корпоративтік басқару деңгейін тексерудің жаңартылған карталары әзірленді, сондай-ақ Банктің қазақстандық және шетелдік еншілес ұйымдарында корпоративтік басқару деңгейіне тексеру жүргізілді және оны жақсарту бойынша есеп пен ұсынымдар дайындалды;

Директорлар кеңесі мен Банк Басқармасы дұрыс емес немесе қате шешімдерден немесе әрекеттерден туындайтын тәуекелдерді біледі. Акционерлерді осындай оқиғалардан ықтимал залалдан қорғау үшін Банк Директорлар мен лауазымды тұлғалардың жауапкершілігін тұрақты негізде сақтандырады;

Корпоративтік басқарудың ашықтығын қамтамасыз ету мақсатында Банктің ресми сайтында корпоративтік басқаруға арналған бөлім құрылды;

Банк өзінің корпоративтік сайтында Корпоративтік басқару туралы есепті (жыл сайынғы Жылдық есеп шеңберінде) тұрақты негізде жариялайды.

¹³ Банктің Директорлар кеңесінің әлеуметтік мәселелер жөніндегі комитеті Банктің Директорлар кеңесінің 22.04.2022 жылғы №3 хаттамасында қамтылған бесінші мәселе бойынша Директорлар кеңесінің шешіміне сәйкес Банктің Директорлар кеңесінің тұрақты даму комитеті болып қайта құрылды.

Банктің Корпоративтік басқару кодексін сақтау

2006 жылғы желтоқсанда Банк акционерлерінің жалпы жиналысында бекітілген Банктің қолданыстағы Корпоративтік басқару кодексі Директорлар кеңесі мен Басқарма, Банктің акционерлері мен лауазымды тұлғалары арасындағы қатынастарды, Банк органдарының жұмыс істеу және шешімдер қабылдау тәртібін қоса алғанда, Банкті басқару процесінде қолданылатын негізгі стандарттар мен қағидаттарды айқындайды.

Банктің Корпоративтік басқару кодексі Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасының ережелеріне сәйкес, сондай-ақ корпоративтік басқару саласында қалыптасқан ұлттық және халықаралық тәжірибені ескере отырып әзірленді.

Банктің корпоративтік басқару кодексінде корпоративтік басқарудың мынадай қағидаттары бекітілген:

- Акционерлерге олардың Банкті басқаруға қатысу құқығын іске асыру үшін нақты мүмкіндікті ұсыну, Банк акционерлерінің барлық санаттарына тең қарым-қатынасты қамтамасыз ету;
- Банктің акционерлері үшін Банктің таза табысын бөлуге (дивидендтер алуға) қатысудың нақты мүмкіндігін жасау;
- Банк акционерлерінің және инвесторлардың негізделген шешімдер қабылдау мүмкіндігін қамтамасыз ету мақсатында Банк акционерлеріне Банктің қаржылық жағдайына, экономикалық көрсеткіштеріне, қызметінің нәтижелеріне, Банкті басқару құрылымына қатысты дұрыс ақпаратты уақтылы және толық ұсынуды қамтамасыз ету;
- Банктің Директорлар кеңесінің қоғам қызметін стратегиялық басқаруды жүзеге асыруы және оның тарапынан қоғамның атқарушы органының қызметін тиімді бақылау, сондай-ақ директорлардың өз акционерлеріне есеп беру;
- Банк Басқармасының Банктің ағымдағы қызметіне тиімді басшылықты адал жүзеге асыру мүмкіндігін ұсыну, сондай-ақ Банк Басқармасының Банктің Директорлар кеңесіне және оның акционерлеріне есеп беруін белгілеу;
- Банк акционерлері үшін этикалық нормаларды анықтау, сондай-ақ Банктің лауазымды тұлғалары қызметінің барынша ашықтығын қамтамасыз ету;
- Банктің тиімді ішкі бақылау жүйесінің жұмыс істеуін және оны объективті бағалауды қамтамасыз ету.

Банктің Директорлар кеңесі мен Банк Басқармасы Банк қызметінің Корпоративтік басқару кодексінде айқындалатын корпоративтік басқару қағидаттарына, ережелеріне және рәсімдеріне сәйкес жүргізілетінін растайды.

Банктің корпоративтік басқару кодексінің, Банк Жарғысының және басқа да ішкі нормативтік құжаттардың ережелерін қабылдай, жетілдіре және мүлтіксіз сақтай отырып, Банк тиісті корпоративтік басқару тәжірибесін дамытуға және жетілдіруге өз ниетін растайды.

Ұлыбританияның Корпоративтік басқару кодексін сақтау

Жылдық есептің осы бөлімі Ұлыбританияның қаржылық реттеу және қадағалау басқармасының Ашылу мен транспаренттілік қағидаларының Корпоративтік басқару туралы ережесіне (DTR 7.2.) сәйкес әзірленді.

GDR-ы Лондон қор биржасының ресми тізіміне енгізілген шетелдік компания ретінде Банк қаржылық есептілік жөніндегі кеңес – Ұлыбританияның тәуелсіз реттеушісі жариялаған Ұлыбританияның корпоративтік басқару кодексін сақтауға міндетті емес. Алайда, DTR 7.2 сәйкес. Банк өзінің жыл сайынғы есептілігінде оның Қазақстандық Корпоративтік басқару кодексін сақтауы туралы ақпаратты, сондай-ақ ҚР заңнамасында сақталуы талап етілетін тәжірибеге қосымша қолданылатын корпоративтік басқарудың қолданыстағы қағидаттары туралы ақпаратты беруге міндетті.

Банк Ұлыбританияның корпоративтік басқару кодексін корпоративтік басқаруды одан әрі дамыту үшін бағдар ретінде қарастырады.

Банктің Корпоративтік басқару кодексі және Ұлыбританияның Корпоративтік басқару кодексі

Банктің Корпоративтік басқару кодексінде Ұлыбританияның Корпоративтік басқару кодексінен кейбір айырмашылықтар бар. Төменде негізгі айырмашылықтар келтірілген:

Ұлыбританияның Корпоративтік басқару кодексі

Банктің Корпоративтік басқару кодексінің мәтіні Банктің сайтында келесі сілтеме бойынша орналастырылған:
<https://halykbank.kz/about-bank/korporativnoe-upravlenie>.

Банктің Корпоративтік басқару кодексі

1

Ұлыбританияның корпоративтік басқару кодексі Директорларды қайта сайлау үшін ең ұзақ үш жылдық мерзімді көздейді.

2

Ұлыбританияның Корпоративтік басқару кодексі тәуелсіз директорлардың жылына кемінде бір рет, атап айтқанда, Директорлар кеңесі Төрағасының қызметін бағалау үшін жекелеген отырыстар өткізуін көздейді.

3

Ұлыбританияның Корпоративтік басқару кодексінде Төрағаны қоспағанда, Директорлар Кеңесі құрамының кемінде жартысы тәуелсіз директорлардан тұруы тиіс деп көзделген.

4

Ұлыбританияның Корпоративтік басқару кодексінде атқарушы емес директорлар Басқарма жұмысын оның келісілген мақсаттар мен міндеттерге сәйкестігі тұрғысынан мұқият талдап, оның қызметін бақылауды жүзеге асыруы, сондай-ақ ұсынылатын қаржылық ақпараттың толықтығына, сондай-ақ қаржылық бақылау мен тәуекел-менеджмент жүйелерінің тиімді және сенімді екендігіне көз жеткізуі тиіс деп көзделген.

5

Ұлыбританияның Корпоративтік басқару кодексі Директорлар кеңесінің компания мен Директорлар кеңесіндегі дағдылар мен тәжірибенің тиісті теңгерімін қамтамасыз ету үшін, сондай-ақ Директорлар кеңесінің кадрлық құрамын біртіндеп жаңартуды қамтамасыз ету үшін Директорлар кеңесінің мүшелері мен компанияның жоғары басшылығын тағайындау кезінде сабақтастықты тиісінше жоспарлаудың болуына көз жеткізуді көздейді.

Банктің корпоративтік басқару кодексінде Директорлар кеңесін тұрақты түрде қайта сайлау талабы қамтылмаған. Оның орнына, акционерлердің жалпы жиналысының құзыретіне Директорлар кеңесінің өкілеттік мерзімін белгілеу кіреді. 2020 жылғы 22 мамырда өткізілген акционерлердің жалпы жиналысында Директорлар кеңесінің ағымдағы құрамының үш жылдық өкілеттік мерзімі белгіленді

2022 жылдың ішінде Корпоративтік хатшы мен тәуелсіз директорлардың қатысуымен стратегияны, корпоративтік басқару процестерін жетілдіру, Директорлар кеңесінің қызметін, Корпоративтік хатшының жұмысын жақсарту мәселелерін талқылай отырып, бейресми кездесулер өткізілді.

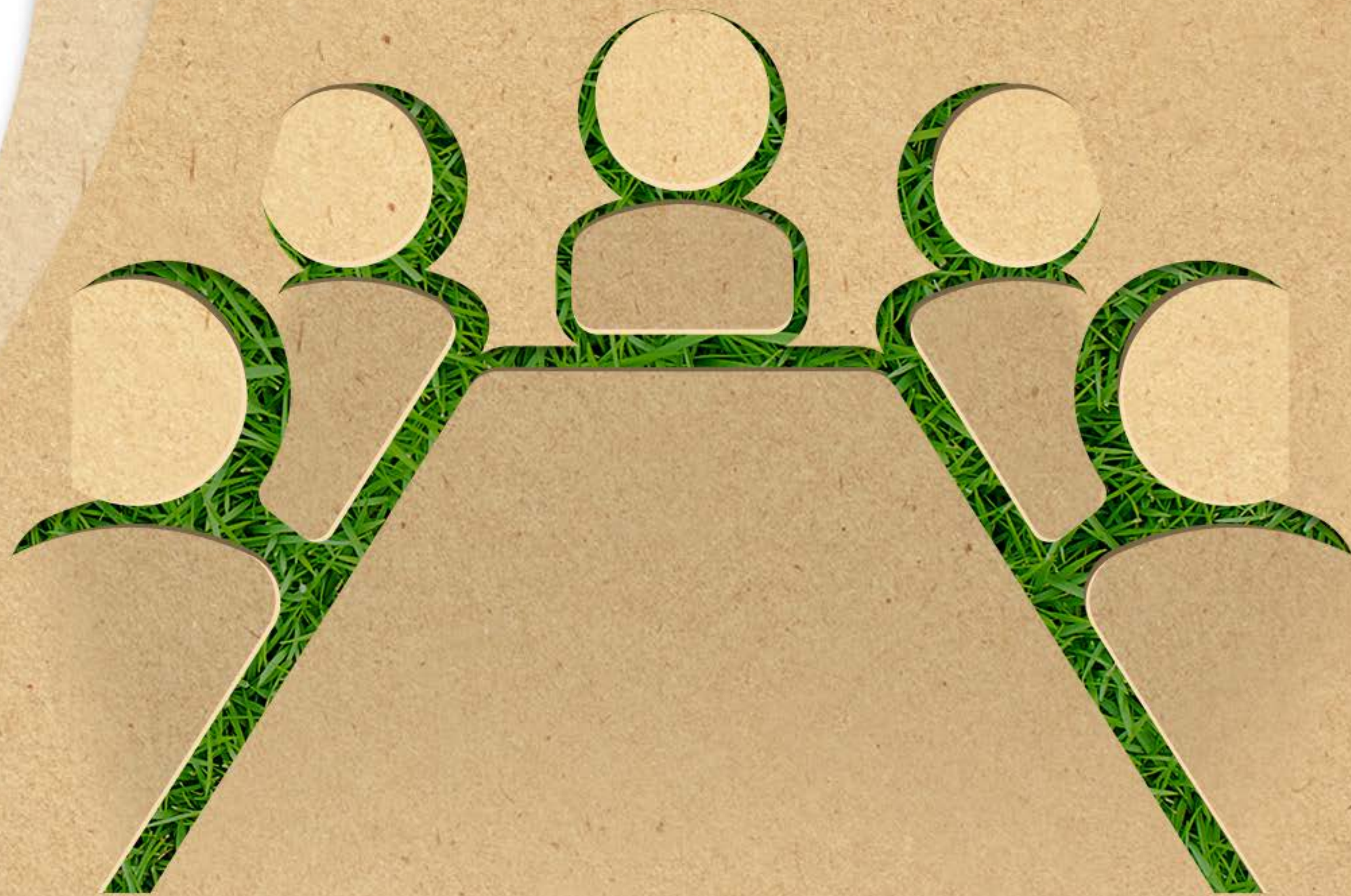
Банктің Корпоративтік басқару кодексінде Қазақстан заңнамасының ерекшеліктеріне байланысты осындай тікелей талап жоқ, оған сәйкес Директорлар кеңесінің құрамында тәуелсіз директорлардың кемінде үштен бірі болуы тиіс. Алайда 2020 жылғы 22 мамырда акционерлердің жалпы жиналысында сайланған Директорлар кеңесінің құрамында Директорлар кеңесінің жеті мүшесінің бесеуі – тәуелсіз директор.

Банктің Корпоративтік басқару кодексі Банктің Директорлар кеңесінің барлық мүшелеріне осындай жауапкершілік жүктейді.

Банктің Корпоративтік басқару кодексі Директорлар кеңесінің тиімді жұмысы үшін қажетті тәжірибе мен білімнің оңтайлы теңгерімін қамтамасыз ету мақсатында Директорлар кеңесінің құрамын қалыптастыру тәртібін және Директорлар кеңесіне кандидаттарға қойылатын белгілі бір талаптарды айқындайды.

ДИРЕКТОРЛАР КЕҢЕСІНІҢ
КЛИМАТҚА БАЙЛАНЫСТЫ
ТӘУЕКЕЛДЕР МЕН
МҮМКІНДІКТЕРДІҢ
МОНИТОРИНГІН ЖҮЗЕГЕ
АСЫРУУЫ

ДИРЕКТОРЛАР КЕҢЕСІНІҢ КЛИМАТҚА БАЙЛАНЫСТЫ ТӘУЕКЕЛДЕР МЕН МҮМКІНДІКТЕРДІҢ МОНИТОРИНГІН ЖҮЗЕГЕ АСЫРУУЫ

Банк тұрақты дамуға байланысты мәселелерге ерекше назар аударады. Директорлар кеңесі бірқатар тиісті саясаттарды қабылдады, ал корпоративтік басқару жүйесін дамыту және жетілдіру бойынша тиісті ұсыныстар Тұрақты даму жөніндегі комитеттің талқылауына шығарылады.

Қоршаған ортаны қорғау бағытында Банк ұзақ мерзімді перспективада Банктің экологиялық қауіпсіздігін және тұрақты дамуын қамтамасыз ету саласындағы басым бағыттарды айқындауға бағытталған Экологиялық саясатты қабылдады.

Қазақстан Республикасы Президентінің 2022 жылғы 26 қыркүйектегі №1021 Жарлығымен бекітілген Қазақстан Республикасының қаржы секторын дамытудың 2030 жылға дейінгі тұжырымдамасы қаржылық емес тәуекелдерді басқару жүйесін дамыту және тиісті практикаларды ұлттық қаржы мекемелерінің тәуекел-менеджмент жүйесіне интеграциялау жөніндегі негізгі ережелерді айқындады. Атап айтқанда, Тұжырымдаманың мынадай ережелері тиісті бағытты дамытудың негізгі драйверлері болып табылады:

1. ESG тәуекеліне ұшырау туралы ақпаратты ашу;
2. Тәуекелдерді басқару жүйесіне және корпоративтік басқаруға ESG принциптерін енгізу;
3. ESG тәуекелдерін бақылау және оларды қадағалау жүйесіне біріктіру.

Банк ел деңгейінде ESG саясатын қалыптастыруға белсенді ықпал етеді және реттеушімен, Қазақстан қор биржасымен (KASE) және Қазақстан Қаржыгерлер қауымдастығымен (ҚҚҚ) тиісті диалог жүргізеді. Климат бөлігінде Банк өзінің климаттық стратегиясын және климаттық тәуекелдер мен мүмкіндіктерді бағалау тәсілдерін қалыптастырып жатыр.

Атап айтқанда, келесі іс-шаралар қабылдануда:

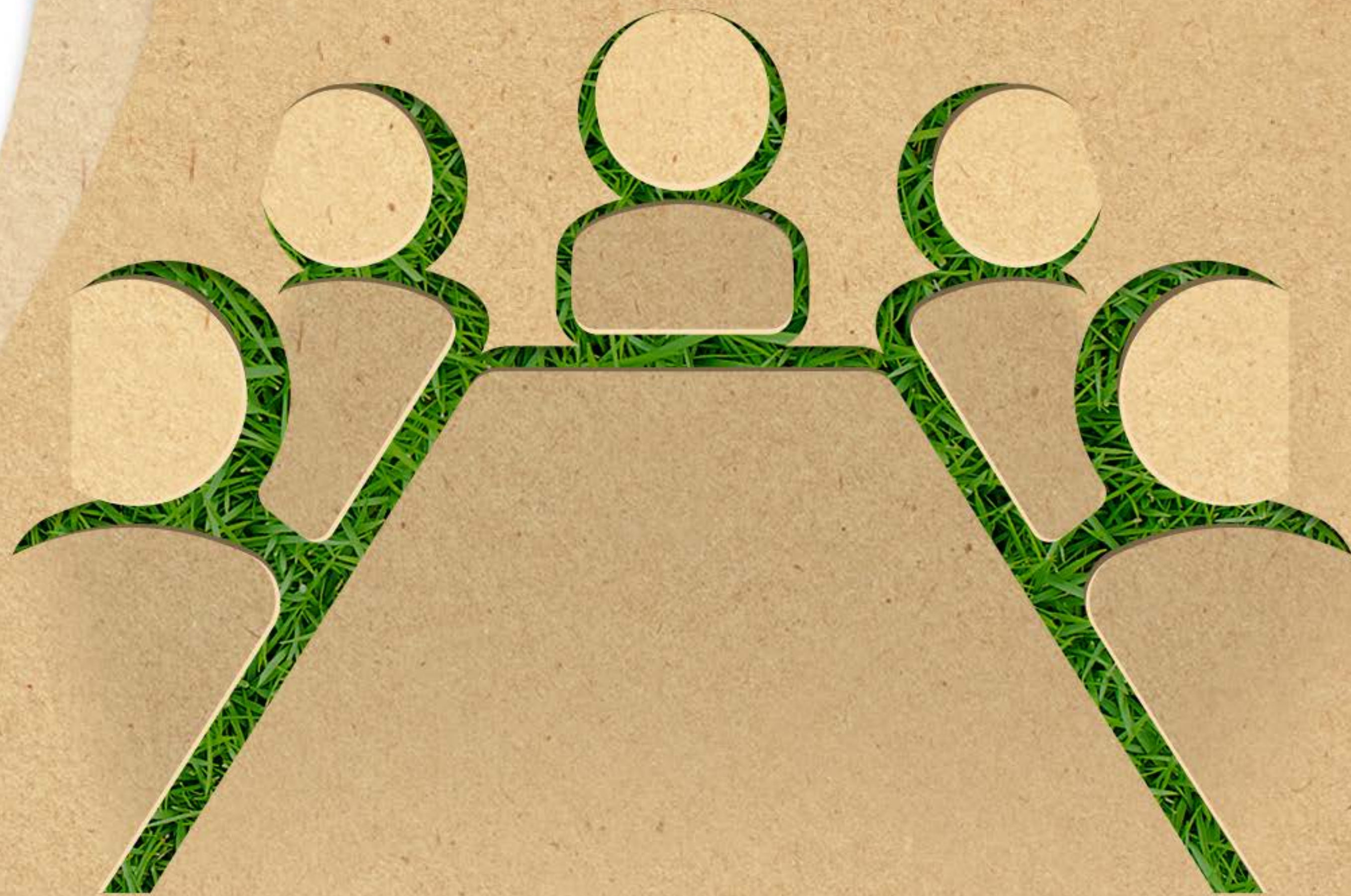
- Елге тән ESG саласындағы ең өзекті және негізгі сын-қатерлер мен басымдықтар анықталды.
- Жауапкершілікпен қаржыландыру қағидаттарын енгізу бойынша жол картасы әзірленді.
- ESG факторларының жіктелуі бойынша матрица/рейтинг шкаласы жасалады.
- Салалардың ESG-тәуекелдеріне ұшырау деңгейін бағалау мақсатында салаларды ESG-сегментациялау жүргізіледі.
- ESG компоненттерін басқару саясаты мен процедуралары әзірленуде. Климаттық тәуекелдер саласындағы жауапкершіліктің фокустық аймақтарын айқындау жөніндегі талаптарды ескере отырып, Тәуекелдер жөніндегі комитеттің функционалдық бағыттары кеңейтілуде.
- Капиталдың жеткіліктілігі мен өтімділік параметрлерін анықтау үшін мүмкін болатын әртүрлі сценарийлік көріністердегі климаттық тәуекелдер параметрлерін қолдана отырып, стресс-тестілеуді жүргізу тәсілдері зерттеледі.

Жауапкершілікпен қаржыландыру қағидаттарына сүйене отырып, Банк тұрақты даму мақсаттарын жүзеге асырылатын қызметпен байланысты әлеуметтік және экологиялық тәуекелдерді белсенді басқара отырып, өзінің бизнес-стратегиясына біріктіреді. Бұл ретте, өз тәуекелдерін төмендете отырып, Банк экологиялық және әлеуметтік тәуекелдерді басқару саласындағы тәжірибелерді ұдайы жетілдіруге ұмтылатын клиенттерді қолдай отырып, басқа да сыртқы оң өзгерістерге ықпал етеді.

КЛИМАТҚА БАЙЛАНЫСТЫ
ТӘУЕКЕЛДЕР МЕН
МҮМКІНДІКТЕРДІ БАҒАЛАУ
МЕН БАСҚАРУДАҒЫ
БАСШЫЛЫҚТЫҢ РӨЛІ

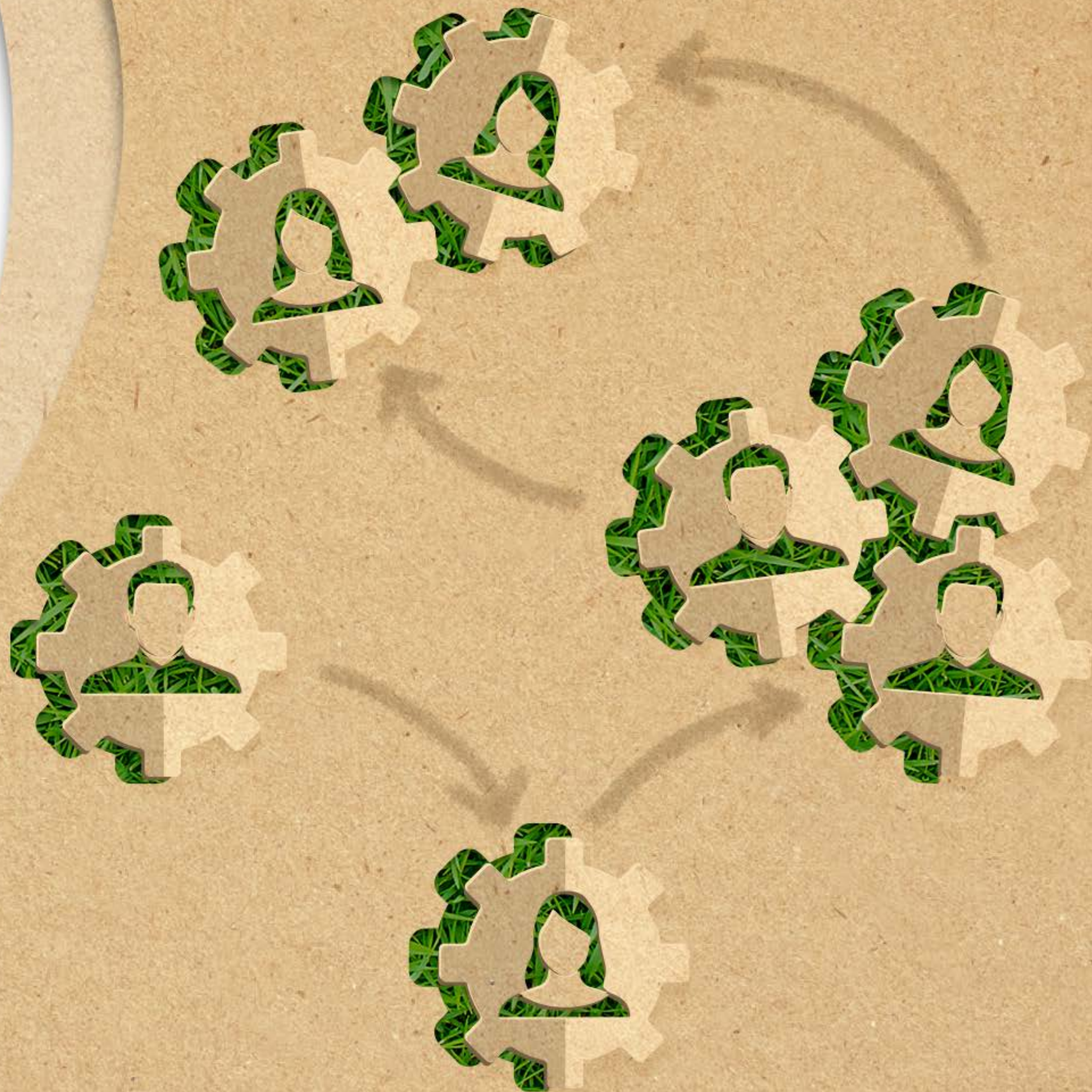
КЛИМАТҚА БАЙЛАНЫСТЫ ТӘУЕКЕЛДЕР МЕН МҮМКІНДІКТЕРДІ БАҒАЛАУ МЕН БАСҚАРУДАҒЫ БАСШЫЛЫҚТЫҢ РӨЛІ

Банк тиісті мақсаттарды, қызмет бағыттары мен құралдарын айқындай отырып, климаттың өзгеру факторларының стратегияға интеграциялануын қамтамасыз етуді жоспарлап отыр. Басқару тұрғысынан физикалық және өтпелі климаттық тәуекелдерді басқару факторларын басқарудың барлық деңгейлеріне каскадтау қамтамасыз етіледі.

Рөл	Негізгі функциялар	Климаттық тәуекелдер мен мүмкіндіктерді жоспарлы каскадтау
Директорлар кеңесі	Банк стратегиясына тұрақты даму факторларын интеграциялау тәсілдерін айқындайды, Директорлар кеңесінің жұмысында тиісті рәсімдер мен практикаларды бекітеді және іске асыруға ықпал етеді, тиісті функционалдық салалардағы тұрақты даму мәселелерінде Директорлар кеңесі комитеттерінің міндеттерін, Банк қызметінің тақырыптық негізгі көрсеткіштерін айқындау және мониторингілеу тетіктерін айқындайды; Тұрақты даму саясатын қоса алғанда, жоғарғы деңгейдегі құжаттарды бекіту; Даму стратегиясының іске асырылуын, оның ішінде ESG-күн тәртібін іске асыру мәселелерін бақылауды жүзеге асырады.	Климаттың өзгеруі жөніндегі мәселелердің Даму стратегиясына интеграциялануын бақылау; Банктің негізгі стратегиялық мақсаттарын (KPI) анықтау және оларға қол жеткізуді бақылау.
Басқарма	Банк стратегиясын іске асыру; ESG және тұрақты даму саласындағы іс-шаралар жоспарын әзірлеу және бекіту, сондай-ақ Банктің құрылымдық бөлімшелерінің оның орындалуын жедел бақылау.	ESG стратегиясының жұмыс істеуін қамтамасыз ету, климатқа байланысты тәуекелдер мен мүмкіндіктерді басқару
Процесс иелері– Корпоративтік Бизнес	Портфель санаттары бойынша қызметтің негізгі бағыттарын әзірлеу және қолдау	Климаттық тәуекелдерді бағалаудың әзірленген тәсілдеріне сәйкес клиенттер мен қаржыландырылатын жобаларды бағалау; Клиенттерді тұрақты даму тәжірибесін ұстануға және тұрақты экономикалық қызметті қамтамасыз етуге ынталандыруға бағытталған қаржыландыру өнімдері мен құралдарын әзірлеу.
Кредит тәуекелдері департаменті – Кредиттік талдау департаменті, №1,2 корпоративтік клиенттермен жұмыс жасау департаменттері	Қаржыландырылатын жобаларды бағалау және мониторингілеу процесіне ESG-компоненттерін енгізу	Климаттық тәуекелдерді басқаруды жанама әсер ету бөлігінде Банктің тәуекелдерді басқару жүйесіне интеграциялау.

КОРПОРАТИВТІК БАСҚАРУ
ҚҰРЫЛЫМЫ

КОРПОРАТИВТІК БАСҚАРУ ҚҰРЫЛЫМЫ¹⁴

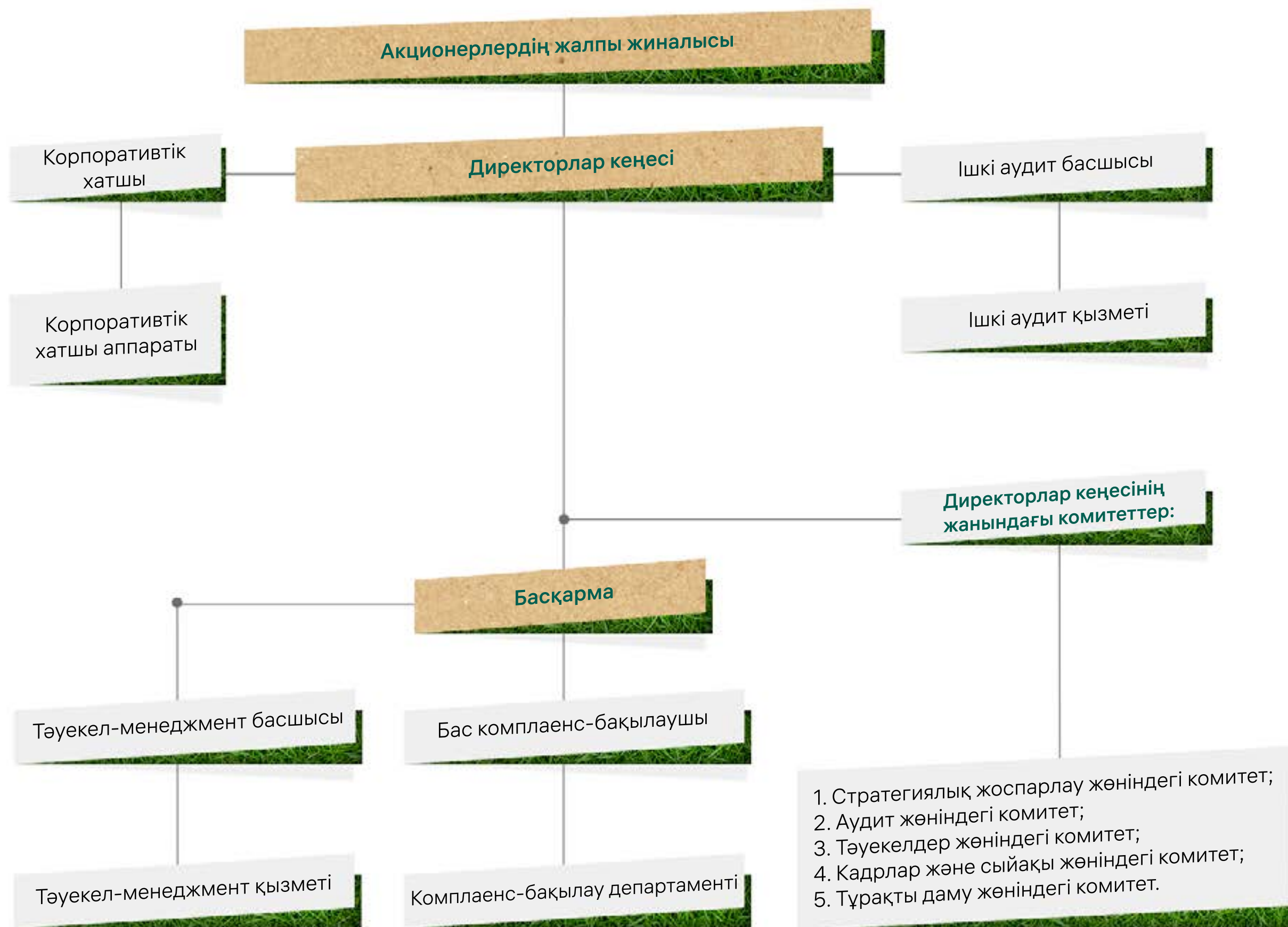
Банктің Директорлар кеңесінің жанында мынадай консультациялық-кеңесші органдар құрылды және жұмыс істейді: Стратегиялық жоспарлау жөніндегі комитет, Аудит жөніндегі комитет, Кадрлар және сыйақылар жөніндегі комитет, Тұрақты даму жөніндегі комитет және Тәуекелдер жөніндегі комитет. Осы Комитеттердің жұмысы туралы толығырақ есеп төмендегі тиісті бөлімде орналастырылған.

Басқарма жанынан дирекциялар, Комитеттер және жұмыс топтары түрінде бірқатар жұмыс органдары құрылды. Бұл әрбір жеке сегмент бойынша ірі мәселелерді егжей-тегжейлі қарастыруға мүмкіндік береді. Қажет болған жағдайда және заңнама талаптары болған жағдайда, жұмыс органдарының осындай мәселелер бойынша қабылдаған шешімдері Басқарманың немесе Директорлар кеңесінің бекітуі үшін шығарылады.

Корпоративтік басқарудың үздік тәжірибелерін енгізу үшін Директорлар кеңесіне ішкі және сыртқы аудиторлар, Ішкі аудит басшысы, Тәуекел-менеджмент басшысы, Бас комплаенс-бақылаушы, Бас заң кеңесшісі, Корпоративтік хатшы және т. б. көмек көрсетеді.

«Halyk» тобы ұйымдарының қаржылық есептілігін растау үшін Банк «Үлкен төрттік» аудиторлық компанияларын тартады. 2022 жылы бұл функцияны «Делойт» ЖШС (Deloitte, LLP) орындады.

Директорлар кеңесі мен Басқарма арасында функцияларды бөлу ҚР заңнамасына сәйкес жүргізілді.

¹⁴ 01.01.2023 жылғы жағдай бойынша.

ДИРЕКТОРЛАР КЕҢЕСІНІҢ ҚҰРЫЛЫМЫ

2023 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша Банктің Директорлар кеңесінің құрамы келесідей болды:

Директорлар кеңесінің құрамы

Павлов Александр Сергеевич	Директорлар кеңесінің төрағасы, тәуелсіз директор, Тәуекелдер жөніндегі комитеттің төрағасы
Арман Ғалиасқарұлы Дунаев	Стратегиялық жоспарлау жөніндегі комитеттің төрағасы, Тұрақты даму жөніндегі комитеттің төрағасы, Директорлар кеңесінің мүшесі - тәуелсіз директор
Кайларс Фрэнк	Кадрлар және сыйақы жөніндегі комитеттің төрағасы, Директорлар кеңесінің мүшесі - тәуелсіз директор
Мәжит Төлеубекұлы Есенбаев	Директорлар кеңесінің мүшесі, «АЛМЭКС» холдингтік тобы» АҚ өкілі
Рёль Кристоф	Аудит жөніндегі комитеттің төрағасы, тәуелсіз директор
Пётр Романовски	Директорлар кеңесінің мүшесі - тәуелсіз директор
Үміт Болатханқызы Шаяхметова	Директорлар кеңесінің мүшесі, Басқарма төрайымы

Барлығы 7 директор

Директорлардың дағдылары мен тәжірибесі

Банк Директорлар кеңесі мүшелерінің ең жақсы тәжірибесі, дағдылары мен ой-өрісінің теңгеріміне ұмтылады. Мәселелерді талқылау кезінде әртүрлі көзқарастардың болуы Директорлар кеңесіне өз функцияларын тиімді орындауға және акционерлердің мүдделерін білдіруге мүмкіндік береді.

Тәуелсіз директорлар халықаралық басқару тәжірибесіне, стратегиялық көзқарасқа, Банк операцияларды, корпоративтік басқаруды, тәуекел-менеджментті жүзеге асыратын ірі салалардың ерекшеліктерін білуге үлес қосады.

Сонымен қатар, барлық директорлар банктік бизнесте, жалпы қаржыда, адами ресурстарды басқаруда, соның ішінде сыйақы мәселелерінде білімге ие.

Төменде Директорлар кеңесі мүшелерінің дағдылары мен тәжірибесі туралы жинақталғанақпарат берілген.

Қаржы	Мұнай-газ және тау-кен салалары	Нақты сектордың өзге де салалары
7 Директоров	3 Директора	5 Директоров
Қаржы	Көшбасшылық	Тәуекелдерді басқару
7 Директоров	7 Директоров	4 Директора
Медицина және биотехнология	Халықаралық тәжірибе	Стратегиялық болжам
1 Директора	5 Директор	7 Директоров
Корпоративтік басқару	Адами ресустарды басқару	Тұрақты даму
7 Директоров	7 Директоров	7 Директоров

БАСҚАРУ ҚҰРЫЛЫМЫ

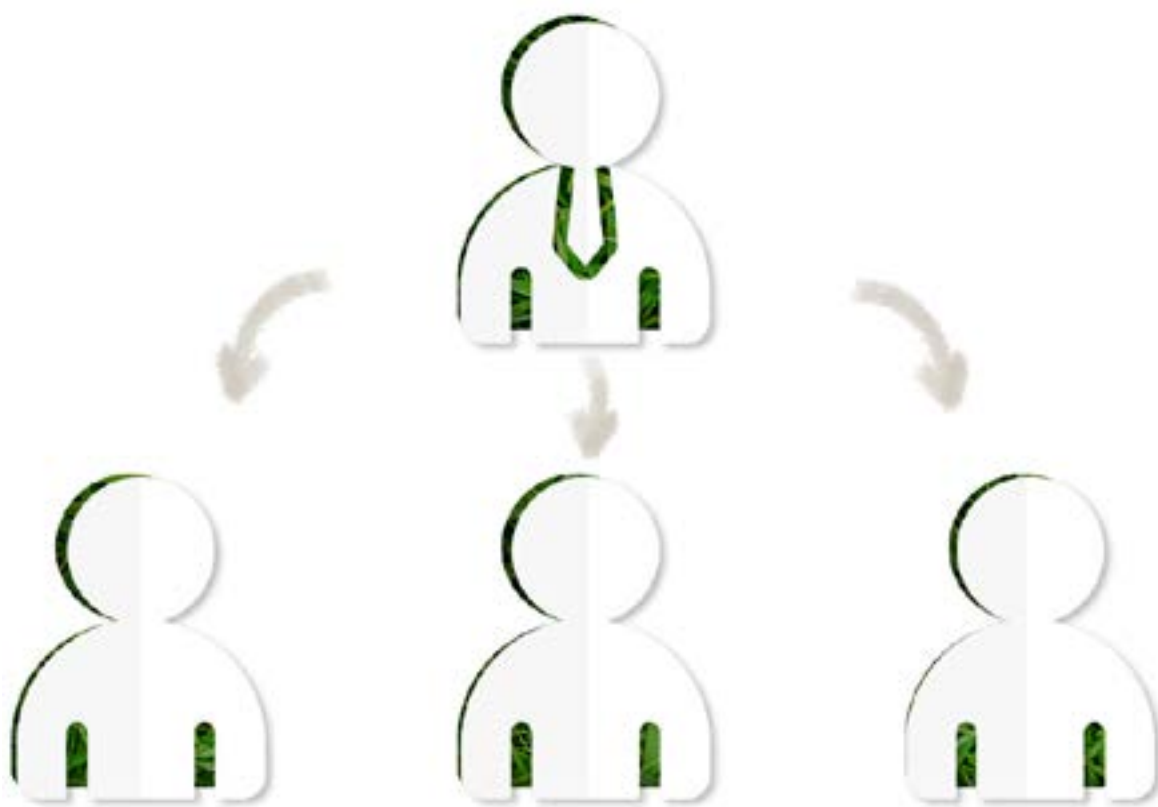
2022 жылы Басқарма құрамы кейбір өзгерістерге ұшырады. 2022 жылдың 10 ақпанынан бастап Мусин Антон Германовичтің Басқарма мүшесі ретіндегі өкілеттігі тоқтатылды, IT және инновациялар жөніндегі бас басқарушы директор лауазымына ауыстырылды. Басқарма Төрағасының орынбасарлары лауазымдарына 2022 жылғы 1 сәуірден бастап тағайындалды:

Вурос Ольга Владимировна (бұрын № 1 Корпоративтік клиенттермен жұмыс жөніндегі департаменттің директоры болған);

Машчык Роман Александр (бұрын департамент директоры-Цифрлық кредиттеу тәуекелдері департаментінің жоба жетекшісі, Chief Data Scientist кеңсесінің директоры қызметтерін атқарған);

Мұқышев Нариман Нұрланұлы (бұрын Банктің Басқарушы директоры қызметін атқарған).

Қарпықова Әлия Сәкенқызы, Смағұлов Асқар Сағидоллаұлының Банк Басқармасының мүшелері ретіндегі өкілеттігі 2022 жылғы 1 сәуірден бастап тоқтатылды.

Басқарма құрамы

Шаяхметова Үміт Болатханқызы

Басқарма Төрағасы
Қызметкерлерді басқару департаменті, Заң блогы, Клиенттерге қызмет көрсету сапасы басқармасы, Ішкі қауіпсіздік басқармасы

Боданов Айвар Жиреншеевич

Басқарма Төрағасының орынбасары
Қауіпсіздік және проблемалық кредиттер блогы

Көшенов Мұрат Ұзақбайұлы

Басқарма Төрағасының орынбасары
Қаржы блогы, Қаржы институттары және халықаралық қатынастар басқармасы, Еншілес компаниялар

Вурос Ольга Владимировна

Басқарма Төрағасының орынбасары
Корпоративтік бизнес

Мамытов Жұмабек Жарылқасынұлы

Басқарма Төрағасының орынбасары
Бөлшек бизнес

Машчык Роман Александр

Басқарма Төрағасының орынбасары
Комплаенс, тәуекелдер және DS блогы

Мұқышев Нариман Нұрланұлы

Басқарма Төрағасының орынбасары
Цифрлық мемлекеттік қызметтер және экожүйелер блогы

Сәлімов Ертай Исмайылұлы

Басқарма Төрағасының орынбасары
ОПЕРБ, Қазынашылық, Ресурстар департаменті, Кеңсе департаменті және Байланыс орталығы блогы

Сартаев Дәурен Жанкісейұлы

Басқарма Төрағасының орынбасары
ШОБ, Транзакциялық бизнес департаменті, Сервисті және сатуды дамыту департаменті, Маркетинг және PR департаменті блогы

Барлығы

Басқарманың 9 мүшесі

ДИРЕКТОРЛАР КЕҢЕСІНІҢ ҚЫЗМЕТІ

Жалпы, Директорлар кеңесі мен оның Комитеттері өз жұмысын тиісті кезеңдерге арналған жұмыс жоспарларына сәйкес жүргізеді.

2022 жылы барлығы 6 жүзбе-жүз отырыс өткізіліп, онда 55 мәселе қаралды және «Қазақстан Халық Банкі» АҚ Директорлар кеңесінің 57 сырттай отырысы өткізіліп, онда 636 мәселе қаралды.

Директорлар кеңесі мүшелерінің отырыстарға қатысу статисти-
стикасы келесідей:

ДК мүшесінің Т.А.Ә.	Жүзбе-жүз отырыстар (отырыстар саны/ мәселелер саны)	Сырттай отырыстар (отырыстар саны/ мәселелер саны)
Павлов А.С.	6/55	54/600*
Дунаев А.Г.	6/55	57/633**
Есенбаев М.Т.	6/55	53/588*
Кайларс Ф.	6/55	55/623***
Рёль К.	6/55	55/605***
Романовски П.	6/55	57/636
Шаяхметова Ү.Б.	6/55	53/600**
Барлығы:	6/55	57/636

* жыл сайынғы еңбек демалысын ескере отырып
** А.Г. Дунаев мырза «Halyk Finance» АҚ, «Халық Банк Грузия» АҚ Директорлар кеңесінің мүшесі, тәуелсіз директоры болуына байланысты «Halyk Finance» АҚ, «Халық Банк Грузия» АҚ Директорлар кеңесінің мәселелері бойынша қарауға және дауыс беруге қатысқан жоқ.
*** Ү.Б. Шаяхметова ханым мәміле тарапы - «Altyn Bank» АҚ-тың мәселелері бойынша, сондай-ақ Қазақстан гимнастика федерациясы мен «Қазақстан Республикасының Ұлттық Олимпиада комитеті» ҚБ қатысты қайырымдылық көмек көрсету мәселелері бойынша қарауға және дауыс беруге қатысқан жоқ
**** Іссапарларда болуын ескере отырып

2022 жылы Директорлар кеңесі жұмысының маңызды және ірі
блогы мынадай мәселелерді қарау болды:

- 1. Директорлар кеңесі әлеуетті геосаяси, инфляциялық, эпидемиологиялық тәуекелдердің, сондай-ақ террористік шабуылдар/қауіптер тәуекелдерінің Банктің 2022 жылға арналған қаржылық тұрақтылығына әсері бойынша сценарийлік талдау нәтижелерін қарады;
- 2. «Халық» тобының 2022 жылға арналған түзетілген бюджеті және Банктің 2023 жылға арналған екінші деңгейдегі бюджеті негізінде тиімділіктің кейбір негізгі көрсеткіштерін (KPI) түзетуге байланысты «Халық» тобының 2022-2024 жылдарға арналған даму стратегиясына өзгерістер қаралды және бекітілді.
- 3. Банктің экологиялық, әлеуметтік жауапкершілік және корпоративтік басқару саласындағы қызметінің негізгі аспектілерін ашатын құжат болып табылатын Банктің 2021 жылғы тұрақты дамуы туралы есебі дайындалып, жарияланды. Банк осы есепті жариялау арқылы тұрақты даму саласындағы өз жұмысының нәтижелері туралы негізгі ақпаратты ашық жариялауға қатысты ерікті міндеттемелер қабылдады.
- 4. Банктің корпоративтік басқару жүйесіне тұрақты даму қағидаттарын және ESG енгізу, сондай-ақ Директорлар кеңесі мен Басқарманың тұрақты даму қағидаттарын және ESG-ді Банк қызметіне енгізуге бағытталған іс-шараларды іске асыру жөніндегі өкілеттіктері мен міндеттерін айқындау мақсатында Директорлар кеңесі Корпоративтік басқару кодексіне өзгерістер әзірледі және алдын ала бекітті. Кейінірек Банктің корпоративтік басқару кодексіне енгізілген өзгерістер АЖЖЖ-да бекітілді.
- 5. Банктің корпоративтік басқару кодексінің талаптарына сәйкес Банктің Директорлар кеңесі мүшелерінің 2021 жылғы қызметін бағалау (өзін-өзі бағалау) жүргізілді, оның нәтижелері 2022 жылғы 22 сәуірде өткен Банк акционерлерінің жалпы жиналысының қарауына ұсынылды.
- 6. Директорлар кеңесі жанындағы Әлеуметтік мәселелер жөніндегі комитет Тұрақты даму комитеті болып қайта құрылды, ESG функциялары Директорлар кеңесі жанындағы комитеттер арасында бөлінді;
- 7. «Қазақстан Халық Банкі» АҚ Директорлар кеңесіне «Қазақстан Халық Банкі» АҚ қызметі туралы басқарушылық ақпаратты ұсыну қағидаларының жаңа редакциясы әзірленді және бекітілді;
- 8. Банктің Директорлар кеңесі «Халық Банк Тәжікстан» АҚ-ның (Тәжікстан) 100% акциясын және «Москоммерцбанк» КБ-ның (АҚ) (Ресей Федерациясы) 100% акциясын сату туралы шешім қабылдады.

Жалпы, Директорлар кеңесінің «Халық» тобының алдына қойған және «Қазақстан Халық Банкі» АҚ-ны Қазақстанның № 1 банкі позициясын ұстап тұруға, клиенттік сервисті жақсартуға және банктік өнімдерді дамытуға байланысты міндеттеріне қол жеткізілді.

Директорлар кеңесінің жүзбе-жүз отырыстарында ең маңызды стратегиялық мәселелер қаралды, мысалы:

- Қазақстан Халық Банкі» АҚ Басқармасының және еншілес ұйымдардың «Халық» тобының 2022–2024 жылдарға арналған даму стратегиясының орындалуы туралы есептері (оның ішінде Банктің технологиялық трансформациясы және Цифрлық өнімдер мен сервистерді дамыту мәселелері);
- Банк және «Halyk» тобы ұйымдарының 2021 жылғы және 2022 жылғы бірінші жартыжылдықтағы қызметінің нәтижелері мен бюджетінің атқарылуы;
- «Halyk» тобының және «Қазақстан Халық Банкі» АҚ-ның 2023 жылға арналған шоғырландырылған бюджетін (ХҚЕС) бекіту;
- Ішкі аудит департаментінің (бұдан әрі – ІАД) 2023 жылға арналған жұмыс жоспары және ІАД-нің 2024-2026 жылдарға арналған ұзақ мерзімді жұмыс жоспары;
- Банк Басқармасының кейбір мүшелерін сайлау және өкілеттіктерін мерзімінен бұрын тоқтату, сондай-ақ Директорлар кеңесі жанындағы кейбір комитеттердің құрамын өзгерту;
- Банктің ірі жобалары;
- Банктің 2021 жылғы жылдық қаржылық есептілігін алдын ала бекіту және Басқарманың қызмет нәтижелері туралы тоқсандық есептері;
- Бас комплаенс-бақылаушының комплаенс-тәуекелдерді басқару және бақылау тиімділігі туралы, сондай-ақ «Қазақстан Халық Банкі» АҚ ішкі бақылау мәселелері бойынша есептері;
- Банк портфелінің сапасын талдау;
- Банкпен ерекше қатынастармен байланысты тұлғалармен жасалған мәмілелерді талдау және т.б.

2022 жылғы қаңтарда Банктің тәуекел-менеджмент қызметі әлеуетті геосаяси, инфляциялық, эпидемиологиялық тәуекелдердің, сондай-ақ террористік шабуылдар/қауіптер тәуекелдерінің Банктің 2022 жылға арналған қаржылық тұрақтылығына әсері бойынша жоспардан тыс сценарий талдауын жүргізіп, Банктің Директорлар кеңесінің қарауына ұсынды.

Әлемдік экономиканы дамыту сценарийлерін құра отырып, «Қазақстан Халық Банкі» АҚ несие портфеліне және капиталына әсерін айқындай отырып, «Қазақстан Халық Банкі» АҚ кредиттік портфелін стресс-тестілеу нәтижелері қаралды.

Директорлар кеңесі ең нашар сценарийде де Банктің позициялары жеткілікті күшті болып қалатынына көз жеткізді.

Тәуекел-менеджмент басшысының, бас комплаенс-бақылаушының «Қазақстан Халық Банкі» АҚ-да және жекелеген еншілес ұйымдарда комплаенс-тәуекелді басқарудың тиімділігі туралы және кірістерді заңдастыруға (жылыстатуға) және терроризмді қаржыландыруға қарсы іс-қимыл саласында атқарылған жұмыстар туралы есептері тыңдалды.

Сырттай дауыс беру Директорлар кеңесінің құзыретіне заңнамалық және ішкі құжаттармен жатқызылған ағымдағы сипаттағы мәселелер және келесі жүзбе-жүз отырысқа дейін кейінге қалдыруға болмайтын неғұрлым шұғыл мәселелер бойынша өткізілді.

МЕНШІК ҮЛЕСІ

2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Топтың акциялары тек жай акциялармен көрсетілді.

2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Топқа келесі акционерлер иелік етті, олардың үлесі Топтың шығарылған капиталының 5%-нан астамын құрайды:

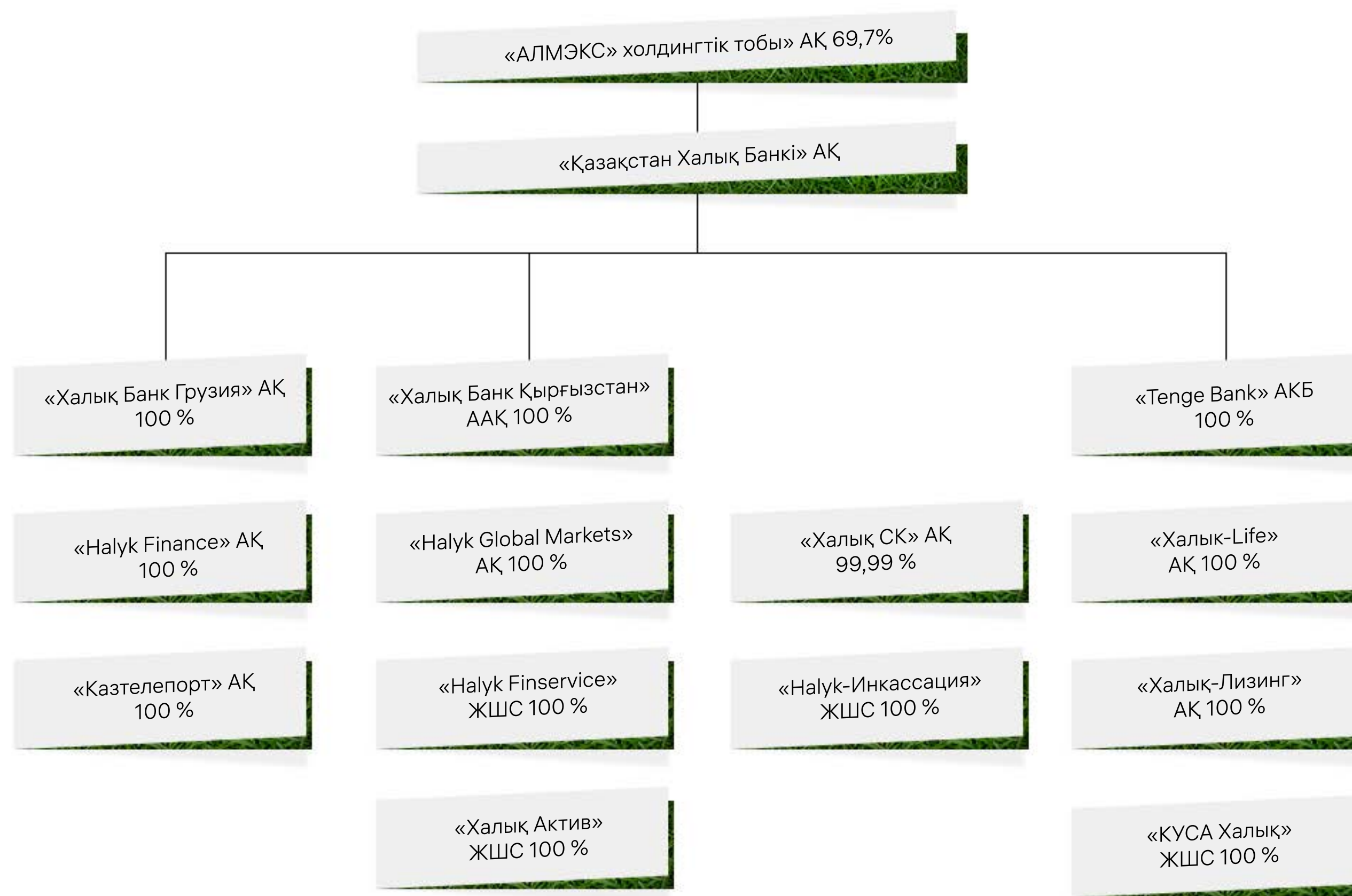
2022 ж. 31 желтоқсан

	Барлық акциялар (жай акциялар)	Айналымдағы акциялардың жалпы көлеміндегі үлесі
«АЛМЭКС» холдингтік тобы» АҚ	7 583 538 228	69,7%
ЖДҚ ұстаушылар	3 090 660 400	28,4%
Басқалар	209 669 751	1,9%
Айналымдағы барлық акциялар (шоғырландырылған негізде)	10 883 868 379	100%

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ:

- Бөлшек бизнес, корпоративтік секторларда және шағын және орта бизнес секторында қызметтердің кең спектрін (банктік қызметтер, сақтандыру, лизинг, брокерлік қызметтер және активтерді басқару) ұсынатын әмбебап өңірлік қаржы тобы болып табылатын Қазақстан Халық Банкінің Halyk Group қаржы тобына жатады;
- Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі Халық Банкіне 2012 жылғы 27 шілдедегі № 226 қаулысының негізінде «Халық» сақтандыру компаниясы» АҚ және «Халық-Life» АҚ сақтандыру компанияларының 25%-дан астам акцияларын иеленетін сақтандыру холдингі және 2014 жылғы 12 қыркүйектегі № 174 қаулының негізінде «Altyn Bank» АҚ (China Citic Bank Corporation Limited ЕБ) акцияларының 25%-дан астамын иеленетін банк холдингі мәртебесін берді;
- Банк конгломератының құрамына кіреді, онда Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі 2002 жылғы 02 қыркүйекте (№337 қаулы) «АЛМЭКС» холдингтік тобы» АҚ-қа банк холдингі мәртебесін берді.

«Halyk» тобының құрылымы

Осы жылдық есеп жарияланған күнгі жағдай бойынша:

- «Altyn Bank» АҚ (China Citic Bank Corporation Ltd ЕБ) акционерлік капиталындағы Halyk Bank-тің қатысу үлесі 40% құрайды;
- «Бірінші кредиттік бюро» ЖШС капиталындағы Halyk Bank-тің қатысу үлесі 38,8 % құрайды.

Төменде 2022 жылғы жылдық есепте қамтылған мәліметтер («Halyk» тобының акционерлері туралы мәліметтер және Дивидендтік саясат) берілген.

2023 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша «Қазақстан Халық Банкі» АҚ орналастырылған жай акцияларының (бұдан әрі – акция) кемінде 5%-н иеленетін «Halyk» тобының акционерлері туралы мәліметтер¹⁵:

№	Атауы	Иелігіндегі акциялардың жиыны, дана	Иелігіндегі акциялар жиыны айналымдағы акциялар жиынтығының % ретінде
1	Барлық жарияланған акциялар	25 000 000 000	-
2	«АЛМЭКС» холдингтік тобы» АҚ	7 583 538 228	69,7 %
3	ЖДҚ ұстаушылары (ISIN: US46627J3023/US46627J2033)	3 090 660 400	28,4 %
4	Басқалар	209 669 751	1,9 %
5	Айналымдағы барлық акциялар	10 883 868 379	100,0 %
6	Банк сатып алған акциялар	(2 539 270 930)	-
7	Топ компаниялары ұстайтын акциялар	(24 405 473)	-
8	Барлық орналастырылған акциялар	13 447 544 782	-
9	Еркін айналымдағы барлық акциялар (KASE-нің Листингтік ережелеріне сәйкес)	3 324 710 994	-
10	Акцияның нарықтық бағасы, теңге*	131,00	-
11	Жаһандық депозитарлық қолхаттардың нарықтық бағасы (GDR), теңге / АҚШ доллары **	4 840,06 / 10,40	-

* 2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша KASE интернет-сайтында айқындайтын және жариялайтын акцияның нарықтық бағасы (www.kase.kz).

** Лондон қор биржасының (LSE) мәліметтері бойынша 2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша жаһандық депозитарлық қолхаттардың (GDR) нарықтық бағасы.

¹⁵ Банктің жай акциялары 1998 жылы Қазақстан қор биржасының ресми тізіміне енгізілді, жаһандық депозитарлық қолхаттар түріндегі Банктің жай акциялары 2006 жылы Лондон қор биржасының ресми тізіміне енгізілді, Банктің жай акциялары 2019 жылы Astana International Exchange ресми тізіміне енгізілді.

«АЛМЭКС» холдингтік тобы» АҚ «Қазақстан Халық Банкі» АҚ акцияларының бақылау пакетін иеленетін холдингтік компания болып табылады.

Банктің ірі акционерлерінің құрамында (орналастырылған дауыс беретін акциялардың он және одан да көп пайызына иелік ететін) 2022 жыл ішінде өзгерістер болған жоқ.

Дивидендтік саясат

Акционерлердің дивидендтер алу құқықтары және оларды төлеу рәсімі Банк Жарғысында және Банк акционерлерінің жалпы жиналыстарында бекітілген Банктің корпоративтік басқару кодексінде бекітілген.

2012 жылдың қыркүйегінде Банктің Директорлар кеңесі Банктің дивидендтік саясатын бекітті. Дивидендтік саясаттың негізгі мақсаты Банк акционерлеріне дивидендтер төлеу туралы шешім қабылдаудың, оларды төлеу мөлшерін, тәртібі мен мерзімдерін айқындаудың мынадай шарттарды ескере отырып, ашық және түсінікті тетігі мен тәртібін белгілеу болып табылады:

- Банкте бөлуге жататын таза пайданың болуы;

- Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген дивидендтерді төлеуге шектеулердің, сондай-ақ Банк үшінші тұлғалармен, атап айтқанда шетелдік қаржы ұйымдарымен (ковенанттармен) жасасқан шарттарда қамтылған өзге де шектеулердің болмауы;

- Банктің халықаралық кредиттік рейтингтерін сақтау (қолдау);

- тиісті кезең үшін Банктің қаржылық есептілігіне аудит жүргізу;

- Банк акционерлерінің жалпы жиналысының шешімі;

- күнтізбелік жыл ішінде бір реттен артық емес дивидендтер төлеу;

- дефолтқа немесе төлем Банктің міндеттемелері бойынша дефолтқа әкелуі мүмкін жағдайларға жол бермеу;

- дивидендтерді жоспарлы төлеуді ескере отырып, шоғырландырылған негізде негізгі капитал жеткіліктілігінің болжамды көрсеткішін кемінде 17% деңгейде сақтау.

Жай акциялар бойынша дивидендтерді төлеу бойынша қолданыстағы шектеулер бойынша (ковенанттар) мыналарды бөліп көрсетуге болады:

- Банктің Директорлар кеңесі акционерлердің жалпы жиналысына ұсынылатын дивиденд мөлшерін айқындау кезінде (бір жай акцияға есептегенде) Банктің меншікті капиталының мөлшерін ескереді, сондай-ақ жай акциялар бойынша дивидендтік төлемдерге жіберілетін ақша сомасы Банктің аудиттелген шоғырландырылған қаржылық есептілігі бойынша айқындалатын есепті жылдағы таза табыстың жалпы мөлшерінің 50-ден 100%-на дейін құрайтындығына негізделеді. Дивидендтік төлемдерді қамтамасыз ету үшін Банк еншілес ұйымдардан алған дивидендтік төлемдер есебінен қалыптастырылған ақшалай ресурстарды тартатын болады.

- Директорлар кеңесі Банктің стратегиялық мақсаттарына сәйкес акционерлердің жалпы жиналысына Банктің аудиттелген шоғырландырылған қаржылық есептілігі бойынша айқындалатын есепті жылдағы таза табысының бір бөлігін жай акциялар бойынша дивидендтік төлемдерге жібермеуді немесе жай акциялар бойынша дивидендтік төлемдерге бағытталатын ақша сомасын Банктің аудиттелген шоғырландырылған қаржылық есептілігі бойынша айқындалатын есепті жылдағы таза табыстың жалпы мөлшерінің 50%-нан төмен түсірмеуді ұсынуға құқылы.
- Жай акциялар бойынша дивидендтер төлеу акционерлердің жалпы жиналысы Банктің жай акциялары бойынша дивидендтер төлеу туралы шешім қабылдаған күннен кейінгі күннен бастап күнтізбелік тоқсан күннен кешіктірілмей Банкте немесе Банк акцияларын ұстаушылар тізілімдерінің жүйесінде акционердің өзекті деректемелері туралы мәліметтер болған кезде жүзеге асырылады.
- Банкте немесе бағалы қағаздарды ұстаушылар тізілімдерінің жүйесінде акционердің өзекті деректемелері туралы мәліметтер болмаған жағдайда, Банктің жай акциялары бойынша дивидендтер төлеу Банк акционерлерінің жалпы жиналысы Банктің жай акциялары бойынша дивидендтер төлеу туралы шешім қабылдаған күннен кейінгі күннен бастап күнтізбелік тоқсан күн өткен соң бес жұмыс күні ішінде Орталық депозитарийдің есепке алу жүйесінде ашылған талап етілмеген ақшаны есепке алу үшін шотқа жүзеге асырылады.

Қаржы жылдарының қорытындылары бойынша Банк дивидендтерінің жалпы сомасы*:

млрд тенге											
	2022 қоры- тындысы бойынша	2021 қоры- тындысы бойынша	2020 қорытын- дысы бой- ынша	2019 қоры- тындысы бойынша	2018 қоры- тындысы бойынша	2017 қоры- тындысы бойынша	2016 қоры- тындысы бойынша	2015 қоры- тындысы бойынша	2014 қоры- тындысы бойынша	2013 қоры- тындысы бойынша	2012 қоры- тындысы бойынша
Артықшылықты акция- лар бойынша				Айналымда жоқ				0,338	2,61	1,8	2,24
Жай акциялар бойынша	276,85	138,64	211,57	200,76	126,71	69,38	-	-	-	34,26	18,55
Жиыны	276,85	138,64	211,57	200,76	126,71	69,38	-	-	0,338	36,87	20,35

* - мәліметтер шоғырландырылмаған негізде ұсынылған.

ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ
ЖҮЙЕСІ

ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ ЖҮЙЕСІ

Топтың тәуекел-менеджмент саласындағы саясаты Топ қызметінің сипаты мен ауқымына, ол қабылдайтын тәуекелдер бейініне сәйкес келетін, сондай-ақ бизнесті одан әрі дамыту қажеттіліктеріне жауап беретін тәуекелдерді басқарудың тұтас жүйесін қалыптастыруға бағытталған. Топ тәуекелдерді анықтау, оларды басқару, сондай-ақ бағалау және бақылау әдістерін жетілдіруге бағытталған іс-шараларды жоспарлы және дәйекті түрде іске асыра отырып, тәуекелдерді басқару жүйесін дамытуды жалғастыруда.

1. Тәуекел-тәбетті басқару

Halyk Bank тәуекел-тәбет стратегиясы «Halyk» тобының жалпы даму стратегиясын іске асыру шеңберінде Банк қызметі жүзеге асырылатын қабылданатын елеулі тәуекелдер көлемінің нақты шекараларын айқындайды, сондай-ақ тәуекелдерді іске асыруға жол бермеу не олардың Банктің қаржылық жағдайына теріс әсерін барынша азайту мақсатында Банк қызметінің тәуекел-бейінін айқындайды.

Тәуекел-тәбетті басқару тәсілдері Директорлар кеңесі бекіткен Тәуекел-тәбет стратегиясында регламенттелген.

Тәуекел-тәбет – стратегияны іске асыру кезінде банк қабылдауға дайын немесе алып тастауға ниетті елеулі тәуекелдердің жиынтық деңгейі.

Тәуекел-тәбет стратегиясы – тәуекел-тәбетті басқарудың жалпы тәсілдері, оның ішінде тәуекел-тәбет айқындалатын саясаттар, процестер, бақылаулар мен жүйелер, оны бақылау және Банктің ұйымдық құрылымының барлық деңгейлерінде тарату жүргізіледі.

Тәуекелдердің әрбір елеулі деңгейі бойынша тәуекел-тәбет стратегиясы шеңберінде Директорлар кеңесінің шешімімен қабылданған бизнес-модельді, қызмет ауқымын, банк операцияларының түрлері мен күрделілігін ескере отырып, тәуекел-тәбет деңгейлерінің сандық көрсеткіштерінің жиынтығы бекітілді. Тәуекел-тәбет деңгейлерін сақтау мониторингі тәуекелдер бойынша басқарушылық есептілік шеңберінде кезеңдік негізде жүзеге асырылады.

2. Кредит тәуекелдерін басқару

Кредит тәуекелдерін тиімді басқару мақсатында Банкте сату және тәуекелдерді басқару функцияларын бөлуді ескеретін тәуекел-менеджмент жүйесі және қолданыстағы бизнес-процестер енгізілді, кредит тәуекелдерін бағалауға және басқаруға қатысатын алқалы органдар мен бөлімшелерді қамтитын кредит тәуекелдерін басқарудың ұйымдық құрылымы қалыптастырылды.

Банктегі кредиттік тәуекелдерді басқаруға мыналар арқылы қол жеткізіледі:

- «үш қорғаныс желісі» – бастамашы бөлімшенің кредит тәуекелін бастапқы талдауы және тәуекелдерді басқару бөлімшесінің талдауы, ішкі аудит бөлімшесі тарапынан бақылау;
- контрагенттерге (кредиттік) операциялардың немесе өнімдердің түрлеріне байланысты лимиттер белгілеу;
- заемшылар, салалар деңгейінде және географиялық бөліністе тәуекелдің шамадан тыс шоғырлануын болдырмау мақсатында кредиттік портфельді әртараптандыру;
- сапаның нашарлауын ерте кезеңде анықтау үшін кредиттік портфель мониторингі;
- ықтимал шығындарға барабар резервтерді қалыптастыру.

Банкте кредиттік шешімдер қабылдау жүйесі Директорлар кеңесінің тиісті алқалы органдарға белгілі бір өкілеттіктерді беруіне және әрбір орган үшін қаржыландыру лимиттерін белгілеуге негізделеді. Корпоративтік заемшылар бойынша өтінімдерді қарауды ҚД жүзеге асырады. ҚД өкілеттігінен асатын кредиттік өтінімдер, сондай-ақ Банкпен ерекше қатынастармен байланысты тұлғалармен жасалатын мәмілелер Директорлар кеңесінің одан әрі бекітуін талап етеді. ШОБ заемшылары бойынша өкілеттіктер МБ ШҚО/ ФКК және ФЖКК-не, бөлшек қаржыландыру мәселелері бойынша – ШҚО мен БКК-не берілді.

ББ ШҚО мен БКК жұмыс істеуімен қатар жеке тұлғаларға кредит беру кезінде шешім қабылдаудың автоматтандырылған тәсілі бар. Шешім қабылдауды автоматтандыру тәуекелге бағытталған тәсілге, соның ішінде Risk Based Pricing және клиенттердің төлем қабілеттілігін бағалау кезінде қосымша параметрлерді қолдануға негізделген. Өтінімдерді қарау нәтижелері бойынша сұралған талаптар бойынша да, жеке тұлғалардың өтініш берушілерінің барлық сегменттері үшін (жалақы жобасына қатысушылар/ қатыспайтындар, зейнеткерлер және т.б.) балама шешімдер ұсыну жолымен де кредиттік ұсыныстар қалыптастырылады. Бұл тәсіл заемшының тәуекел профилін ескереді және шешім қабылдау кезінде тәуекелдерді азайтуға мүмкіндік береді.

2021 жылы Банк жеке тұлғаларды кредиттеудің ипотекалық бағдарламалары бойынша кредиттік шешімдер қабылдау үшін автоматтандырылған тәсілді қолдану мүмкіндігін іске асырды. Скорингтік және антифродты модельдер қосымша енгізілді және жетілдірілді.

Айналым қаражатын толықтыру және инвестициялау мақсаттарына ШБ дара кәсіпкерлерінің стандартты кепілсіз/кепілді кредиттік өтінімдері бойынша шешімдер қабылдау өтініш берушінің кредит қабілеттілігі мен төлем қабілеттілігін, пайыздық мөлшерлемені және ішкі және сыртқы деректер негізінде кредиттеу лимитін бағалайтын тәуекел модельдерінің көмегімен шешім қабылдаудың автоматтандырылған процесі шеңберінде жүзеге асырылады.

2021 жылы Банк жеке тұлғаларды кредиттеудің ипотекалық бағдарламалары бойынша кредиттік шешімдер қабылдау үшін автоматтандырылған тәсілді қолдану мүмкіндігін іске асырды. Скорингтік және антифродты модельдер қосымша енгізілді және жетілдірілді.

Айналым қаражатын толықтыру және инвестициялау мақсаттарына ШБ дара кәсіпкерлерінің стандартты кепілсіз/кепілді кредиттік өтінімдері бойынша шешімдер қабылдау өтініш берушінің кредит қабілеттілігі мен төлем қабілеттілігін, пайыздық мөлшерлемені және ішкі және сыртқы деректер негізінде кредиттеу лимитін бағалайтын тәуекел модельдерінің көмегімен шешім қабылдаудың автоматтандырылған процесі шеңберінде жүзеге асырылады.

2021 жылы Банкте орта және корпоративтік бизнес сегментінде заңды тұлғаларға кредит беруді цифрландыру жобасы басталды. Бұл жоба Oliver Wyman халықаралық консалтингтік компаниясымен бірлесіп іске асырылды. Жобаның негізгі мақсаты банк бөлімшелеріне бармай-ақ on-line режимінде кредиттеу бойынша шешімдер қабылдау болып табылады. Құрылған электрондық платформа қазақстандық компанияларды айналым капиталын толықтыруға және инвестициялық мақсаттарға кредиттеуді қамтиды. Жобаның бірінші бөлігі 2022 жылдың наурыз айында іске қосылды.

Еншілес банктердің кредиттік комитеттеріне де белгілі бір өкілеттіктер берілген, олардың шеңберінде шешім қабылдау жүзеге асырылады. Банк мерзімді негізде мониторинг жүргізеді және қажет болған жағдайда немесе шекті ковенанттарды бұзған жағдайда дербес шешім қабылдау лимиттерін және еншілес банктердің кредиттік комитеттерінің өкілеттік матрицасын қайта қарайды.

ШБ ШҚО, ФКК/ФЖКК орта және шағын бизнес бойынша, ББ ШҚО, БКК үшін бөлшек бизнес бойынша бизнес мақсаттарына дербес кредит берудің жаңа лимиттері белгіленді, ШОБ, бөлшек бизнестің кредиттік процесі оңтайландырылды.

Банктің сыртқы және ішкі нарықтардағы макроэкономикалық ахуалдағы теріс өзгерістердің әсер ету тәуекеліне ұшырауын бағалау, сондай-ақ стресстік сценарийлерді (провизиялар деңгейі, кредиттік рейтингтердің миграциясы, жұмыс істемейтін заемдардың үлесі) іске асырудың әсерін айқындау мақсатында Банк кредиттік портфельді кезең-кезеңімен стресс-тестілеуді жүргізеді. 2022 жылы Банк әлемдік экономиканың төмендеу қаупі, инфляцияның өсуі, мұнай бағасы мен ЖІӨ деңгейінің төмендеуі, сондай-ақ геосаяси тәуекелдер аясында жеткілікті консервативті болжамдарды қолдана отырып, бірнеше рет стресс-тестілеу жүргізді, нәтижелер активтер сапасының төмендеуіне капиталдың тұрақтылығын көрсетті.

КБ және ОБ клиенттері бойынша дефолт / онымен байланысты рейтингтің ықтималдығын бағалауға арналған банктегі қолданыстағы ішкі рейтингтік модель заемның құнсыздану критерийлерін анықтау үшін, сондай-ақ жеке маңызды заемдар бойынша стресс-тестілеу жүргізу кезінде, Банктің жоғары кредитке қабілетті клиенттері бойынша талдау мен шешім қабылдауды оңтайландыру үшін кеңінен қолданылады. Рейтингтік модельді өзекті күйде ұстау, сондай-ақ модель жұмысының сапасын жақсарту мақсатында Банк оны тұрақты негізде валидациялауды жүргізеді; сонымен, Moody's халықаралық рейтингтік агенттігі өкілдерінің қатысуымен валидацияланған модель 2020 жылдың соңында Банктің кредиттік процесіне Risk Rate платформасында өз платформасы негізінде енгізілді.

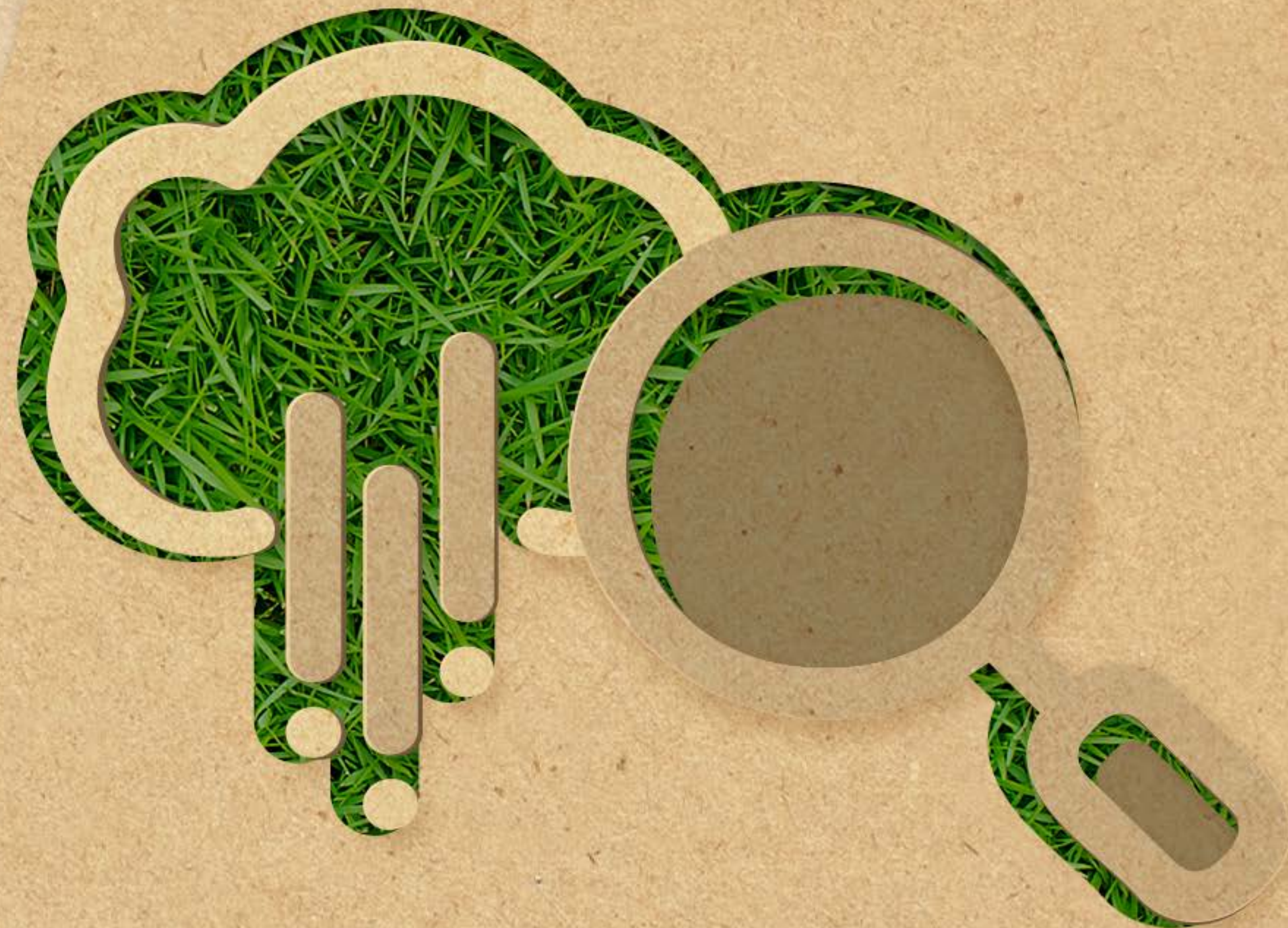

2022 жыл ішінде проблемалық берешекпен жұмыс жасау бойынша, кепіл мүлкін сату арқылы өтеуді қамтамасыз ету бойынша, талап-арыз бойынша, активтерді КАБҰ басқаруына беру бойынша, сондай-ақ үмітсіз берешекті есептен шығару бойынша жұмыстар жалғасты. Өткізілген іс-шаралар нәтижесінде мерзімі өткен берешек үлесінің төмендеуіне қол жеткізілді.

ОКЛИМАТТЫҚ
ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАҒАЛАУ

О КЛИМАТТЫҚ ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАҒАЛАУ

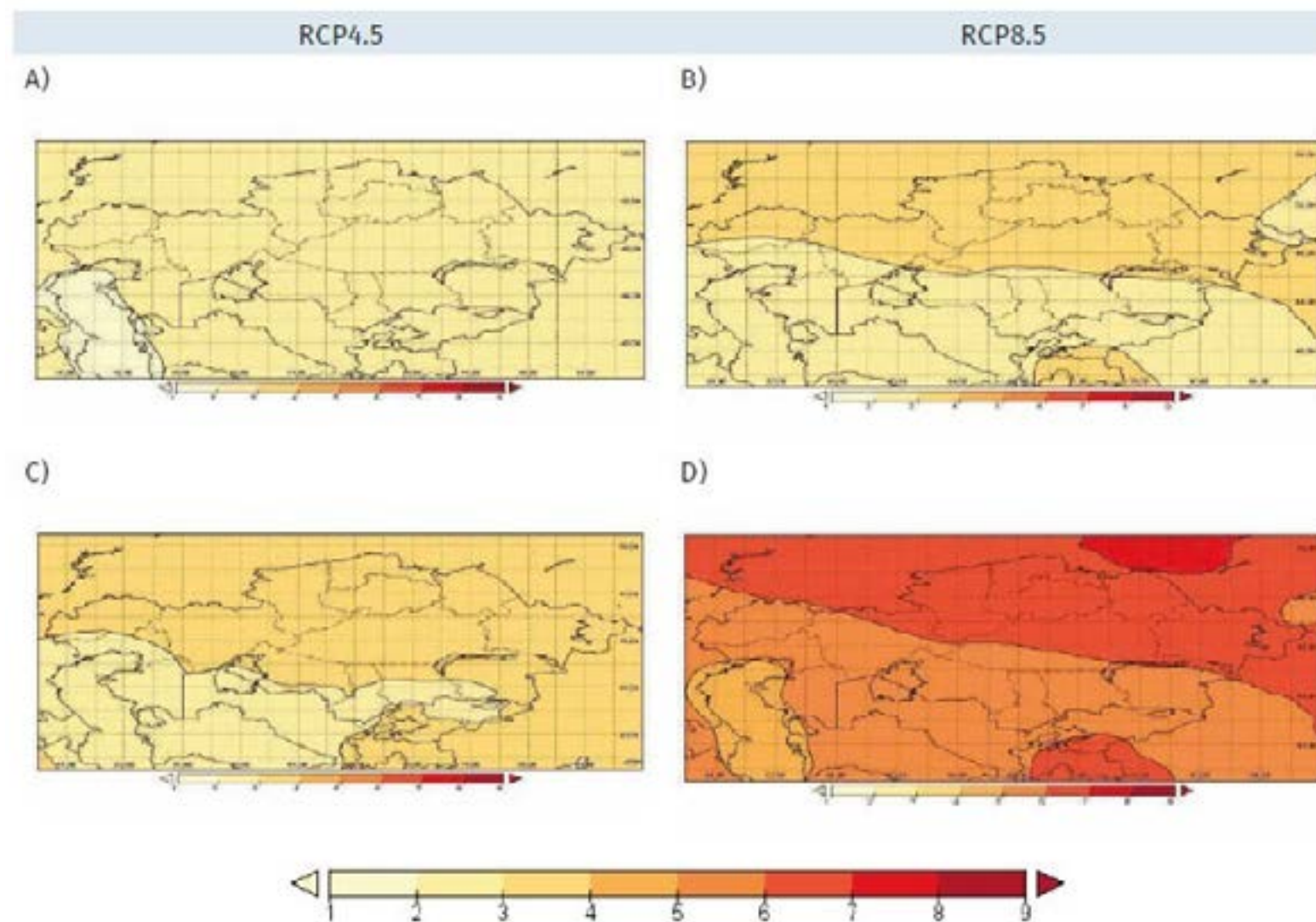
ESG-компоненттерін тәуекел-менеджмент жүйесіне енгізу бойынша жүргізіліп жатқан жұмыс шеңберінде 2022 жылы Банк өзі үшін тиісінше жағымсыз климатологиялық құбылыстардың жиілігі мен салдарын арттыруға, сондай-ақ көміртекті реттеуге байланысты ұлттық және трансшекаралық реттеу саясаттарын күшейтуге байланысты маңызды физикалық және өтпелі климаттық тәуекелдерді айқындады. Климаттық тәуекелдер призмасы арқылы айқындалған тәсілдер 2023 жылдың екінші жартысынан бастап жауапкершілікпен қаржыландыру қағидаттарын енгізу жөніндегі міндет шеңберінде қолданылатын болады.

Қазақстандағы физикалық климаттық тәуекелдер

Қазақстан климаттың физикалық өзгеруінің елеулі салдарын бастан кешіруде, олардың негізгілері ресми деректер көздеріне¹⁶ сәйкес (1) орташа жылдық температураның жоғарылауы, (2) орман және дала аумақтарының өрт қауіптілігінің артуы, (3) су ресурстарымен қамтамасыз етілудің төмендеуі, (4) жағымсыз климаттық құбылыстардың жиілігінің артуы және салдарларының күшеюі болып табылады.

Орташа жылдық температураның жоғарылауы

Қазақстанда жылыну әлем бойынша орташа деңгейден жылдамырақ болады деп күтілуде: 2090 жылдарға қарай температура тағы 1,6°C – 5,3°C-қа¹⁷ көтеріледі деп болжануда.

RCP4.5 және RCP8.5 сценарийлерінде 2040-2059 жылдары (А және В) және 2080-2099 жылдары (С және D) орташа жылдық температураның өзгеруі

Радияциялық әсердің орташа/аралық тұрақтануы жағдайында (RCP4.5) 2030 жылға қарай орташа жылдық температура болжамы 1,5°C-тан 1,7°C-қа дейін болады. Жылыну біртіндеп артады, ал 2085 жылға қарай температураның орташа жылдық өсуі 2,7-4,7°C болуы мүмкін. Ең үлкен өсім жоғары шығарындылар жолында байқалады (RCP8.5). Сонымен қатар, ғасырдың ортасына дейін температураның орташа жылдық көтерілуі 2°C төзімділік шегінде, 1,8°C-тан 2,3°C-қа дейін болады, ғасырдың аяғында температура 4,4°C-қа көтерілгенде мән екі еседен асады.

Орман және дала аумақтарының өрт қауіптілігін арттыру

Жыл сайын Қазақстанда халыққа, табиғатқа, мүлікке қауіп төндіретін мыңға жуық орман және дала өрттері тіркеледі. 2022 жылы мемлекеттік орман қор аумағында 104,5 мың га алқапта 801 орман өрті оқиғасы орын алды, оның ішінде орманмен қамтылған аумақ 49,9 мың га құрады. Орман өртінің 801 жағдайының 444-і (55%) найзағай разрядтарынан, 127 жағдай (15%) дала өрттерінің мемлекеттік орман қорының жерлеріне ауысуы нәтижесінде пайда болды, 208 жағдай (26%) белгісіз себептермен орын алды.

Абай, Қостанай, Алматы, Қарағанды және Шығыс Қазақстан облыстарының орман және табиғат қорғау мекемелерінің аумағында үлкен алаңдарда орман өрттеріне жол берілді. Ең ірі өрт «Семей Орманы» мемлекеттік табиғи орман резерватының аумағындағы өрт болып табылады, оның өртену аумағы 60 000 гектардан асады, ірі орман өрттерінің таралуының негізгі себептері:

- орман иеленушілердің бастапқы кезеңде өрттерді сөндіру бойынша шараларды уақтылы қолданбауы;
- өртті сөндіру үшін учаскелердің қашықтығы мен қол жетімділіксіздігі;
- дала өрттерінің мемлекеттік орман қоры жерлеріне көшуі;
- орман қызметінің техникамен және жабдықтармен әлсіз жабдықталуы.

¹⁶ Климаттың өзгеруі туралы БҰҰ негіздемелік конвенциясының жетінші ұлттық қатынасы және Қазақстан Республикасының үшінші екі жылдық есебі / Seventh National Communication and Third Biennial Report of the Republic of Kazakhstan to the UN Framework Convention on Climate Change. Astana – 2017. https://unfccc.int/sites/default/files/resource/20963851_Kazakhstan-NC7-BR3-1-ENG_Saulet_Report_12-2017_ENG.pdf

¹⁷ Дүниежүзілік Банк Тобы. Қазақстан: климат және даму туралы елдің баяндамасы. Қараша 2022. <https://documents.worldbank.org/en/publication/documents-reports/documentdetail/099840011092230742/p1773690f04f7e0b60bb9804ee193d2c13e>

Су ресурстарымен қамтамасыз етудің төмендеуі

Климаттың өзгеруі нәтижесінде қол жетімді су ресурстарының көлемі барған сайын азаяды. Ғасырдың аяғында бүкіл елде, әсіресе батыста, солтүстік-шығыста және оңтүстікте судың қол жетімділігі айтарлықтай төмендейді деп болжануда. Халықаралық өзендердің ағысы бойынша жоғары орналасқан елдерде су алудың ұлғаюы Қазақстандағы су ағынын азайтады, бұл шығыс бассейндердегі су стрессінің деңгейін одан әрі арттырады, сондай-ақ су тұтынушылар арасындағы қақтығыстарды күшейтеді. Бұл өзгерістер суға өте тәуелді секторларға, атап айтқанда ауыл шаруашылығына, жылу ЖЭС-те электр энергиясын өндіруге, сумен жабдықтауға, өнеркәсіптік секторларға әсер ететін болады.

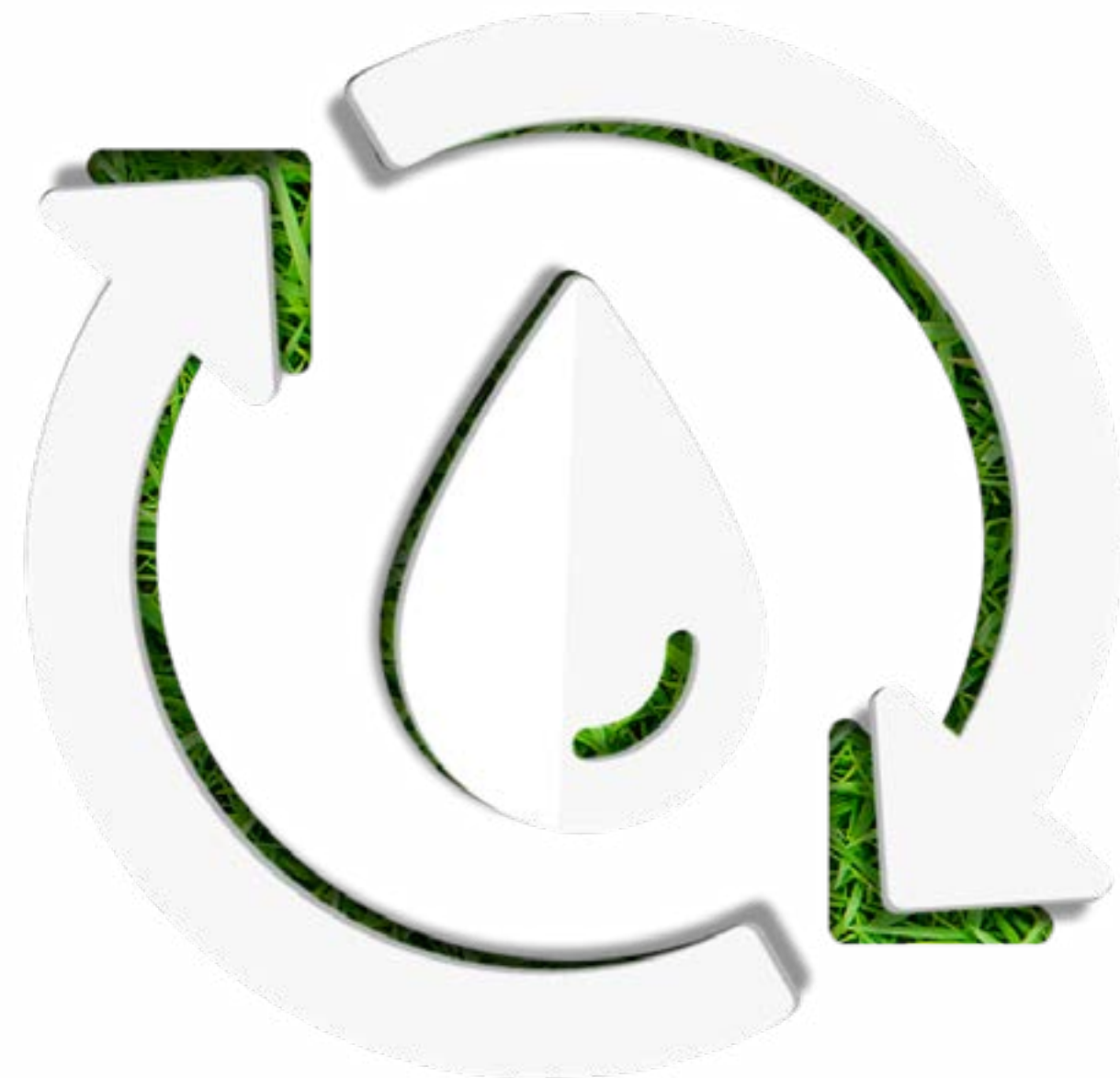
Егер 2050 жылы климаттық өзгерістер RCP4.5 сценарийі бойынша орын алса, Қазақстанның таулы бассейндеріндегі су ресурстары Келесте орта есеппен 1,94%-12,54%-ға ұлғаюы мүмкін, Құрағаты, Асса, Іле, Оба, Үлбі, Ертіс, Арыс, Шарын өзендері, Оңтүстік бассейндер ағынның қалыптасуына мұздықтардың қатысуы себебінен осындай ұлғаюға дейін өсетін болады. Гляциологтардың зерттеулері көрсеткендей, көптеген өзендердің ағынды суларын толтыруға мұздықтардың қатысуы соңғы онжылдықта азайды және ғасырдың аяғында мұздықтардың жойылып кету мүмкіндігі бар. Батыс, солтүстік және орталық Қазақстанның жазық өзендерінің бассейндерінде су ресурстары 3,7% - 15%-ға, ал ғасырдың аяғында өткен ағын нормасына 9,2% - 23,7%-ға қысқарады. Жазық өзендердегі ағынды судың төмендеуі тікелей ауа температурасының орташа мәнінің жоғарылауының басым әсерімен байланысты.¹⁸

2050 жылға қарай Қазақстан Республикасының суайрықтарының көпшілігінде жауын-шашын азаяды деп күтілуде, бұл да елеулі су стрессінің факторы болып табылады.

Жағымсыз климаттық құбылыстардың жиілігін арттыру және салдарын күшейту

Температураның жоғарылуына байланысты қатты құрғақшылық барған сайын күшейе түседі деп күтілуде және олар жердің деградациясы мен шөлейттену сияқты экологиялық проблемаларды, сондай-ақ онымен байланысты мәселелерді, атап айтқанда шаңды дауылдарды күшейтуі мүмкін. Сонымен қатар, температураның жоғарылауымен қатты нөсердің қарқындылығы артады деп күтілуде, бұл су тасқыны мен сел ағындарының қарқындылығы мен жиілігінің артуына әкеледі. Ауа-райына байланысты төтенше жағдайлардың саны 2012 жылғы 39-дан 2021 жылы 130-ға дейін өсті, ал сел жиілігі он есе артуы мүмкін деп болжануда. Экстремалды метеорологиялық құбылыстардың ең көп саны Қазақстанда соңғы жылдары Алматы облысында байқалады.

Климаттың өзгеруі кезіндегі экстремалды метеорологиялық құбылыстардың қайталануын және жақын болашақта айналымның сақталуын ескере отырып, Қазақстанда мынадай құбылыстар сақталады және күшейеді деп болжауға болады: толассыз жауын-шашын (жаңбыр, қар жауу, қар аралас жаңбыр), қатты жел, қатты боран және ірі бұршақ.

¹⁸ «Климаттың өзгеруі туралы БҰҰ негіздемелік конвенциясының жетінші ұлттық хабарламасы және Қазақстан Республикасының үшінші екі жылдық есебі» құжаты / Seventh National Communication and Third Biennial Report of the Republic of Kazakhstan to the UN Framework Convention on Climate Change. Astana – 2017. https://unfccc.int/sites/default/files/resource/20963851_Kazakhstan-NC7-BR3-1-ENG_Saulet_Report_12-2017_ENG.pdf

КБ портфеліне әсері

Банк Қазақстанның аса маңызды инфрақұрылымдық салаларының климаттың өзгеруі нәтижесінде жиілігі мен қарқындылығы ұлғаятын, негізгі секторлар мен тұтастай алғанда экономика/портфель үшін ықтимал елеулі салдары бар табиғи дүлей құбылыстар алдындағы осалдығын түсінеді.

Автожолдар мен теміржол логистикалық жолдары көбінесе қатты жел мен қардың әсерінен, сондай-ақ су тасқыны мен орман өрттерінен зардап шегеді, бұл өлшемдердің қанағаттанарлықсыз есептелуімен және дренаждық құрылымдардың нашар күтімімен нашарлайды²⁰. Сараптамалық бағалау нәтижелері Қазақстанның көлік инфрақұрылымының шамамен 10 пайызы қауіпті табиғи құбылыстарға, әсіресе су тасқынына ұшырайтынын көрсетеді. Сонымен қатар, Каспий теңізінің деңгейі төмендеп бара жатқан сияқты, бұл теңіз көлігінің қызметіне, ішкі жағалау порттарының жұмысына және интермодальдық байланыс дәрежесіне әсер етеді. Көлік қатынасындағы үзілістер қалалар мен аймақтардың байланысын бұзады, жеке мобильділікке кедергі келтіреді және жаһандық құн тізбегі мен халықаралық сауда құрылымына теріс әсер етеді. Бұл бұзушылықтар, сондай-ақ байланысты қамтамасыз етудің басқа инфрақұрылымына, атап айтқанда электрмен жабдықтау, газбен жабдықтау және телекоммуникация салаларына әсер ету айтарлықтай экономикалық шығындарға әкеледі. Ауа-райының қолайсыздығы осал инфрақұрылымға зиян келтіруі немесе бұзуы мүмкін, бұл экономикалық және адам шығынына әкеледі. Ұлттық метеорологиялық есептер инфрақұрылым мен өнеркәсіпті табиғи апаттардан қорғауға ықпал етеді және климаттың өзгеру сценарийлері ретінде жағалаудағы және басқа климатқа осал аймақтардағы инфрақұрылымды орналастыру және климаттық қорғау бойынша нұсқаулық береді.

Су ресурстарының тапшылығы еліміздің ауылдық аудандарындағы осал қауымдастықтар үшін тәуекелдерді арттыра отырып, электр энергиясының жылу генерациясы салалары мен Қазақстанның ауыл шаруашылығы секторы үшін ерекше өткір проблема болады.

Орман өрттері көлік, байланыс, электрмен жабдықтау, газбен жабдықтау және сумен жабдықтауды бұзуы мүмкін. Олар сондай-ақ ауа сапасының нашарлауына және мүліктің, егіннің, ресурстардың, жануарлар мен адамдардың жоғалуына әкеледі. 2021 жылы орман өрттерінің 751 жағдайы, ал 2022 жылы 801 жағдай тіркелді. Мемлекетке келтірілген залал да 9,3 млрд теңгеден 20,6 млрд теңгеге дейін өсті¹⁹.

Ауыл шаруашылығында суарылмайтын жағдайда бидай өсіру және мал шаруашылығы басым рөл атқарады және бұл секторлар жауын-шашынның мөлшері мен біркелкілігінің өзгеруіне осал болады. Вегетациялық кезеңнің құрғақшылығының 5-15 пайызға артуы және құрғақшылық жиілігінің ілеспе артуы ауыл шаруашылығы үшін климаттың өзгеруінің

ең елеулі теріс салдарына жатады. Жаздық бидайдың өнімділігі 2030 жылға қарай 13-37 пайызға, ал 2050 жылға қарай 20-50 пайызға төмендеуі мүмкін. Температураның жоғарылауы және болжамдардың дәл еместігі жалпы Орталық Азия аймағындағы егіннің 50-70 пайызын жоғалтуға әкелуі мүмкін.²⁰

Мал шаруашылығына климаттың өзгеруі де айтарлықтай әсер етеді. Жайылымдардың өнімділігі әлдеқайда аз болады деп күтілуде, нәтижесінде олардың ағымдағы мал басын ұстау әлеуеті төмендейді. Жайылымдық шөптердің өнімділігі жазық жайылымдарда 10-25 пайызға және таулы жайылымдарда 30-40 пайызға төмендейді деп күтілуде.

Жайылымдардың сарқылуы түріндегі жағымсыз әсерлерден басқа, ыстық ауа-райының ұзаруына байланысты мал саны одан әрі азаяды.

Қазақстандағы өтпелі климаттық тәуекелдер

Қазақстан 2060 жылға қарай көміртекті бейтараптыққа (КБ) қол жеткізуі шеңберінде 2030 жылы 1990 жылғы деңгейден ПГ шығарындыларын 15% төмендету түрінде ҰДАҰ мақсатын қойды. Ұлттық экономиканың ағымдағы экономикалық өсуін және онымен байланысты ПГ шығарындыларын ескере отырып, аталған мақсат көміртекті реттеу мен баға белгілеуге байланысты бизнес үшін елеулі тәуекелдер туғызады.

ҚР-ның 2022-2025 жылдарға арналған көміртегі квоталарының ағымдағы Ұлттық жоспары электр энергетикасы, мұнай – газ, тау-кен өндіру, металлургия, химия және өңдеу салалары бойынша тегін бөлінетін квоталарды төмендету траекториясын қамтиды. Тиісінше, біз 2023 жылдан бастап жергілікті нарықта көміртегі квоталарына тұрақты аукциондық баға белгіленеді деп күтеміз, ол болашақта ҚР төмен көміртекті саясатының амбицияларына сәйкес ұлғаюы мүмкін.

Бұрын айтылғандай, бүгінгі күні Банк портфель санаттары бойынша климаттық тәуекелді айқындау және климаттық стресс-тестілеуді орындау тәсілдерін қалыптастыруда. Мұндай құралдар аяқталғаннан кейін климаттық тәуекелдің жиынтық деңгейі ESG рейтингін есептеу кезінде қолданылады.

¹⁹ Дереккөз Сайт Primeminister.kz, informburo.kz, liter.kz

²⁰ Дереккөз: Дүниежүзілік банк тобының климат және даму туралы елдік есебі. Қазақстан. Қараша 2022 ж. www.worldbank.org

Саланың атауы	НБҚ сомасы	Оның ішінде траншты түпкілікті өтеу кезеңдері бойынша		
		3 жылға дейін	3-7 жыл	7 жылдан жоғары
Ауыл шаруашылығы	264,86	116,49	102,87	45,49
Көмір өндіру	9,59	6,40	3,19	-
Мұнай және табиғи газ өндіру	133,16	73,20	47,51	12,44
Химиялық	602,41	194,61	367,83	39,97
Металлургия өнеркәсібі	53,36	8,41	44,94	-
Өзге де металл емес минералды өнімдер өндірісі	86,78	24,87	50,74	11,18
Электр энергиясымен, газбен, сүмен және т.б. жабдықтау	344,37	90,29	226,63	27,45
Көміртекті көп қажет ететін салалардың барлығы	1 494,52	514,27	843,71	136,53
көміртекті көп қажет ететін салалардың жиынтығынан % % үлесі	100%	34%	56%	9%
Банк активтерінің жиыны (шартты міндеттемелерсіз), оның ішінде:	7 991,26	738,71	1 329,54	351,23
корпоративтік портфель	5 571,79	2 990,45	2 217,37	363,97
Банк активтерінің үлесі	19%	70%	63%	39%
Бүкіл корпоративтік портфельдің үлесі	27%	9%	15%	2%

Банктің корпоративтік портфелі 01.01.2023 ж. қарыз алушылардың көміртегі ізі шамасының маңыздылық санаттары бойынша өлшенді. көміртекті көп қажет ететін салалардағы корпоративтік портфель үлесінің барлығы 27% немесе 1 494 млрд. теңгені құрайды, бұл ретте осы соманың 91% өтеу мерзімі 7 жылға дейін.

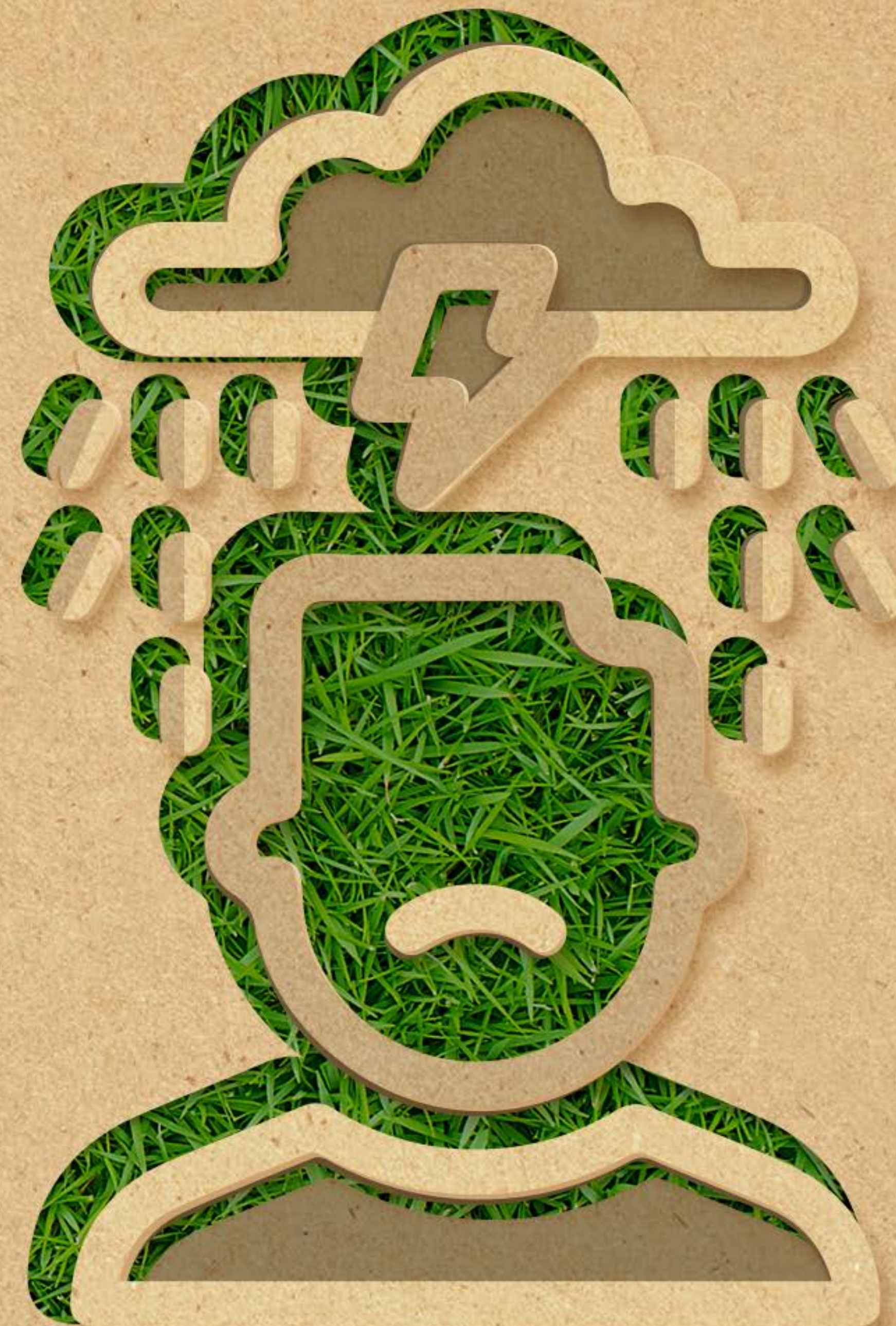
Көміртекті көп қажет ететін салалар бойынша жиынтық соманы өтеу мерзімі ұқсас корпоративтік портфельмен салыстырған кезде 3-7 жыл және 7 жылдан астам уақыт аралығындағы үлестер 38%-ды құрайтынын көруге болады. Деректер көміртекті көп қажет ететін салалардағы қарыз алушылар портфелінің ұзақ мерзімді көміртекті аз қажет ететін салаларға қарағанда көп екенін көрсетеді.

Кредиттеу процестеріне ESG-қағидаттарын енгізу шеңберінде Банк портфельдің көміртегі ізін оңтайландыруға ықпал ететін ПГ шығарындыларын азайту жөніндегі өз мақсаттарын бекіткен клиенттер санын ынталандыру мүмкіндіктерін қарастырады.

СТРЕСС-ТЕСТИЛЕУДІ
ЖҮРГІЗУ ТӘСІЛІ

СТРЕСС-ТЕСТИЛЕУДІ ЖҮРГІЗУ ТӘСІЛІ

Банк реттеушіден климаттық стресс-тесттердің сценарийлерін әзірлеуді, сондай-ақ олардың Банк портфеліне ықтимал әсерін бағалауды күтеді.

ПГ шығарындыларын азайту траекториялары операциялық және күрделі көрсеткіштерге, сондай-ақ қарыз алушылардың өтімділік көрсеткіштеріне әсер ету параметрлерін қалыптастырады. Банк Банктің корпоративтік портфелі бойынша деректерді жинақтайды және бұл деректерді реттеуші әзірлейтін сценарийлер негізінде климаттық стресс-тесттерді жүзеге асыруға бейімдейді.

Қазақстандағы ПГ шығарындыларын азайту траекториялары

Шығарындыларды төмендетудің негізгі әсері – көміртегі квоталарының бағасын қосу арқылы клиенттердің операциялық шығындарының өсуі, компаниялар үшін маржаның төмендеуі. Жақын болашақта (2025 жылға дейін) біз ұлттық деңгейде көміртегі квоталары бағасының айтарлықтай көтерілу ықтималдығын төмен деп санаймыз. Ел деңгейінде мәлімделген көміртексіздендіру мақсаттарына одан әрі сәйкестік өтпелі климаттық тәуекелдердің маңыздылығын тиісті түрде арттыра отырып, көміртегі бірліктері бағасының өсуіне ықпал ететін болады. Банк көміртегі квоталары бағасының өсуін бақылауды және осы деректерді квоталар бағасын болжау үшін пайдалануды жоспарлап отыр.

КЛИМАТТЫҚ
ТӘУЕКЕЛДЕРДІ
ТӘУЕКЕЛ-МЕНЕДЖМЕНТ
ТӘЖІРИБЕСІНЕ
ИНТЕГРАЦИЯЛАУ

КЛИМАТТЫҚ ТӘУЕКЕЛДЕРДІ ТӘУЕКЕЛ-МЕНЕДЖМЕНТ ТӘЖІРИБЕСІНЕ ИНТЕГРАЦИЯЛАУ

Банк банктік қадағалау бойынша Базель комитетінің климаттық қаржылық тәуекелдерді тиімді басқару және қадағалау қағидаттары-
на²¹ сәйкес климаттық тәуекелдерді тәуекел-менеджмент жүйесіне интеграциялауға қатысты мақсаттарды қалыптастыратын болады.
Атап айтқанда, жоғарыда сипатталған қағидаттарды ескере отырып, қажеттілігіне қарай мынадай ережелер іске асырылатын болады:

Корпоративтік басқару

Менеджмент пен Директорлар кеңесінің жауапкершілігіне қатысты ережелерге өзгерістер енгізу, басқару құрылымын бейімдеу және Тұрақты даму комитеті туралы ережелерге өзгерістер енгізу.

Ішкі бақылау құрылымы

Климатқа байланысты қаржылық тәуекелдерді ішкі бақылау жүйесіне енгізу және қорғаудың қажетті деңгейлерін қамтамасыз ету. Қызметкерлердің ағымдағы штаты арасында тиісті тәуекел топтары бойынша өкілеттіктерді бөлу, сондай-ақ қажеттілік анықталған кезде қосымша қызметкерлерді тарта отырып бақылауды қамтамасыз ету.

Тәуекелдерді басқару процесі

Климаттық тәуекелдерді төмендету бойынша одан әрі жұмыс істеу үшін оларды бағалау және өлшеу жүйесін құру, клиенттер топтары бойынша климаттық әсердің нақты шеңберін анықтау (төмен, орташа, жоғары, өте жоғары). Маңызды клиенттер үшін климаттық тәуекелдерді басқаруға қойылатын талаптарды анықтау - ішкі басқару жүйесінің, көміртексіздердіру мақсаттарының және тиісті тәжірибелер мен технологияларды енгізу жоспарларының болуы.

Басқару мониторингі және есеп беру.

Кредиттік процеске тәуекелдер мен есептілік туралы мәліметтерді жинау мүмкіндігін қамтамасыз ету - өтінімді рәсімдеу кезінде ESG әсерін, олардың маңыздылығын бірден анықтауға, сондай-ақ мұндай әсерді азайту шараларын белгілеуге болады. Мұндай жүйе бізге талдау және есеп беру үшін деректерді жинақтауға мүмкіндік береді.

Кредит тәуекелін кешенді басқару.

Саясатты енгізу және клиенттің кредит тәуекелін қоса алғанда, климатқа байланысты маңызды тәуекел факторларын анықтау және бақылау процестерін бейімдеу, көміртегі ізін басқарудың ықтимал әрекеттерін анықтау, кредит комитетінің іс-қимыл жоспарын құру (кредиттік климаттық тәуекелдің мөлшері туралы өлшенген бағалау негізінде шешім қабылдау жөніндегі нұсқаулық).

Сценарийлік талдау

Климатқа байланысты бірқатар ықтимал жолдар үшін бизнес-модель мен стратегияның тұрақтылығын анықтау үшін сценарийлік талдауды енгізу және тәуекел факторларының әсерін анықтау реттеуші әзірлеген климаттық стресс-тест сценарийлері негізінде болады. Басқару шешімдерін қабылдау сценарийлік талдау нәтижелерін ескере отырып жүргізілетін болады.

Функционалдық даму

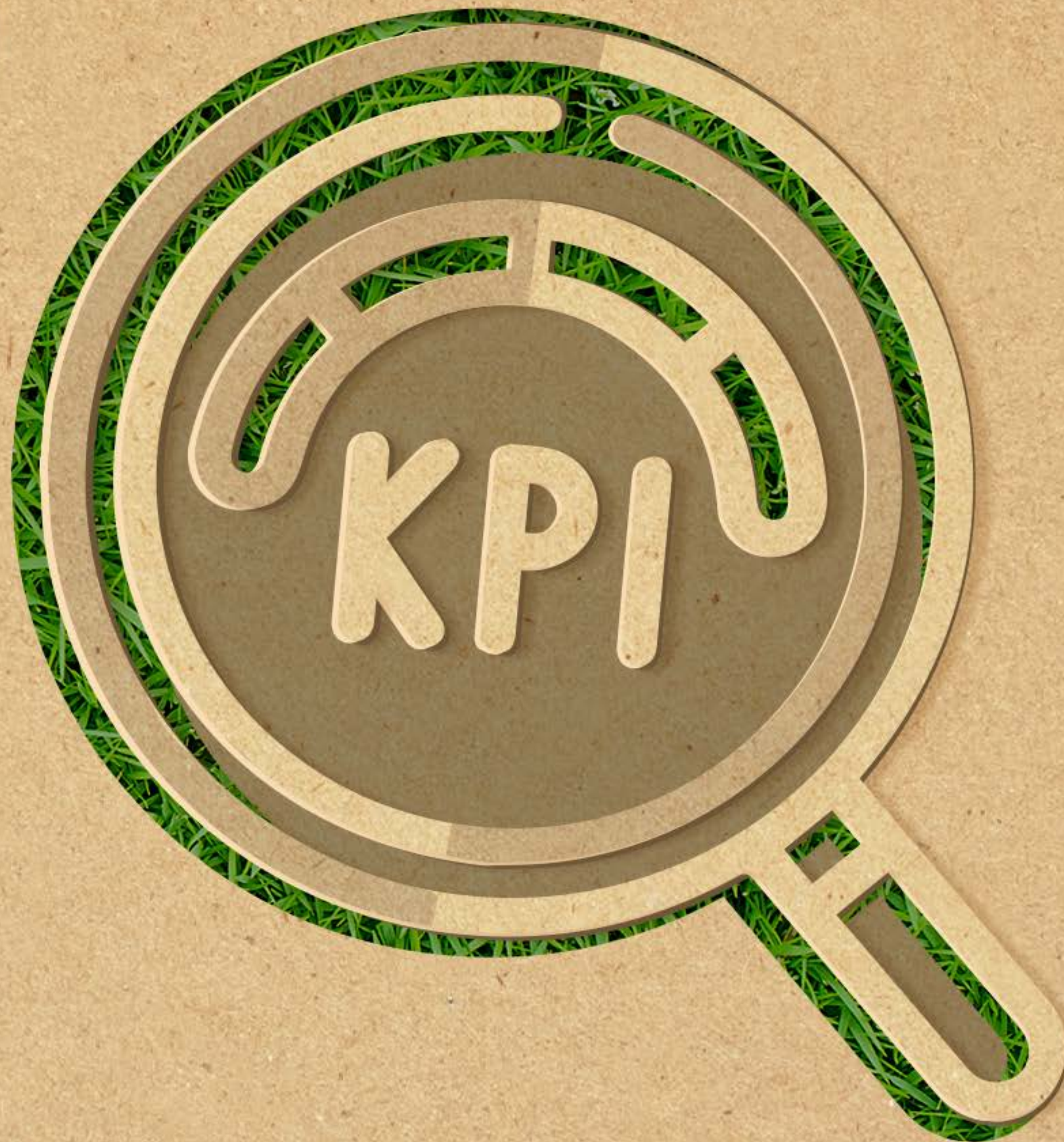
Функционалдық менеджерлердің шешім қабылдауы үшін клиенттің көміртегі ізін және климаттық тәуекелді бағалау әдістері мен құралдарының жиынтығын анықтау, клиенттер жөніндегі менеджерлердің стандарттарын белгілеу.

²¹ Basel Committee on Banking Supervision. Principles for the effective management and supervision of climate-related financial risks. June 2022.

БАНК КЛИМАТҚА
БАЙЛАНЫСТЫ ТӘУЕКЕЛДЕР
МЕН МҮМКІНДІКТЕРДІ
БАҒАЛАУ ҮШІН
ПАЙДАЛАНАТЫН ТНК

БАНК КЛИМАТҚА БАЙЛАНЫСТЫ ТӘУЕКЕЛДЕР МЕН МҮМКІНДІКТЕРДІ БАҒАЛАУ ҮШІН ПАЙДАЛАНАТЫН ТНҚ

Банкте тұрақты қаржыландыру стратегиясын қолдау метрикалары жүйесін қалыптастыру үшін ESG саласындағы ТНҚ жүйесі енгізілуде. Экологиялық «Е» бөлігі аясында климатқа байланысты көрсеткіштер айтарлықтай үлесті алады.

Климат саласындағы Банктің ағымдағы ТНҚ

Санат	Көрсеткіштер	2023 және одан кейінгі жылдарға арналған ТНҚ
Экологиялық тәуекелдердің әсері	Жағымсыз климаттық құбылыстармен байланысты тәуекел мөлшері	1. Физикалық/өтпелі тәуекелдерге ұшыраған портфель үлесін бағалау – 2025ж. 2. Портфельге физикалық/өтпелі тәуекелдердің әсерін азайту жөніндегі іс-шаралар жоспарын әзірлеу – 2025ж. 3. Физикалық/өтпелі тәуекелдердің шамасын анықтау және оларды төмендету әдістемесін әзірлеу – 2025ж. 4. 2023 ж. ЖК қарыздар портфеліндегі цифрлық қарыздардың үлесі – 60 % 5. ESG компоненттерін басқару саясаты мен процедураларын әзірлеу және бекіту – 2023 ж. 6. ESG score бойынша жыл сайынғы ақпаратты ашу және салалардағы қорытынды ESG-рейтинг бойынша портфельді жіктеу – 2024 жылдан бастап.
Климаттың өзгеруі	Банк қызметінен ПГ шығарындылары (Қамту 1,2,3)	1. Портфельдік емес Score 3-тің жыл сайынғы ашылуы – 2023 жылдан бастап 2. 2022-2024 жылдары CO2 шығарындыларының 2%-ға төмендеуі
Климаттың өзгеруі	Қалдықтарды басқару	1. Қалдықтарды басқару бойынша үлестік нысаналы көрсеткішті қою (банктің 1 қызметкеріне) – 2023 жылдан бастап. 2. ҚТҚ қалыптасу көлемін 3 жыл кезеңінде 1%-ға қысқарту – 2022-2024 жж
Климаттың өзгеруі	Портфельден ПГ шығарындылары (Қамту 3)	1. Кредиттік портфельмен байланысты Score 3-тің жыл сайынғы кезең-кезеңімен ашылуы - 2024 немесе 2025 жылдардан бастап. 2. Портфельдің көміртегі ізін басқару мақсаттарын қою – 2024-2025 жж.

ІШКІ БАҚЫЛАУ ЖӘНЕ АУДИТ

ІШКІ БАҚЫЛАУ ЖӘНЕ АУДИТ

Ішкі бақылау және аудит тәуекелдерді басқару жүйесінің негізгі элеменеттері болып табылады.

Ішкі бақылау жүйесі ағымдағы нарықтық жағдайға, стратегияға, Банктің активтерінің көлеміне және қызметіне сәйкес келеді және Банкке тән тәуекелдерді тұрақты негізде уақтылы анықтау мен бағалауға және Банктің ішкі құжаттарына сәйкес елеулі тәуекелдерді барынша азайту бойынша уақтылы шаралар қабылдауға бақылауды қамтамасыз етеді. Ішкі бақылау мыналарға қол жеткізуге мүмкіндік береді:

- банктік тәуекелдерді, активтер мен пассивтерді басқару тиімділігін қоса алғанда, Банк қызметінің тиімділігін қамтамасыз ету, активтердің сақталуын қамтамасыз ету;
- ішкі және сыртқы пайдаланушылар үшін қаржылық, реттеуші және басқа есептіліктің толықтығын, дұрыстығын және уақтылығын, сондай-ақ ақпараттық қауіпсіздікті қамтамасыз ету;
- Банктің ҚР заңнамасының, ішкі құжаттардың, соның ішінде КЖ/ТҚҚ мәселелері бойынша талаптарын сақтауын қамтамасыз ету;
- Банктің Қазақстан Республикасы заңнамасының, шет мемлекеттердің қолданыстағы заңнамасының, сондай-ақ комплаенс саласындағы халықаралық стандарттардың талаптарын, оның ішінде Базель комитетінің банктік қадағалау құжаттарын, FATF, КЖ/ТҚҚ саласындағы Вольфсберг қағидаттарын және ішкі нормативтік құжаттарды сақтауын қамтамасыз ету;
- Банк пен оның қызметкерлерінің құқыққа қарсы қызметті жүзеге асыруға қатысуына, оның ішінде алаяқтыққа, қателіктерге, дәлсіздіктерге, алдауға, қылмыстық жолмен алынған кірістерді заңдастыру (жылыстату) және терроризмді қаржыландыруға қатысуына жол бермеу.

Ішкі аудит

Банктегі үшінші қорғау желісінің функциясын Ішкі аудит департаменті (бұдан әрі – ІАД) орындайды. Ішкі аудиттің халықаралық кәсіби стандарттарына (бұдан әрі – Стандарттар) сәйкес ішкі аудиттің миссиясы тәуелсіз аудиторлық тексерулер мен консультациялар жүргізу және Топ қызметін жетілдіру жөнінде ұсынымдар беру арқылы «Halyk» тобының құнын сақтау және арттыру болып табылады.

Ішкі аудит өз қызметінде заңнама нормаларын, реттеушінің талаптарын, Банктің Стандарттары мен ішкі нормативтік құжаттарын басшылыққа алады.

2017 жылдан бастап ІАД сыртқы аудиторлық компания – PwC растаған ішкі аудиторлар қызметінің Стандарттар мен Әдеп кодексіне толық сәйкестігін қолдайды. 2022 жылы PwC Банктің ІАД-нің Стандарттар мен Әдеп кодексіне сәйкестігіне тәуелсіз бағалау жүргізді. «Толық сәйкес» мәртебесі қайта расталды.

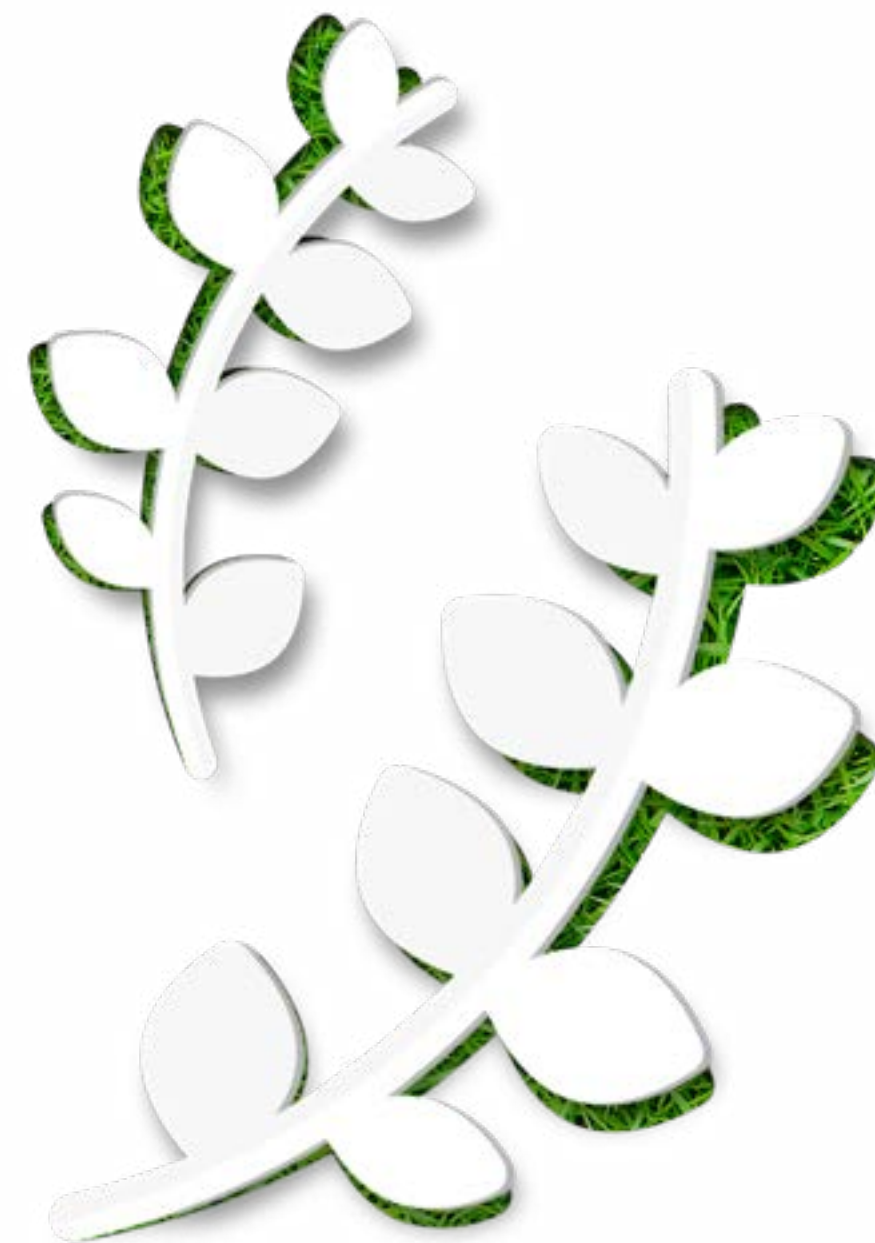
ІАД аудиторларының халықаралық деңгейде танылған сертификаттары және CIA, CISA, CISM және басқалары сияқты кәсіби біліктіліктері бар.

Ішкі аудиттің тәуелсіздігі мен объективтілігін қамтамасыз ету мақсатында ІАД функционалды түрде Банктің Директорлар кеңесіне бағынады және есеп береді. Банктің Директорлар кеңесінің мүшелерімен өзара іс-қимыл Аудит жөніндегі комитет арқылы да, тікелей де жүзеге асырылады. ІАД-ның ағымдағы қызметіне Ішкі аудит басшысы жетекшілік етеді.

ІАД қызметін реттейтін жылдық жұмыс жоспарын, бюджетті және ішкі нормативтік құжаттарды Банктің Директорлар кеңесі бекітеді. ІАД жүйелі түрде (тоқсан сайынғы және жылдық негізде) Банктің Директорлар кеңесіне өз қызметі бойынша есеп береді.

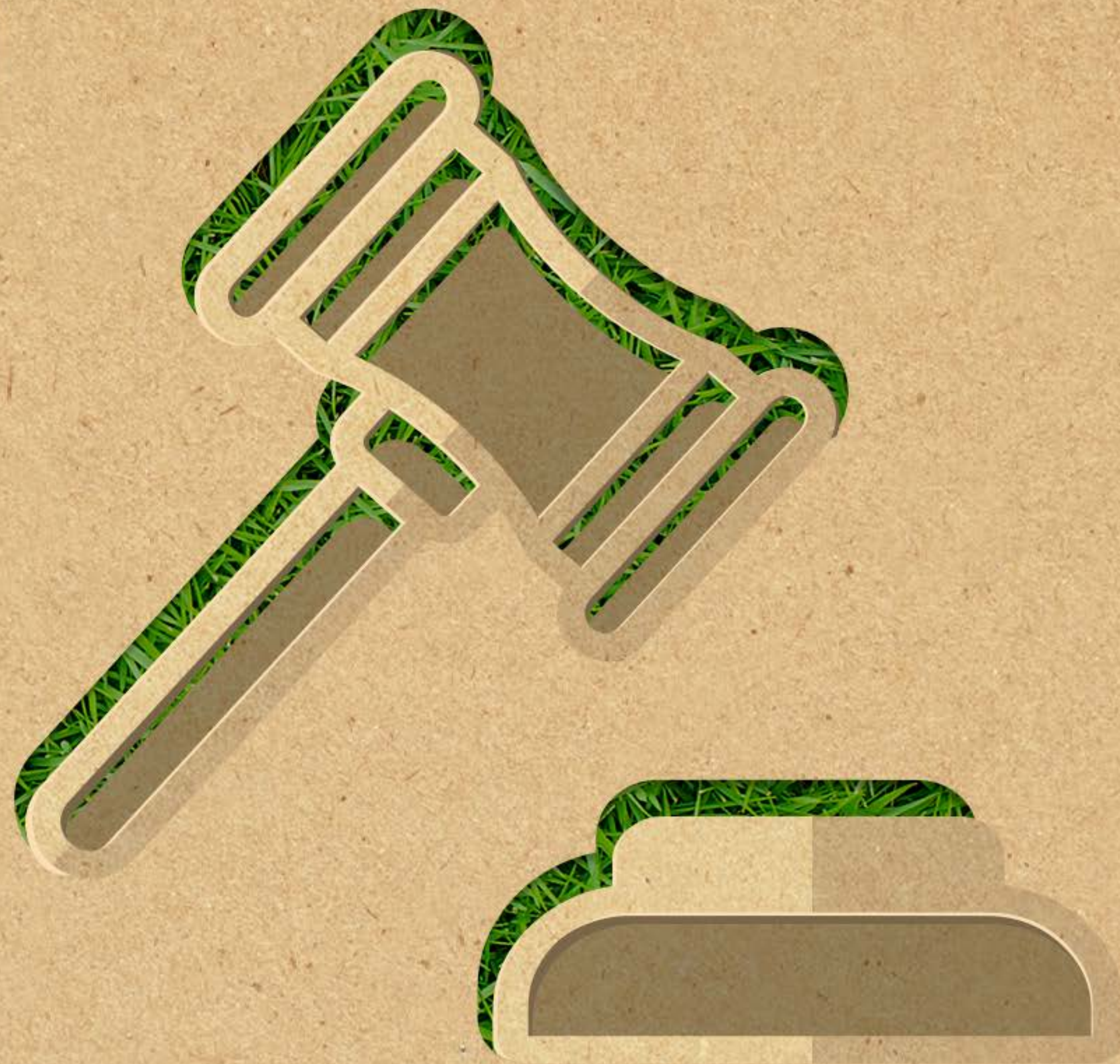
Бұдан басқа, ІАД тұрақты негізде Банктің еншілес ұйымдарының ішкі аудит қызметтері қызметінің Стандарттарға сәйкестік дәрежесін арттыру бойынша әдіснамалық көмек көрсетеді.

2022 жылы ІАД жүргізген аудиторлық тапсырмалар мен консультациялар тәуекелдерді басқару жүйелерінің тиімділігін, бизнес-процестерді ішкі бақылау мен корпоративтік басқаруды, Банк бөлімшелері мен еншілес ұйымдардың қаржы-шаруашылық қызметін, оның ішінде ESG мәселелерін, мысалы, корпоративтік этика, ресурстарды үнемдеу, дербес деректерді қорғау, қызметкерлерді басқару және клиенттермен өзара әрекеттесу мәселелерін бағалау мақсатында жүзеге асырылды. ІАД тапсырмаларының нәтижелері бойынша аталған бағыттар бойынша тәуекелдерді басқару, ішкі бақылау, корпоративтік басқару жүйелерінің тиімділігін арттыру бойынша ұсынымдар берілді.

ЗАҢНАМА ТАЛАПТАРЫНА
СӘЙКЕС КЕЛУ

ЗАҢНАМА ТАЛАПТАРЫНА СӘЙКЕС КЕЛУ

Біздің қызметіміздің негізгі тәуекелдерінің бірі комплаенс-тәуекел болып табылады. Банк комплаенс-тәуекелді Банк пен оның қызметкерлерінің Қазақстан Республикасы заңнамасының, оның ішінде уәкілетті органның нормативтік құқықтық актілерінің, Банктің қаржы нарығында қызметтер көрсету және операциялар жүргізу тәртібін регламенттейтін ішкі құжаттарының, сондай-ақ Банктің қызметіне ықпал ететін шет мемлекеттер заңнамасының талаптарын сақтамауы салдарынан шығындардың туындау ықтималдығы ретінде айқындайды. Бұл тәуекел Банктің қызметіне және жалпы беделіне теріс әсер етуі мүмкін болғандықтан, комплаенс-тәуекелді азайту жөніндегі іс-шаралар тұрақты негізде жүргізіледі.

Комплаенс-тәуекелді басқару жүйесі қорғаудың үш желісіне негізделеді. Бірінші қорғау желісі өзіне бақылаудағы бөлімшелерді, екінші қорғау желісі – Комплаенс бақылау департаментін және бақылау функцияларын жүзеге асыратын өзге де бөлімшелерді, үшінші қорғау желісі – Ішкі аудит департаментінің комплаенс-тәуекелді басқарудың сапасы мен тиімділігін тәуелсіз бағалауды қамтиды.

Банктегі комплаенс-тәуекелді басқарудың негізгі әдістері:

- Банктің қызметіне әсер ететін ҚР қолданыстағы заңнамасы мен шет мемлекеттердің заңнамасына тұрақты мониторинг жүргізу;
- Банктің лауазымды тұлғалары мен қызметкерлерінің ҚР заңнамасының және Банктің қызметіне ықпал ететін шет мемлекеттер заңнамасының талаптарын сақтауын бақылау;
- Банктің құрылымдық бөлімшелері мен қызметкерлерінің ҚР заңнамасын, Банктің ішкі құжаттарын және Банктің қызметіне ықпал ететін шет мемлекеттердің заңнамасын дұрыс түсінуін және қолданылуын қамтамасыз ету;

- жаңа банк өнімдері мен қызметтерін әзірлеу және құрылымдау, жаңа бизнес-процестерді, технологияларды енгізу және т. б. кезінде комплаенс-тәуекелдерді сәйкестендіру, өлшеу, мониторингілеу және бақылау;
- реттеушінің / уәкілетті органның міндетті талаптарының уақтылы және сапалы орындалуын бақылау;
- Комплаенс-бақылау департаментінің Банк бөлімшелерінің қызметіне комплаенс мониторинг (тексерулер) жүргізуі;
- Банкте комплаенс-тәуекелдерді анықтау/бағалау бойынша түрлі құралдарды, оның ішінде өз қызметін бақылайтын бөлімшелердің бағалау/өзін-өзі бағалау бойынша құралдарды қолдануы;
- инсайдерлік ақпаратқа қол жеткізу құқықтарының ара-жігін ажыратуды, құпиялықты сақтауды және Банктің инсайдерлік ақпаратына қол жеткізе алатын тұлғалардың тізімін жүргізу және өзекті күйде ұстау бойынша бақылауды қоса алғанда, инсайдерлердің мұндай ақпаратты заңсыз пайдалану мүмкіндігіне жол бермеуді бақылауды жүзеге асыру;
- Банктің КЖ/ТҚҚ-ға бағытталған шараларды сақтауын қамтамасыз ету;
- Банктің халықаралық экономикалық және елдің санкцияларын сақтауын қамтамасыз ету ;
- қызметкерлердің мүдделер қақтығысының алдын алу бойынша Банктің ішкі құжаттарында белгіленген талаптарды сақтауын бақылауды жүзеге асыру және т. б.

Комплаенс тәуекелді азайтудың басым бағыттарының бірі КЖ/ТҚҚ болып табылады.

²² халықаралық экономикалық санкциялар – қандай да бір халықаралық ұйым, шет мемлекеттің үкіметі немесе шет мемлекеттің уәкілетті мемлекеттік органы енгізген және жеке немесе заңды тұлғалармен, мемлекетпен/аумақпен және/немесе оларға қатысты санкциялар белгіленген оның резиденттермен сауда, қаржы және өзге де операцияларды/ төлемдерді/аударымдарды жүзеге асыруға ішінара немесе толық тыйым салуды көздейтін саяси, дипломатиялық немесе экономикалық сипаттағы мәжбүрлеу шаралары.

КЖ/ТҚҚ рәсімдерін іске асыру шеңберінде Банк мынадай бағдарламаларды әзірлеп, іске асыруда:

- КЖ/ТҚҚ мақсатында ішкі бақылауды ұйымдастыру бағдарламасы;
- клиенттердің тәуекелдерін және технологиялық жетістіктерді пайдалану тәуекелін қоса алғанда, көрсетілетін қызметтерді қылмыстық мақсаттарда пайдалану тәуекелдерін ескеретін, қылмыстық жолмен алынған кірістерді заңдастыру (жылыстату) және терроризмді қаржыландыру тәуекелін басқару бағдарламасы;
- клиенттерді сәйкестендіру бағдарламасы;
- күрделі, ерекше ірі және басқа да ерекше операцияларды қоса алғанда, клиенттердің операцияларын мониторингтеу және зерттеу бағдарламасы;
- КЖ/ТҚҚ мәселелері бойынша банк қызметкерлерін даярлау және оқыту бағдарламасы;
- КЖ/ТҚҚ-ға бағытталған шараларды іске асыру шеңберінде алынған ақпарат пен құжаттарды сақтау және қорғау бағдарламасы.

Бұдан басқа, Банк оның халықаралық экономикалық санкциялар талаптарын бұзуына жол бермеу мақсатында жеке және заңды тұлғаларды, келісімшарттар мен мәмілелерді халықаралық экономикалық санкциялардың болуы тұрғысынан тексеруді тұрақты негізде жүзеге асырады.

Банктің қызметкерлері мен құрылымдық бөлімшелерін ҚР заңнамасындағы өзгерістер туралы уақтылы және тиісінше хабардар ету мақсатында Заң департаменті ҚР заңнамасындағы өзгерістер туралы шолуларды жүйелі түрде жібереді. Сондай-ақ нормалары Банктің қызметіне әсер етуі мүмкін заң жобалары бойынша шолулар да жіберіледі.

Заң департаменті өз құзыреті шеңберінде:

1. Банктің ішкі нормативтік құжаттары жобаларының олар келісілген кезде Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкестігін белгілейді;
2. жүргізілетін операциялардың Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкестігіне қатысты Банктің басшылығы мен құрылымдық бөлімшелеріне заң консультацияларын ұсынады.

Комплаенс-бақылау департаменті (КБД) тұрақты негізде комплаенс-тәуекелді басқару мәселелері бойынша, оның ішінде КЖ/ТҚҚ, ішкі бақылау мәселелері бойынша, сондай-ақ «Шетелдік шоттарды салықтық бақылау туралы» АҚШ Заңының (FATCA) талаптарын, сондай-ақ Common Reporting Standart (CRS) салық мақсаттары үшін Қаржылық ақпаратты автоматты түрде алмасу стандартының талаптарын сақтау мәселелері бойынша қызметкерлерді оқытуды ұйымдастырады және өткізеді. Жыл сайын Банктің жаңадан қабылданған қызметкерлері де, жауапты бөлімшелердің жұмыс істеп жүрген қызметкерлері де оқудан өтеді. 2022 жылы 21 648 қызметкерге оқыту өткізілді²³. Банк бекітілген Оқу жоспарларына сәйкес оқытудың әртүрлі форматтарын қолданады: аудиторияда, интерактивті (офлайн режимінде), қашықтықтан (онлайн режимінде).

²³ Бірқатар қызметкерлер есепті кезеңде бірнеше тренингтерден өтті.

КОРПОРАТИВТІК ЭТИКА МӘСЕЛЕЛЕРІН БАСҚАРУ, СЫБАЙЛАС ЖЕМҚОРЛЫҚҚА ҚАРСЫ ІС-ҚИМЫЛ ЖӘНЕ МҮДДЕЛЕР ҚАҚТЫҒЫСЫН РЕТТЕУ

Іскерлік этика принциптерін сақтау және жауапты мінез-құлық кез келген компаниядағы корпоративтік мәдениеттің негізгі элементтері болып табылады. Банктің әрбір қызметкері күн сайын Банк үшін қаржылық және беделді салдары болуы мүмкін, сондай-ақ адамдар мен қоғамға әсер етуі мүмкін шешімдер қабылдайды.

2022 жылы тұрақты даму қағидаттары мен мақсаттарын енгізу жөніндегі жоспарды іске асыру шеңберінде Банк әдеп және іскерлік мінез-құлық кодексін (бұдан әрі - Әдеп кодексі) әзірлеп, бекітті https://halykbank.kz/aboutbank/korporativnoeupravlenie?utm_medium=cp-c&utm_source=google, Банктің бұрын қолданыста болған Корпоративтік этика ережелерін жойған. Әдеп кодексі халықаралық құқықтың жалпыға бірдей танылған қағидаттары мен нормаларына, Қазақстан Республикасының заңнамасына, корпоративтік басқару стандарттарына сәйкес жарғы, корпоративтік басқару Кодексі және Банктің өзге де ішкі құжаттары, сондай-ақ іскерлік әдет-ғұрыптары негізінде әзірленді.

Әдеп кодексінің мақсаттары:

- Банктің лауазымды адамдары мен қызметкерлері өз қызметінде басшылыққа алатын миссияны, құндылықтарды, қағидаттарды, іскерлік этика мен мінез-құлық нормаларын бекіту;
- жоғары этикалық стандарттарға негізделген бірыңғай корпоративтік мәдениетті дамыту, ұжымда сенім, өзара құрмет және әдептілік ахуалын сақтау;
- Банкке оның акционерлері, клиенттері, іскер серіктестері, мемлекеттік билік органдары, жұртшылық және өзге де мүдделі тұлғалар тарапынан сенімін арттыру және сақтау, қаржы нарығына ашық және адал қатысушының беделін нығайту;
- мүдделі тұлғалармен тиімді өзара іс-қимылға жәрдемдесу;
- Банк қызметкерлерінің Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасының нормаларын бұзуын болдырмау. Әдеп кодексінде Банк қызметінің құндылықтары мен принциптері туралы жаңартылған түсінік, сондай-ақ Банктің атынан әрекет ететін әрбір адам түсінуі және сақтауы тиіс жалпы әдеп ережелері берілген. Әдеп кодексі әдеп пен іскерлік мінез-құлықтың міндетті стандарттарын қамтиды және Банктегі жұмыс негізгі немесе толық емес жұмыс күні болып табылатынына, сондай-ақ ақылы қызмет көрсету шарты бойынша тартылатын үшінші тұлғалар үшін атқаратын лауазымына қарамастан әрбір лауазымды тұлға мен қызметкер үшін дұрыс шешімдер қабылдау кезінде жолсерік және бағдар болып табылады.

Банктің барлық құжаттары, оның ішінде клиенттермен, іскер әріптестермен, мемлекеттік органдармен, бәсекелестермен және қызметкерлермен ресімдейтін қатынастар Әдеп кодексінің ережелерін ескере отырып әзірленеді және бекітіледі. Бұл құжаттар жиынтықта іскерлік әдеп талаптарына сәйкестікті қамтамасыз ету үшін нақты тұжырымдалған жалпы негіз болып табылады және Банктің іскерлік әдеп нормалары құрылымының маңызды компоненттері болып табылады.

Әдеп кодексі дұрыс шешім қабылдау кезіндегі бағдар, ашық және адал бизнесті жүргізудің эталоны, сондай-ақ жауапты және кәсіби-этикалық мінез-құлық болып табылады.

Банк басшылары Банкке деген адалдығын жеке мысалмен көрсетуге тырысады, Банктің кадрлық резервін құруға, кеңес беру мен тәлімгерлікке, ұжымды ортақ миссиямен, құндылықтармен және қағидаттармен біріктірілген командаға біріктіруге уақыт бөледі.

Әрбір қызметкер Банктің имиджі мен іскерлік беделін жоғары деңгейде ұстанады.

Әдеп кодексінде белгіленген этикалық стандарттар іскерлік тәжірибе мен қолданылатын құқықта белгіленген стандарттардан жоғары болған жағдайда, Банк Әдеп кодексінің стандарттарын ұстанатын болады.

Әдеп кодексінде мынадай қағидаттар бекітілген:

адалдық принципі;

ашықтық принципі;

әділдік принципі;

қорғау принципі;

жауапкершілік принципі

алаяқтық пен өкілеттіктерді теріс пайдалануға қарсы
тұру принципі

мүдделер қақтығысын реттеудің алдын алу принципі

сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл принципі;

құжаттама мен есептілікті жүргізу және сақтау кезін-
дегі ұқыптылық пен дәлдік принципі

Қызметкерлерді корпоративтік этика стандарттарына терең бойлау мақсатында Банк 2022 жылы қызметкерлердің жалпы санының 79,4%-н қамти отырып, Әдеп кодексі негізінде оқыту жүргізді. Қызметкерлерді этикалық стандарттарға оқыту жыл сайын жоспарланған.

Әдеп кодексі біздің құндылықтарымызды, миссиямызды және мәдениетімізді көрсете отырып, Банктегі қызметкерлердің, лауазымды тұлғалардың тұлғааралық қатынастарын реттеп қана қоймайды, сонымен қатар акционерлер, іскерлік серіктестер, клиенттер, мемлекеттік органдар, бәсекелестер және, сайып келгенде, қоғам сияқты барлық мүдделі тараптармен бірлескен іс-әрекетте Банктің моральдық мәні туралы ұстанымы болып табылады.

Әдеп кодексінің ережелерін қолдану туралы сұрақтар туындаған кезде өз ісінің немесе әріптестерінің, клиенттің, іскерлік серіктестің және өзге де үшінші тұлғалардың іс-әрекетінің әдептілігі туралы күмән туындаған кезде Банк қызметкерлері әрқашан өздерінің тікелей басшысына нормаларды түсіндіру үшін жүгіне алады немесе нөмірі Банктің «Халық-инфо» интрасайтында орналастырылған сенім телефоны арқылы жүгіне алады. Тікелей немесе жоғары тұрған басшының іс-әрекетінің әдептілігі туралы сұрақтар туындаған кезде қызметкерлер сенім телефоны арқылы немесе 19 беттегі жедел желі бөлімінде көрсетілген басқа байланыс арналары арқылы тікелей жүгінуі керек.

Мүдделер қақтығысының алдын алу және реттеу

Банк қызметкерлері мүдделер қақтығысы туындауы мүмкін жағдайға жол бермейді. Мүдделер қақтығысының алдын алу, сондай-ақ мүдделер қақтығысына байланысты тәуекелдерді азайту мақсатында Банкте мынадай іс-шаралар ұдайы өткізіліп тұрады:

1. жұмыскерлер функционалының және енгізілген бизнес-процестердің мониторингі негізінде Банктің құрылымдық бөлімшелерінің мүдделер қақтығысы матрицасын жыл сайын қайта қарау;
2. мүдделі тұлғалардың байланысын және тәуелсіз шешім қабылдауды болдырмауға бағытталған бизнес-процестерді автоматтандыру және оңтайландыру.

Мүдделер қақтығысы туындаған жағдайда, Банк қызметкерлері атқаратын лауазымына қарамастан, «Қазақстан Халық Банкі» АҚ-да мүдделер қақтығысын реттеу саясатында айқындалған тәртіппен мүдделер қақтығысын реттеу үшін тиісті шаралар қабылдауы қажет.

СЫБАЙЛАС ЖЕМҚОРЛЫҚҚА
ҚАРСЫ ІС-ҚИМЫЛ

СЫБАЙЛАС ЖЕМҚОРЛЫҚҚА ҚАРСЫ ІС-ҚИМЫЛ

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл Halyk Bank корпоративтік әлеуметтік жауапкершілігінің негізгі қағидаттарының бірі болып табылады. Біз өз қызметімізді Қазақстан Республикасының Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласындағы заңнамасына, қолданылатын халықаралық құқық нормаларына және ішкі нормативтік құжаттарға қатаң сәйкестікте жүзеге асырамыз. 2020 жылы Банкте «Қазақстан Халық Банкі» АҚ Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясаты қабылданды (<https://halykbank.com/esg>).

Банктің Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясатына сәйкес сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жүйесінің негізгі міндеттері Банк қызметінің барлық деңгейінде сыбайлас жемқорлыққа қарсы қағидаттарды енгізу болып табылады. Банктегі сыбайлас жемқорлық тәуекелдері, ең алдымен, Банк қызметкерлерінің ҚР заңнамасында және/немесе Банктің ішкі нормативтік құжаттарында көзделмеген қаржылық немесе өзге де пайданы/артықшылықтарды алу үшін қызметтік жағдайымен және/немесе лауазымдық өкілеттіктерімен байланысты мүмкіндіктерді өзіне немесе үшінші тұлғалардың пайдасына пайдалануына байланысты. Өткізілген іс-шаралардың нәтижелері бойынша банк құжаттарына тиісті өзгерістер енгізілді.

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылдың саясаты мен әдістері туралы ақпараттандыру мақсатында 2022 жылы 11 023 қызметкер (оның ішінде 8 378 филиал қызметкері және 2 645 бас кеңсе қызметкері) оқытылып, кейіннен Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясат талаптарын білуге арналған тестілеуден өткізілді. Банк қызметкерлерін жыл сайын оқыту және тестілеу жоспарлануда.

Банктің уәкілетті органы бекіткен Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясаттың іске асырылу барысы туралы 2020 жылғы есепке сәйкес тәуекелдерді басқару бөлімшелері Парақорлыққа және сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл тәуекелін бағалау сауалнамасын әзірледі. 2022 жылдың бірінші тоқсанында Банкте қалған сыбайлас жемқорлық тәуекелін бағалау рәсімі өткізілді.

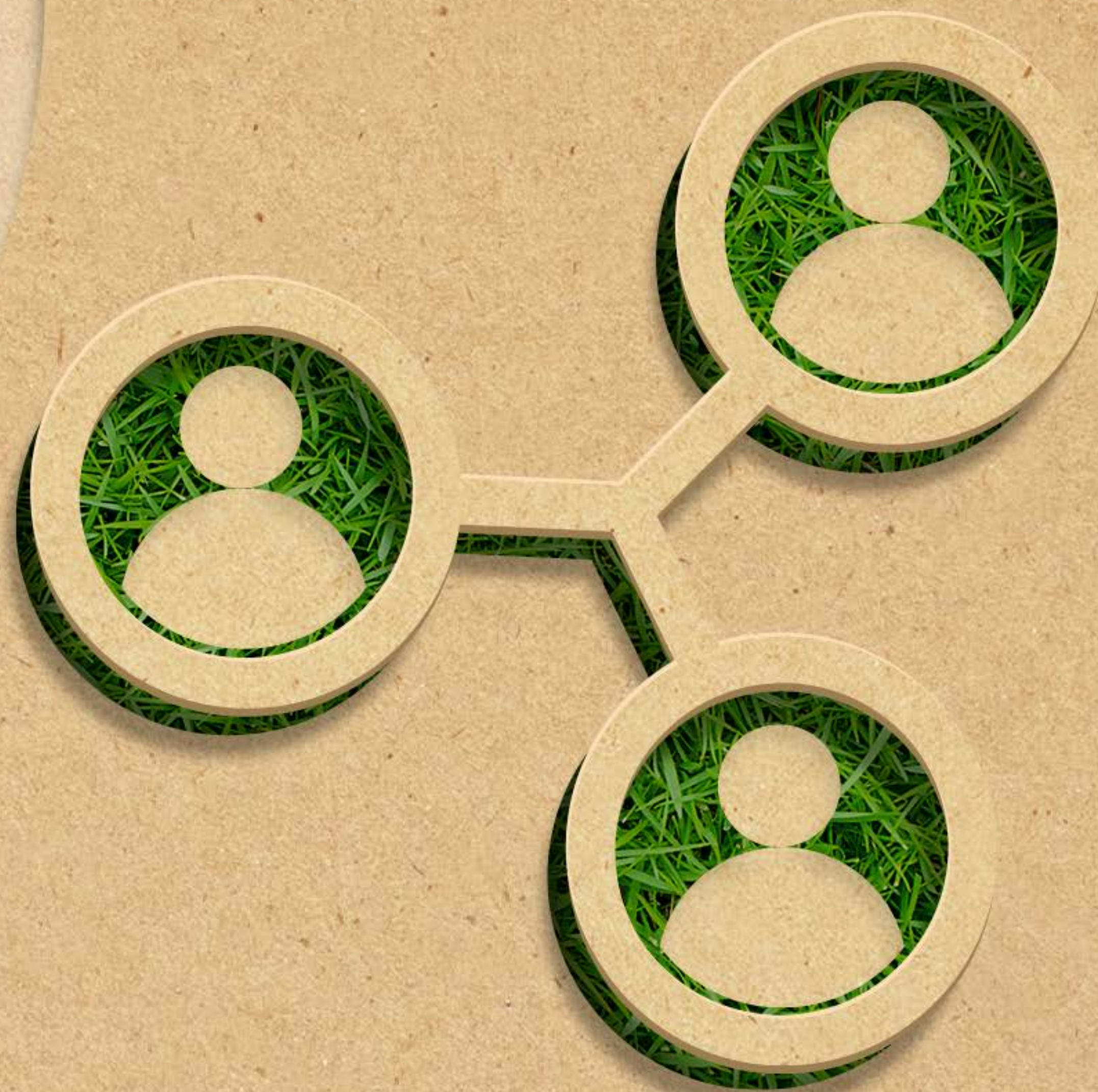

Есеп беру кезеңінде Банктің жаңадан қабылданған қызметкерлері мен жұмыс істеп жүрген қызметкерлері арасында жүргізілген іс-шаралар нәтижесінде сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтары анықталған жоқ.

МУДДЕЛІ ТАРАПТАРМЕН
ӨЗАРА ІС-ҚИМЫЛ ЖАСАУ

МҮДДЕЛІ ТАРАПТАРМЕН ӨЗАРА ІС-ҚИМЫЛ ЖАСАУ

Біз барлық мүдделі тараптармен өзара қарым-қатынасты тұрақты, ашық және диалогтық негізде құруға ұмтыламыз. Банктің мүдделі тараптармен өзара іс-қимылын ұйымдастыру процесі мынадай қағидаттарға негізделген:

Тәуекелді азайту: біздің жұмысымыз негізгі мүдделі тараптар үшін бизнесті жүргізудің теріс салдарын азайтуға бағытталған.

Пайданы барынша арттыру: біз акционерлерімізге пайда әкелетін, сондай-ақ елдің әлеуметтік-экономикалық дамуына ықпал ететін жобаларға инвестиция салуға тырысамыз.

Жүйелілік және ықпалдастық: корпоративтік-әлеуметтік жауапкершілік және тұрақты даму мәселелерін басқарудың тиімділігі мен бірыңғай тәсілін қамтамасыз етеді.

Кешенділік: біз тұрақты дамудың үш бағыты: экономика, экология және әлеуметтік саясат бойынша мүдделі тараптармен өзара іс-қимылды жүзеге асырамыз.

Әлеуметтілік: біздің қызметіміз жекелеген әлеуметтік топтарға да, жалпы қоғамға да бағытталған.

Ашықтық және әрекет ету: біз мүдделі тараптар үшін өзекті, шынайы және мазмұнды ақпарат ұсыну арқылы жұмысымыздың ашықтығын қамтамасыз етуге ұмтыламыз. Сондай-ақ біз мүдделі тараптардың сыни бағалары мен ескертулеріне уақтылы және жедел ден қоямыз.

Есеп беру: біз мүдделі тараптар мен қоғам алдында қабылдаған міндеттемелерімізге жауап береміз.

Акционерлермен және инвесторлармен өзара іс-қимыл жасау

Банктің акционерлермен қарым-қатынасы Жарғымен, Корпоративтік басқару кодексімен, Корпоративтік әдеп ережелерімен, КӘЖ саясатымен және Банктің басқа да ішкі құжаттарымен реттеледі. Акционерлер алдындағы өз жауапкершілігімізді сезіне отырып, біз негізгі шешімдерді тиімді қабылдауға бағытталған корпоративтік басқару қағидаттары шеңберінде олардың құқықтарының іске асырылуын қамтамасыз етуге ұмтыламыз. Сонымен қатар, біз барлық акционерлеріміз бен инвесторларымызға қаржы қызметінің нәтижелері туралы сенімді ақпарат, жоспарлар, жетістіктер, қызмет

проблемалары туралы қосымша мәліметтер, сондай-ақ Топ жүргізетін талдамалық материалдар мен зерттеулер туралы ақпарат беруге тырысамыз.

Қызметкерлермен өзара іс-қимыл жасау

Банктің қызметкерлермен өзара қарым-қатынасы жоғары кәсіби, ынталы және білікті персоналды қалыптастыруға бағытталған ашық, айқын кадр саясатына негізделген. Біз барлық қызметкерлерге еңбек қызметі процесінде олардың әлеуетін іске асыру үшін тең мүмкіндіктерді, олардың қызметінің нәтижелерін әділ бағалауды, сондай-ақ қызметкерлерді іріктеу және мансаптық өсуін тек қана кәсіби қабілеттерге, білім мен дағдыларға негіздеп қамтамасыз етуге ұмтыламыз.

Серіктестермен және клиенттермен өзара іс-қимыл жасау

Серіктестермен және клиенттермен өзара қарым-қатынастарды құру кезінде біз ашықтық, адалдық, өзара тиімділік мүдделерін сақтау, қабылданған міндеттемелер үшін толық жауапкершілікті түсіну қағидаттарын басшылыққа аламыз, сондай-ақ шарттық қатынастардың барлық талаптарын және жалпы қабылданған моральдық-этикалық нормаларды сақтауға тырысамыз. Өзара қарым-қатынаста құрмет пен адалдық таныту да біз үшін басымдық болып табылады.

Мемлекеттік органдармен өзара іс-қимыл жасау

Банк және оның қызметкерлері мемлекеттік органдармен және мемлекеттік қызметшілермен қарым-қатынастарды мемлекеттік органдар мен Банктің барлық бастамалары ел экономикасын дамытуға бағытталуы тиіс екенін түсіне отырып, өріптестік және сыйластық қағидаттарында құрады. Банк жауапты және адал салық төлеуші болып табылады.

Төменде Банктің негізгі мүдделі тараптарымен – акционерлермен, инвесторлармен, клиенттермен және қызметкерлермен есепті кезеңде өзара іс-қимылдың негізгі нәтижелері мен тәсілдері келтірілген.

2022 жылы негізгі мүдделі тараптармен өзара іс-қимыл кестесі

Мүдделі тараптар тобы

Өзара іс-қимыл тәсілдері/арналары және негізгі нәтижелері

АКЦИОНЕРЛЕР

- Акционерлердің жалпы жиналысы
- Банк акционерлерінің жылдық жалпы жиналысына қатысу үшін Банк акционерлерімен дербес өзара іс-қимыл жасау
- Дауыс беруге арналған бюллетеньдердің нысандары мен материалдарды ұсыну
- Ақпараттық хабарламалар және электрондық пошта және/немесе телефон арқылы жазбаша өтініштер
- Хаттар

- Жылдық және аралық қаржылық есептер
- Жылдық есептер және тұрақты даму туралы есептер
- Қаржылық есептілік депозитарийінің және «Қазақстан қор биржасы» АҚ, АХҚО және LSE интернет-ресурстарында жарияланымдар
- Баспасөз релиздері
- Жалпы корпоративтік сайт және инвесторлар мен акционерлерге арналған сайт

ИНВЕСТОРЛАР

- Жылдық және аралық қаржылық есептер
- Банктің қаржылық нәтижелері бойынша таныстырылыммен инвесторлармен тоқсан сайынғы конференц-қоңыраулар
- Non-deal road show (виртуалды), конференцияларға қатысу
- Жылдық есептер және тұрақты даму туралы есептер

- Қаржылық есептілік депозитарийінің және «Қазақстан қор биржасы» АҚ, АХҚО және LSE интернет-ресурстарында жарияланымдар
- Баспасөз релиздері
- Электрондық хаттар, кездесулер, соның ішінде виртуалды, телефон қоңыраулары
- Инвесторлар мен акционерлерге арналған сайт

КЛИЕНТТЕР

- Байланыс орталығы
- Интернет-банкинг, сондай-ақ Банктің мобильді қосымшасы
- Корпоративтік сайт
- Жарнамалық кампаниялар
- Әлеуметтік желілер

- Баспасөз релиздері
- Жылдық есептер және тұрақты даму туралы есептер
- Клиенттердің қызмет көрсету сапасына қанағаттануын бағалау
- Бөлімшелер
- SMS-ақпараттандыру

ҚЫЗМЕТКЕРЛЕР

- Бөлімшелердегі қызметкерлердің қанағаттану деңгейін және әлеуметтік-психологиялық ахуалды зерттеу
- Корпоративтік пошта
- Жедел желі (сенім телефоны)
- Жылдық есептер және тұрақты даму туралы есептер
- Ішкі байланыс және хабарландырулар

- Оқыту
- Еңбек қызметін бағалау, басшылардың кері байланысы
- Тимбилдингтер
- Ерікті және волонтерлік қызмет
- Корпоративтік іс-шаралар

Банктің мүдделі тараптармен өзара іс-қимылының тағы бір құралы Тұрақты даму туралы осы есепті дайындау және жариялау болып табылады. Бұл есеп Банктің экологиялық, әлеуметтік және корпоративтік аспектілерді басқару саласындағы қызметінің нәтижелерін объективті және ашық ұсыну мақсатында қаржылық емес ақпаратты ашудың үздік тәжірибелеріне және халықаралық GRI Standards-қа сәйкес дайындалған. Есеп негізгі мүдделі тараптар үшін қажетті барлық ақпаратты көрсетуі үшін Банк маңызды тақырыптарды айқындау рәсімін жүргізді. Бағалау барысында ұқсас банктердің тәжірибесі, БАҚ шолулары және банк саласын дамытудың халықаралық трендтері ескерілді. Жүргізілген бағалау нәтижелері Банктің тұрақты даму саласындағы қызметінің неғұрлым маңызды аспектілерін көрсететін маңызды тақырыптар матрицасында ұсынылған.

Halyk Bank-тің 2022 жылдағы маңызды тақырыптар

Есептің маңызды тақырыптарын анықтау

Банктің мүдделі тараптармен өзара іс-қимылының тағы бір құралы осы Тұрақты даму туралы есепті дайындау және жариялау болып табылады.

Бұл есеп Банктің экологиялық, әлеуметтік және корпоративтік аспектілерді басқару саласындағы қызметінің нәтижелерін объективті және ашық ұсыну мақсатында қаржылық емес ақпаратты ашудың үздік тәжірибелеріне сәйкес дайындалды. Есеп негізгі мүдделі тараптар үшін қажетті барлық ақпаратты көрсетуі үшін Банк маңызды тақырыптарды

анықтау рәсімін жүргізді. Бағалау барысында ішкі және сыртқы мүдделі тараптардың пікірлері, оның ішінде есепті жыл ішінде инвесторлар мен рейтингтік агенттіктердің алған сұраулары, ұқсас банктердің практикалары, БАҚ шолулары және банк саласын дамытудың халықаралық трендтері ескерілді.

Маңыздылығын бағалау нәтижелері бойынша Halyk Bank қызметінің корпоративтік басқару, экономикалық, экологиялық және әлеуметтік, сондай-ақ банк секторына тән аспектілері саласындағы 24 маңызды тақырып айқындалды.

Банктің Тұрақты даму туралы есебінде ашу үшін маңызды тақырыптардың тізімі

Корпоративтік басқару		Экономикалық аспектілер		Экологиялық аспектілер		Әлеуметтік аспектілер		Банк секторы үшін ерекше тақырыптар	
1	Банк стратегиясы	7	Экономикалық нәтижелілік	10	Энергия ресурстарын пайдалану/энергия тиімділігі	14	Жұмыспен қамту	21	Қаржылық қызметтердің қолжетімділігі және сапасы
2	Әдеп және адалдық	8	Жанама экономикалық әсерлер	11	Суды пайдалану	15	Жұмыс орнындағы қауіпсіздік және денсаулық	22	Цифрландыру және инновациялар
3	Корпоративтік басқару	9	Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл	12	Шығарындылар	16	Оқыту және білім беру	23	IT-жүйелер және кибер-тәуекелдерге төзімділік
4	Мүдделі тараптармен өзара іс-қимыл жасау			13	Қалдықтарды басқару	17	Өртүрлілік және тең мүмкіндіктер	24	Жауапкершілікпен қаржыландыру
5	Ішкі бақылау және аудит					18	Клиенттің құпиялылығы		
6	Тәуекел менеджмент					19	Әлеуметтік-экономикалық сәйкестік		
						20	Қайырымдылық және демеушілік		

НЕГІЗГІ ЭКОНОМИКАЛЫҚ
НӘТИЖЕЛЕРГЕ ШОЛУ

ЖОҒАРЫ ТҰРАҚТЫЛЫҚ ЖӘНЕ ЖҮЙЕЛІК МАҢЫЗДЫЛЫҚ

Бүгінгі таңда Halyk Bank активтер мөлшері (жиынтық нарықтық үлесі 31,1%), меншікті капитал мөлшері (36,1%) және таза пайда (34,7%) бойынша нарықтың қомақты үлесін қалыптастыра отырып, Қазақстанның банк саласының даусыз көшбасшысы болып табылады. Бұдан басқа, Банктің клиенттік базасы және сату арналарының желісі ең ірі болып саналады және барлық негізгі бизнес-сегменттер бойынша нарықтың елеулі бөлігін білдіреді.

Әлеуметтік төлемдер төлеу жөніндегі аса ірі төлем агенті бола отырып, біз 2,5 миллион қазақстандыққа зейнетақы мен жәрдемақыларды уақтылы төлеуді қамтамасыз етеміз. Бұл жерде біз Halyk Bank-тің ерекше әлеуметтік миссиясы бар деп санаймыз.

Halyk Bank жеке және заңды тұлғаларға кредит беру, салымшылардың қаражатын сақтау және көбейту, ел бюджетіне салықтар мен басқа да міндетті төлемдерді төлеу, жұмыс орындарын құру және қолдау, төлем функциясын және басқа факторларды қамтамасыз ету арқасында қалыптасатын Қазақстан экономикасына айтарлықтай әсер етеді.

Halyk Bank – бұл Қазақстан экономикасын дамытудың өзіндік барометрі, ондағы жағдай тұтастай алғанда елдегі экономикалық жағдайды көрсетеді. Сенімді қаржылық жағдай теріс макроэкономикалық оқиғаларға және операциялық ортаның сын-тегеуріндеріне қарсы тұруға мүмкіндік береді, нарықтағы мықты позиция және жоғары әлеуметтік маңыздылық Банктің жүйе құраушы рөлін растайды.

Негізгі экономикалық нәтижелерге шолу

Жай акционерлерге таза пайда барлық сегменттердегі бизнестің жалпы өсуі нәтижесінде 2021 жылғы 462,4 млрд теңгемен салыстырғанда 2022 жылы 19,8%-ға 553,8 млрд теңгеге дейін ұлғайды.

2021 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылдар ішіндегі пайда мен залал туралы шоғырландырылған есепте оны 2022 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін есепті ұсыну нысанына сәйкес келтіру үшін жіктемеге өзгерістер енгізілді, өйткені ағымдағы жылғы есепті ұсыну нысаны Топтың қаржылық нәтижелері туралы неғұрлым нақты түсінік береді. Сақтандыру еншілес ұйымдарының клиенттерді тартуына байланысты агенттік сыйақы бойынша шығыстарды қайта жіктеу жүргізілді. Бұл шығындар сақтандыру қызметімен тікелей байланысты болғандықтан, Топ басшылығы оларды операциялық шығындардан сақтандыру құрамына қайта жіктеу туралы шешім қабылдады.

2022 жылы Банктің пайдаға салынатын салықтар бойынша шығыстары 105,1 млрд теңгені, басқа салықтар бойынша – 11,4 млрд теңгені құрады.

Halyk Bank мемлекеттен қаржылай көмек алмайды.

Кесте: Құрылған және таратылған экономикалық құн [1]

Көрсеткіш	Өлшем бір.	2022	2021	2020
Құрылған тікелей экономикалық құн	млрд теңге	1010,1	802,1	608,9
Таза пайыздық кіріс	млрд теңге	563,4	517,1	372,6
Қызмет көрсету мен комиссиялар бойынша таза кірістер	млрд теңге	83,8	66,6	60,9
Басқа пайыздық емес кірістер	млрд теңге	362,8	218,4	175,4
Тоқтатылған қызметтен бір жыл ішіндегі пайда	млрд теңге			
Бақыланбайтын үлеске жататын пайда	млрд теңге	-0,001	-0,001	-0,001
Таратылған экономикалық құн:	млрд теңге	732,1	478,0	467,0
Пайызсыз шығыстар, оның ішінде:	млрд теңге	351,2	277,5	219,4
операциялық шығыстар	млрд теңге	202,2	171,5	145,8
қызметкерлердің жалақысы және сыйақылары	млрд теңге	115,8	100,3	85,3
әлеуметтік салаға инвестициялар (қайырымдылық және әлеуметтік іс-шаралар)	млрд теңге	6,8	3,1	2,8
салықтар, пайдаға салынатын салықты қоспағанда	млрд теңге	11,4	9,6	8,3
Пайдаға салынатын салық бойынша шығыстар	млрд теңге	105,1	62,2	36,9
Есепті кезеңде төленген дивидендтер	млрд теңге	275,8**	138,3	210,8
Таратылмаған экономикалық құн = Құрылған тікелей экономикалық құн - Таратылған экономикалық құн	млрд теңге	278,0	324,1	141,9

[1] Деректер «Қазақстан Халық Банкі» АҚ-ның 2022, 2021 және 2020 жылдары 31 желтоқсанда аяқталған жылдардағы аудиттелген шоғырландырылған қаржылық есептілігінен қабылданды.

** 01.07.2023 жылға нақты төленген дивидендтер

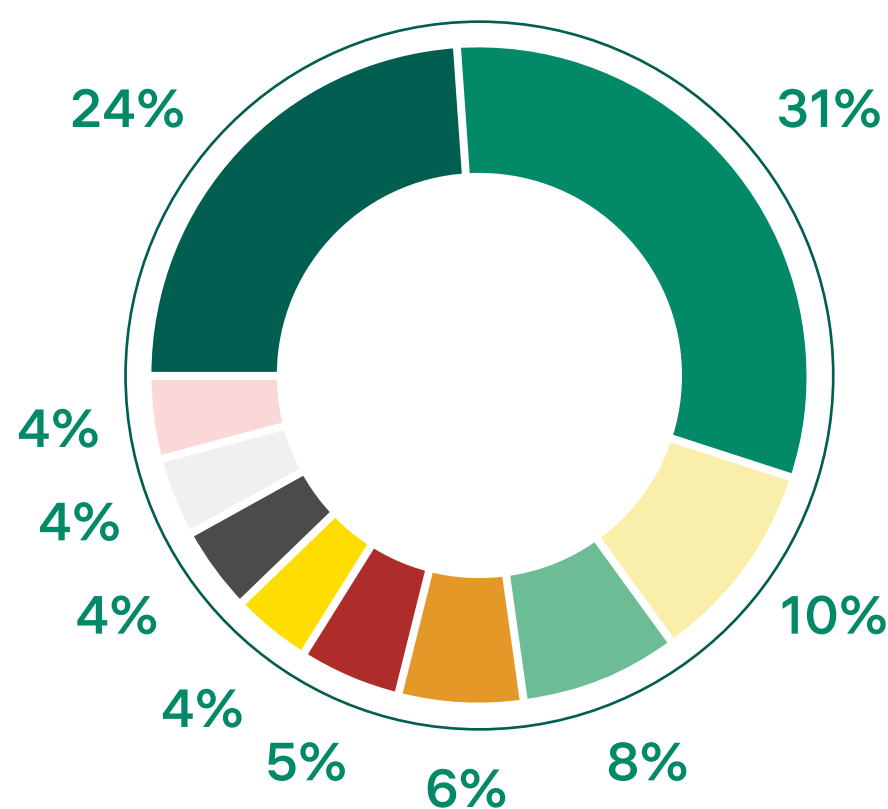
ӨРТАРАПТАНДЫРЫЛҒАН КРЕДИТТІК ПОРТФЕЛЬ

Біздің жиынтық кредиттік портфеліміздің көлемі жеке тұлғалар мен шағын және орта бизнес кәсіпорындарына кредит беру сегменттеріндегі өсудің айтарлықтай жеделдеуінің арқасында 30%-ға ұлғайды, сондай-ақ Банк корпоративтік сегменттегі өзінің көшбасшылық орнын нығайта түсті.

2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша «Halyk» тобының несиелік портфелі құрылымының маңызды үлес салмағы бөлшек бизнеске – 30,6% (25,9% – тұтынушылық қарыздар мен 4,7% – ипотекалық қарыздарды қосқанда) тиесілі. Салалар бөлінісінде алып қарағанда ең ірі үлес келесі салаларға берілген қарыздарға тиесілі: қызмет көрсету (9,6%), көтерме сауда-саттық (7,8%), бөлшек сауда-саттық (6,4%), мұнай-газ саласы (4,9%) және жылжымайтын мүлік (4,1%).

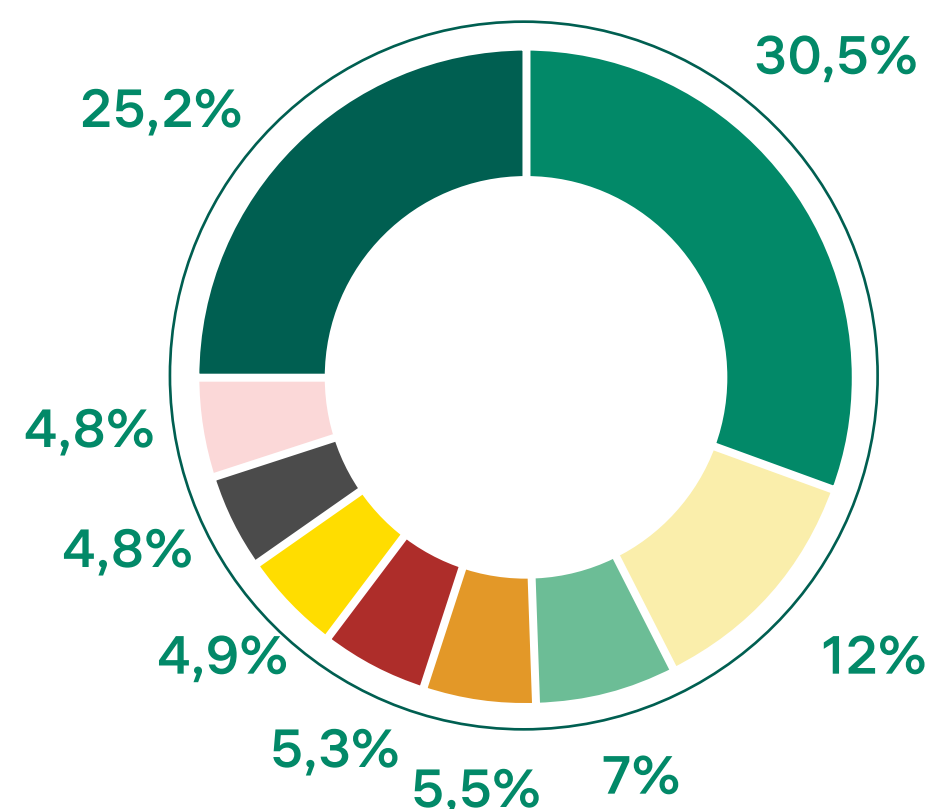
«Halyk» тобының экономика салалары бойынша несиелік портфелінің құрылымы, %

31 желтоқсан 2022 жыл

- Бөлшек қарыздар
- Көрсетілетін қызметтер
- Көтерме сауда
- Мұнай және газ
- Энергетика
- Қаржы секторы
- Бөлшек сауда
- Жылжымайтын мүлік
- Химия өнеркәсібі
- Басқасы

31 желтоқсан 2021 жыл

- Бөлшек қарыздар
- Көрсетілетін қызметтер
- Көтерме сауда
- Мұнай және газ
- Энергетика
- Бөлшек сауда
- Жылжымайтын мүлік
- Химия өнеркәсібі
- Басқасы

2022 жылғы 31 желтоқсан жағдайы бойынша Halyk Bank-тің ең ірі он қарыз алушысы бойынша қарыздардың шоғырлануы 1 549 351 миллион теңгені құрап, Halyk Bank-тің жиынтық кредиттік портфелінің 19% көрсетті (2021 ж. 31 желтоқсан – 1 192 775 миллион теңге, 19%). 2021 жылы тұтынушылық және ипотекалық қарыздар портфелінің көлемі тиісінше 54% және 5%-ке өсті. Портфельдің өсуі оның ішінде қаржы секторын кредиттеуде (+148%), көтерме саудада (+17%), бөлшек саудада (+11%) және көрсетілетін қызметтерде (+9%) байқалды.

Halyk Bank-тің қаржылық нәтижелері туралы толық ақпарат 2022 жылғы жылдық есепте және 2022 және 2021 жылдары 31 желтоқсанда аяқталған жылдардағы аудиттелген шоғырландырылған қаржылық есептілікте мына сілтеме бойынша қолжетімді: <https://halykbank.kz/about-bank/investoram>

Шетелдік қатысусыз екінші деңгейдегі қазақстандық банктер арасындағы ең ұзақ мерзімді кредиттік рейтингтер:

- **Moody's Investor Services – Baa2** (тұрақты, 13 сәуір 2022)

Банктің рейтингтері тәуелсіз рейтинг деңгейінде расталды және рейтинг бойынша болжам тұрақты рейтингке өзгертілді. Moody's Investor Services бағалауы Halyk Bank беріктігінің қорларын, соның ішінде капиталдандыру, кірістілік және өтімділік бойынша қорларын көрсетеді. Ұзақ мерзімді рейтингтер бойынша тұрақты болжам Moody's Investor Services-тің Банктің капиталдандыруы, кірістілігі және өтімділігі жиынтығында неғұрлым жоғары инфляция аясында активтер сапасының төмендеу және қаржыландыру шарттарының қатаңдану тәуекелдерін тегістейдіндігі туралы болжамын көрсетеді.

- **Fitch Ratings – BBB–** (тұрақты, 03 сәуір 2023)

Банктің Fitch Ratings рейтингі «BBB –» деңгейінде расталды, болжам тұрақты.

Рейтингтің негізгі факторларының ішінде рейтингтік агенттік Банктің уақытпен тексерілген бизнес-моделін, әсіресе корпоративті кредиттеуде ерекше күшті ішкі франшизаны, кредиттеудің тұрақты өсуі және проблемалық кредиттермен үздіксіз жұмыс істеу арқылы баға белгілеуге және активтер сапасының біртіндеп жақсаруына айтарлықтай әсер етті.

Сонымен қатар, Fitch қазақстандық банк секторы соңғы бірнеше жылда капитал мен өтімділіктің сенімді қорларын жинақтағанын, ал банктердің жоғары табыстылығы олардың сыртқы күйзелістерге төзімділігін қолдауы тиіс екенін атап өтті.

- **Standard & Poor's – BB+**(тұрақты, 20 наурыз 2023)

Рейтингтік агенттік бұрынғысынша Halyk Bank-ті Қазақстанда жүйелі маңызы бар, активтер мен депозиттер мөлшері бойынша ең ірі деп санайды. «Тұрақты» болжамы S&P компаниясының Halyk Bank өзінің нарықтық позициясын сақтайды және алдағы 12-18 айда пайда табудың жоғары қабілетін көрсетуді жалғастырады деген үміттерін көрсетеді. Рейтингтік агенттіктің пікірінше, қазақстандық банк секторы 2022 жылы өңірдегі макроэкономикалық және геосаяси тәуекелдердің шиеленісуі аясында тұрақтылықты көрсетті. Сонымен қатар, S&P экономикалық циклдарда активтердің сапасын мұқият басқара отырып, банк жүйесінің тұрақтылық көрсеткіштерінің жақсарғанын атап өтті.

Беделді халықаралық рейтингтік агенттіктердің жоғары бағасы – бұл бизнес-модельдің тұрақтылығының дәлелі және әртүрлі дағдарыстық жағдайларда бірнеше рет расталған Банктің нарықтағы тиімді қызметінің мойындалуы.

Негізгі бизнес-сегменттердегі нарықтың елеулі үлесі:

30,4% – екінші деңгейдегі банктердің бөлшек депозиттері нарығындағы Halyk Bank-тің үлесі;

35,5% – екінші деңгейдегі банктердің заңды тұлғалар депозиттері нарығындағы үлес;

18,4% – бөлшек кредит беру нарығындағы үлес;

33,3% – брутто қарыздары бойынша нарықтағы үлес.

ЦИФРЛАНДЫРУҒА НАЗАР АУДАРУ

Цифрландыру, Банктің экожүйесін дамыту бөлігінде клиенттердің сұраныстарының белсенді қажеттілігін ескере отырып, 2022 жылы қашықтықтан қызмет көрсету блогы қарқын алуды жалғастырды, бұл өз кезегінде осы бағыттың көрсеткіштеріне оң әсерін тигізді. 2022 жылы Halyk Homebank-те клиенттер тарапынан оң пікірлер алған жаңа қызметтер әзірленіп, қол жетімді болды. Осындай қызметтердің бірі биометрия (FaceID/TouchID) арқылы аудармаларды растау болды. Бұл опцияның сәттілігі ыңғайлылық пен жылдамдықта жатыр, бұл клиенттер үшін өте маңызды, сонымен қатар байланыс операторларына тәуелділіктің төмендеуі. Осы жоба аясында Halyk Bank нарықта бірінші болды.

2022 жылы Банк iOS және Android платформаларында клиенттер қашықтан: төлем операцияларын, шетел валютасымен операциялар жүргізу, тарифтік пакеттерді қосу, бизнеске арналған карталарды шығару және т.б. үшін жұмыс істеуге қол жеткізе алатын Onlinebank мобильді қосымшасының функционалдығын үнемі кеңейтіп отырды. Тек мобильді қосымшадағы белсенді пайдаланушылар саны 2022 жылы 103,6 мыңнан 205,8 мыңға дейін (+ 98,6%) өсті. Бұл ретте Onlinebank-тегі (оның ішінде desktop-нұсқасындағы) белсенді бірегей клиенттердің жалпы саны 2022 жылы 150,4 мыңнан 253,6 мыңға дейін (+68,6%) өсті. 2022 жылдың негізгі мақсаты 250 мың клиент MAU көрсеткішімен Onlinebank жүйесінің клиенттері мен пайдаланушыларының белсенді базасын ұлғайту болды.

2022 жылы Onlinebank клиенттері үшін цифрлық бланкілік тендерлік кепілдікті шығару және жауапкершілігі шектеулі серіктестіктер (Onboarding ЖШС) үшін шоттарды қашықтан бірінші рет ашу және Onlinebank жүйесінің жаңа веб-нұсқасы сияқты сервистер іске қосылды, мұнда маңызды мақсат – ол Банк жүйесімен жұмыс істеу кезінде пайдаланушы тәжірибесін жақсарту.

2022 жылы Onlinebank клиенттері үшін цифрлық бланкілік тендерлік кепілдік шығару және ЖШС (Онбординг ЖШС) үшін шоттарды қашықтықтан бірінші ашу сияқты сервистер іске қосылды. Сервис бірнеше айдың ішінде 1 400-ден астам шот ашылды.

2022 жылғы қаңтарда Банк цифрлық өнімді іске қосты – банк бөлімшесіне бармай-ақ, «Самұрық-Қазына» АҚ пен мемлекеттік сатып алу порталдарында 5 минут ішінде электрондық бланкілік тендерлік кепілдіктер шығару. Цифрлық кепілдік кепілсіз және қосымша құжаттамасыз ресімделеді. Кепілдікті шығару уақытын қысқартумен қатар, бір ғана жолды – сатып алу нөмірін толтыру арқылы өтінім беру процесі жеңілдетілді, бұл сонымен қатар клиенттің өтінімді дұрыс толтырмауын болдырмайды. Өнім іске қосылғаннан бері 2022 жылы 22 000-на астам кепілдік шығарылды.

Банк қолма-қол ақшасыз төлем жасау үшін инфрақұрылымды белсенді дамытуда. Банк клиенттері үшін картаны көрсетпей тауарлар мен қызметтер үшін қолма-қол ақшасыз төлем жасау мүмкіндігі кеңейтілді. QR арқылы еліміздің барлық өңірлерінде 60 мыңнан астам құрылғыда сатып алу ақысын төлеуге болады. Енді картаны алып жүрудің қажеті жоқ.

ЕЛДІҢ ӘЛЕУМЕТТІК-
ЭКОНОМИКАЛЫҚ ДАМУЫНА
ИНВЕСТИЦИЯЛАР

ЕЛДІҢ ӘЛЕУМЕТТІК-ЭКОНОМИКАЛЫҚ ДАМУЫНА ИНВЕСТИЦИЯЛАР

Біз өз қызметімізде еліміздің әлеуметтік-экономикалық дамуына оң үлес қосатын бизнес-жобаларға қолдау көрсетуге тырысамыз. Сондай-ақ, біз Қазақстан өңірлерінде кәсіпкерлікті дамытуға және халықты жұмыспен қамтуды қолдауға бағытталған бірқатар мемлекеттік бағдарламаларды іске асыруға белсенді қатысамыз.

Жасыл энергетика саласындағы жобаларды қолдау

2022 жыл да ерекше болған жоқ және Halyk Bank кәсіпкерлік субъектілерін қолдауға арналған мемлекеттік бағдарламаларды белсенді іске асыруды жалғастырды. Айта кету керек, кәсіпкерлікті мемлекеттік қолдаудың рөлі реттеушінің базалық мөлшерлемені көтеруі және несие ресурстарының қымбаттауы жағдайында айтарлықтай өсті.

Halyk Bank-тің кәсіпкерлікті қолдау және дамыту бағдарламаларын іске асырудағы негізгі серіктестерінің бірі «Даму» кәсіпкерлікті дамыту қоры (бұдан әрі – «Даму» қоры) шағын және орта кәсіпкерлікті қолдау бағдарламаларының көпшілігінің операторы болып қала береді.

Мемлекеттік қолдау құралдарын қолдана отырып қаржыландыру кезінде басым салаларда - өңдеу өнеркәсібі салаларында, өңдеу өнеркәсібі саласына қызмет көрсететін салаларда іске асырылатын жобалар, импортты алмастыруға және шикізаттық емес экспортты ынталандыруға бағытталған жобалар басты назар болып табылады.

Осындай бағдарламалардың бірі мемлекеттік қолдаудың дәстүрлі құралына айналған Өңдеу өнеркәсібі мен қызмет көрсету саласындағы шағын және орта кәсіпкерлік субъектілерін қолдау бағдарламасы болып табылады. Бағдарлама «Даму» қорының қолдауымен 2014 жылдан бастап іске асырылуда, бағдарламаға қатысу кезеңінде Halyk Bank 334,3 млрд теңге сомасына 7,8 мыңнан астам қарыз берді. Бөлінген және игерілген қаражат көлемі бойынша Halyk Bank осы бағдарламаны іске асыруда көшбасшы болып табылады.

2022 жылы Halyk Bank «Кәсіпкерлерді/индустриялық-инновациялық қызмет субъектілерін қолдау» бағыты бойынша 2021-2025 жылдарға арналған кәсіпкерлікті дамыту жөніндегі ұлттық жоба шеңберінде қатысуын жалғастырды. Банк қолдаған әлеуметтік маңызды жобалардың бірі «Новотэкс» ЖШС, «ВЭС Шенгелді» ЖШС және «ВЭС Шенгелді 2» ЖШС жобалары болды. Компаниялар Жамбыл облысы Талас ауданы Көктал кентінің жанында орналасқан жалпы қуаты 13,5 МВт (әрқайсысы 4,5 МВт.) жел электр станциясын салу және пайдалану жөніндегі инвестициялық жобаларды іске асыруда. Қазіргі уақытта Жамбыл облысы бойынша энергия өндіретін жел электр станциясы салынып, іске қосылды.

«Түркістан бу-газ қондырғысы» ЖШС Түркістан облысында жалпы қуаты 1000 МВт дейінгі аралас циклді бу-газ қондырғысы негізінде электр станциясын салу үшін құрылған және «Самұрық-Қазына» АҚ-ның еншілес компаниясы болып табылады. «Бейнеу-Бозой-Шымкент» магистральдық газ құбырынан табиғи газ қондырғыға арналған отын болып табылады. Компания ҚР Үкіметі отырысының қорытындысы бойынша ҚР Президенті Қ.Қ. Тоқаевтың тапсырмасын орындау шеңберінде Түркістан облысында бу-газ қондырғысын салу бойынша жаңартылатын энергия көздерін қолдау бойынша өткізілетін аукциондық сауда-саттықта жеңімпаз атанды.

Отандық өндірісті дамыту

Мысал ретінде Өңдеу өнеркәсібі мен қызмет көрсету саласындағы шағын және орта кәсіпкерлік субъектілерін қолдау бағдарламасының қаражаты есебінен қаржыландырылған «АХІМА» ЖШС жобасын атап өткен жөн. Қаржыландыру электр тарату шкафтарын өндіруге арналған жабдықты сатып алуға және орнатуға бағытталған. Жобаның мақсаты - электр тарату шкафтарын өндірудің толық циклін құру, дистрибуторлық электр техникалық орталықты және жақын шет елдердің аумағында экспортқа бағдарланған сатуды дамыту.

Өңдеу өнеркәсібі мен қызмет көрсету саласындағы шағын және орта кәсіпкерлік субъектілерін қолдау бағдарламасының қаражаты есебінен қаржыландырылған тағы бір жоба – «Завод Аверс» ЖШС. Жоба Астана қаласының арнайы экономикалық аймағы ауданында бетоннан жасалған жоғары технологиялық бұйымдар өндірісін кеңейтуге бағытталған. Жобаны іске асыру шеңберінде Halyk Bank бетоннан ұсақ бөлшекті бұйымдар өндіретін жабдықтарды сатып алуға қаржы бөлді. Өндірісті кеңейту тұрақты шығындарды тиімдірек бөлуге және ауқымды пайданы қамтамасыз етуге мүмкіндік береді, жұмыс орындарының санын көбейтеді.

Мемлекеттік қолдаудың басқа да танымал құралдары кәсіпкерлікті дамытудың 2021 – 2025 жылдарға арналған ұлттық жобасы шеңберінде субсидиялау және кепілдік беру болып табылады. Осы бағдарлама шеңберінде Halyk Bank микро және шағын кәсіпкерлікті қолдау және кәсіпкерлерді/индустриялық - инновациялық қызмет субъектілерін қолдау бағыттарын іске асырады. 2022 жылдың қорытындысы бойынша микро және шағын кәсіпкерлікті қолдау бағыты шеңберінде субсидиялау және кепілдік берілген жобалар саны 53,54 млрд теңгеге 7 503 жобаны құрады; кәсіпкерлерді/индустриялық-инновациялық қызмет субъектілерін қолдау жөніндегі бағыт шеңберінде мөлшерлемесі арзандатылған жобалар саны, субсидиялау берілген жобалар саны 16,17 млрд теңгеге 175 жобаны құрады, кепілдік берілген жобалар саны 60,42 млрд теңгеге 862 жобаны құрады («Даму» қорының 2022 жылғы деректері).

Солтүстік Қазақстан облысындағы нан-тоқаш комбинатын қайта жарақтандыру.

2022 жылдың екінші жартысында Кәсіпкерлікті дамыту жөніндегі 2021 – 2025 жылдарға арналған ұлттық жобаға енгізіле отырып, Halyk Bank «ПЕТРОПАВЛ НАН-ТОҚАШ КОМБИНАТЫ» ЖШС техникалық қайта жарақтандыру жобасын қолдады - қаржыландыру жабдықтар мен жиынтықтауыштарды сатып алуға берілді. Бұл қажеттілік ескірген және тозған жабдықты ішінара ауыстыру, шығарылатын өнімнің сапасын жақсарту және кәсіпорынның одан әрі үздіксіз жұмыс істеуі қажеттілігінен туындады. Бұдан басқа, комбинаттың еншілес ұйымына – «ПХД диірмені еншілес кәсіпорны» ЖШС-на астықты неғұрлым тиімді «күзгі» бағамен сатып алуға қаржыландыру ұсынылды. Мұндай кешенді қаржыландыру жеңілдікті шарттармен ұштастыра отырып, өндірістік қуаттылықты арттыруға және жұмыс орындарының санын ұлғайтуға мүмкіндік береді.

«Петропавл нан-тоқаш комбинаты» ЖШС тобы өз диірмен жабдықтарында ұн өндірумен, нан-тоқаш, кондитерлік өнімдер мен торттар өндірумен айналысатын Halyk Bank-тің Солтүстік Қазақстан филиалының ірі және перспективалы клиенттерінің бірі болып табылады. Солтүстік Қазақстан облысында нан және нан-тоқаш өнімдерін өткізу нарығының үлесі шамамен 70% құрайды. Клиенттің өндірілетін өнімді сатудың жеке арналары бар, атап айтқанда өзінің фирмалық дүкендері бар.

2022 жылы Банк басым жобаларды кредиттеу тетігін (қарапайым заттар экономикасы) - агроөнеркәсіптік кешендегі өңдеу өнеркәсібінің, өндірістің және өңдеудің басым салаларындағы жобаларды субсидиялау және кепілдік беру бағдарламасын іске асыруды жалғастырды. Осы бағдарлама шеңберінде субсидиялау мөлшері сыйақы мөлшерлемесінің 13,25%-на дейін, қаржыландыру 5 жылға дейін, ал экономиканың негізгі басым секторлары шеңберінде 7 жылға дейін беріледі. Бағдарламаның әрекет ету кезеңінен бастап (2018 жылғы желтоқсан) және 31.12.2022 ж. жағдай бойынша Банк кәсіпкерлерден 620,7 млрд теңге сомаға өтінімдер қабылдады, Банк мақұлдаған сома 576,2 млрд теңгені құрайды.

Кілем бұйымдары мен полипропилен жіптерін шығаратын кәсіпорынды жаңғырту.

«Бал Текстиль» ЖШС Шымкент қаласында орналасқан кәсіпорын Қазақстанда кілем бұйымдары мен полипропилен жіптерін өндіру бойынша бірегей кәсіпорын болып табылады. 2022 жылы Halyk Bank жабдықты сатып алуға және өндірісті кеңейтуге жаңа қаржы бөлді. Кредиттік жүктеме қарапайым заттар экономикасы және кәсіпкерлікті дамытудың 2021 – 2025 жылдарға арналған ұлттық жобасы шеңберінде пайыздық мөлшерлеменің бір бөлігін субсидиялау есебінен жеңілдетілді. Жобаны іске асыру жаңа жұмыс орындарын құруға, бюджетке аударымдарды ұлғайтуға, сондай-ақ импортты алмастыруға ықпал етті, өйткені полипропилен жібін дайындау республика үшін бірегей өндіріс болып табылады (бұрын кілем бұйымдарын өндіру үшін шикізатты сатып алу шетелдік өндірушілерден жүзеге асырылған).

Бүгінгі таңда зауыттың өндірістік қуаты анағұрлым – 4-5 миллион шаршы метрден астам кілемдер мен кілем бұйымдары, сондай-ақ жылына 4 мың тонна полипропилен жіптері. Құрамда 1500-ден астам ерекше дизайн түрлері бар, олар ұлттық ою-өрнектерді де, постмодерндік, жоғары технологиялық, авангардтық, неоклассикалық және басқаларын қолданады. Қазақстан бойынша дистрибьюторлар саны бүгінде 400-ден асады.

Білім беру және денсаулық сақтау саласындағы жобалар.

Балаларды оқыту, атап айтқанда, «ерекше» балалармен түзету жұмыстары аймақ үшін де, жалпы ел үшін де үлкен әлеуметтік мәнге ие. Абай облысының Семей қаласында Halyk Bank қолдауымен «Балғын шағын орталығы» ЖШС-нің церебральды сал ауруы және ілеспе диагноздары (психикалық денсаулығының кешігуімен, сөйлеуінің бұзылуымен, жеңіл және орташа артта қалушылықпен, эмоционалдық-еріктік саласы мен мінез-құлқының бұзылуымен (аутизммен) және басқалары) бар балаларға арналған оңалту орталығын ашу үшін жабдықтар сатып алу жобасы қаржыландырылды. Сондай-ақ, жоба Кәсіпкерлікті дамытудың 2021-2025 жылдарға арналған ұлттық жобасы шеңберінде субсидиялау арқылы қолдау тапты.

Ақтөбе қаласында мектепке дейінгі балалар мекемесін ашу үшін үй-жай сатып алуға қаражат бөлінді. «Nursultan 7 бөбекжай» ЖШС жобасы 250 балаға арналған балабақша ашуды көздейді. Сондай-ақ, қарыз алушыға кәсіпкерлерді/кәсіпкерлікті дамыту жөніндегі ұлттық жобаның 2021 – 2025 жылдарға арналған индустриялық-инновациялық қызмет субъектілерін қолдау бағыты бойынша сыйақы мөлшерлемесінің бір бөлігіне субсидия берілді.

«Жаңа емхана» ЖШС Halyk Bank қолдауымен және 2021 – 2025 жылдарға арналған кәсіпкерлікті дамыту жөніндегі ұлттық жоба шеңберінде субсидиялаудың қолдауымен медициналық қызмет көрсетуші ретінде жеткілікті тәжірибеге ие бола отырып, Теміртау қаласында кең бейінді емхананы салу және жарақтандыру жөніндегі жобаны іске

асырды. Жаңа емхана «қадамдық қолжетімділік» қағидаты бойынша жұмыс істейді және бұрын құрылған медициналық мекемелерге жүктемені азайтуға мүмкіндік берді, өңір тұрғындары дәрігерлік көмекті тезірек және неғұрлым қолайлы жағдайларда ала алады.

Сондай-ақ, Астана қаласында емхана ашу үшін тұрғын емес үй-жайларды сатып алу және жөндеу бойынша «Жанұя» қазақстандық әлеуметтік-медициналық компаниясы» ЖШС жобасы іске асырылды. Аумақтық қағидатын сақтай отырып, халыққа сапалы алғашқы медициналық-санитарлық көмек көрсету мақсатында Астана қаласының сол жағалауының тығыз салынып жатқан бөлігінде емхана ашылды.

Өңірлік басымдықтарды қолдау

Өңірлердегі басым жобаларды қолдауды Halyk Bank шағын және орта кәсіпкерлік субъектілерін өңірлік қаржыландыру бағдарламасы шеңберінде, «Даму» қоры мен жергілікті атқарушы органдар – облыстар әкімдіктерін бірлесіп қаржыландырған кезде жүзеге асырады. Бағдарлама өңірлік мақсаттар шеңберінде іске асырылады және жеңілдікті кредиттеуді, субсидиялауды, ал қамтамасыз ету жетіспеген жағдайда – «Даму» қоры тарапынан кепілдендіруді көздейді. Шымкент қаласында өңірлік қаржыландыру бағдарламалары әйелдер мен жастар кәсіпкерлігін қолдау бойынша басымдыққа ие және «Іскер қала» атауымен (бұрынғы атауы «Мен кәсіпкер боламын!») - «Я стану предпринимателем!») іске асырылуда. Бағдарлама Шымкент қаласының әкімдігімен, «Даму» қорымен, «Атамекен» ҰКП және «Shymkent» ӘКК» АҚ-мен бірлесіп әзірленді. Бағдарлама шеңберінде кредит бойынша мөлшерлеме «Shymkent» ӘКК» АҚ ұсынатын субсидиялау есебінен жылдық 1%-ға дейін төмендетілді, қаржыландыру сомасы 10 млн теңгеге дейін.

Табысты әйелдер кәсіпкерлігінің мысалы – «Сау жүрек» ЖК болып табылады. «Сау жүрек» ЖК - 2013 жылы Ахмадиева Камиля Ериковна негізін қалаған түрлі медициналық, консультациялық-диагностикалық қызметтер көрсетуді жүзеге асыратын медициналық клиника. Қызметтің негізгі бағыттары кардиологтың, ультрадыбыстық зерттеудің, электрокардиограмма кабинетінің қызметтері, сондай-ақ зертханалық зерттеулер болып табылады. Клиниканың жанында қалалық жүрек ауруларының ауруханасы орналасқан, бұл өзара әрекеттесу мен ынтымақтастық үшін қосымша мүмкіндіктер жасайды. 2022 жылы Halyk Bank «Іскер қала» бағдарламасы аясында «Сау жүрек» ЖК жеңілдікті қаржыландыруды ұсынды, клиника заманауи диагностикалық жабдықтарды сатып алды, бұл көрсетілетін қызметтердің деңгейін арттыруға мүмкіндік берді.

Әйелдер бизнесін дамытудың жоғары әлеуетін назарға ала отырып, 2021 жылы Halyk Bank әйелдер кәсіпкерлігін дамытудың өзіндік бағдарламасын әзірледі, оның шеңберінде қаржыландыру 2022 жылдың бірінші жартысына дейін жалғасты. Бағдарламаның мақсаты өндірісті қосымша ынталандыру және нарықты тауарлар мен қызметтермен толтыру үшін әйелдер кәсіпкерлігі субъектілеріне микрокредит берудің тиімді жүйесін құру, сондай-ақ ісін жаңа бастаған кәсіпкерлерге өз ісін жүргізу тәжірибесін алуға жәрдемдесу болып табылады.

Бағдарламаны іске асырудың барлық кезеңінде (2018 жылдан бастап) бизнес қоғамдастықтың әйелдер тарапынан жеңілдікті кредиттерге жоғары сұраныс байқалғанын атап өту маңызды. 2022 жылы 1,9 млрд теңгеге 160 кәсіпкер әйел қаржыландырылды.

Кең Дала - көктемгі егіс және егін жинау жұмыстарын жүргізуге аграрлық қызметкерлерге жыл сайын кредит беру

Жыл сайын агроөнеркәсіптік кешен субъектілерін қолдау мақсатында Halyk Bank «Кен Дала» мемлекеттік бағдарламасына қатысады, оның шеңберінде көктемгі егіс және егін жинау жұмыстарын жүргізу үшін аграрлық қызметкерлерге жеңілдікпен қаржыландыру ұсынылады. Бағдарлама «Аграрлық несие корпорациясы» АҚ қолдауымен жүзеге асырылады. Осы бағдарлама аясында 2022 жылы Halyk Bank 38,7 млрд теңге сомасына 144 жобаны қаржыландырды. Жылдан жылға қаржыландырылған жобалар санының және «Кен Дала» бағдарламасы бойынша бөлінген қаражат сомасының өсуі байқалады (2021 жылы Банк 31,8 млрд теңгеге 116 жобаны қаржыландырды).

Энергия тиімділігі және жаңартылатын энергия көздерін енгізу секторларындағы жобаларды субсидиялау

2022 жылы Банк «жасыл» қаржыландыру қағидаттарын және «Даму» қорымен бірлесіп іске асырылатын БҰҰ бағдарламасының бастамасын қолдау мақсатында энергия тиімділігі секторларындағы жобаларды ілгерілетуге және жаңартылатын энергия көздерін енгізуге өзінің мүдделілігін білдірді. Қаржылық қолдаудың ерекшелігі жобаны іске қосқаннан және техникалық верификациялағаннан кейін кредиттің 40%-на дейін өтеуді көздейтін негізгі борыш сомасын субсидиялау болып табылады.

Бағдарламаның шарттары 2022 жылдың қазан айында қол жетімді болды. Жылдың соңында Банктің үш әлеуетті қарыз алушысы «жасыл» қаржыландыруды алуға ниет білдірді.

«Оптима трейд» ЖШС жобасы сауда орталығының кондиционерлеу жүйесін қайта құруды көздейді, бұл қалыпты жұмысты ұйымдастыру бойынша қажетті және өзекті міндет болып табылады: температуралық режимді сақтау сауда орталығының ғимаратында келушілерге де, кәсіпорын қызметкерлеріне де жайлы болуын қамтамасыз етудің өте маңызды критерийі болып табылады.

«Цифрлық әлем» компаниясы» ЖШС жобасы желдету жүйесіндегі классикалық ағынды-сорғылы қондырғыларын шығатын ауаның энергиясын қалпына келтіре отырып, энергия тиімді қондырғыларға ауыстыруды көздейді, бұл ғимаратты желдетуге жылу энергиясын тұтынуды -75%-ға дейін төмендетуге, энергия ресурстарына арналған шығыстарды, микроклимат сапасын жақсартуға мүмкіндік береді.

«ЭРГОНОМИКА» ЖЗҚ ЖШС жобасы өндірістік базаны кешенді энергия модернизациялауды - өндірістік базаның қоршау конструкциялары арқылы жылу шығынын азайтуды, жылытуға электр энергиясын тұтынуды азайтуды, ғимарат қабырғаларының жылуоқшаулағыш сапасын жақсартуды, ғимараттағы микроклиматты жақсартуды, CO2 шығарындыларын азайтуды көздейді.

2023 жылдың бірінші тоқсанында барлық үш жоба сәтті қаржыландырылды.

2022 жыл ішінде Halyk Bank ҚР-да кәсіпкерлікті қолдауға бағытталған «Даму» қорымен бірлесіп басқа да бағдарламаларды іске асыруға белсенді қатысуды жалғастырды. Атап айтқанда, Банк Нәтижелі жұмыспен қамтуды және жаппай кәсіпкерлікті дамытудың 2017-2021 жылдарға арналған «Еңбек» мемлекеттік бағдарламасы, «Нұрлы Жер» тұрғын үй құрылысы мемлекеттік бағдарламасы бойынша қаржыландыруды жүзеге асырады. Сонымен қатар, Halyk Bank «KazakhExport» экспорттық сақтандыру компаниясы» АҚ, «Аграрлық кредит корпорациясы» АҚ, «Қазақстанның Даму Банкі» АҚ, «Қазақстандық тұрғын үй компаниясы» АҚ және т.б. сияқты кәсіпкерлікті және басқа да даму институттарын қолдау бағдарламаларын іске асырудағы серіктес болып табылады.

1С жүйесімен интеграция

Банк ұсынатын қызметтерді жақсарту шеңберінде клиенттерге 1С жүйесі арқылы Банкке қаржылық есептілікті арқылы жіберуге мүмкіндік беретін 1С жүйесімен интеграциялау бөлігінде кредиттік процесті оңтайландыру жүргізілді. Жаңа сервис банк клиенттеріне қаржылық есептерді дайындау және қол қою процесін жеңілдетеді, содан кейін тікелей өзінің 1С есеп жүйесінен қашықтықтан жібереді.

Бұл интеграция 1С жүйесінде бизнестің бухгалтерлік есебін жүргізетін қарыз алушылар үшін қаржылық деректер мен есептілікті ұсыну және жаңарту бойынша Банк алдындағы ағымдағы рәсімдер мен міндеттемелерді айтарлықтай оңтайландыруға мүмкіндік береді. Жаңа сервис 1С бағдарламасының интерфейсіне біріктірілген және көп күш жұмсамай қажетті есептілікті жасауға, оған қол қоюға және шифрланған байланыс арналары арқылы банкке жіберуге мүмкіндік береді.

Енгізілген сервис қауіпсіздіктің жоғары стандартын және клиенттердің қаржылық деректерін автоматты түрде өңдеуді көздейді. Деректерді ақпараттық қорғауды қамтамасыз ету мақсатында сервис арқылы берілетін есептер ақпараттық қауіпсіздік стандарттарына сәйкес шифрланатын болады.

Сервис сонымен қатар клиент бойынша кредиттік құжаттаманы цифрландыруға ықпал етеді, өйткені деректерді автоматты түрде өңдегеннен кейін келіп түскен қаржылық есептілік клиенттің электрондық кредиттік құжаттамасына оны қағаз құжаттамаға тіркеудің қажеттілігінсіз автоматты түрде орналастырылады.

Бұл интеграция Банктің цифрлық трансформациясы, клиенттерге қызмет көрсету сапасын жақсарту және қауіпсіздіктің жоғары деңгейін қамтамасыз ету стратегиясындағы маңызды қадам болып табылады.

ЖЕТКІЗУ ТІЗБЕГІН БАСҚАРУ

ЖЕТКІЗУ ТІЗБЕГІН БАСҚАРУ

Біз қазақстандық тауарлар мен қызметтерді өндірушілерді қолдауға тырысамыз. Банктің жеткізушілермен өзара қарым-қатынасы Тауарларды, жұмыстар мен көрсетілетін қызметтерді сатып алу тәртібі мен шарттары туралы ережеге, сондай-ақ ҚР қолданыстағы заңнамасына және Банктің ішкі құжаттарына сәйкес жүзеге асырылады. Банк өзінің іскери серіктестеріне құрметпен қарайды және әділ бәсекелестікке жағдай жасау үшін тауарларды, жұмыстарды және қызметтерді жеткізушілерді объективті және бейтарап таңдайды. Біздің сатып алу қызметіміздің негізгі қағидаттары жиынтық шығындардың құнын азайту, бәсекелестіктің адалдығын және сатып алу процесінің жариялылығын қамтамасыз ету, сондай-ақ жеткізушілерге тең мүмкіндіктерді қамтамасыз ету болып табылады. Есепті кезеңнің соңында ҚР резидент-компанияларынан Банктің жалпы сатып алу сомасы шамамен 96 млрд теңгені (2021 жылы – 98 млрд теңге) құрады, бұл жалпы сатып алу сомасының 95%-ын (2021 жылы - 95%) құрайды.

БІЗДІҢ НАЗАРЫМЫЗ –
КЛИЕНТТЕР

ҚЫЗМЕТТЕРДІҢ ҚОЛЖЕТІМДІЛІГІ ЖӘНЕ САПАСЫ

Halyk Bank – клиенттік базаның және сату арналары желісінің көлемі бойынша Қазақстанның ең ірі банкі. Біз еліміздің барлық өңірлерінде қызмет көрсету орындарын дамыту және барлық қазақстандықтар үшін қызметтеріміздің қолжетімділігін арттыру бойынша жұмыс істейміз.

Тарату желісін дамыту

2022 жылы біздің филиалдарымыздың желісі бүкіл Қазақстан бойынша 572 қызмет көрсету орнын қамтыды, соның ішінде:

- 24 облыстық және өңірлік филиал
- 120 аудандық басқарма
- 328 дербес сервис орталығы (ДСО)
- 3 VIP-орталық
- 49 банктік қызмет көрсету орталығы (БҚКО)
- 15 есеп айырысу-кассалық бөлімшесі (ЕКБ)
- 33 заңды тұлғаларға қызмет көрсетуге арналған бизнес орталығы

Банк біздің бөлшек сауда және бизнес-клиенттеріміз үшін қашықтан өзіне-өзі қызмет көрсету арналарының кең таңдауын ұсынады. 2022 жылы Halyk Bank желісіндегі банкоматтардың жалпы саны 4 580 бірлікті құрады, бұл нарықтық үлесі 37%-бен біздің банкоматтар паркінің Қазақстандағы ең ірі банкоматтар паркі екенін көрсетеді.

Halyk Bank сондай-ақ нарықтағы көшбасшы эквайер банктердің бірі болып табылады – біздің желі 276 мың POS-терминалды және 944 төлем терминалын қамтиды.

Байланыс орталығы жеке және заңды тұлғалардың клиенттеріне әртүрлі бағыттарда қызмет көрсетеді: кіріс қоңыраулар мен онлайн чаттарды қабылдау және өңдеу (кіріс байланыс орталығы), банк қызметтерінің жекелеген түрлерін ұсына отырып, клиенттерге бейне байланыс бойынша қызмет көрсету (бейне банкинг), жеке және заңды тұлғалардың кредиттік өнімдері мен қызметтері бойынша шығыс қоңырауларды (телемаркетинг) жүзеге асыру. Сонымен қатар, біздің Байланыс орталығымызда техникалық қолдаумен (әкімшілер), жобаларды дамытумен және жаңа сервистерді енгізумен, есептілікті жүргізумен және көрсетілетін сервистің сапасын талдаумен айналысатын бөлімшелер бар.

2022 жылғы 18 сәуірде өнімді ортада Банк бөлімшесіне бармай-ақ клиенттерге сервистік және консультациялық қолдау көрсетуге мүмкіндік беретін «Бейнеқоңырау» сервисі іске қосылды.

2022 жылы бейнеқоңырау арқылы 315 мыңға жуық клиентке қызмет көрсетілді.

Бір жыл ішінде Байланыс орталығына кіріс ағынында 20 млн өтініш келіп түсті, оның 47% автоматты түрде және 53%-н операторлар өңдеді. 9,4 млн өтінішті біздің Айман және I-Dos роботтары сәтті өңдеді. Орташа алғанда, клиенттердің 80%-ы алғашқы 40 секундта жауап алады.

Қолжетімді Банк

Тұратын өңіріне және мүмкіндіктеріне қарамастан, біздің барлық клиенттеріміз үшін қаржылық қызметтердің қолжетімділігін арттыру Halyk Bank-тің басым міндеттерінің бірі болып табылады. Біз еліміздің шағын және шалғай елді мекендерінде қызмет көрсету орындарын дамытуға ерекше көңіл бөлеміз. Қазақстанда елді мекендердің осы санатына шағын және моноқалаларды жатқызуға болады²⁴. Өңірлерді дамытудың 2020 – 2025 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасына сәйкес Қазақстанда 41 елді мекен шағын қалаларға жатады және 27 елді мекен моноқалаларға жатады.

Елдің шағын және моноқалаларында Банктің барлық бөлімшелерінің 1/5 бөлігі орналасқан. Олардың ішінде бөлімшелердің 95%-і жеке тұлғаларға қызмет көрсетеді, ал 31%-і толық қызмет көрсететін филиалдар болып табылады, яғни жеке тұлғаларға да, сондай-ақ заңды тұлғаларға да қызмет көрсетеді.

Қазақстанның барлық моноқалаларында Банктің кем дегенде бір филиалы бар. Балқаш, Теміртау, Жаңаөзен, Екібастұз сияқты қалаларда 5-тен астам банк бөлімшелері жұмыс істейді. Сонымен қатар, біздің қызмет көрсету орындарымыз елдегі 41 шағын қаланың 39-ында банктік қызметтер көрсетеді.

Біз барлық клиенттер үшін өз қызметтеріне тең қол жеткізуді қамтамасыз етуге тырысамыз. Жаңа қызмет көрсету орындары мен күрделі жөндеу жұмыстары жүргізіліп жатқан орындар мүмкіндіктері шектеулі адамдардың, халықтың жүріп-тұруы шектеулі топтарының және егде жастағы адамдардың кедергісіз кіруіне арналған инфрақұрылыммен жабдықталып жатыр, оларға ыңғайлы болу үшін пандустар, сыртқы шақыру қоңыраулары, кассалардың ыңғайлы жайластырылуы көзделген. Көру қабілеті бұзылған немесе көру қабілеті жоқ адамдар үшін тактильді жолдар, көрсеткіштер және қызметкерді сыртқы шақыру қоңыраулары орнатылған. Банктің барлық қызметкерлері мүмкіндігі шектеулі жандарға көмек көрсету және олармен жұмыс істеу қағидаларына оқытылды. Банк бөлімшелерінің 92%-ы қандай да бір дәрежеде мүмкіндігі шектеулі жандар үшін қолжетімді (2020 жылы 89,7%), 39%-ы ҚНЖЕ-ге толық сәйкес келеді. Біз ҚНЖЕ-ге сәйкес келу бөлігінде жақсарту бойынша жұмыс істеп жатырмыз, алайда

²⁴ Шағын қала – халық саны 50 мың адамға дейінгі қала.

Моноқала – өнеркәсіп өндірісінің және еңбекке қабілетті халықтың негізгі бөлігі (20% және одан көп) бір немесе бірнеше (көп емес) қала құраушы кәсіпорындарында, әдетте, бір бейіндегі және шикізаттық бағыттағы (мономамандандырылу) кәсіпорындарда шоғырланған, бұл ретте қалада болып жатқан барлық экономикалық және әлеуметтік процестерді айқындайтын қала.

кейбір бөлімшелерде сәулеттік және техникалық шектеулер бар. Біз Halyk Homebank қосымшасының ағылшын, қазақ және орыс тілдеріндегі Веб және мобильді нұсқалары арқылы қызметтер аясын кеңейтуге ұмтыламыз. (Инновацияларды дамыту және цифрландыру бөлімін толығырақ қараңыз).

Қарқынды дамып келе жатқан технологиялар мен клиенттердің артып келе жатқан үміттері жағдайында біз өзіміздің Halyk Homebank, Onlinebank, Halykzalog онлайн-платформаларымызды белсенді түрде дамытып жатырмыз және оларды үнемі жаңа әрі ыңғайлы сервистермен және қызметтермен толықтырудамыз.

Количество клиентов Halyk Bank за 2020-2022 годы

	2020	2021	2022
Бөлшек сауда клиенттері (белсенді), мың	8 367	9 025	9 852
ШОБ белсенді клиенттері, мың	199	246,2	310,7
Корпоративтік клиенттер	2,8	1,9	2,3

- 4,5 мың банкомат – Қазақстандағы ең үлкен банкоматтар паркі

- 9,9 млн белсенді бөлшек сауда клиенттері

- 310,7 мың белсенді ШОБ клиенттері

- 3 000-нан астам корпоративтік клиенттер

- 6,4 млн-нан астам төлем картасы

- 5,4 млн MAU (ай сайынғы белсенді пайдаланушылар) / 1,712 мың DAU – күнделікті белсенді пайдаланушылар) – жылдан жылға өсім 28,6%/ жылдан жылға өсім 27,4%

- Halyk Homebank банктік қосымшасын пайдаланушылар саны 9,4 млн клиентке дейін өсті, жалпы алғанда 224,1 млн-нан астам төлемдер мен аударымдар жүргізілді. КБ және ШОБ клиенттеріне арналған Onlinebank – 417,5 мың онлайн-банкинг клиенттері, қосымшаның Веб + мобильді нұсқасында 253,7 мың MAU (жылдан жылға өсім 62,2%).

Қызмет көрсету сапасын арттыру

Клиентке бағдарлану және сервис сапасына назар аудару Halyk Bank-тің стратегиялық дамуының негізгі басымдықтары ретінде айқындалған. Біз әр клиентке жеке көзқарас пен цифрлық шешімдерді дамытуға негізделген клиенттік қызметтің сапасын жақсарту бойынша бірізді жұмыс жүргізіп жатырмыз.

Негізгі назар клиенттік жолдарды жақсартуға және жеке және заңды тұлғалар бойынша Банктің нақты өнімдерін/сервистерін зерттеуге аударылды.

Осылайша, 2022 жылы бизнес-бөлімшелердің сұрау салуы бойынша Банктің өнімдері мен қызметтеріне қатысты клиенттердің қанағаттануы тұрғысынан 207 қосымша зерттеулер (B2B секторы бойынша 73 және B2C секторы бойынша 134) жүргізілді. Жүргізіліп жатқан зерттеулердің елеулі қамтылуы онлайн арналарда, өзіне-өзі қызмет көрсету құрылғыларында, сондай-ақ карточкалық өнімдерді пайдалану бойынша клиенттердің тәжірибесін жақсартуға бағытталған. Зерттеу нәтижесінде клиенттерге жиі кездесетін қиындықтар мен проблемалар анықталды, қызметтер пысықталды, клиенттік жолдар жақсартылды.

Есепті кезеңде Банк кері байланыспен және клиенттердің түсініктемелерімен белсенді жұмыс істеуді жалғастыруда. Клиентке бағытталған тәсілді арттыру мақсатында банктің қызметтері мен өнімдерін пайдалану кезінде қанағаттанушылықты өлшеу және жақсарту құралдары пайдаланылады. Сондай-ақ, тұрақты негізде сыртқы агенттік арқылы адалдық деңгейін тәуелсіз бағалау мониторингі жүргізіледі.

2022 жылы B2C сегменті бойынша кассирлер мен менеджерлердің қызмет көрсетуіне қанағаттану деңгейін өлшеу үшін Push және QR түріндегі жаңа құралдар енгізілді. Жыл қорытындысы бойынша CSI көрсеткіші B2C бойынша 89%-ды және B2B бойынша 93%-ды, 90% нысаналы мәнмен құрады.

Қазіргі уақытта Банк еншілес ұйымдардың сервистері мен өнімдерінің сапасын, экожүйелік өнімдерді өлшеуді, онлайн сервистерден өту ыңғайлылығын терең өлшеуді жүзеге асыру үшін белсенді жұмыс жүргізуде. Банктік қосымшаларды пайдалану кезінде жақсарту динамикасын бақылаудың негізгі көзі CES көрсеткішін пайдалану болып табылады.

Жалпы, жыл қорытындысы бойынша Байланыс орталығына, әлеуметтік желілерге және басқа да коммуникация арналарына өтініштер (шағымдар) саны азайды. Алайда төлем картасын пайдалану кезінде, сондай-ақ банкоматтарда операциялар жүргізу кезінде даулы операциялар бойынша өсім байқалды. Атап айтқанда:

- EMC-тегі (электрондық құжат айналымы) жазбаша шағымдар 21%-ға артты.
- Байланыс орталығы OCRM БЖ-да тіркеген ауызша шағымдар 12%-ға төмендеді.
- Homebank-тегі өтініштер (кері байланыс) 48%-ға төмендеді.

Сонымен, 2022 жыл ішіндегі өтініштер саны:

- Жазбаша (EMC) – 41 566 дана (2021 жылы 29 980 дана), оның ішінде шағымдар – 534 дана (2021 жылы 442 дана).
- Ауызша (OCRM) - 5 072 дана (2021 жылы 5 778 дана).
- Homebank-тегі өтініштер саны - 260 дана (2021 жылы 503 дана).

Құпия ақпаратты бұзу жағдайларының қайталануын болдырмау үшін жалпыға қолжетімді қосымшаларда техникалық пысықтаулар жүргізілді және баптаулар оңтайландырылды, электрондық пошта хабарламаларының жіберілуіне ұйымдастырушылық бақылау күшейтілді, Банк қызметкерлерінің ақпараттық қауіпсіздік жөнінде хабардарлығын арттыру бойынша материалдарға құпия ақпаратты қорғауды қамтамасыз ету жөнінде ақпарат енгізілді.

ИННОВАЦИЯЛАРДЫ
ДАМУ ЖӘНЕ
ЦИФРАНДЫРУ

ИННОВАЦИЯЛАРДЫ ДАМУ ЖӘНЕ ЦИФРЛАНДЫРУ

2022 жылы Банк мемлекеттік сервистер мен қызметтерді цифрландыру жұмыстарын жалғастырды. Банк белгіленген бизнес-процестерді реинжинирингте және мемлекеттік қызметтер саласында жаңа тәсілдерді енгізуде белсенді көмектесті. Бірінші кезекте клиенттер үшін ыңғайлылықты арттыруға және халықтың одан да үлкен топтарының осы қызметтерге қол жеткізуін қамтамасыз етуге бағытталған бірқатар сервистер мен процестер іске асырылды. Олардың ішінде: тіркеу және тіркеуден шығару, сақтандыру есебін алу, заңды тұлғалар туралы мәліметтер. Медициналық мәліметтерді алу, міндетті әлеуметтік аударымдар мен зейнетақы жарналары туралы ақпарат алу, атаулы әлеуметтік көмек алушыларға арналған анықтамалар сияқты бірқатар танымал анықтамалар толығымен қағазсыз форматқа ауыстырылды. Жылжымайтын мүлікке ауыртпалықты тіркеуді, сондай-ақ оны қарызды өтегеннен кейін алуды Банк клиенттердің халыққа қызмет көрсету орталықтарына бару қажеттілігінсіз автоматты түрде электрондық форматта жүзеге асырады.

Сонымен қатар, қызметтерді проактивті форматта алу жүзеге асырылды. Бұл формат ақпаратты алдын ала автоматты түрде дайындауды және мемлекет тарапынан бастаманы көздейді, клиент тек өз келісімін беріп, нәтижесін күтуі керек.

Мемлекеттің халықты қолдау жөніндегі бастамаларын іске асыруға көмектесу маңызды кезең болды. Мысал ретінде дизель отынын жеңілдетілген бағамен алуға және депозиттерді өтеу бойынша цифрлық өтініштерді алуға мүмкіндік беретін Janarmai карталары бойынша бастаманы іске асыруды қарастыруға болады.

2023 жылы қолданыстағы мемлекеттік қызметтерді жақсартуға, сондай-ақ процестерді физикалық бөлімшелерден цифрлық кеңістікке ауыстыратын, клиенттердің уақытын үнемдейтін және инклюзивті қоғам қағидаттарын дамытатын азаматтардың өмірін жеңілдететін сервистерді іске асыруға назар аудару жоспарлануда.

Бөлшек сауда сегментіндегі инновациялар

Байланыс орталығы қызметінің негізгі бағыты сервис сапасын арттыру, ұсынылатын қызметтерді кеңейту және автоматтандыру болып табылады, бұл Банк клиенттеріне қажетті ақпаратты Байланыс орталығы консультанттарының қатысуынсыз өз бетінше 24/7 алуға мүмкіндік береді.

Клиенттік жолды жақсарту үшін IVR қызметтерін оңтайландыру және автоматтандыру жүзеге асырылды:

- зейнеткерлер мен ХӨОТ үшін қызмет көрсетудің предиктивтік моделі енгізілді

(зейнетақы мен жәрдемақылардың түскен күні туралы ролик автоматты түрде ойнатылады);

- Homebank Onboarding-пен проблемалар туындаған клиенттерге қызмет көрсетудің предиктивтік моделі енгізілді;

- БЖЗҚ мәселелері бойынша жаңа филиал құрылды;

- жеңілдікті автокредиттеу, салымдарды Сбербанктен көшіру мәселелері бойынша клиенттер үшін жеке мәзірлер құрылды;

- ағылшын тілінде қызмет көрсетуге арналған жаңа жеңілдетілген мәзір;

- мерзімі өткен берешек туралы SMS жіберілген клиенттер үшін қысқа маршрут орнатылды;

- қосымшада күдікті белсенділігі бар клиенттерге жеке желіге жіберу үшін Antifraud Homebank сервисі іске асырылды;

- карта бойынша дұрыс емес PIN-кодты енгізудің максималды саны туралы клиенттерді хабардар ету бойынша сервис іске асырылды (PIN-кодты енгізудің барлық әрекеттері пайдаланылғаны және Homebank қосымшасы арқылы әрекетті қалпына келтіру қажет екендігі туралы клиентті автоматты түрде хабардар ету).

- «АТМ-да ұмытылған карта» сервисі іске асырылды (клиенттің картасы қай бөлімшеде екені автоматты түрде ойнатылады);

- жеке желіге қайта жүгінген кезде клиенттерді бағыттау конфигурацияланған.

Автоматтандыру жүзеге асырылды:

- депозитті ашу және жабу бойынша динамикалық сервис әзірленді;

- кредитті қалай төлеуге болатындығы туралы динамикалық сервис әзірленді;

- тыйым салу және кешіктіру бойынша ақпарат беру бойынша динамикалық сервис әзірленді;

- АТМ-да қалған картаға статикалық сервис әзірленді;

- карта бойынша лимиттерді алу бойынша сервис пысықталды;

- заңды тұлғалар үшін шот ашу бойынша динамикалық сервис әзірленді.

Кіріс және шығыс желілерде сөйлеу синтезі бойынша пилоттық жоба жүргізілді.

Клиенттерге қолдау көрсету мақсатында «Банктің еншілес ұйымдарына және басқа бөлімшелеріне арналған бірыңғай байланыс орталығы» жобасы іске қосылды:

- Kino.kz;

- Brokerage;

- Halyk travel;

- Мерзімі өткен берешек мәселелері бойынша барлық кіріс желісі;

- Антифрод.

Байланыс орталығы клиенттерге қызмет көрсету сапасын арттыру, сервистерді автоматтандыру бойынша тұрақты жұмыс жүргізеді: бүгінгі күні келешекте клиенттерге коммуникацияның ең жақсы – өте қарапайым және ыңғайлы нұсқасын ұсыну үшін жасанды интеллектті пайдалану, бұл жедел қызмет пен сұрақтарға жауап алуға мүмкіндік береді.

Анағұрлым қол жетімді болған қолданыстағы өнімдердегі өзгерістер

Осылайша, 2022 жылы кредиттік бизнес бойынша көрсеткіштер портфель өсімімен тағы да тамаша нәтиже көрсетті – 36%, бұл ретте 2022 жылы сатылымдар санындағы онлайн-кредиттердің үлесі 84,1%-ды құрады. Кепілсіз қарыз алу қағазсыз процеске – қағаз кредиттік досье қалыптастырусыз ауыстырылды. Қарыз алған кезде клиент кредиттік құжаттарға ЭЦҚ арқылы қол қояды.

Онлайн кепілді кредиттерге қызмет көрсетудің кейбір жаңа нұсқаларына назар аударған жөн. Жылжымайтын мүлік кепілімен ипотеканы не тұтынушылық қарызды ресімдеу кезінде шартты басып шығару талап етілмейді, клиент тарапынан құжаттарға қол қою ЭЦҚ көмегімен жүзеге асырылады. Бұл жағдайда қағазды ғана емес, Банк клиенттерінің уақытын да пайдалану қысқарады. Homebank мобильді қосымшасы арқылы тұрғын үй сатып алуға өтінім берген кезде келісімге, банктік қарыз алуға өтініш сауалнамасына қол қою ЭЦҚ көмегімен жүзеге асырылады, бұл ретте құжаттар қосымшада онлайн қалыптастырылады.

Салымдарға келетін болсақ, Банктің клиенттері арасында танымал сервис «салымды онлайн ашу» қызметі болып қала берді, ашық салымдардың үлесі 50%-ды немесе әрбір екінші салымды құрады. Үйден шықпай-ақ, сіз өзіңіздің жинақ салымыңыздан қаражатты ашып қана қоймай, толтыра немесе ала аласыз. Аударымды ағымдағы шотқа да, карталық шотқа да жасауға болады.

Төлем карталары бойынша 2022 жылы әзірленген жаңа өнім Halyk Easy балалар картасы болды. Бұл қызмет балаларды Homebank-қа онлайн тіркеуге және ата-анаға цифрлық балалар картасын шығаруға мүмкіндік берді. Бұл процесс баланың жасын ескере отырып, балаларға ата-анасының келісімімен Homebank қосымшасын пайдалануға және тауарлар мен қызметтерге ақы төлеуге мүмкіндік береді.

Аударымдар клиенттер арасында жоғары сұранысқа ие қызмет болып табылады, клиенттер үшін уақытты үнемдеу және сервисті жақсарту мақсатында клиенттің телефон нөмірін енгізу арқылы басқа банктердің карталарына және шетелге аударымдар жасаудың жаңа мүмкіндігі іске асырылды.

Карталық өнімдердегі цифрландыру

Halyk Homebank-тегі танымал цифрлық өнімдердің бірі - онлайн цифрлық карталар. 2022 жылдың төртінші тоқсанында digital карталарын шығару карталарды шығару бойынша жалпы үлесі 23%-ды құрады, бұл тиісінше пластикті тұтынудың азаюына оң әсерін тигізді.

GovTech - мемлекеттік қызметтерді цифрландыру

Govtech бағыты Банкте 2021 жылдың ортасында құрылды. Бөлімшенің негізгі міндеті Банктің қосымшаларына мемлекеттік қызметтерді шығару, Банктің ішкі бизнес-процестерін автоматтандыру мақсатында мемлекеттік сервистермен интеграциялау, сондай-ақ цифрландыру мәселелері бойынша мемлекеттік органдармен өзара іс-қимыл жасау болып табылады.

Govtech бағыты құрылған сәттен бастап Банк ЕДБ арасында ғана емес, сонымен қатар мемлекеттік қызметтер іске қосылған барлық сыртқы платформаларда осы бағыттың көшбасшысы бола отырып, 33 мемлекеттік сервис/қызметті іске қосты. Іске қосылған қызметтер/сервистер Банк клиенттері арасында өте танымал, нәтижесінде жыл қорытындысы бойынша олар 10 млн-нан астам рет пайдаланылды. Олардың ішіндегі ең танымалдары: цифрлық құжаттар, авто тарихын тексеру (Carfax аналогы), тіркеу (азаматтарды тұрғылықты жері бойынша тіркеу) және анықтамалардың/мәліметтердің барлық түрлері. Осы жұмыстың арқасында бірқатар мемлекеттік органдар Банкті сенімді, жоғары технологиялық серіктес ретінде көреді және мемлекеттік қызметтерді сыртқы платформаларға шығару шеңберінде жаңа бастамаларды жоспарлау кезінде Банк өкілдерін тиісті жұмыс топтарына қосады.

2023 жылы Банк бұдан әрі осы бағытты дамытуды және клиенттерден неғұрлым талап етілетін қызметтерді/сервистерді іске қосуды жоспарлап отыр. Мемлекеттік қызметтерді/сервистерді іске асыру кезінде Банк қолданыстағы бизнес-процестерді зерделейді және клиенттік жолды оңтайландыру және оңайлату мақсатында реинжиниринг жүргізеді.

Экожүйелік қызметтерді дамыту

2022 жылы банктің эко жүйесін дамыту, цифрландыру бөлігінде клиенттердің сұраныстарының белсенді қажеттілігін ескере отырып, қашықтықтан қызмет көрсету блогы қарқын алуды жалғастырды, бұл өз кезегінде осы бағыттың көрсеткіштеріне оң әсерін тигізді.

2022 жылы Halyk Homebank-те клиенттер тарапынан оң пікірлер алған жаңа қызметтер әзірленіп, қол жетімді болды. Осындай қызметтердің бірі - биометрия (FaceID/TouchID) көмегімен аудармаларды растау болды. Бұл опцияның сәттілігі ыңғайлылық пен жылдамдықта жатыр, бұл клиенттер үшін өте маңызды, сонымен қатар тасымалдаушыларға тәуелділіктің төмендеуі. Осы жоба аясында Халық банк нарықта бірінші болды.

2022 жылы «Бәрін жасыл түске бояймыз» ұранымен, клиенттер үшін танымал және өте қажет өнім - бөліп төлеу болды. Бұл сату көлемінің саны ғана емес, сонымен қатар жыл басынан бері екі мыңнан он төрт мың серіктеске дейін өскен саудагерлер саны.

Цифрлық кредиттеу

2022 жыл ішінде Halyk Bank жеке кәсіпкерлер үшін цифрлық кредиттік сервистерді белсенді дамытуды жалғастыруда. 2022 жылы дамудың негізгі бағыттары цифрлық кредиттік өнімдер желісін кеңейту және жаңа цифрлық кредиттік сервистерді жасау болды.

Цифрлық кредиттік сервистерді дамыту жөніндегі бағыт шеңберінде 2022 жылы Onli-nebank мобильді қосымшасы пысықталды, атап айтқанда, клиент қолда бар кредиттер мен кредит желілері бойынша барлық қажетті ақпаратты ала алатын «Кредиттер» бөлімі қосылды. Аталған бөлімде клиентке өтеу кестелері, төлем мәртебелері, кредиттер бойынша берешекті толық ашып көрсету, субсидияланатын қарыздар бойынша - субсидиялар мөлшері және т.б. қолжетімді болды. Сондай-ақ 2022 жылы кредиттердің барлық түрлері бойынша (оның ішінде субсидияланатын қарыздар бойынша) қарызды мерзімінен бұрын өтеудің толық автоматтандырылған процесі әзірленіп, іске қосылды.

2022 жылғы маусымда «Даму» қорының «Бизнестің жол картасы – 2025» бағдарламасы шеңберінде инвестициялық мақсаттарға арналған кредиттер бойынша микро және шағын кәсіпкерлікті қолдау бағыты бойынша цифрлық кредиттеуді автоматтандыру жүзеге асырылды. Осы бағыт шеңберінде қолдау кредит бойынша сыйақы мөлшерлемесінің бір бөлігін субсидиялауды, оны қарыз алушы үшін жылдық 6%-ға дейін төмендетуді, сондай-ақ қамтамасыз ету ретінде «Даму» қорының кепілдігін беруді көздейді, ол бойынша қамту кредит сомасының 85%-ын құрайды. 2022 жылдың нәтижелері бойынша Банк ЕДБ қаржыландырған кредиттердің жалпы санының 37%-ын қаржыландыруды ұсына отырып, осы бағытты іске асыру бойынша көшбасшы болып табылады.

Жоғарыда келтірілген пысықтауларды ескере отырып, Halyk Bank 2022 жылы шағын және микробизнес сегментіне кредит берудің жоғары қарқынын сақтай алды. Мәселен, 2022 жылы Банктің шағын және микробизнестің цифрлық қарыздары бойынша кредиттік портфелі 53%-ға ұлғайды, цифрлық кредиті бар осы сегменттегі Банк клиенттерінің жалпы саны 2021 жылмен салыстырғанда 51%-ға ұлғайды.

Цифрлық сервистерді дамыту қарызды беру және қызмет көрсету процестерін оңайлату есебінен де, қағаз құжат айналымын болдырмау, уақытты және операциялық шығындарды азайту есебінен де өзектілігін жоғалтпайды

Жауапкершілігі шектеулі серіктестіктерге цифрлық кредит беру

Бұған дейін Halyk Bank жауапкершілігі шектеулі серіктестіктің (бұдан әрі – ЖШС) ұйымдық-құқықтық нысаны бар заңды тұлғалардың бизнес үшін жаңа цифрлық кредиттік өнім бойынша жұмыстың басталғаны туралы мәлімдеген болатын.

2022 жылдың сәуір айында айналым капиталын толықтыруға 300 млн теңгеге дейін, мерзімі 24 айға дейін ең жоғары сомада берілетін заңды тұлғалар үшін цифрлық кредит іске қосылды.

Өнім толығымен цифрлық болып табылады, оны банкке бармай және қандай да бір құжаттарды ұсынбай-ақ қашықтан пайдалануға болады. Заңды тұлға кредитті тез, кредиттік өтінім берілген сәттен бастап және шотқа ақша аударылған сәтке дейін 10 минуттан аспайтын уақытта ала алады. Өтінім беру үшін клиент Банктің Onlinebank қосымшасында авторизациядан өтуі керек және кредит алу процесін бастауы қажет.

Өнім іске қосылған сәттен бастап қазіргі уақытқа дейін өнім Halyk Bank-тің белсенді транзакциялық клиенттеріне ұсынылады. Кейіннен өнім Банк клиенттері болып табылмайтын ЖШС-не ұсыну жоспарлануда.

Өнім іске қосылғаннан кейін жыл бойы кредит беру шарттары мен онлайн-процесс, соның ішінде Halyk Bank клиенттерінің ұсыныстары мен тілектері негізінде жетілдіріліп отырды.

Жұмыс нәтижесі бойынша 2022 жылы заңды тұлғаларға көлемі 16 млрд теңгеге жуық 995 цифрлық кредит берілді.

2023 жылы ЖШС үшін Onlinebank мобильді қосымшасына цифрлық кредитті енгізу жоспарланып отыр, бұл клиенттерге инвестициялық мақсаттарға кредиттер алуға мүмкіндік береді.

Сондай-ақ, Halyk Bank мемлекеттік сервистермен интеграциялау бағытындағы бастамаларды жалғастыруда, оның ішінде заңды тұлғалардың кірістері туралы мемлекеттік дерекқорлармен интеграциялау жоспарланған (олар ЕДБ-мен интеграциялауға дайын болғаннан кейін).

Мұндай сервистердің болуы мен дамуы бизнесті ашықтыққа және көлеңкелі экономикадан шығуға ықпал етеді және одан әрі жүргізетін болады, осылайша бизнес субъектілері үшін банктік кредиттеуге қолжетімділікті арттырады.

ЖШС үшін цифрлық кредиттік өнімді енгізу есебінен Банктің транзакциялық базасындағы кредиттік клиенттердің үлесін арттыру, Банкке транзакциялық клиенттердің ағынын ынталандыру, сондай-ақ бизнесті өз ағындарының ашықтығына ынталандыру және соның салдарынан бизнестен бюджетке төлемдерді ұлғайту жоспарлануда.

АҚПАРАТТЫҚ ҚАУІПСІЗДІКТІ
ДАМУ ЖӘНЕ КЛИЕНТТЕРДІҢ
ДЕРЕКТЕРІН ҚОРҒАУ

АҚПАРАТТЫҚ ҚАУІПСІЗДІКТІ ДАМУЫ ЖӘНЕ КЛИЕНТТЕРДІҢ ДЕРЕКТЕРІН ҚОРҒАУ

Ақпараттық қауіпсіздіктің жалпыға қолжетімді саясатының қолданылу аясы

Банк ақпараттық қауіпсіздікті қамтамасыз ету мәселелеріне ерекше назар аударады, ақпараттық қауіпсіздікті басқару жүйесін, ақпараттық қауіпсіздікке төнетін қатерлерден қорғаудың қолданылатын құралдары мен тәсілдерін ұдайы жетілдіреді, сондай-ақ ақпаратты қорғау саласындағы құзыретті жоғары деңгейде ұстап тұру үшін банк қызметкерлерін үздіксіз оқытуды қамтамасыз етеді.

Банктің ақпараттық қауіпсіздік саясаты (бұдан әрі — АҚ саясаты) «Ақпараттық технологиялар – Қауіпсіздікті қамтамасыз ету әдістері – Ақпараттық қауіпсіздікті басқару жүйелері – Талаптар» ISO 27001:2013 стандартының талаптарына сәйкес әзірленді және Банктің корпоративтік веб-сайтында ашық жариялауға арналған.

АҚ саясаты ақпарат қауіпсіздігін қамтамасыз ету процесіне көзқарастар жүйесін, ақпаратты қорғау жөніндегі негізгі қағидаттарды, бағыттар мен талаптарды сипаттайды және Банк Басқармасы бекіткен ақпараттық қауіпсіздік саясатының негізгі бөлімдерін қамтиды.

АҚ саясатының нормативтік-құқықтық негізін Ақпараттық жүйелер мен ақпараттық қауіпсіздікті пайдалану мәселелері жөніндегі Қазақстан Республикасы заңнамасының ережелері, сондай-ақ ақпараттық қауіпсіздікті басқарудың халықаралық стандарттарының талаптары құрайды.

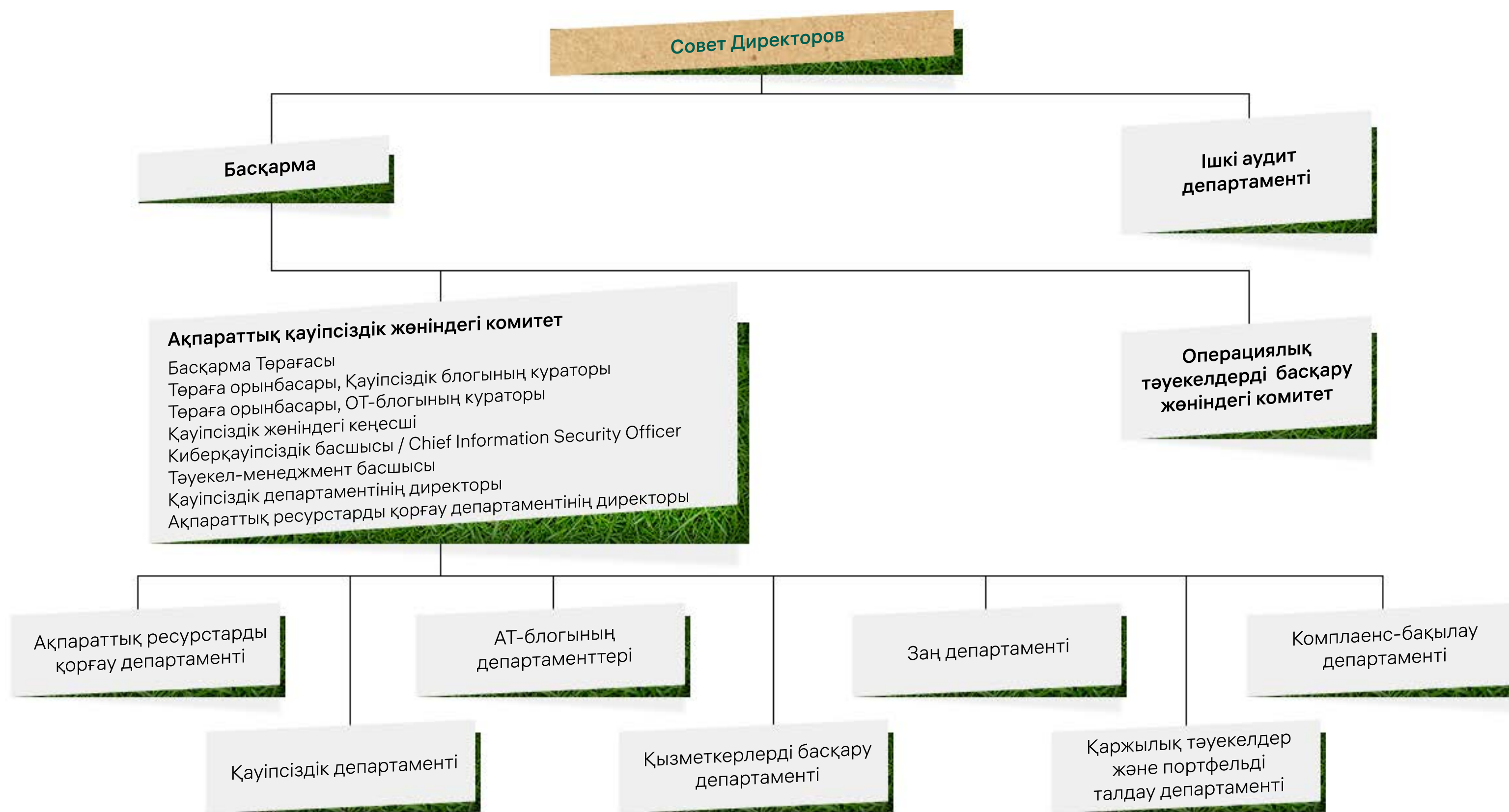
АҚ саясатының ережелерін Банктің барлық қызметкерлері, тағылымдамадан өтушілер, практиканттар орындау үшін міндетті, Банкпен және олардың қызметімен тікелей өзара байланысты бөлігінде Банктің ақпараттық жүйелері мен құжаттарына қол жеткізе алатын клиенттер мен өзге де үшінші тұлғалардың назарына жеткізіледі.

АҚ саясаты иесі және пайдаланушысы Банк болып табылатын барлық ақпараттық активтер мен құжаттарды қамтиды.

Ақпарат маңызды банктік активтердің бірі болып табылады.

Ақпараттық қауіпсіздікті қамтамасыз ету – Банктің коммерциялық қызметін табысты жүзеге асырудың қажетті шарты.

Банктің ақпараттық қауіпсіздігін басқару жүйесіне қатысушылар

Ақпараттық қауіпсіздікті басқару жүйесінің принциптері және оның объектілері.

Банктің ақпараттық қауіпсіздігін және оның жұмыс істеуін қамтамасыз ету жүйесінің негізгі қағидаттары:

- заңдылық – ақпараттық қауіпсіздікті қамтамасыз ету үшін қабылданатын кез келген іс-әрекеттер Банктің ақпаратты қорғау объектілеріне теріс әсерлерді анықтау,

алдын алу, оқшаулау және жолын кесу үшін заңнамада рұқсат етілген барлық әдістерді қолдана отырып, қолданыстағы заңнама негізінде жүзеге асырылады;

- бизнеске бағдарлану - ақпараттық қауіпсіздік осындай қызметке тән АҚ тәуекелдерін талдау мен бағалауға негізделген Банктің негізгі қызметін қолдау процесі ретінде қарастырылады. Ақпараттық қауіпсіздікті қамтамасыз ету жөніндегі кез келген шаралар Банк қызметіне елеулі кедергілер туғызбауға тиіс;

- үздіксіздік – ақпаратты қорғау жүйелерін басқару құралдарын қолдану, Банктің ақпараттық қорғалуын қамтамасыз ету жөніндегі кез келген іс-шараларды іске асыру Банктің ағымдағы бизнес-процестерін үзбей немесе тоқтатпай жүзеге асырылуы тиіс;

- кешенділік – ақпараттық ресурстардың бүкіл өмірлік циклі ішінде, оларды пайдаланудың барлық технологиялық кезеңдерінде және жұмыс істеудің барлық режимдерінде қауіпсіздігін қамтамасыз ету;

- негізділік және экономикалық орындылық – пайдаланылатын мүмкіндіктер мен қорғау құралдары ғылым мен техниканы дамытудың тиісті деңгейінде іске асырылуға, қауіпсіздіктің белгіленген деңгейі тұрғысынан негізделуге және қойылатын талаптар мен нормаларға сәйкес келуге тиіс. Барлық жағдайларда ақпараттық қауіпсіздік шаралары мен құралдарын іске асыру құны тәуекелдің сәйкестендірілген түрлерінен болатын ықтимал залал мөлшерінен аз болуға тиіс;

- басымдық – Банктің барлық ақпараттық ресурстарын ақпараттық қауіпсіздіктің нақты, сондай-ақ ықтимал қатерлерін бағалау кезіндегі маңыздылық дәрежесі бойынша санаттау (саралау);

- қажетті білім және артықшылықтардың ең төменгі деңгейі – Банктің ақпараттық ресурстарын пайдаланушыға артықшылықтардың ең төменгі деңгейі беріледі және өз өкілеттіктері шеңберінде қызметін орындау үшін қажетті деректерге ғана қол жеткізеді;

- мамандандыру – техникалық құралдарды пайдалану және ақпараттық қауіпсіздік шараларын іске асыруды Банктің кәсіби дайындалған мамандары жүзеге асыруы тиіс;

- ақпараттандыру және дербес жауапкершілік – барлық деңгейдегі басшылар мен орындаушылар ақпараттық қауіпсіздіктің барлық талаптары туралы хабардар болуға және осы талаптардың орындалуына және ақпараттық қауіпсіздіктің белгіленген шараларының сақталуына дербес жауапты болуға тиіс;

- өзара іс-қимыл және үйлестіру – ақпараттық қауіпсіздік шаралары Банктің тиісті құрылымдық бөлімшелерінің өзара байланысы, қойылған мақсаттарға қол жеткізу үшін олардың күш-жігерін үйлестіру, сондай-ақ сыртқы ұйымдармен, кәсіби қауымдастықтармен және қоғамдастықтармен, мемлекеттік органдармен, заңды және жеке тұлғалармен қажетті байланыстар орнату негізінде жүзеге асырылады;

- растау – маңызды құжаттама және барлық жазбалар – ақпараттық қауіпсіздік талаптарының орындалуын және оны ұйымдастыру жүйесінің тиімділігін растайтын құжаттар жедел қол жеткізу және қалпына келтіру мүмкіндігімен құрылуы және сақталуы керек.

Ақпараттық қауіпсіздікті қамтамасыз етудің негізгі объектілері:

- Қолданыстағы заңнамаға және Банктің ішкі нормативтік құжаттарына сәйкес банк құпиясына, дербес деректерге, Банктің коммерциялық құпиясына жатқызылған мәліметтерді қамтитын ақпараттық ресурстар, Банктің қалыпты жұмыс істеуін қамтамасыз ету үшін қажетті кез келген өзге ақпарат (бұдан әрі – қорғалатын ақпарат);

- қорғалатын ақпаратты өңдеу, беру және сақтау жүргізілетін ақпараттандыру құралдары мен жүйелері (есептеу техникасы құралдары, ақпараттық-есептеу кешендері, желілер, жүйелер);

- қорғалатын ақпаратты өңдеу және сақтау жүргізілетін Банктің автоматтандырылған жүйесінің бағдарламалық құралдары (операциялық жүйелер, деректер базасын басқару жүйелері, басқа да жалпы жүйелік және қолданбалы бағдарламалық қамтамасыз ету);

- ақпараттық ресурстарды басқарумен және пайдаланумен байланысты банк процестері;

- қорғалатын ақпаратты өңдеу және сақтау құралдары орналасқан үй-жайлар;

- Банк қызметкерлерінің жұмыс үй-жайлары мен кабинеттері, жабық келіссөздер мен кеңестер жүргізуге арналған Банктің үй-жайлары;

- қорғалатын ақпаратқа қол жеткізе алатын Банк қызметкерлері;

- ашық ақпаратты өңдейтін, бірақ қорғалатын ақпарат өңделетін үй-жайларда орналастырылған техникалық құралдар мен жүйелер.

Банк қызметкерлерінің ақпараттың құпиялылығын қамтамасыз ету саласындағы құзыреттерін дамыту мақсатында жыл сайын ақпараттық қауіпсіздік бойынша хабардарлықты арттыру курстары өткізіледі.

Ақпараттық қауіпсіздік бойынша сыртқы курстарда 2022 жылы Ақпараттық ресурстарды қорғау департаментінің 32 қызметкері оқудан өтті.

Ақпараттық қауіпсіздік және алаяқтыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі ЕДБ-нің кәсіби жұмыс топтарына белсенді қатысу тұрақты негізде қамтамасыз етілді.

ESG стратегиясы шеңберінде CISO блогы басшыларының KPI-не оқыту жүргізу бойынша көрсеткіш және клиенттердің құпия ақпараты мен олардың дербес деректерінің жайылып кетуін болдырмау қағидаттарын білуге арналған тестілеуі бар курспен Банктің барлық қызметкерлерін 100% қамту енгізілген.

Жеке тұлғаларға олардың дербес деректерін басқаруға қатысты берілетін құқықтар.

Дербес деректерді қорғау шаралары

2022 жылы «Дербес деректер және оларды қорғау туралы» Қазақстан Республикасының заңына сәйкес Банктің дербес деректерді жинау, өңдеу және қорғау саясаты әзірленіп, Директорлар кеңесі бекітті.

Саясат Банктегі дербес деректерді жинау, өңдеу және қорғаудың жалпы принциптерін, мақсаттарын, тәртібі мен шарттарын анықтайды.

Саясат автоматтандыру құралдарын пайдалана отырып және мұндай құралдарды пайдаланбай жүзеге асырылатын Банк қызметкерлерінің, клиенттерінің және өзге де тұлғалардың дербес деректерін өңдеу, жазу, жүйелеу, жинақтау, сақтау, нақтылау, алу, пайдалану, беру (беру, қол жеткізу), иесіздендіру, бұғаттау, жою, құрту жөніндегі барлық процестерге қолданылады.

Саясат жеке тұлғаларға олардың дербес деректеріне қатысты берілетін құқықтарды айқындайды:

- Банкте өзінің дербес деректерінің бар екендігі туралы білуге, сондай-ақ мыналарды: дербес деректерді өңдеу фактісін, мақсатын, көздерін, тәсілдерін растауды; дербес деректердің тізбесін, дербес деректерді өңдеу мерзімдерін, оның ішінде оларды сақтау мерзімдерін қамтитын ақпаратты алуға;

- тиісті құжаттармен расталған негіздер болған кезде Банктен өзінің дербес деректерін өзгертуді және толықтыруды талап етуге;

- дербес деректерді өңдеу шарттарының бұзылуы туралы ақпарат болған жағдайда Банктен өзінің дербес деректерін бұғаттауды талап етуге;

- өңделуі ҚР заңнамасын бұза отырып жүргізілген, сондай-ақ ҚР заңнамасында белгіленген өзге де жағдайларда Банктен өзінің дербес деректерін жоюды талап етуге;

- ҚР заңнамасында белгіленген жағдайларды қоспағанда, дербес деректерді жинауға, өңдеуге, жалпыға қолжетімді көздерде таратуға, үшінші тұлғаларға беруге және трансшекаралық беруге келісімді кері қайтарып алуға;

- Банкке өзінің дербес деректерін жалпыға қолжетімді дербес деректер көздерінде таратуға келісім беруге;

- өз құқықтары мен заңды мүдделерін қорғауға, оның ішінде моральдық және материалдық зиянды өтеуге;

- ҚР заңнамасында көзделген өзге де құқықтарды жүзеге асыруға.

Банк жасасатын шарттардың, келісімдердің барлық үлгілік нысандарына контрагенттердің шартты орындау шеңберінде алынатын құпия дербес деректердің құпиялылығын қамтамасыз ету міндеттемесі бойынша талаптар және олардың құпиялылығын бұзғаны үшін жауапкершілік – заңсыз жария ету, жаю енгізілген.

Ақпараттық қауіпсіздік бөлімшесі келісімдердің, шарттардың және оларға қосымша келісімдердің жобаларының ақпараттық қауіпсіздік талаптарына сәйкестігін тексеруді қамтамасыз етті.

Дербес деректерді өңдеу кезінде Банк дербес деректерді заңсыз немесе кездейсоқ қол жеткізуден, дербес деректерді жоюдан, өзгертуден, бұғаттаудан, көшіруден, ұсынудан, таратудан, сондай-ақ дербес деректерге қатысты өзге де заңсыз әрекеттерден қорғау үшін қажетті құқықтық, ұйымдастырушылық және техникалық шараларды қолданады.

Дербес деректердің қауіпсіздігін қамтамасыз етуге мыналар кіреді:

- Банктің ақпараттық жүйелерінде дербес деректерді өңдеу кезінде олардың қауіпсіздігіне төнетін қатерлерді анықтау;
- Банктің ақпараттық жүйелерінде дербес деректерді өңдеу кезінде олардың қорғалу деңгейін анықтау;
- орындалуы ҚР заңнамасында белгіленген дербес деректердің қорғалу деңгейін қамтамасыз ететін дербес деректерді қорғауға қойылатын талаптарды орындау үшін қажетті Банктің ақпараттық жүйелерінде дербес деректерді өңдеу кезінде олардың қауіпсіздігін қамтамасыз ету жөніндегі ұйымдастырушылық және техникалық шараларды қолдану;
- дербес деректерді сақтау және өңдеу орындарын есепке алу;
- дербес деректерге рұқсатсыз кіру фактілерін анықтау және анықталған бұзушылықтарды жою жөнінде шаралар қолдану;
- оларға рұқсатсыз кіру салдарынан өзгертілген немесе жойылған дербес деректерді қалпына келтіру;
- Банктің ақпараттық жүйелерінде өңделетін дербес деректерге қол жеткізу қағидаларын белгілеу және бақылау, сондай-ақ ақпараттық жүйелерде дербес деректермен жасалатын іс-әрекеттерді тіркеуді және есепке алуды қамтамасыз ету;

- ақпараттық жүйеде өңдеу кезінде дербес деректердің қауіпсіздігін және дербес деректердің қорғалу деңгейін қамтамасыз ету бойынша қабылданатын шараларды бақылау;
- дербес деректерді өңдеуді ұйымдастыруға жауапты адамды тағайындау;
- дербес деректерді өңдеудің ҚР заңнамасының, Банк саясатының, ішкі құжаттамасының талаптарына сәйкестігіне ішкі бақылауды жүзеге асыру;
- дербес деректерді өңдеуді тікелей жүзеге асыратын Банк қызметкерлерін Заң талаптарымен және оған сәйкес қабылданған нормативтік құқықтық актілермен, Саясатпен және дербес деректерді өңдеу мәселелері бойынша ішкі құжаттармен таныстыру.

«Дербес деректер және оларды қорғау туралы» Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес Банкте дербес деректерді өңдеуді ұйымдастыруға жауапты тұлға тағайындалды.

Жиналатын дербес деректердің көлемі Банктің қажетті мәліметтерінің бекітілген тізбесімен қатаң шектеледі.

Банк жобаларының тәуекелдерін бағалау рәсімі енгізілді, оның шеңберінде комплаенс-тәуекелдерді қоса алғанда, деректердің құпиялылығының ықтимал тәуекелдері және олардың қауіпсіздігін сақтау үшін бақылау шаралары (оның ішінде дербес деректерді жинауға, өңдеуге, беруге келісімнің болуы) анықталады.

Деректердің тарап кетуіне/оқиғаға жауап беру жоспарлары

Клиенттер деректерінің тарап кетуіне жол бермеу үшін Банктің ақпараттық қауіпсіздік саясатына, Банктің дербес деректерді жинау, өңдеу және қорғау саясатына, банк заңнамасына және дербес деректерді қорғау заңнамасына сәйкес жеке тұлғалардың құқықтарын қорғау үшін Банкте деректерге қол жеткізуді шектеу және бақылау қамтамасыз етіледі.

Құпия деректерге қызметтік қол жеткізуді қажет ететін барлық қызметкерлер банк құпиясын, дербес деректерді және құпиялардың өзге де түрлерін ашудың алдын алу үшін құпиялылықты сақтау туралы міндеттемеге қол қояды.

Қол жеткізуді бақылау және басқару IDM (Identity Management) және PAM (Privileged Access Management) шешімдерімен қамтамасыз етіледі.

Ақпараттың таралып кетуінен техникалық қорғау шаралары іске асырылуда.

Деректерді шифрлау және иесіздендіру жүзеге асырылады.

Құпия ақпаратқа қол жеткізуді физикалық қорғау қамтамасыз етіледі.

Қызметкерлердің ақпараттық қауіпсіздік талаптарын қамтамасыз етуін бақылау рәсімдері, сондай-ақ кейіннен түзету іс-шараларымен белгіленген қауіпсіздік бақылауларының болуы және орындалуы тұрғысынан маңызды ақпараттық жүйелерді жоспарлы тексеру енгізілді және іске асырылуда.

Дербес деректердің құпиялылығын бұзуды қоса алғанда, ақпараттық қауіпсіздіктің барлық оқиғалары туралы Банктің басшылығы хабардар етіледі, сондай-ақ қаржы нарығын реттеушіге (ҚР Қаржы нарығын реттеу және дамыту агенттігі) және дербес деректерді қорғау саласындағы уәкілетті атқарушы мемлекеттік органға (Цифрлық

даму және аэроғарыш өнеркәсібі министрлігі) есептілік жіберіледі.

Инциденттерге ден қою үшін Банк қызметкерлерінің инцидентке күдік анықталған кездегі іс-қимылдарының реттілігін сипаттайтын плейбуктер (технологиялық карталар) әзірленді. Кибер жаттығулар өткізіледі.

Банк клиентке оның деректерінің құпиялылығы бұзылған жағдайда дереу хабарлайды.

Банк тарапынан және құқық қорғау органдары тарапынан болған оқиғаны тергеп-тексеру нәтижелері бойынша негіз болған кезде Банк клиентке келтірілген залалды өтейді.

Есепті кезеңдегі ақпараттық қауіпсіздікті бұзу салдарынан клиенттер деректерінің таралып кету, ұрлану, жоғалу жағдайлары төмендегі кестеде көрсетілген:

DLP жүйесі қызметкерлердің Банктен тыс жерге құпия ақпаратты жіберу әрекеттерін тіркейді және бұғаттайды.

WAF (Web Applications Firewall) жүйесі Банктің қашықтағы арналарына сыртқы кибершабуылдардан қорғауды қамтамасыз етеді.

SIEM (Security Information and Event Management) жүйесі ақпараттық қауіпсіздік оқиғаларын өңдейді және киберқауіпсіздік қатерлерінің корреляциясын бақылауды қамтамасыз етеді.

Клиенттер деректерінің құпиялылығын бұзу жағдайларының қайталануын болдырмау үшін техникалық пысықтаулар жүргізілді және жалпыға қолжетімді қосымшаларда баптаулар оңтайландырылды, SAST-сканерлеу рәсімі енгізілді, бағдарламалық өнімдердің жаңа пысықтауларын АҚ тестілеу күшейтілді, АҚ комплаенс-талаптары бойынша АТ басшылары үшін курс әзірленді және іске қосылды, жаңадан қабылданған әзірлеушілер үшін «OWASP Top-10» қауіпсіз әзірлеу бойынша курс өткізіледі. Ақпараттық қауіпсіздік жөніндегі Банк қызметкерлерінің хабардарлығын арттыру жөніндегі материалдарға дербес деректерді қорғауды қамтамасыз ету жөніндегі ақпарат енгізілген.

Ақпараттық қауіпсіздік саясаты мен жүйелерін үнемі тексеріп отыру. Жалпы танылған АҚ стандарттары бойынша сертификаттау

Банкте нормативтік құқықтық актілердің талаптарын сақтауды, зияткерлік меншік құқықтарын сақтауды, заңмен қорғалатын жеке ақпаратты қорғауды, криптографиялық құралдарды пайдалану бойынша шектеулерді сақтауды қамтамасыз ету үшін тиісті процестер енгізілді.

ISO/IEC 27001, PCI DSS, PCI 3DS, SWIFT халықаралық стандарттарының барлық талаптары мен ережелері Банктің тиісті құжаттарымен айқындалатын оларды қолдану саласында орындау үшін міндетті болып табылады.

Ақпараттық қауіпсіздік құралдары мен әдістерін әзірлеу және қолдану кезінде Банк үшінші тараптармен жасасқан шарттық міндеттемелер мен келісімшарттардың талаптары ескеріледі. Үшінші тараптың Банктің ақпараттық ресурстарына қолжетімділігі осындай қолжетімділік берілген кезде туындауы мүмкін тәуекелдерді талдағаннан және барабар қорғау шараларын қабылдағаннан кейін ғана жүзеге асырылады.

Тұрақты даму туралы есеп

91

Қажет болған жағдайда (атап айтқанда, нормативтік құқықтық актілердің немесе халықаралық стандарттардың талаптары болған кезде) Банк контрагенттердің (тауарлар мен қызметтерді жеткізушілердің) белгілі бір талаптарға сәйкестігін тексеруді (мысалы, ұсынылатын қызметтердің PCI DSS стандартының талаптарына сәйкестігін растайтын құжаттарды тексеру) жүргізеді.

Банкте Директорлар кеңесіне тікелей есеп беретін тәуелсіз бөлімше - Ішкі аудит департаменті (ІАД) жұмыс істейді. Жоспарлы негізде ІАД Банктің ақпараттық қауіпсіздікті басқару жүйесінің, сондай-ақ ақпараттық технологиялар мен ақпараттық қауіпсіздік тәуекелдерін басқару жүйесінің жай-күйіне тексерулер жүргізеді. Аудит есептері Банк Басқармасының назарына жеткізіледі.

2015 жылдан бастап Банк ақпараттық қауіпсіздікті қамтамасыз ету деңгейінің ISO 27001, PCI DSS, PCI 3DS халықаралық стандарттарының талаптарына сәйкестігіне сыртқы аудиторлық тексерулерден өтіп тұрады.

ISO 27001 СУИБ сәйкестік аудиті бойынша өз қызметкерлерінің шығыстарын оңтайландыру және сертификаттау мақсатында сыртқы аудиторлық компаниялардың ISO/IEC 27001:2013 стандартына сәйкестігін бағалау әдіснамасын қолдауды 2018 жылдан бастап СУИБ ішкі тексерулер шеңберінде Ішкі аудит департаменті және Ақпараттық ресурстарды қорғау департаменті қамтамасыз етеді.

Кемінде үш жылда бір рет уәкілетті орталық атқарушы орган, Қазақстан Республикасының Қаржы нарығын реттеу және дамыту агенттігі тарапынан Банктің ақпараттық қауіпсіздігін басқару жүйесіне кешенді тексерулер жүргізіледі (бұған дейін бұл функцияны бірінші деңгейдегі банк, Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі орындаған).

Қазақстан Республикасы банк заңнамасының талаптарына сәйкес міндетті жыл сайынғы қаржылық аудиттерді жүргізу кезінде Банкте аудит саласындағы ақпараттық қауіпсіздікті қамтамасыз ету деңгейін қоса алғанда, аралас салалар тексеріледі. Бірнеше жыл қатарынан Банкте мұндай аудиттерді Big4 тобының халықаралық компаниялары жүргізеді.

2022 жылы жыл сайынғы QSA-аудит нәтижелері бойынша Банктің төлем карталары индустриясының халықаралық қауіпсіздік стандартының, төлем карталары индустриясының халықаралық қауіпсіздік стандартының - 3-D Secure төлемдерінің талаптарына сәйкестігі тағы да расталды.

Банктің SWIFT жергілікті инфрақұрылымының SWIFT CSP, Customer Security Controls Framework (CSCF) талаптарына сәйкестігі туралы сыртқы аудиторлардың оң бағасы қайта алынды.

Қаржылық алаяқтықтың алдын алу

Соңғы жылдары Қазақстанда қаржылық алаяқтық жағдайларының айтарлықтай өсуі байқалады.

Өз клиенттерінің активтерін қорғауды күшейту және олардың фродтың алдын алу саласындағы қаржылық сауаттылығын арттыру үшін Банк клиенттердің хабардарлығын арттыру бағдарламасын іске қосты (қаржылық сауаттылық бойынша push-хабарламалар, мобильді банкингтегі алаяқтар туралы ескертулері бар экрандар, Банктің ресми аккаунттарында әлеуметтік желілерде тақырыптық посттар жариялау, танымал блогерлердің әлеуметтік парақшаларындағы посттары, республикалық БАҚ-тың интернеттегі-басылымдарындағы мақалалар және т.б.). Банк бөлімшелеріндегі ТВ-панельдерде тақырыптық роликтер іске қосылды. Банк бөлімшелерінің менеджерлеріне алаяқтардың ықпалындағы клиенттерді анықтау бойынша нұсқаулық әзірленді және сәтті қолданылды.

Банк қаржылық интернет-алаяқтық мәселесін шешуге мемлекеттік және құқық қорғау органдарын, Қазақстан қаржыгерлері қауымдастығының қатысушыларын, байланыс операторларын тартуға бастамашылық жасады. Күмәнді транзакцияларды бұғаттаудың заңдылығын, реттеуші және құқық қорғау органдарымен жедел ақпарат алмасу мүмкіндігін қамтамасыз ету, ауыстырылған интернет-трафикті бұғаттау үшін заңнамаға өзгерістер енгізу мәселелері бірлесіп пысықталуда.

Қашықтықтан банктік қызмет көрсету арналары үшін Антифрод жүйесі енгізілді және белсенді дамуда.

Статистика және елдік трендтерді талдау негізінде күмәнді операцияларды анықтау және бұғаттау ережелері әзірленді, іске асырылды және анықталған тәуекелдерді ескере отырып, үнемі өзектендіріліп отырады. Ақпараттық ресурстарды қорғау департаменті Бөлшек бизнес және АТ блоктарымен бірлесіп іске асыратын іс-шаралар әлеуметтік инженерияны қолдана отырып, қаржылық алаяқтықтан клиенттерге келтірілген залалды азайтуда өзінің тиімділігін көрсетеді.

2022 жылы Банк клиенттеріне қатысты 34 262 алаяқтық әрекеті тіркелді.

Алаяқтыққа қарсы іс-қимыл бойынша Банктің кешенді іс-шараларының нәтижесінде клиенттерге келтірілген залал 1,6 миллиард теңгені құрады.

АДАМИ КАПИТАЛДЫ
ДАМУ

АДАМИ КАПИТАЛДЫ ДАМУ

Halyk Bank - бұл өз жұмысына берілген, болашаққа сеніммен қарайтын, тұрақты жұмыс орны, бәсекеге қабілетті жалақысы, тартымды әлеуметтік пакеті, көптеген мотивациялық және ынталандырушы бағдарламалары, кәсіби және мансаптық даму үшін үлкен мүмкіндіктері бар екенін білетін адамдар тобы!

Біздің ұйымшыл қызметкерлер - бұл табысқа жетудің кілті және басты капитал!

Адами капиталды дамыту

Банк қаржы секторындағы ірі жұмыс беруші ретінде өзінің тиімділігін дәлелдеген үздік тәжірибелерді сақтау туралы ұмытпай, ең үздік оңтайлы құралдарды енгізе отырып, қызметкерлерді басқару тәсілдерін жетілдіру бойынша тұрақты жұмыс істейді.

Банктің кадр саясатының негізгі принциптері мыналар болып табылады:

Банк пен қызметкерлердің мүдделері мен мақсаттарының өзара байланысы – Банк өз қызметкерлерін құрметтейді және бағалайды, қызметкерлерде қызметтің жалпы нәтижесі үшін корпоративтік жауапкершілікті қалыптастыру үшін жағдай жасайды. Қызметкерлер Банк мақсаттарына жету үшін бар күшін салады.

Конкурстық, ротация, жеке қасиеттер мен мүмкіндіктерді бағалаудың жүйелілігі – Банк үміткерлерді конкурстық негізде іріктеуге, лауазымдарды тігінен және көлденеңінен жоспарлы ауыстыруға, нақты лауазымға резерв дайындауға, қызметкерлердің бейімділігін анықтауға және дамытуға ұмтылады.

Қарым-қатынастардың ұзақ мерзімді сипаты – Банк өзінің қызметкерлермен қарым-қатынастарының ұзақ мерзімді болуына ұмтылады. Білім мен тәжірибенің сабақтастығы, қызметкерлерді дамыту мен оқытуға баса назар аудару – оқыту мен дамуға инвестициялар Банктің стратегиялық мақсаттарына қол жеткізудегі қажеттіліктеріне сәйкес келуі тиіс.

Банк қызметкерлердің кәсіби өсуі мен дамуын қамтамасыз етуге ұмтылады. Банкте тәлімгерлік бар және ол дамуда, қызметкерлер оқып үйреніп жүр және жинаған білімдері мен дағдыларымен бөлісуде.

Қызметтің қол жеткізілген нәтижелерін бағалау – Банк әрбір қызметкердің үлесін бағалайды. Лауазымдық нұсқаулықтардағы талаптар, қызметтің негізгі көрсеткіштері (теңдестірілген көрсеткіштер жүйесінің карталары және еңбек құзыретін бағалау), құзыреттердің корпоративтік моделі, стандарттарды орындау сапасын бағалау, қызметкерлерді ынталандыру және көтермелеу арқылы нәтижелілікті басқару жүйесі енгізілді.

Еңбекақының орындалатын жұмыстың көлемі мен күрделілігіне сәйкестігі – Банк ішкі әділеттілік пен сыртқы бәсекеге қабілеттілік принциптеріне негізделген еңбекке ақы төлеудің тиімді жүйесін құруға ұмтылады. Еңбек тиімділігін арттыруға әсер ететін факторларды анықтау және дамыту.

Қолайлы моральдық-психологиялық ахуалды қалыптастыру және қолдау – Банк тиімді қызметке ықпал ететін ұжымда қолайлы еңбек жағдайларын жасауға және қарым-қатынас орнатуға ұмтылады.

Банктің кадр саясаты негізгі бағыттар арқылы жүзеге асырылады:

1. қызметте заңдылық, әділдік және тең мүмкіндіктер қағидаттарына басшылық жасау;
2. ұйымдық құрылымды жетілдіру, қызметкерлерді іріктеу және орналастыру;
3. жаңа қызметкерлерді бейімдеу, жұмыс істеп тұрған персоналмен өзара іс-қимыл жасау;
4. персоналды кәсіптік және дағдылы оқыту және жеке дамыту, қызметкерлердің кадр резервін қалыптастыру;
5. жұмыскерлердің нәтижелілігі мен уәждемесін басқару, еңбекке ақы төлеу;
6. қызметкерлерді әлеуметтік қолдау;
7. корпоративтік мәдениетті қалыптастыру.

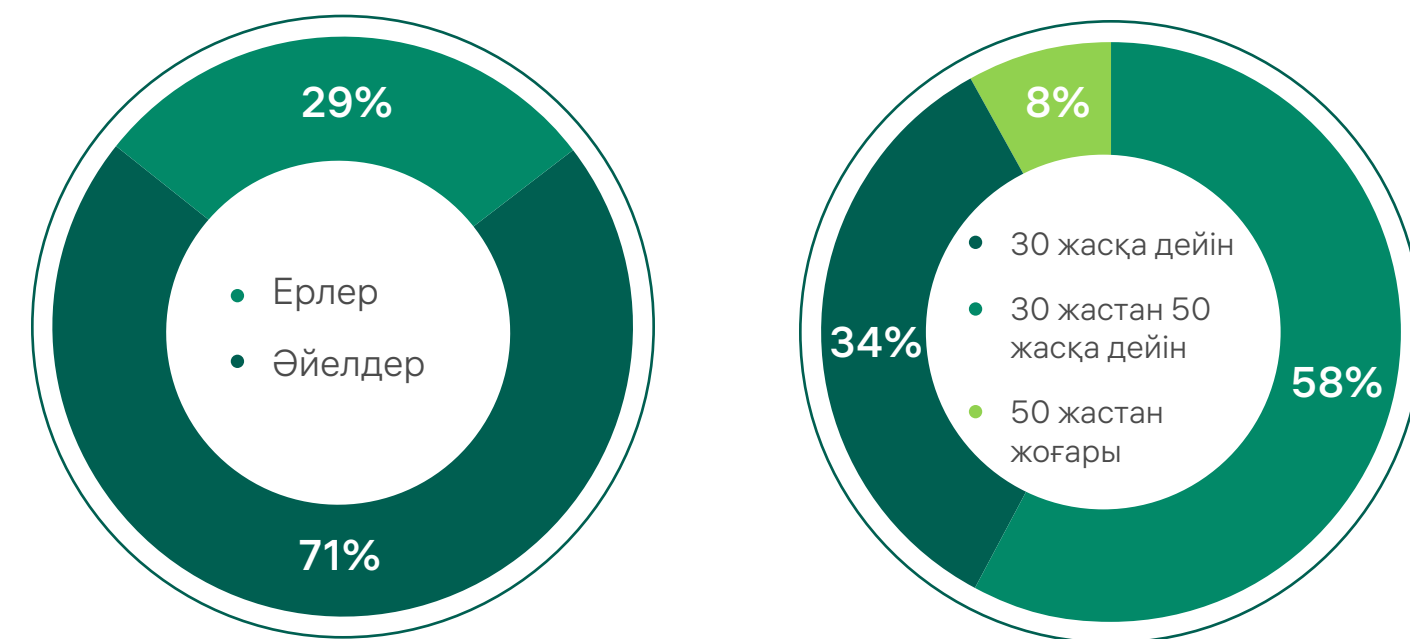
Банктің еңбекті ұйымдастыру жүйесі қызметкерлерді басқарудың әрбір бағыты бойынша қолданыстағы және ҚР Еңбек Кодексінің, «Салық және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдер туралы» ҚР Кодексінің, «Акционерлік қоғамдар туралы» ҚР заңының, «Қазақстан Республикасындағы банктер және банк қызметі туралы» ҚР заңының нормаларына және басқа нормативтік актілеріне негізделген ішкі нормативтік құжаттардың көмегімен құрылады.

Жұмыспен қамту

Жоғары білікті мамандар командасының тұрақтылығын сақтауға ұмтыла отырып, Банк қызметкерлерге және Банк штатына қызметке болуға үміткерлерге еңбек және жұмыспен қамту саласында тең мүмкіндіктерді қамтамасыз етеді, халықаралық құқықтың, ҚР заңнамасының принциптері мен нормаларын қолдайды және сақтайды.

Банктің кәсіби мамандар тобын қалыптастыру үміткерлердің кәсіби құзыреттеріне, жеке қасиеттеріне, тәжірибесі мен мотивациясына ғана негізделіп, шығу тегі, әлеуметтік, лауазымдық және мүліктік жағдайы, жынысы, нәсілі, ұлты, тілі, дінге көзқарасы, нанымы, тұрғылықты жері бойынша немесе кез келген өзге жағдайлар бойынша қандай да бір кемсітушілікке жол бермейді.

Банк қызметкерлерінің тізімдік саны 2022 жылдың соңында 14 546 адамды құрады, бұл 2021 жылға қарағанда 2%-ке аз. Қызметкерлер санының жынысы бойынша арақатынасы: әйелдердің үлесі 71%-ті, ерлердің үлесі 29%-ті құрады. Жас ерекшеліктеріне қарай бөлу кезінде қызметкерлердің құрылымы мынадай болды: 30-50 жас аралығындағы қызметкерлердің үлесі – 57%, 30 жасқа дейінгі жастардың үлесі – 34%, ал 50 жастан асқан қызметкерлердің үлесі - 8%. 2022 жылдың соңына Банк бойынша қызметкерлердің орташа жасы 34 жасты құрады.

2022 жылы жынысы бойынша
қызметкерлердің әртүрлілігі, %

2022 жылы жас ерекшелігі бойынша
қызметкерлердің әртүрлілігі, %

Банк балалар еңбегін пайдаланбайды, мәжбүрлі еңбекті қолданбайды. Банктің ең жас қызметкері 18 жаста.

Жоғары және орта буын басшыларының құрамына кіретін қызметкерлердің үлесі қызметкерлердің жалпы санының 11%-ын құрайды, оның ішінде әйелдер – 62%, ерлер – 38%.

2022 жылдың соңына тұрақты еңбек шарты жағдайында²⁵ жұмыс істеген 12 804 қызметкердің (қызметкердің жалпы санының 88%) 70%-ын әйелдер, 30%-ін ерлер құрады. Есепті кезеңде 1 742 қызметкер (қызметкердің жалпы санының 12%) уақытша²⁶ еңбек шарты бойынша еңбек қызметін жүзеге асырды, оның ішінде 20%-ы ерлерге, 80%-ы әйелдерге тиесілі.

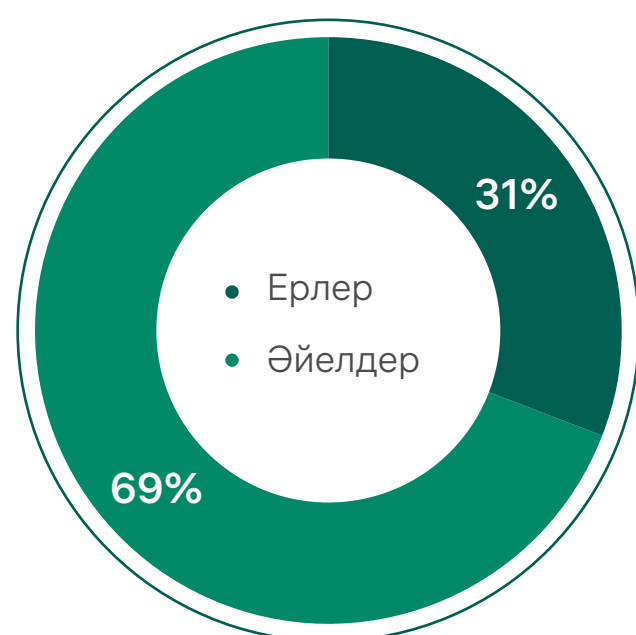
²⁵ ҚР ЕК-нің 30-бабына сәйкес белгісіз мерзімге жасалған еңбек шарты.

²⁶ ҚР ЕК-нің 30-бабына сәйкес белгілі бір мерзімге (1 жылдан кем емес), белгілі бір және/немесе маусымдық жұмысты орындау уақытына, уақытша болмаған қызметкерді алмастыру уақытына жасалған еңбек шарттары.

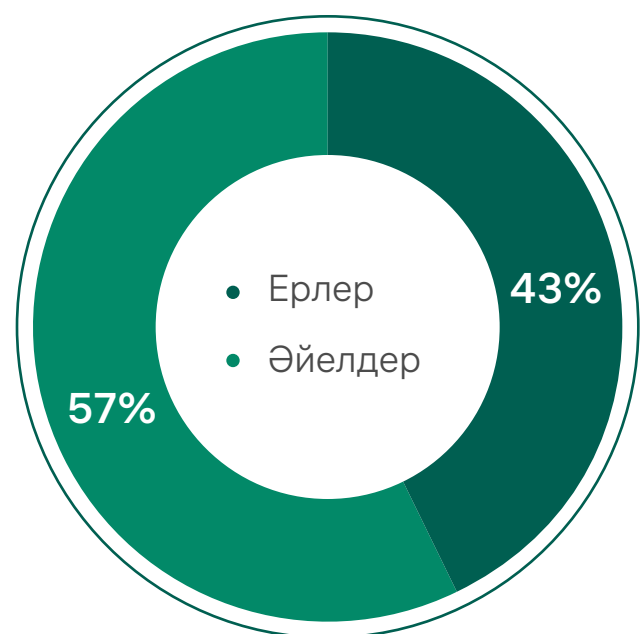
Бұл ретте есепті жылы қызметкерлердің 99%-ы толық жұмыс күні және 1%-ы толық емес жұмыс күні жұмыспен қамтылды. Жұмыспен қамту құрылымы жынысы бойынша бөліністе мынадай түрде ұсынылды: толық жұмыс күні жұмыспен қамтылу кезінде қызметкерлердің 71%-ын әйелдер, 29%-ын ерлер құрады; толық емес жұмыс күнінде гендерлік әртүрлілік бірдей. Штаттан тыс қызметкерлердің саны 2021 жылмен салыстырғанда артып, 238 адамды құрады (Банк қызметкерлерінің жалпы санының шамамен 1%).

2022 жылы толық жұмыс күніне
жұмыспен қамтылған қызметкердің
құрылымы, %

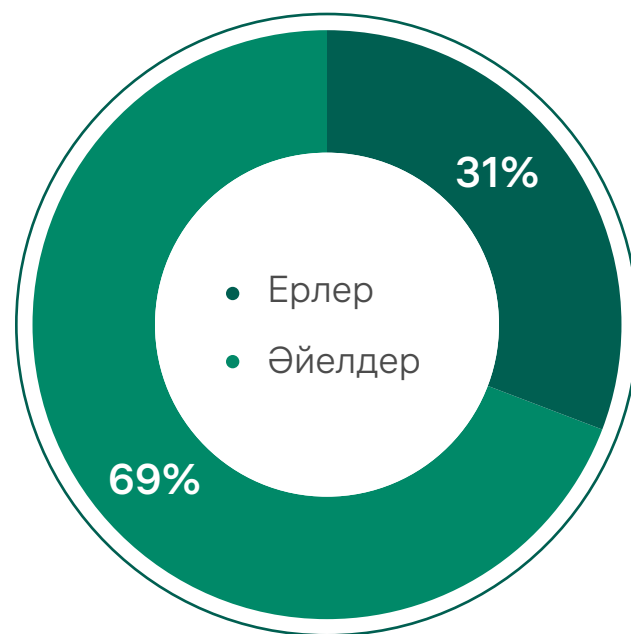
2022 жылы толық емес жұмыс күніне
жұмыспен қамтылған қызметкердің
құрылымы, %

2022 жылы жынысы бойынша
қабылданған қызметкерлердің
әртүрлілігі, %

2022 жылы жасына байланысты
қабылданған қызметкерлердің
әртүрлілігі, %

2022 жылы өз еркімен кеткендердің
жынысы бойынша құрылымы, %

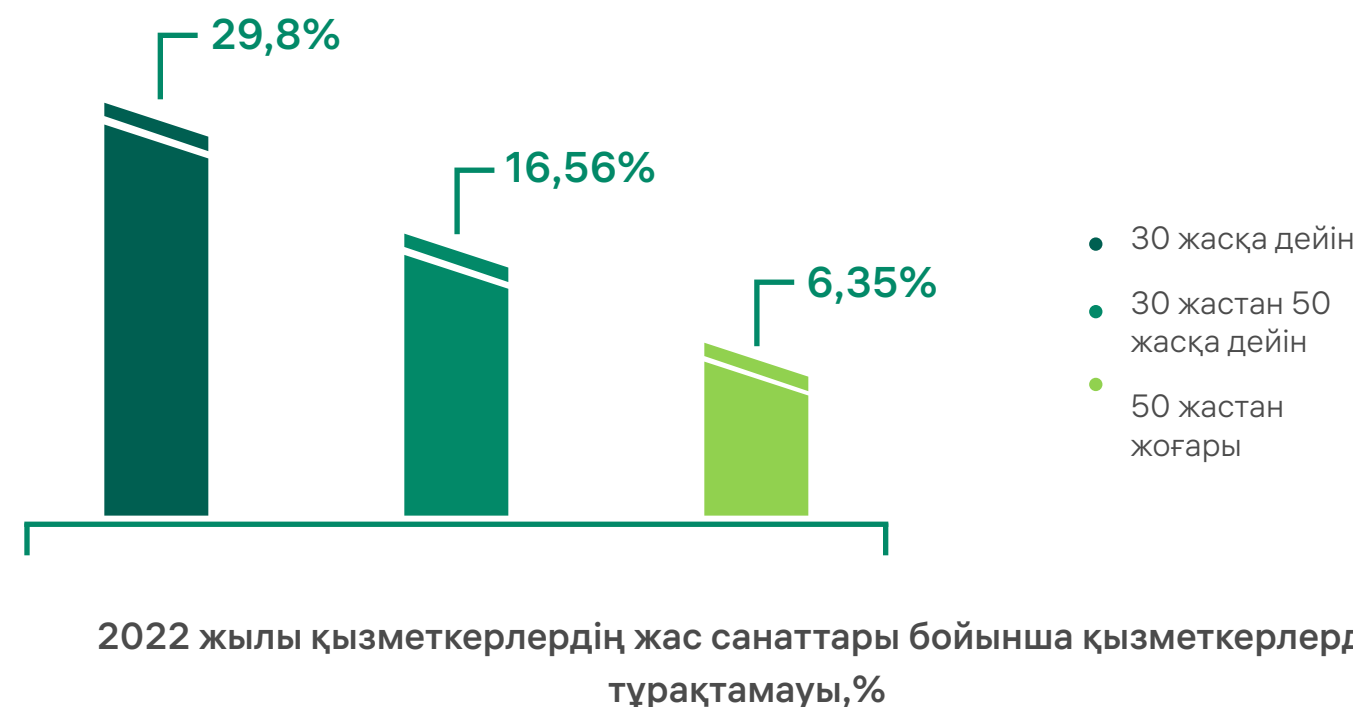
2022 жылы өз еркімен кеткендердің
жасы бойынша құрылымы, %

2022 жылы 3 261 жаңа қызметкер қабылданды, бұл қызметкерлердің орташа тізімдік санының 22%-ын құрады.

Еңбек қатынастары 2 840 қызметкермен өз бастамасымен тоқтатылды. 2022 жылы қызметкерлердің тұрақтамауы 2021 жылмен салыстырғанда 2,8%-ға артып, 19,7%-ды құрады:

- 20,1% – ерлер арасында;
- 15,7% – әйелдер арасында.

Қызметкерлердің жас құрылымы тұрғысында қызметкерлердің тұрақтамауы 30 жасқа дейінгі қызметкерлер арасында 29,8%-ды, 30-дан 50 жасқа дейінгі қызметкерлер арасында 16,56%-ды және 50 жастан асқан қызметкерлер арасында 6,35%-ды құрады. Жастардың тұрақтамауының өте жоғары көрсеткішіне қарамастан, студенттер мен түлектерді тартатын және Банк процестеріне бейімделген мамандардың сыртқы кадрлық резервін қамтамасыз ете отырып, оқу мен жұмысты қатар алып жүруге мүмкіндік беретін жастарға арналған бағдарламаларды енгізуге және дамытуға байланысты жас мамандар санының артуы байқалады.

2022 жылы қызметкерлердің жас санаттары бойынша қызметкерлердің
тұрақтамауы, %

Қызметкерлерді іріктеу және жалдау

Командамызға жаңа тұлғаларды шақыра отырып, біз өз таңдауымызды тек кандидаттардың кәсіби құзыреттеріне, жеке қасиеттеріне, тәжірибесіне және уәждемесіне негіздейміз.

Қызметкерлерді іріктеу және жалдау кезінде Банк әртүрлі іздеу және іріктеу көздерін пайдаланады:

- Банк жүйесінде жұмыс істейтін немесе кадр резервінде тұрған ішкі кандидаттар бойынша дерекқор;
- халықты жұмыспен қамту орталықтары;
- әлеуметтік желілер (Instagram, LinkedIn), Банктің сыртқы сайтындағы мансаптық бет;
- әр түрлі рекрутингтік интернет-ресурстар;
- мамандандырылған рекрутингтік агенттіктер;
- практиканттар, бөлімшелердің операциялық-кассалық қызметкерлерін даярлау курстарының, бөлшек бизнес қызметкерлерін даярлау курстарының түлектері бойынша мәліметтер базасы;
- орта кәсіптік және жоғары оқу орындары.

Тәжірибелі жұмыс іздеушілердің де, тәжірибесі жоқ жас мамандардың да әлеуетін, өршіл кәсіби және мансаптық жоспарларын жүзеге асыру үшін Halyk Bank Банктің бос орындарына қол жеткізуді жеңілдететін мүмкіндіктер ұсынуды жалғастыруда. Осылайша, 2022 жылы Halyk Jumys Telegram-арнасы іске қосылды, онда бос жұмыс орындары да, Банктің корпоративтік өмірі туралы посттар да күнделікті негізде жарияланады. Бүгінгі таңда Halyk Jumys-тың 8000-нан астам жазылушысы бар.

Жас таланттарды тарту

Көптеген жылдар бойы Банкте дамып келе жатқан тәжірибелі қызметкерлермен ұзақ мерзімді қарым-қатынасты сақтауға ұмтыла отырып, біз жас мамандар үшін мансаптық мүмкіндіктерді дамыту туралы ұмытпаймыз.

2022 жылы Банк 17 бос орындар жәрмеңкесіне қатысты, оның ішінде Digital Brigde 2022ж., онда жас мамандарға Банктегі мансапты бастаудың мүмкіндіктері мен артықшылықтарын белсенді түрде таныстырды. Еліміздің жетекші жоғары оқу орындарымен өзара іс-қимылды дамыту мақсатында 2022 жылы ХАТУ, ҚБТУ, СДУ жоғары оқу орындарының студенттері үшін 2 ашық іс-шара өткізілді, онда Банк қызметкерлері біздің жобаларымыз, Банк қабырғасындағы өміріміз бен жұмысымыз туралы бөлісті.

2022 жылы Банк 2020 жылы іске қосылған «Halyk академиясы» Банктің әлеуметтік маңызы бар білім беру жобасы үшін «Өңір» номинациясы бойынша Орталық Азия HR-брендi (2021 жылдың үздік жұмыс берушілерінің жобалары) сыйлығын алды.

Жобаның негізгі идеясы Қазақстанның 3 жетекші жоғары оқу орындары - ХАТУ, ҚБТУ және СДУ базасында АТ тағылымдамадан өтушілерді даярлау болып табылады. Табысты іске асыру үшін Банк зертханалар құруға жәрдем көрсетті, онда Банктің АТ-бөлімшелерінің қызметкерлері нақты бизнес-кейстермен дәрістер мен мастер-класстар өткізеді, сондай-ақ қажетті материалдық-техникалық база қамтамасыз етіледі.

Halyk Academy 2.0

2022 жылдан бастап біз Halyk академиясының жобасын Halyk Academy 2.0-ге айналдырдық, бұл Банк қызметкерлеріне ХАТУ, ҚБТУ және СДУ жоғары оқу орындарында дәрістер оқығаны және болашақ әріптестерін даярлауға қосқан үлесі үшін қосымша еңбекақы төлеу мүмкіндігін қамтамасыз етті.

2022 жылы жоба аясында келесі курстар іске қосылды:

ҚБТУ-да:

- Ағындық (stream) және пакеттік (batch) ақпаратты өңдеуге арналған java қосымшаларын әзірлеу – 8 апта
- Statistical learning (статистикалық оқыту) – 12 апта
- Терең Python – 12 апта

ХАТУ-да:

- Деректерді талдау, data аналитика, data инжиниринг, бизнес-аналитика – 12 апта
- Практикалық Go – 12 апта
- Database programming with PL/SQL – 12 апта

Жобаны жалғастыру мен жетілдірудің арқасында аталған жоғары оқу орындарының

әрбір студенті іс жүзінде бизнестің нақты жағдайындағы жобалармен және міндеттермен тікелей байланыста бола алады, біздің әріптестеріміз өздерін оқытушы ретінде іске асыруда үлкен тәжірибе алады, ал біз Банкке үздік студенттерді тартуды жалғастырамыз.

Жастармен жұмыс нәтижелері – бұл 2021 жылмен салыстырғанда интерндерді кейіннен Банк штатына аударудың 33%-ға артуы.

Қызметкерлерді бейімдеу

2022 жылы қызметкерлердің психикалық денсаулығына қамқорлық аясында жаңадан қабылданған қызметкерлерге арналған бейімдеу бағдарламасы өзгертілді.

Жаңа жұмысшыларға еңбек процесі мен корпоративтік мәдениетке тезірек қосылуға көмектесетін стандартты функциясынан басқа, бейімделу бағдарламасы Halyk Dos Telegram-ботымен қамтамасыз етілген, соның арқасында жаңадан келген адам сынақ кезеңінде туындайтын барлық сұрақтарға жедел жауап алады.

Көптеген жылдар бойы Банкте жұмыс істеп келе жатқан және дамып келе жатқан тәлімгерлік институтымен қатар, бағдарлама жаңа келгендерге ұжымға бейімделуге және жаңа жұмыс орнында ең аз стрессті сезінуге көмектесетін, жаңа келгендердің тікелей басшыларына арналған кейстер жиынтығын құрылымдады.

Сонымен қатар, жаңа келгендерге Банктің үлкен командасының бір бөлігі ретінде сезінуге көмектесудің маңызды элементі - сынақ кезеңінде қызметкердің психоэмоционалды жағдайын бақылау. Ол үшін біздің Банкте келесі кезеңдер қарастырылған:

- қалыптасқан проблемалық учаскелерді талқылау және шешу үшін басшымен және жалдаушы рекрутермен кездесулер;
- Банк жұмысына жаңадан келгендерді эмоционалды түрде қосуға арналған Wel-come-тренинг;
- сынақ мерзімінен өту қорытындысы бойынша сауалнама, кері байланыс.

ҮӘЖДЕМЕ ЖӘНЕ ЕҢБЕКАҚЫ ТӨЛЕУ

Еңбекақы төлеу саясатының және қызметкерлерді уәждемелеу тәсілдерін айқындаудың негізінде қызметкерлердің құқықтары мен мүмкіндіктерінің теңдігі және еңбек саласында кемсітушілікке тыйым салу қағидаттары жатыр. Сыйақының әділдігі мен еңбектің тең жағдайларын іске асыруды Korn Ferry лауазымдарын бағалау әдіснамасына негізделген грейд жүйесі қамтамасыз етеді, бұл еңбекақы төлеудегі тегіне, әлеуметтік, лауазымдық және мүлктік жағдайына, жынысына, нәсіліне, ұлтына, тіліне, дінге көзқарасына, нанымына, тұрғылықты жеріне, жасына немесе дене кемістіктеріне, қоғамдық бірлестіктерге қатыстылығына байланысты немесе кез келген өзге де мән-жайлар бойынша кемсітушілікті болдырмайды.

Банк жалақының лайықты деңгейі мен бәсекеге қабілеттілігін қамтамасыз етуге ұмтыла отырып, жалақыны шолуға үнемі қатысады, талдау жұмысын жүргізеді, сондай-ақ мүдделі тараптардың пікірлері мен ұсыныстарын ескереді.

Банктің дамуына қосқан үлесін және оның қаржылық нәтижесін ескере отырып, әрбір лауазымның құндылығын теңестіруге негізделген Korn Ferry әдіснамасының көмегімен бүкіл Банктің лауазымдарын бағалау қорытындылары бойынша 2021 жылы лауазымдар бойынша еңбекақы төлеу схемасы қайта қаралды және қызметкерлердің айлықақыларын жүйелі түрде қайта қарау жүзеге асырылды.

Сонымен, жүйелік негізде біз инфляциялық болжамдарды бағалаймыз және индекстеу және жалақыны көтеру қажеттілігі туралы шешім қабылдаймыз. 2022 жылы Банк инфляциялық фонның жоғарылауын ескере отырып, қызметкерлердің лауазымдары бойынша еңбекақы төлеу схемасын қайта қарады, нәтижесінде жалақының өсуі орта есеппен 10%-ды құрады.

Белгіленген сыйақыдан басқа, Банкте жылдық бонус көзделген, оның мөлшері жиынтық жылдық табыс деңгейін арттыру талабымен жеке және ұжымдық нәтиженің жиынтығымен есептелген.

Well-being әл-ауқат бағдарламасы

Әлемдегі тез өзгеріп отыратын оқиғаларға қарамастан, Банк әлі де тұрақтылық деңгейінде көшбасшылықты сақтайды және қызметкерлердің қамқорлығына көбірек күш салып, әр қызметкердің қауіпсіздік сезімін тудырады. 2022 жылы Банк жеңілдіктер мен өтемақылардың әртүрлі түрлерін қамтитын кепілдендірілген әлеуметтік пакетті сақтап қана қоймай, сонымен қатар жұмысшылардың әл-ауқатының 4 түріне: жұмысшылар өздері үшін Work-life balance құра алатындай психикалық, физикалық, әлеуметтік, қаржылық сияқты түрлерге бөлу арқылы қолда бар әлеуметтік пакет бағдарламасын жақсартты.

Әрбір блокты толтыру кезінде Банктегі әрбір өмірлік циклде жұмысшылардың қажеттілігі ескерілді: онбординг мәдениеті, тану, коммуникация, бірлік, қаржылық сауаттылық және, әрине, отбасы мен жақындарына қамқорлық.

Әл-ауқат бағдарламасын түрлендіру кезінде біз оны келесі ар-тықшылықтармен кеңейттік:

1. Банкте 1 жылдан бастап жұмыс өтілі бар қызметкерлер үшін ипотекалық қарыздарды субсидиялау бағдарламасымен;
2. қызметкерлердің жетістіктерін тоқсан сайын тану (жыл қорытындысы бойынша қолданыстағы танудан басқа);
3. Бас банк бөлімшелерінің үздік басшыларын, сондай-ақ бизнес бағыттары бойынша филиалдар директорларын жыл сайын тану.
4. психологиялық тренингтер мен медитацияларға қолжетімділікпен.

2022 жылы команданың бірлігін қамтамасыз ету үшін Банк:

1. Банк бөлімшелері үшін апта сайынғы тимбилдингтер;
2. қызметкерлерге ыңғайлы орынды еркін таңдау мүмкіндігі бар ауқымды тимбилдинг: іс-шараларға, шеберлік сыныптарына, флешмобтарға қатысу немесе табиғатта демалу;
3. Халық тобының қызметкерлері арасында футболдан чемпионат. 24 филиал үшін, ББ және еншілес ұйымдардың қызметкерлері үшін аймақтық іріктеу турнирлері өткізілді. Финалдық турнир Астана қаласында өтті, онда 3 елден 16 команда жеңіске жетті.

Чемпионат барысында қатысушылар басқа қалалар мен елдерден келген жанкүйерлердің қолдауын сезінді. Бірігу атмосферасы елордаға экскурсиялармен және соңғы мерекелік корпоративтік іс-шарамен қолдау тапты.

2022 жылы әл-ауқат бағдарламасы аясындағы маңызды оқиға психологиялық қолдау сервисінің іске қосылуы болды. Банктің әрбір қызметкері психологиялық тренингтерге және сертификатталған психологтармен жұмыс саласындағы күрделі жеке проблемалар (стресс пен күйіп кету, ұжымдағы өзара іс-қимыл, релаксация, көшбасшылық бағдарламалар және т.б.) бойынша босаңсытатын медитацияларға онлайн қол жеткізуге мүмкіндік алды.

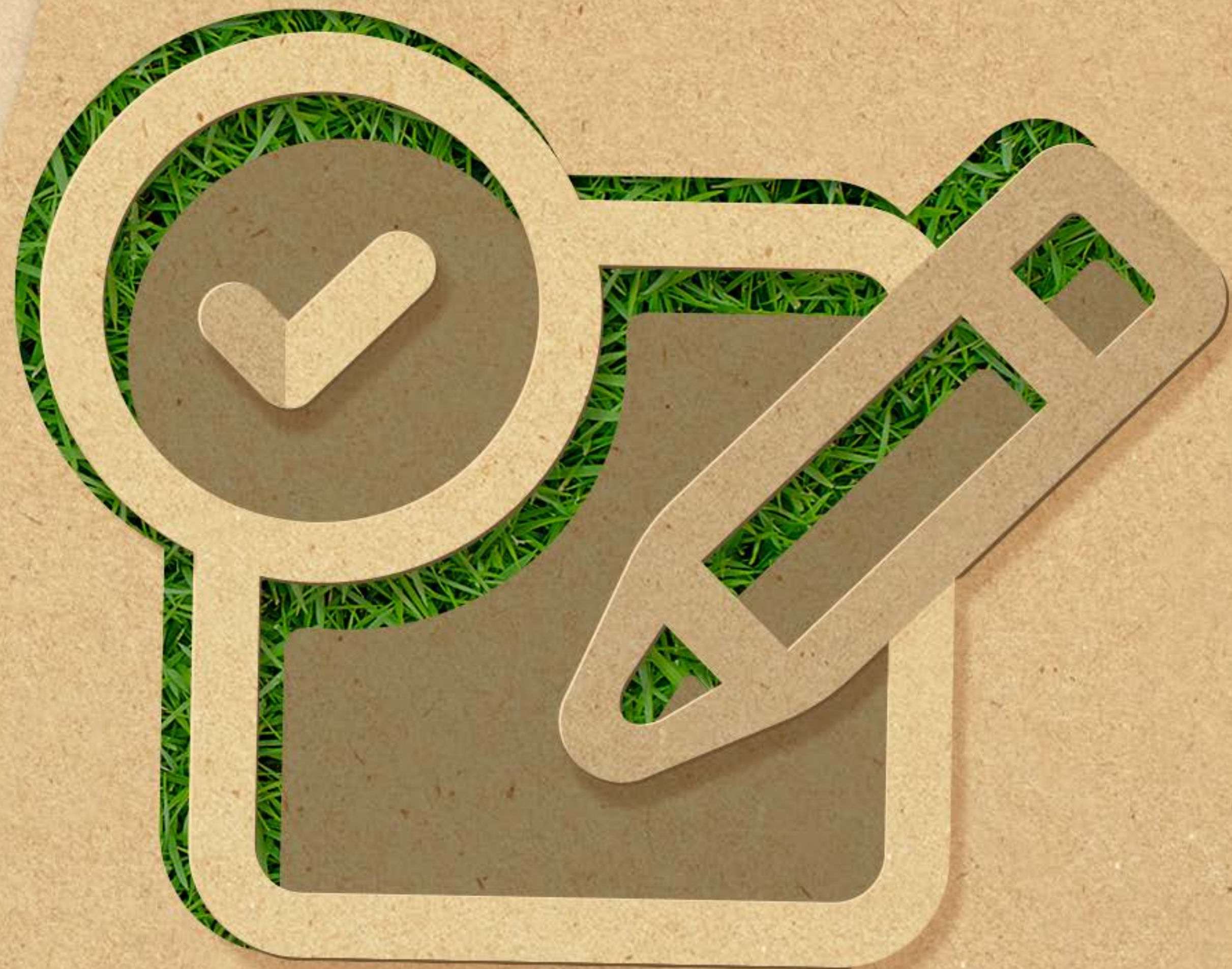
Тренингтер онлайн форматта өткізіледі, бұл оларды тіпті шалғай аумақтарда да ыңғайлы және қолжетімді етеді. Жұмыстың алғашқы айларының нәтижелері бойынша банк қызметкерлері арасында сервиске деген сұраныс осындай қызметтер үшін жақсы деңгейде болды.

Қызметкерлердің 100% бала күтімі бойынша демалыс алуға құқылы. ҚР Еңбек кодексінің нормалары жұмыскерлерге бала күтімі бойынша демалысқа тек әйел ғана емес, ер адам ретінде де, сондай-ақ ата-анасының қамқорлығынсыз қалған баланы іс жүзінде тәрбиелеп отырған не қорғаншы болып табылатын не жаңа туған баланы асырап алған ата-әжесі, атасы немесе басқа да туыстары ретінде де өз құқығын пайдалануға мүмкіндік береді. 2022 жылдың қорытындысы бойынша бала күтімі бойынша жалақысы сақталмайтын демалыстағы және жүктілік және босану демалысындағы қызметкерлердің саны 2 577 адамды құрады, оның ішінде 2 566 әйел (99,6%) және 11 ер адам (0,4%). 2022 жылы декреттік демалыстан 1 049 қызметкер (әйелдер) оралды. 63% шыққан кезде жұмысқа оралғаннан кейін 12 ай бойы Банктегі еңбек қызметін жалғастырды.

ҚЫЗМЕТКЕРЛЕРДІ БАҒАЛАУ

ҚЫЗМЕТКЕРЛЕРДІ БАҒАЛАУ

Қызметкерлерді бағалау - бұл басшылардың және олардың командаларының көшбасшылық әлеуеті мен құзыреттерін бағалауға мүмкіндік беретін Банктегі маңызды құрал. Бұл қызметкерлердің одан әрі дамуы мен мансаптық өсу бағытын анықтауға көмектеседі. Банктегі қызметкерлер мен басшылардың барлық санаттары, оның ішінде Басқарма мүшелері мен дербес құрылымдық бөлімшелердің басшылары бағалаудан өтеді.

Бағалау үшін Банк бөлімшесінің әрбір көрсеткішінің нысаналы мәндеріне қол жеткізу дәрежесі мен басшылардың сыйлықақы деңгейі арасындағы тәуелділікті белгілеуге мүмкіндік беретін теңгерімді көрсеткіштер жүйесі (ТКЖ) сияқты әртүрлі құралдар пайдаланылды. Сондай-ақ, порталда автоматтандырылған түрде жүргізілетін еңбек қызметі мен құзыреттілікті бағалау (ЕҚБ) қолданылады.

2022 жылы бірнеше пилоттық департаменттерде әрбір қызметкердің нәтижелілігін бағалауға және барлық қолда бар ресурстарды пайдалануды бақылауға мүмкіндік беретін АТ-бөлімшелерінің тиімділігін бағалаудың жаңа әдістемесі сәтті іске асырылды. Жоба АТ мамандарының жұмыс нәтижелері үшін жауапкершілігін арттыру үшін де, еңбек өнімділігін, АТ ресурстарын бөлу тиімділігін және орындаушылық тәртіпті бақылауды арттыру үшін де үлкен маңызға ие.

Банк бағалау процесінің ашықтығына және қызметкерлердің бағалау процесінде кері байланысты уақтылы алуына және табысты қызмет ету кезінде мотивациялық төлем түрінде көтермелеуге кепілдік береді. Еңбек қызметі мен құзыреттілігін бағалауда (ЕҚБ) қызметкердің лауазымы мен функционалдығына байланысты ерекшеленетін бағалаудың үш түрі қолданылады. Бағалау 6 айдан аз жұмыс істейтін қызметкерлер үшін, сондай-ақ бағалау кезеңінде 6 айдан астам бала күтімі бойынша демалыста болған немесе уақытша еңбекке жарамсыз болған адамдар үшін жүргізілмейді. Көмекші және техникалық персонал (жүргізушілер, жұмысшылар) да бағаланбайды.

2022 жылы жұмыс тиімділігін бағалау 10 083 қызметкер бойынша жүргізілді, бұл персоналдың тізімдік санының 70%-н құрады. Персоналдың тізімдік санының 30%-ы бағалауға жатпады. Бағалау ерлердің 78%-н және әйелдердің 66%-н қамтыды. Есепті кезеңде Басқарманың барлық мүшелері және жоғары буын басшыларының 99%-ы, орта буын басшыларының 90%-ы және мамандардың 67%-ы бағалаудан өтті. Қызметті бағалау сонымен қатар кадрлық резервті қалыптастыру, персоналды дамыту бағдарламаларын әзірлеу, мотивациялық төлемдер, Банктің үздік қызметкерлерін тану және жылдық бонусты есептеу сияқты басқару шешімдерін қабылдау үшін маңызды құрал болып табылады.

Көптеген зерттеулер басшыларды бағалау әдістемесі бірнеше құралдарды қамтуы керек екенін растайды. Сондықтан KPI бойынша бағалау SHL-дің мамандандырылған OPQ тесттерін қолдана отырып, құзыреттілік бойынша бағамен толықтырылды, бұл басшылардың қабілеттерін, сондай-ақ олардың күшті жақтарын бағалауға және дамуы үшін құзыреттерін анықтауға мүмкіндік берді.

Сауалнама арқылы Бас банк департаментінің директоры және олардың орынбасарлары, Бас банк басқармасының бастығы, филиал директоры және оның орынбасарлары деңгейіндегі басшылар өтті. Барлығы басшылардың 92% сауалнамадан өтті. Бағалаудың әрбір қатысушысы даму бойынша ұсыныстармен жеке кері байланысқа ие болды.

ҚЫЗМЕТКЕРЛЕРДІ
ОҚЫТУ ЖӘНЕ ДАМУ

ҚЫЗМЕТКЕРЛЕРДІ ОҚЫТУ ЖӘНЕ ДАМУЫ

Қызметкерлердің кәсіби мүмкіндіктері мен әлеуетін анықтау арқылы қызметкерлерді дамыту теңгерімді және құзыретті команда құруды қамтамасыз етеді, ол кейіннен Банк стратегиясының бағытын жүзеге асырады, оның өркендеуіне, клиенттер мен пайданың өсуіне ықпал етеді. Дамыту және оқыту арқылы қызметкерлер мансапты жоспарлап, құра алады, бизнестің өзгеруіне және жаңа технологиялар мен құралдарды енгізуге тез бейімделе алады.

Кәсіби және жеке дағдыларды дамыту мақсатында Банк қызметкерлерге қызметкерлерді оқытудың мынадай түрлерін ұсынады:

Жеке оқыту: біліктілікті арттыру, кәсіби сертификаттау бағдарламалары, MBA бағдарламалары және сыртқы провайдер жүргізетін қашықтықтан оқыту, соның ішінде білім беру платформаларына қол жеткізу арқылы.

Корпоративтік оқыту: ішкі және сыртқы ресурстарды тарта отырып, мамандандырылған курстар, семинарлар мен тренингтер өткізу, сондай-ақ қашықтан оқыту жүйесі (ҚОЖ) арқылы қашықтықтан білім беруді ұйымдастыру.

Тағылымдама: практикалық тәжірибе алу, жаңа технологияларды игеру және теориялық дағдыларды практикада қолдану мақсатында оқыту.

Дамудың басым бағыттары

Банктің негізгі міндеттерінің бірі стратегиялық мақсаттарға қол жеткізуге және Банк алдында тұрған міндеттерді шешуге бағытталған Банктің біліктілік талаптарына жауап беретін қызметкерлер штатын қалыптастыру және қолдау болып табылады. Банк қызметкерлерінің даму басымдықтары «Halyk» тобының стратегиясымен, корпоративтік құндылықтармен, сондай-ақ икемділік пен өзгерістерге дайындықты, цифрландыру деңгейін арттыруды және клиентке бағдарлануды күшейтуді талап ететін жаңа болмыс сын-тегеуріндерімен айқындалды.

Біз оқыту мен дамытудың бар бағдарламаларын ұдайы жетілдіруге, бұл ретте бизнес пен қызметкерлердің қажеттіліктерін ескере отырып, жаңаларын енгізуге ұмтыламыз. Біз заманауи технологияларды қолданамыз, оқудың ыңғайлылығын арттырамыз, офлайн оқыту онлайн сессиялармен сәтті толықтырылып тұрады.

2022 жыл Банкте сервис жылы болып жарияланды, сондықтан фронт-офис қызметкерлері үшін корпоративтік оқытудың басым бағыты клиентке бағдарлану мен сервис деңгейін арттыру болды.

Көшбасшылардың дағдыларын дамытуға және олардың көшбасшылық әлеуетін ашуға көп көңіл бөлінді, өйткені бұл Банктегі барлық өзгерістер мен инновациялардың негізгі драйверлері мен жетекшілері болып табылатын басшылар. Назарбаев Университетінің Жоғары бизнес мектебімен бірлесіп алғаш рет академиялық білім мен оларды қолданудың практикалық құралдарын біріктіретін көшбасшылық әлеуетті дамыту бағдарламасы

өзірленіп, іске асырылды. Оқытуды халықаралық практик-профессорлар негізінен онлайн форматта жүргізді, бұл Банктің барлық филиалдарының басшыларын оқытумен қамтуға және оқытушылардың сараптамасының жоғары деңгейін қамтамасыз етуге мүмкіндік берді.

Halyk Extra әл-ауқат бағдарламасының бір бағыты – қаржылық әл-ауқат – жұмысшылар үшін қаржылық сауаттылықты арттыру бойынша қашықтықтан оқыту жүргізіледі, бұл жұмысшыларға ақшаларын жақсырақ басқаруға, негізделген шешімдер қабылдауға және қаржылық қиындықтардан аулақ болуға көмектеседі.

Қызметкерлер үнемі өздерінің кәсіпқойлығын арттырады, дағдыларды игереді және жаңа жобаларға қатысу арқылы жұмыс процесінен ажырамас құзыреттерді дамытады, сонымен қатар өзін-өзі тәрбиелеуге, соның ішінде корпоративтік кітапхананы және өзін-өзі тағайындау үшін қол жетімді қашықтықтан оқыту курстарын пайдалануға назар аударады.

Таланттарды дамыту

Банкте ішкі кадрлық резерв бағдарламасы жұмыс істейді, ротация, оқыту және тәлімгерлік жүйесі арқылы компания ішінде нағыз көшбасшылар болады. Кадр резерві негізгі және басшылық позицияларда Банктің кадрлық қамтамасыз етілуінің тұрақтылығына кепілдік беруге, Банк қызметкерлерінің кәсіби деңгейі мен іскерлік белсенділігін арттыруды ынталандыруға арналған. Басшы лауазымына тағайындаулардың кем дегенде 75%-н тәжірибелі талантты қызметкерлер алады, олар көбінесе басқару құзыреттерін дамытуды және бизнеске кеңірек көзқарасты қажет етеді.

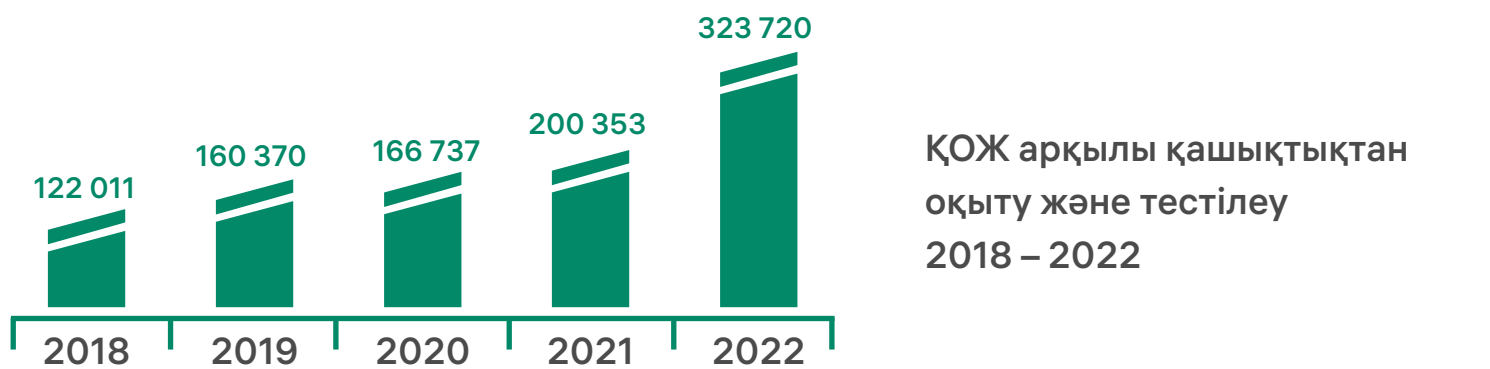
Банк кадр резервіне қатысушыларды дамыту бойынша жүйелі негізде жұмыс жүргізеді. 2022 жылы резервшілерге арналған даму бағдарламасы геймификация элементтері бар инновациялық форматта жүзеге асырылды. Бизнес-жаттықтырушылар қатысушыларды бәсекеге қабілетті механикамен ортаға түсірді, бұл резервшілерге мүмкіндіктерді барынша ашуға және өздерінің әлеуетін көруге мүмкіндік берді.

«Көшбасшылар академиясы» Банктің өңірлік желісінің басқарушылық әлеуетін дамыту бағдарламасы өз жұмысын жалғастыруда. Жобаның мақсаты – кейіннен сату арналарының бастықтары лауазымына тағайындау үшін Академияның ең нәтижелі және табысты түлектерінің кадрлық резервін қалыптастыру. Бағдарлама 5 модульден тұрады және көшбасшылық құзыреттіліктер мен командалық дағдыларды арттыруға мүмкіндік береді, сонымен қатар Бағдарлама қатысушыларының жеке өзгеруіне және өзгерістерге тез бейімделуіне ықпал етеді.

Ішкі резервке қосымша, еншілес ұйымдар басшыларының лауазымдарына, сондай-ақ Бас банктің техникалық және сараптамалық позицияларына сыртқы кадр резерві алғаш рет қалыптастырылды.

Қашықтан оқыту

ҚОЖ арқылы қызметкерлерді оқытумен және тестілеумен қамтуды кеңейту бойынша жұмыс жалғастырылды. Есепті кезеңде ҚДБ арқылы 300 мыңнан астам оқу курстары

ҚОЖ арқылы қашықтықтан оқыту және тестілеу 2018 – 2022

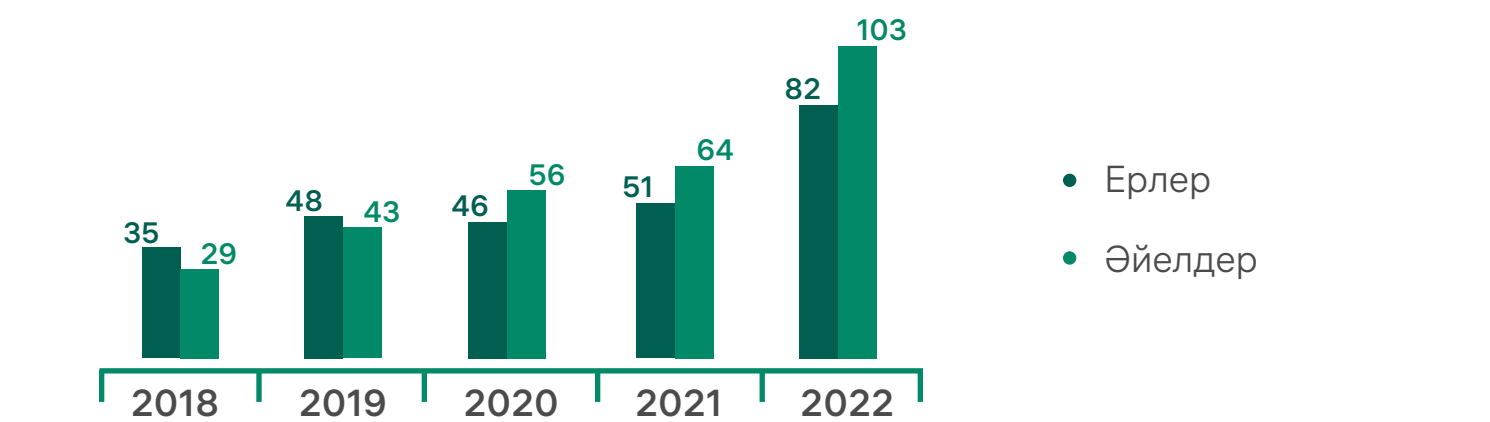
мен тексеру тестілері тағайындалды, бұл 2021 жылмен салыстырғанда 61%-ға артық. оқу курстары мен тексеру тестілері тағайындалды.

Қашықтан оқыту жүйесінің мобильді қосымшасы іске қосылды, соның арқасында Банктің барлық қызметкерлері курстардан өтіп, өзін-өзі дамыту, жеке тиімділік, психология және бизнес бойынша кітаптарды 24/7 оқуға мүмкіндік алады.

Жоғары буын басшылары	Орта буын басшылары
Модульдерді қамтитын көшбасшылық әлеуетті дамыту бағдарламасы: Көшбасшылық және тиімді көшбасшының негізгі дағдылары; Стратегия және цифрлық трансформация; Стратегиялық және цифрлық маркетинг; FinTech және банк саласы; Өзгерістерді басқару. Жеке бренд стратегиясы Клиенттік қызмет	Жобалық басқару негіздері және көшбасшылық құралдары Басшыларға арналған қашықтықтан оқыту курстары: Көшбасшылық; Табыстау; Кері байланыс; Келіссөздер жүргізу дағдылары; Қызметкерлердің күйіп кетуінің алдын алу; Қақтығыстарды басқару; Сату Клиенттік қызмет

2022 жылы орта есеппен бір қызметкерге 90 сағат, оның ішінде бір ер адамға – 82 сағат, бір әйелге – 103 сағат, лауазым санаты бойынша: бір жоғары буын²⁷ басшысына – 64 сағат, бір орта буын басшысына – 110 сағат, бір маманға – 90 сағат оқу керек болды.

2018 – 2022 жж. бір қызметкерге шаққандағы оқу сағаттарының орташа саны, сағат

Корпоративтік оқытумен «Халық» СК» АҚ, «Tenge Bank» АҚБ, «Халық Банк Қырғызстан» ААҚ, «Халық Банк Тәжікстан» ЖАҚ, «Халық-Лизинг» АҚ, «КУСА Халық» ЖШС еншілес компанияларының басшылары мен қызметкерлері қамтылды.

²⁷ ББ ДҚБ директорлары, кіші блок кураторлары және филиал директорлары.

КОРПОРАТИВТІК МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ ІШКІ КОММУНИКАЦИЯЛАР

Дұрыс және сауатты құрылған корпоративтік мәдениет Банктің табысты жұмысының және стратегиясын іске асырудың кепілі болып табылады. Ол үшін ішкі мәдениетті нығайту, персоналды тарту және ұстап тұру үшін бірқатар жобалар тұрақты негізде іске асырылуда. Корпоративтік мәдениетті дамытудың басым мақсаттары жауапкершілік пен өзін-өзі дамыту, ашықтық пен сенім, Банктің бірыңғай командасы және қызметтің жоғары нәтижелеріне қол жеткізуге ұмтылу болып қала береді. Біз ұжымда сенім ахуалын сақтау, қызметкерлерге, клиенттерге, іскер серіктестерге және Банкпен өзара іс-қимыл жасайтын өзге де жеке тұлғаларға құрметпен қарау сияқты құндылықтарға бағдарлануды жалғастырамыз. Жеке құқықтары мен бостандықтарының бұзылуына, нәсіліне, түсіне, дініне, жынысына, жыныстық бағдарына, жасына, мүгедектігіне немесе өтіліне байланысты кемсітушілікке жол бермеу мәселелеріне ерекше назар аударамыз.

Корпоративтік іс-шаралар

Әрбір корпоративтік іс-шара арқылы ішкі уәждемеге әсер ететін және қызметкерлеріміздің оң пікірлерін тудыратын оң ынталандыру жүйесін (материалдық, әлеуметтік, психологиялық) құруға тырысамыз:

- өзінің даралығын жоғалтпай, Банктің орасан зор ұжымына бірлік пен қатыстылық сезімі;
- кәсіби құзыреттілікке деген сұраныс сезімі және өзінің шығармашылық әлеуетін дамыту мүмкіндігі;
- Банк қызметіне Банк пен оның қызметкерлеріне аман-есен әсер ететін үздік тәжірибелерді енгізу ниеті;
- Банктің стратегиялық мақсаттарына қол жеткізудегі бағалы ресурс болып табылатын өзінің жеке үлесін ұғыну;
- ақпараттың ашықтығы мен қолжетімділігін, сенімділік пен қауіпсіздікті сезіну;
- әлеуметтік, қайырымдылық жобаларды іске асырудағы өзінің маңыздылығын түсіну.

2022 жылы корпоративтік іс-шаралар өткізілді, оның мақсаты банктің миссиясы мен құндылықтарын ілгерілету, қызметкерлерді Банктің стратегиялық міндеттерін түсінуге және іске асыруға біріктіру және тарту болды.

Дәстүр бойынша қызметкерлерді 8 наурыз Халықаралық әйелдер күнімен, Наурыз мейрамымен, Баян-Сұлу мен Қозы-Көрпеш, 7 мамыр Отан қорғаушылар күнімен, 9 мамыр Жеңіс күнімен, қаржыгерлер күнімен, Қазақстан Республикасының Тәуелсіздік күнімен және Жаңа жылмен құттықтайды. Қызметкерлер арасында қалыптасқан корпоративтік

мәдениеттің арқасында бұл мерекелер әрдайым ашық, достық, қуанышқа бөлену және осы қуанышты басқалармен бөлісу қабілетімен ерекшеленеді.

Банктің корпоративтік іс-шараларын өткізудің ерекшелігі-қызметкерлер арасында өлеңдер шығару, бейнероликтер түсіру, фото және т.б. арқылы шығармашылық тұрғыда көрсете алатын ішкі конкурстар өткізу.

Біз қызметкерлер үшін қарапайым, бірақ өте маңызды факторлардан ыңғайлы жұмыс атмосферасын құруға тырысамыз:

- ресми еңбек қатынастары;
- икемді жұмыс кестесі және аралас жұмыс форматы (қашықтан жұмыс істеу және офистегі жұмыс);
- нақты лауазымдық міндеттер;
- жетістіктерді тану: медальдар, құрмет грамоталары;
- қызметкерлерді бағалаудың және мансаптық тағайындаудың ашық ережелері;
- сыйақы белгілеудегі дәйектілік және ашықтық;
- жобалық жұмысқа қатысу;
- Банк бастамашылық жасаған қайырымдылыққа қатысу;
- директорлар мен лауазымды тұлғалардың жауапкершілігін сақтандыру;
- соңғы өзгерістер, жаңалықтар, ішкі конкурстар мен акциялар туралы хабарламалар мен хабарламалардың үнемі ішкі таратылуы.

Өл-ауқат бағдарламасы аясында Банк қызметкерлері ерікті волонтерлік іс-шараларына тартылды. Осының арқасында біз келесі экологиялық бастамалар мен акцияларды жүргізе алдық:

- 2022 жылдың сәуір айы - Іле-Алатау ұлттық саябағындағы «Аюсай» сапар орталығының аумағында ағаш отырғызу;
- 2022 жылдың қыркүйек айы - Дүниежүзілік тазалық күні - кеңсені тазалау, ББ және филиалдарда сенбіліктер ұйымдастыру;
- 2022 жылдың қазан айы - Алма-Арасан шатқалындағы экосенбілік, сондай-ақ Алма-Арасан шатқалының кіре-берісіндегі эко-бекеттердегі акция.

«Жасыл кеңсе» тұжырымдамасы

Банк «Жасыл кеңсе» тұжырымдамасын әзірледі, оның шеңберінде 2022 жылы «My cup, please» сияқты экологиялық бастамалар жүргізілді – Банктің асханаларында сусын сатып алу кезінде өздерінің жеке көп реттік шыныаяқтарын/термостарын пайдаланғандарға жеңілдік берілді және Бас банк қызметкерлерін жұмысқа өз көлігінсіз келу сияқты «Көліксіз күн» атты іс-шара өткізілді.

Қызметкерлердің қоршаған ортаға әсері мен оны сақтау мәдениеті туралы түсініктерін қалыптастыру мақсатында «Жасыл» кеңсе тұжырымдамасы туралы бейнероликтер үнемі таратылып отырады.

Ішкі коммуникациялар

Біз корпоративтік мәдениетті дамытудың басты құралдарының бірі болып табылатын ішкі коммуникациялар арналарын цифрландыру бойынша белсенді жұмыс жүргізуді жалғастырамыз.

Біз үшін қызметкерлеріміздің банкте болып жатқан және оған әсер ететін оқиғалар туралы ең өзекті ақпаратты алуы, сондай-ақ шағымдар мен өтініштер беру тетігіне қол жеткізуі өте маңызды. Ол үшін интрасайтта «HR ұсыныстары» айдары сәтті жұмыс істейді және келесі бағыттарды тарату және түсіндіру үшін корпоратившілік коммуникациялардың кең жүйесі құрылды:

- Банктің құндылықтары, мақсаттары мен міндеттері;
- стратегиялық жобалар және тәжірибе алмасу;
- қызмет нәтижелері;
- жетістіктер мен марапаттар;
- банктің қатысуымен өтетін негізгі іс-шаралар
- корпоратившілік іс-шаралар.

Банктің барлық қызметкерлеріне корпоратившілік ақпаратты жеткізу сапасын арттыру, сондай-ақ бірлескен жұмыс пен ішкі сервистер үшін бірыңғай құралдарды енгізу мақсатында 2022 жылы Банк ішінде ортақ ақпараттық алаң құру және ұжымдық өзара іс-қимыл үшін алаңдарды қолдау, сондай-ақ ұйымдық құндылықтар мен корпоративтік мәдениет қағидаттарын жариялау жөніндегі жұмыс жалғастырылды.

Осы міндеттерді шешу үшін «MyHalyk» интрасайтының және «Halykface» корпоративтік желісінің ағымдағы байланыс арналары сәтті жұмыс істейді және жүйелі түрде дамуда – мұнда қызметкерлер тәжірибе, идеялар алмасып, сондай-ақ мүдделер мен тәжірибе алмасу бойынша қауымдастықтар құра алады.

Қалыптасқан дәстүр бойынша Банк Radio Halyk FM пайдаланады, оның көмегімен қызметкерлерді корпоративтік және мемлекеттік мерекелермен құттықтайды, сондай-ақ банкішілік іс-шаралар туралы хабардар етеді.

Банк әрбір қызметкер, кандидат және респонденттердің өзге де санаттары өзіне ыңғайлы кез келген қолжетімді тәсілмен өз өтінішін немесе шағымын бере алатын кезде ашықтық және айқындық қағидаттарын дамытуға ұмтылады. Осы мақсаттар үшін Қызметкерлерді басқару департаментіне немесе Филиалдағы HR функция өкіліне тікелей хабарласуға, өтінішті электрондық пошта арқылы жіберуге немесе арнайы сенім телефонына қоңырау шалуға болады 8 (727)-259-68-78, ол фактілер туралы ақпаратты қамтитын қызметкерлердің ауызша өтініштерін қабылдайды:

- жеке өзіне немесе өзінің мүдделі ортасына заңсыз қаржылық пайда алу мақсатында Банк қызметкерлерін немесе клиенттерді адастыру;
- Банкке зиян келтірген немесе келтіруі мүмкін өрескел бұзушылық;
- қылмыстық немесе әкімшілік құқық бұзушылық жасау;
- Банктің нормативтік талаптарын өрескел бұзу;
- бопсалау, парақорлық немесе сыбайлас жемқорлықтың өзге де көріністері;
- этикалық нормаларды өрескел бұзу.

2022 жылы еңбек қызметі мәселелері бойынша өтініштер саны Банк қызметкері санының 0,5%-нан аспайды. Егер өтініште қызметкер бойынша шағым болса, онда ол Қызметкерлерді басқару департаментіне жіберіледі және құпия негізде қаралады. Есепті кезеңдегі қызметкерлердің барлық шағымдары жұмыс тәртібімен реттелді.

Қолайлы моральдық-психологиялық ахуалды қалыптастыруға және қолдауға ұмтыла отырып, Банк бөлімшелердегі қызметкерлердің пікірлері, көңіл-күйлері мен қарым-қатынастарын мерзімді негізде де, сондай-ақ ішкі портал – «MyHalyk» интрасайты арқылы да өтініштер бойынша зерттеулер жүргізеді.

ТЕҢ ҚҰҚЫҚТАР МЕН
МҮМКІНДІКТЕРДІ
ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУ

ТЕҢ ҚҰҚЫҚТАР МЕН МҮМКІНДІКТЕРДІ ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУ

Тең құқықтар мен мүмкіндіктерді қамтамасыз ету, қызметкерлердің шығу тегі мен өмір салты оларды кәсіби маман ретінде қабылдауға әсер етпейтін бірдей ыңғайлы және құрметті жұмыс ортасын қамтамасыз ету Банктің корпоративтік мәдениетінің басым бағыттарының бірі болып табылады. Біз достық қарым-қатынасты, өзара құрмет пен тануды құптаймыз және жұмыс ортасындағы ашық диалог пен әділеттілікті қолдаймыз, ал әртүрлілік пен инклюзияны стратегиялық қабылдау арқылы бизнестің маңызды аспектісі ретінде қарастырамыз.

Әр түрлі жастағы, жыныстағы, мәдени немесе этникалық, діни, саяси нанымдар мен басқа да сипаттамалардағы жұмысшылардың көзқарастары, дағдылары мен тәжірибесінің әртүрлілігі біз үшін құнды ресурс болып табылады. Сондықтан Банк бәсекеге қабілеттілікті, өнімділікті және қызмет пен басқарудың тиімділігін арттыруға, сондай-ақ Банктің стратегиялық мақсаттарына қол жеткізуге бағалы үлес қосуға ықпал ететін жұмыс процестеріне қатысуға, оқыту мен дамытуға тең мүмкіндіктер жасай отырып, қызметкерлерге өз әлеуетін іске асыру мүмкіндігін қамтамасыз етеді.

2021 жылы біз тұрақты даму саласындағы халықаралық стандарттарды қолдайтын жоғары деңгейлі құжат болып табылатын «Қазақстан Халық Банкі» АҚ-ның қауымдастықтар бостандығын қолдау, ұжымдық келіссөздер жүргізу, персоналдың алуан түрлілігі мен инклюзиясы, сондай-ақ Банктің өз персоналының құқықтары мен бостандықтарын ашық мойындауы саласындағы саясатты бекіттік. Саясат Банктің корпоративтік сайтында орналастырылған және атқаратын лауазымына қарамастан Банктің барлық қызметкерлері мен лауазымды тұлғалары үшін міндетті құжат болып табылады.

2022 жылы Банктің еншілес ұйымдары қауымдастықтар бостандығын қолдау, ұжымдық келіссөздер жүргізу, «Қазақстан Халық Банкі» АҚ персоналының алуан түрлілігі мен инклюзиясы саласындағы саясатты өздерінің ішкі нормативтік құжаттарымен біріздендірді.

Оларға кемсітушіліктен қорғау қамтамасыз етілмеген деп есептейтін қызметкерлерге коммуникациялар арналары (оның ішінде нөмірі Банктің MyHalyk ішкі порталында орналастырылған сенім телефоны) арқылы хабарласу мүмкіндігі қолжетімді. 2022 жылы мұндай өтініштер түскен жоқ.

Банк еңбек қатынастарын және еңбек қатынастарына тікелей байланысты және тең құқылы ынтымақтастыққа негізделген өзге де мәселелер бойынша олардың мүдделерін келісуді қамтамасыз етуге бағытталған қызметкерлер өкілдерінің институтының қызметін қамтамасыз ету үшін барлық қажетті жағдайларды жасайды. Қызметкерлердің өкілдері ашық дауыс беру және банк ұжымының сайлауы арқылы сайланады. 2022 жылы Еңбек

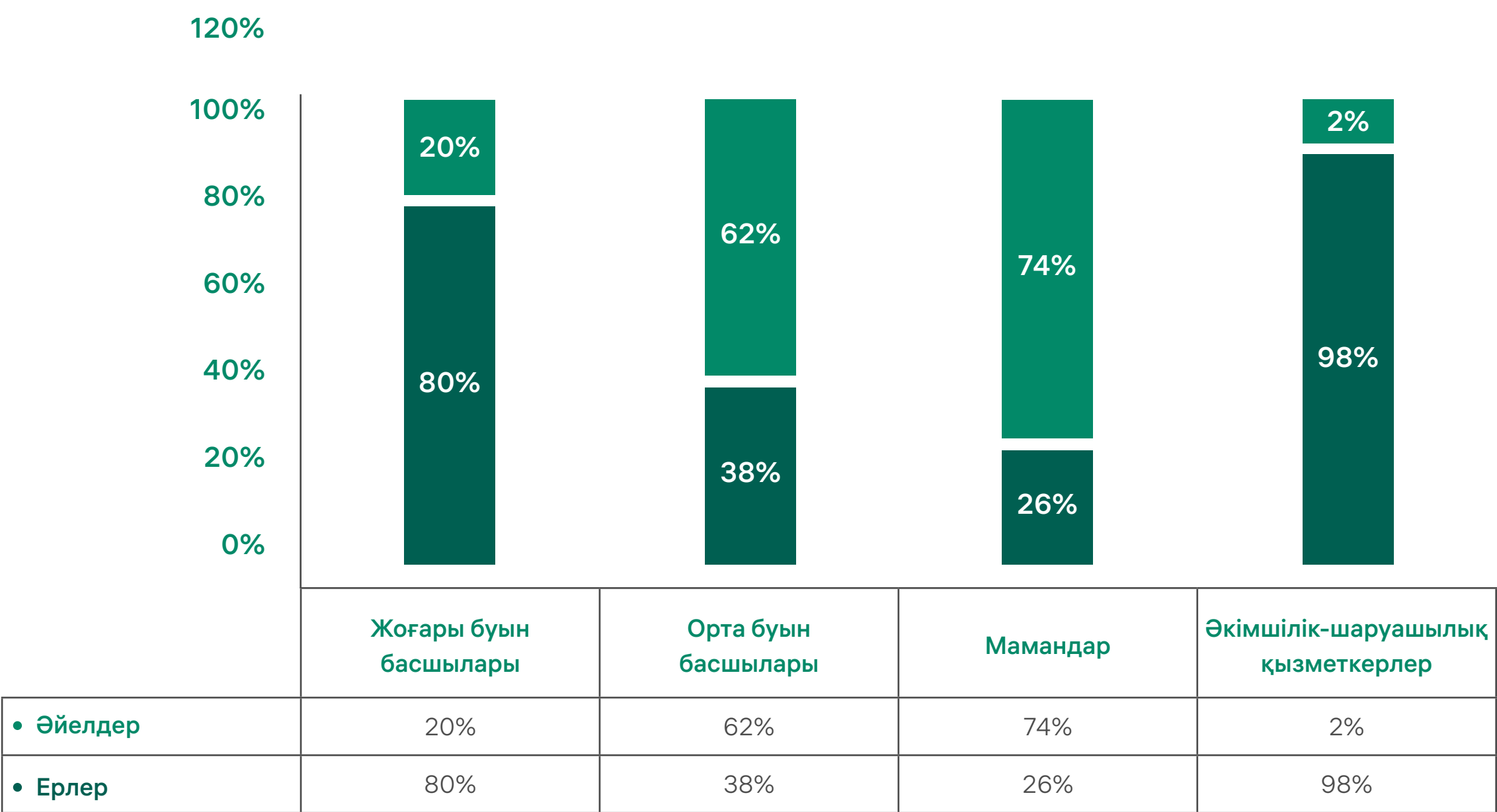
кодексінің мүмкіндіктерінің арқасында кейбір өңірлерде карантиндік шектеулердің сақталуына байланысты жұмыскерлердің өкілдерін сайлау қашықтықтан дауыс беру арқылы өткізілді. Еңбек қатынастарын құқықтық реттеуді жетілдіре отырып, Банк қызметкерлердің және Банктің барлық өкілдерін олардың құзыреттерін қамтамасыз ету еңбек заңнамасының нормаларын қолдану және келіссөздер жүргізу дағдыларын дамыту және еңбек дауларында консенсусқа қол жеткізу үшін жыл сайын оқытуды жүргізеді.

Қызметкерлердің ұжымдық келіссөздерге және ұжымдық шарт жобасын әзірлеуге өз өкілдері арқылы қатысу құқығы, сондай-ақ қол қойылған ұжымдық шартпен танысу қауымдастықтар бостандығын қолдау, ұжымдық келіссөздер жүргізу, «Қазақстан Халық Банкі» АҚ персоналының алуан түрлілігі мен инклюзиясы саласындағы бекітілген саясатпен кепілдендірілген. 2022 жылдың аяғындағы жағдай бойынша тараптардың

ешқайсысы ұжымдық келіссөздерді бастауға немесе ұжымдық шарт жасасуға ниет білдірген жоқ.

Еңбек дауларын жан-жақты әділ қарау және сотқа дейінгі шешу мақсатында жұмыскерлердің Бас банктің немесе еңбек дауы туындайтын Банктің әрбір филиалының келісу комиссиясына жүгінуге құқығы бар. Келісім комиссиясының қызметі ішкі құжаттармен реттеледі, ал оның құрамы Банк қызметкерлері мен өкілдерінің тең санынан құрылады.

Банк банк қызметіндегі гендерлік әртүрлілікті қолдайды және барлық кандидаттар үшін тең мансаптық мүмкіндіктер мен жағдайлар жасайды. Мысал ретінде әйелдер Банктің қызметін басқаруда маңызды ойыншы болып табылады, олардың 20% жоғары буын басшылары және 62% орта буын басшылары.

2022 жылғы лауазым санаттары бойынша қызметкерлердің гендерлік әртүрлілігі

	2020		2021		2022	
	Ерлер	Әйелдер	Ерлер	Әйелдер	Ерлер	Әйелдер
Жоғары буын басшылары	9	2	8	2	8	2
Орта буын басшылары	572	991	571	972	589	975
Мамандар	3 215	10 119	3 186	9 835	3 334	9 400
Әкімшілік-шаруашылық қызметкерлер	243	7	232	9	132	

2022 жылғы лауазымдар санаттары бойынша қызметкерлердің жасы бойынша гендерлік әртүрлілігі (адам)

Қызметкерлердің санаты	2020			2021			2022		
	30 жасқа дейінгі	30-50 жас аралығындағы	50 жастан асқан	30 жасқа дейінгі	30-50 жас аралығындағы	50 жастан асқан	30 жасқа дейінгі	30-50 жас аралығындағы	50 жастан асқан
Жоғары буын басшылары		7	4		6	4		6	4
Орта буын басшылары	124	1196	243	101	1188	254	94	1231	239
Мамандар	5 895	6 486	953	5 367	6 730	924	4 859	7 016	859
Әкімшілік-шаруашылық қызметкерлер	40	177	109	23	144	83	5	80	47

Басшылардың жас құрамы келесідей:

- 30 жасқа дейінгі қызметкерлердің 6%-н орта буын басшылары құрайды;
- 30 мен 50 жас аралығындағы қызметкерлердің 60%-н жоғары буын басшылары, 79%-н орта буын басшылары құрайды;
- 50 жастан асқан қызметкерлердің 40%-н жоғары буын басшылары және 15%-н орта буын басшылары құрайды.

Тең құқықтар мен мүмкіндіктер принципін біз Банктегі қызметкердің бүкіл өмірінде, қызметкерлерді іріктеу мен жалдаудан бастап, Банктегі қызметін тоқтатуға дейін қолданамыз.

Жаңа қызметкерлерді іріктеу және жалдау тек кандидаттың құзыреттілігі мен кәсібилігі бойынша жүзеге асырылады. Бұл ретте, әрбір жұмыс істеп тұрған қызметкермен ұзақ мерзімді қарым-қатынасты сақтауға ұмтыла отырып, біз қызметкерлердің ауысу, демалысқа кету, оқу және даму, еңбекке ақы төлеуді белгілеу, жеңілдіктер мен уәждемелер жүйесін қалыптастыру құқықтарын жүзеге асыру кезінде және Еңбек кодексінде және Банктің ішкі құжаттарында кепілдік берілген басқа да іс-шараларға кемсітушіліктің кез келген нысандарын алып тастаймыз, осылайша ішкі әділдіктің сақталуын қамтамасыз етеміз.

Еңбек және жұмыспен қамту саласында кемсітушілікке жол бермеу мақсатында жұмысқа қабылдау, мансаптық траектория бойынша жоғарылату, оқыту, сыйақы және еңбек қатынастарын қамтамасыз ететін басқа да процестер кезінде тең мүмкіндіктер үшін жағдайлар жасалады, оларды Банк ішкі құжаттарда регламенттейді және тиісті ресурстарға ашық қолжетімділікте орналастырылады.

Қызметкерлер мен олардың отбасыларының әл-ауқатын қолдауға ниет білдіре отырып, Банк ісін жаңа бастаған мамандарға және жас басшылардың мансаптық өсуіне жағдай жасаудан басқа, қызметкерлерді және зейнеткерлік жасты қолдайды, жұмыс берушінің ҚР заңнамасында бекітілген зейнеткерлік жасқа жету бойынша еңбек шартын тоқтату құқығына қарамастан, оларға өзара келісім бойынша еңбек қатынастарын ұзартуға мүмкіндік береді.

ЖҰМЫС ОРНЫНДАҒЫ
ҚАУІПСІЗДІК ЖӘНЕ
ДЕНСАУЛЫҚ

ЖҰМЫС ОРНЫНДАҒЫ ҚАУІПСІЗДІК ЖӘНЕ ДЕНСАУЛЫҚ

Halyk Bank барлық қызметкерлер үшін қауіпсіз және қолайлы жұмыс ортасын құруға тырысады. Осы мақсатта 2021 жылы Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау саласындағы саясат бекітілді, ол Банктің еңбекті қорғаудың мемлекеттік нормативтік талаптарын және ерікті түрде қабылданған міндеттемелерді сақтау жөніндегі ниеті мен оның кепілді орындауы туралы жария құжатталған декларациясы болып табылады.

Саясатқа сәйкес Банк үшін еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау саласындағы негіз қалаушы қағидаттар мыналар болып табылады:

1. Клиенттер мен қызметкерлердің өмірі мен денсаулығы Банктің негізгі басымдығы болып табылады.
2. қауіпсіз еңбек жағдайларын қамтамасыз ету қызметкерлердің өмірі мен денсаулығын сақтаудың негізгі элементі болып табылады.
3. экономикалық, техникалық немесе өзге де сипаттағы ешқандай пайымдаулар, егер олар қызметкерлердің еңбек қауіпсіздігі мен еңбекті қорғауды қамтамасыз ету мүдделеріне қайшы келсе, назарға алынбайды.
4. Банктің барлық қызметкерлері еңбек қауіпсіздігі мен еңбекті қорғауға байланысты талаптардың орындалуына жауапты болады.

Банктің еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау саласындағы мақсаты жазатайым оқиғалардың, кәсіптік аурулар мен авариялық жағдайлардың алдын алу мақсатында банк қызметкерлері, клиенттері мен мердігерлері үшін салауатты және қауіпсіз жағдайларды қамтамасыз ету болып табылады.

Банк өзінің қызметкерлерін, клиенттерін, мердігерлерін күнделікті қызмет барысында өміріне және денсаулығына зиян келтіру қаупінен қорғау міндетін таниды және еңбекті қорғау саласындағы мақсаттар мен міндеттерге қол жеткізу үшін Банк:

5. қауіпсіздік және еңбекті қорғау саласындағы заңнамалық және нормативтік талаптарды сақтауға;
6. Банкте еңбекті қорғауды басқару жүйесін үнемі жетілдіріп отыру;
7. Банк қызметкерлері үшін де, басқа да мүдделі тұлғалар үшін еңбек жағдайлары мен еңбекті қорғаудың жай-күйі туралы шынайы ақпараттың қолжетімді болуын қамтамасыз етуге;
8. ықтимал және нақты қауіптерді анықтау мақсатында Банк қызметінің ерекшеліктерін, тәуекел сипатын ескере отырып, жұмыс орнындағы барлық ықтимал тәуекелдерді бағалау, сондай-ақ Банк бекіткен рәсімдерге сәйкес тәуекелдерді басқаруды қамтамасыз ету;

9. тәуекелдерді, жазатайым оқиғалардың, төтенше жағдайлардың, жарақаттар мен сырқаттанушылықтың қаупін барынша азайту және мүмкін жою, қызметкерлердің денсаулығын жақсарту жөніндегі іс-шаралар жоспарларын, мақсатты бағдарламаларды әзірлеуге және іске асыруға;

10. еңбекті қорғау және еңбекті қорғау саласындағы міндеттемелерді орындауға оның кәсібіне немесе лауазымына қарамастан әрбір қызметкердің жауапкершілік деңгейін арттыруға және тартуды қамтамасыз етуге;

11. жоғары сапалы оқытуды ұйымдастыру арқылы қызметкерлерді қауіпсіздік саласында оқытуды жоғары деңгейде ұстауға және үнемі жетілдіріп отыруға;

12. белгіленген тәртіппен Банктегі жазатайым оқиғаларды және кәсіптік ауруларды тергеп-тексеруді және есепке алуды жүзеге асыруға;

13. Қазақстан Республикасы заңнамасының талаптарына сәйкес Банк қызметкерлеріне еңбекті қорғау жөніндегі нұсқаулықтарды әзірлейді және бекітеді;

14. Банкте өз қызметінің ерекшеліктеріне сәйкес еңбекті қорғау талаптарын қамтитын ішкі нормативтік құжаттар топтамасының болуын қамтамасыз етуге;

15. Банкте жұмыстарды орындаудың және зардап шеккендерге алғашқы медициналық көмек көрсетудің қауіпсіз әдістері мен тәсілдеріне оқытуды жүргізуге, еңбекті қорғау бойынша нұсқаулықтар өткізуді, өндірісте оқытуды және еңбекті қорғау талаптары бойынша білімдерін тексеруді қамтамасыз етеді.

Банк ҚТ және ЕҚ қызметінің және жауапты тұлғалардың ішкі бақылауы және аудиті арқылы Бас банктің құрылымдық бөлімшелерінде және облыстық филиалдарда ҚТ және ЕҚ -ның жай-күйін міндетті түрде талдайды.

Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өрт қауіпсіздігі, электр қауіпсіздігі, өнеркәсіптік қауіпсіздік мәселелерінде біліктілікті арттыру және ұйымдастырушылық тәуекелдерді барынша азайту мақсатында зиянды және қауіпті өндірістік факторлармен өзара іс-қимыл жасайтын қызметкерлер жыл сайын мамандандырылған оқыту орталықтарында оқытудан өтеді.

2022 жылы 38 қызметкер еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, электр қауіпсіздігі және өнеркәсіптік қауіпсіздік саласында сыртқы оқытудан өтті. Сондай-ақ Банк қашықтықтан оқыту және тестілеу жүйесі арқылы 1480 қызметкерден ҚТ және ЕҚ -ның мәселелері бойынша білімдерін тексерді.

Электр қауіпсіздігі	24
Өнеркәсіптік қауіпсіздік	14
Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау	47
ҚҚҚ арқылы еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау	1 480

Қызметкерлердің күнделікті жұмысының қауіп-қатерлерін сәйкестендіруді және тәуекелдерді бағалауды ескере отырып, Банкте жазатайым оқиғалардың туындау тәуекеліне неғұрлым бейім белгілі бір кәсіптер мен жұмыс түрлері үшін еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жөніндегі нұсқаулықтар әзірленіп, бекітілді. Сонымен, талаптар электриктерге, сантехниктерге, жүргізушілерге, қойма жұмысшыларына және жоғары қауіп жағдайында жұмыс істейтін басқа қызметкерлерге қолданылады (мысалы, электронды және басқа жабдықтармен жұмыс жасаңыз, биіктікте жұмыс жасаңыз). Бұл нұсқаулықтар еңбекті қорғау саласындағы негізгі құжаттар болып табылады. Олар ҚР заңнамасының талаптарына сәйкес құрылған және әр түрлі қызметкерлердің лауазымдық міндеттерін орындауға деген көзқарасын қатаң реттейді.

Қызметкерлердің денсаулығын қорғау

Денсаулық сақтау шеңберінде Банк аккредиттелген медициналық мекемелермен бірлесіп, жыл сайын қызметкерлердің денсаулық жағдайын мониторингілеу және әлеуетті ауруларды ерте анықтау мақсатында қызметкерлерге медициналық тексеру жүргізеді. Медициналық тексеру аяқталғаннан кейін медициналық қорытынды беріледі, онда:

- Анықталған патологияның диагнозы;
- Банк қызметкерлерінің кәсіби жарамдылығын бағалау;
- Алдын алу және емдеу бойынша қажетті ұсыныстар.

Сондай-ақ жүргізушілерде жұмыс басталар алдында еңбек міндеттемелерін орындауға кедергі келтіретін жай-күйлер мен аурулардың болуын немесе болмауын анықтау және растау мақсатында міндетті ауысым алдындағы медициналық тексерулер жүргізіледі.

Жазатайым оқиға туындаған кезде Банк міндетті түрде қызметтік тергеп-тексеру жүргізеді, акт жасайды және тергеп-тексеру материалдарын қадағалау органдарына ұсынады. Барлық рәсімдер заңнама мен мемлекеттік органдардың талаптарына сәйкес келеді.

2022 жылы Банк бойынша еншілес ұйымдарды есептемегенде, еңбек қызметіне байланысты бірде-бір жазатайым оқиға болған жоқ.

Жазатайым оқиғаларды болдырмау үшін Банкте жыл сайын еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жөніндегі іс-шаралар жоспары әзірленеді және бекітіледі, онда жарақаттануға жол бермеу жөніндегі нақты іс-шаралар көрсетіледі, атап айтқанда:

- Жаңа қызметкерлер үшін кіріспе брифингтер өткізу;
- Қызметкерлерді:
- компания басшылығы бекіткен кәсіптер мен жұмыс түрлері үшін еңбекті қорғау жөніндегі нұсқаулықтармен;

- ЕҚ және ҚТ бойынша бұйрықтар мен өкімдер;

- ЕҚ және ҚТ саласындағы мемлекеттік нормативтік актілермен таныстыру;

- Тағылымдаманы рәсімдей отырып, еңбекті қорғау бойынша алғашқы нұсқамаларды өткізу (нұсқамаларды тіркеу журналында рәсімдей отырып);

- ЕҚ және ҚТ бойынша жұмыс орындарында қайталама, нысаналы нұсқамалар мен нұсқамалар өткізу (нұсқамаларды тіркеу журналында рәсімдей отырып);

- Еңбекті қорғау және қауіпсіздік техникасы мәселелері бойынша оқыту (мамандықтар және жұмыс түрлері бойынша);

- Еңбекті қорғау, техника қауіпсіздігі және өрт қауіпсіздігі мәселелері бойынша қызметкерлердің білімін тексеру;

- Қызметкерлерді арнайы киіммен және ЖҚҚ-мен қамтамасыз ету;

- Қызметкерлерді санитарлық-тұрмыстық қамтамасыз етуді ұйымдастыру;

- Қызметкерлерді міндетті медициналық тексеруден өткізу;

- Электр қауіпсіздігін қамтамасыз ету жөніндегі жұмыстарды ұйымдастыру;

- Аумақта қауіпсіздік техникасын ұйымдастыру;

 Банктің 2020-2022 жылдардағы жарақаттану көрсеткіштері

Көрсеткіш	Өлшем бірліктері	Есептік кезең		
		2020	2021	2022
Өндірістік қызметпен байланысты жұмыс уақытын жоғалтумен жарақаттардың жалпы саны:	жарақат алғандар саны	6	8	3
Halyk Банк		2	1	0
«Halyk Инкассация» ЖШС еншілес ұйымы		4	7	3
Жазатайым оқиғалар нәтижесінде еңбекке қабілеттілігінен айырылған күндер саны:	күндер саны	41	498	123
Halyk Банк		16	267	0
«Halyk Инкассация» ЖШС еншілес ұйымы		25	231	123
Жұмыс уақытын жоғалтумен жарақаттану коэффициенті (LTIR)	жұмыс істеген 1 млн адам-сағатқа шаққандағы коэффициент	0,19	0,33	0,12

$$\frac{3 \times 1000000}{2280064 + 23192680} = \frac{3000000}{25472744}$$

 ҚОРШАҒАН ОРТА ЖӘНЕ ҚОҒАМ

Қоршаған ортаға қамқорлық жасау Банктің корпоративтік әлеуметтік жауапкершілік саласындағы қызметінің негізгі аспектілерінің бірі болып табылады. Біздің экологиялық мәселелерді басқаруға деген тәсілдеміміз қоршаған ортаны қорғау және қоршаған ортаға теріс әсердің алдын алу қағидатына негізделген. Біз экологиялық тұрғыдан қауіпсіз технологияларды дамыту мен таратуға, сондай-ақ энергия тұтынуды азайтуға және энергия тиімділігін арттыруға тікелей де, клиенттеріміздің экологиялық жобаларын қаржыландыру арқылы да жәрдемдесуге ұмтыламыз. Бұдан басқа, біз барлық мүдделі тараптармен ашық диалогты белсенді қолдаймыз және оларды экологиялық қауіпсіздік саласындағы біздің қызметіміз туралы хабардар етеміз.

2021 жылы экологиялық қауіпсіздікті қамтамасыз ету және Банктің ұзақ мерзімді перспективада тұрақты дамуы саласындағы басым бағыттарды айқындауға бағытталған Экологиялық саясат қабылданды.

Банктің экологиялық саясатының талаптарын орындау мақсатында 2022 жылы мүдделі департаменттермен бірлесіп ESG іс-шаралар жоспарына сәйкес «Жасыл кеңсе» қағидаттары әзірленді.

«**Жасыл кеңсе**» - бұл Halyk Bank экологиялық саясатын қолдау және кеңсе ресурстарын үнемдеу бойынша техникалық, өндірістік және мотивациялық шаралар кешені. Эко-кеңсе қоршаған ортаны қорғау қағидаттарына сәйкес жұмыс істейді, электр энергиясына, суға және қағазға жұмсалатын шығындарды айтарлықтай төмендетуге мүмкіндік береді, осылайша үй-жайларды күтіп ұстауға жұмсалатын қаржылық шығындарды үнемдей отырып, табиғат пен адам денсаулығын сақтауға үлес қосады.

«Жасыл кеңсе» қағидаттарына сәйкес келесі іс-шаралар жоспары әзірленді:

1. Кәдеге жарату жөніндегі мердігерлік ұйымдарға одан әрі беру үшін қалдықтардың мынадай түрлерін жинау:

- Қағаз-ұсақтағышта ұсақталған, қағаз мұрағаты;
- Оргтехника және тұрмыстық техника – істен шыққан техникадан бағалы және қара металдар мен қайта пайдалануға жарамды қосалқы бөлшектерді алатын мамандандырылған ұйымға беріледі;
- Аккумулятор батареялары – тұтынушылық қасиеттерін жоғалтқан;
- Қызметтік автокөліктің шиналары – қалпына келтіруге және одан әрі пайдалануға жатпайтын;
- Люминесцентті шамдар – істен шыққан;
- Пластикалық қалдықтар (бөтелкелер, тағамға арналған контейнерлер) – кейіннен кәдеге жарату және қайта өңдеу үшін мамандандырылған ұйымға беріледі.

2. «My cup, please» қозғалысын қолдау – қайта пайдалануға болатын жеке шыныаяқ/термосты пайдалана отырып, сусын сатып алу кезінде Банк асханасында жеңілдік беру арқылы қызметкерлерді ынталандыру.

3. Скутерлерді, электр скутерлерді және велосипедтерді жалға беретін компаниямен ынтымақтастық – қызмет көрсету станцияларын орнату.

4. «Автокөліксіз күн» акциясын енгізу – қызметкерлерді өз көлігінен бір күнге бас тартуға шақыру.

5. Қызметкерлерге экологиялық білім беру мақсатында «Экологиялық қауіпсіздік» бойынша оқыту материалы әзірленді, сондай-ақ ресурстарды (су, электр энергиясы) үнемдеу бойынша ақпараттық стендтер мен жадынамалар орнату жоспарлануда.

6. «Тазалық күнін» ұйымдастыру және өткізу – Бас банк қызметкерлерінің күшімен толық тазалау жұмысы.

7. Бас банк қызметкерлері арасында «Жазғы демалыс» корпоративтік демалысын ұйымдастыру.

РЕСУРСТАРДЫ
ЖАУАПКЕРШІЛІКПЕН
ТҰТЫНУ

РЕСУРСТАРДЫ ЖАУАПКЕРШІЛІКПЕН ТҰТЫНУ

Біз өз жұмысымызда ресурстарды үнемдеу тәжірибелерін енгізу және қызметкерлеріміздің экологиялық хабардарлығын арттыру арқылы барлық пайдаланылатын ресурстарды ұтымды пайдалануға ұмтыламыз.

Қағазды тұтыну Банктің ең маңызды экологиялық ықпалының бірі болып табылады. 2021 жылы қағаз құжат айналымын оңтайландыру мақсатында іс қағаздарын жүргізудің бірқатар процестері электрондық форматқа көшірілді, сондай-ақ қағазды (макулатураны) Қазақстандағы Банктің бүкіл филиалдық желісі бойынша қайта өңдеуге беру туралы шарттар жасалды.

Банк пен оның барлық филиалдарының қағазды тұтыну көлемі 2022 жылы 384,07 тоннаны құрады, бұл 2021 жылмен салыстырғанда 29,2%-ға аз (542,5%).

2022 жылы Банк 2 813 100 төлем картасын шығарды, бұл 15,47 тонна пластикті құрады (2021 жылы 16,39 тонна пластик).

Есепті кезеңде Банк және оның Қазақстан өңірлеріндегі барлық филиалдары 228 286 м³ су тұтынған, бұл 2021 жылға қарағанда 10,5%-ға көп. 2021 жылмен салыстырғанда суды тұтынудың артуы мыналармен:

- Түркістан және Ақтау қалаларында жаңадан салынған әкімшілік ғимараттарды пайдалануға берумен;
- Банк қызметкерлерінің қашықтықтан жұмыс режимінен кеңселерге шығуымен байланысты болды.

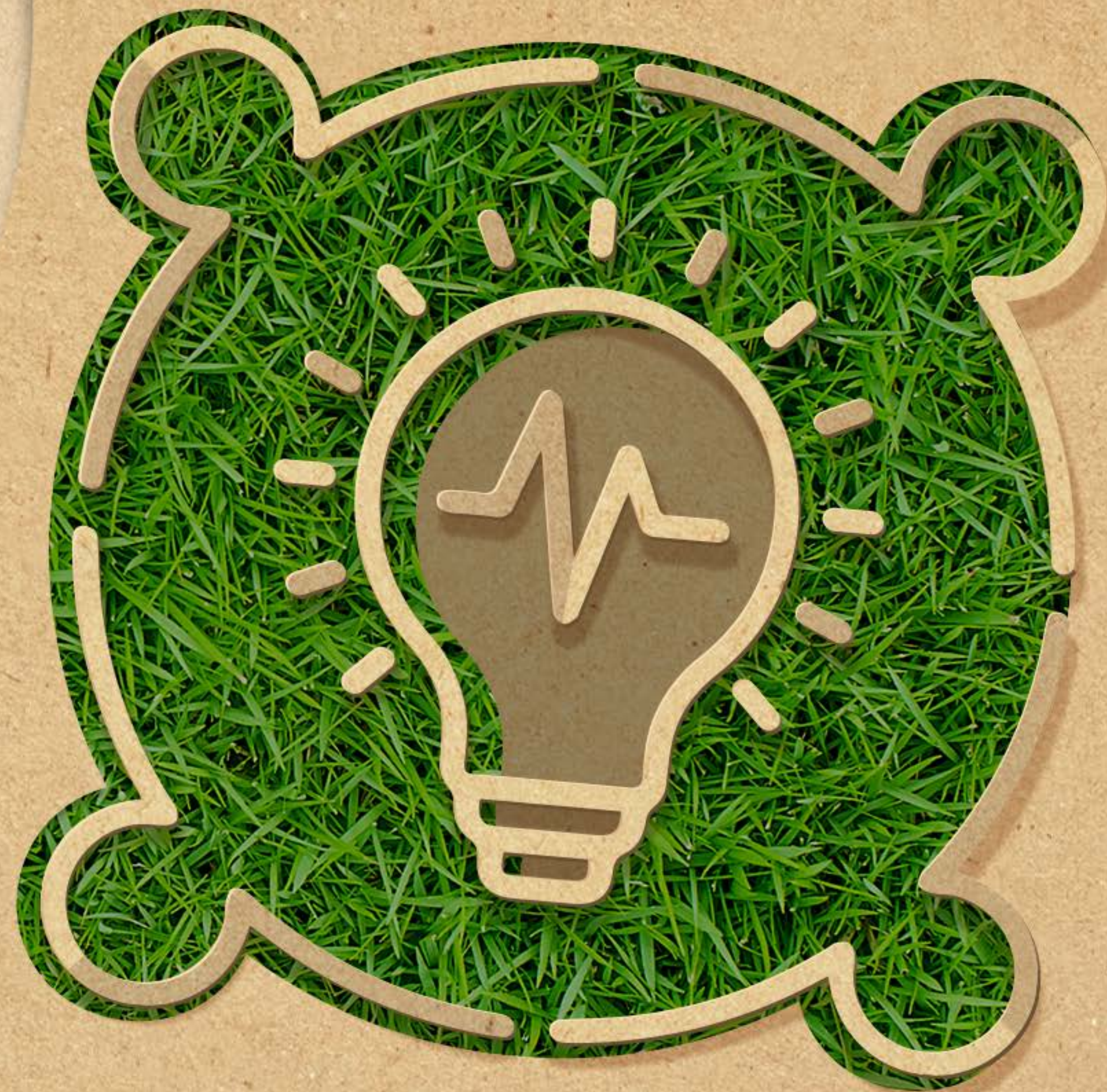
Суды ұтымды жұмсау мақсатында Банктің барлық объектілерінде су өлшейтін есептегіштер орнатылды, сантехникалық аспаптар мен су құбыры желілерінің жарамды жай-күйіне бақылау жүргізілуде, сондай-ақ қолданыстағы суару жүйесі автоматтандырылды.

Банк объектілері сарқынды суларды су объектілеріне ағызбайды: қалалық жерлерде түзілетін сарқынды сулар жалпы кәріз желісіне ағызылады, ал ауылдық жерлердегі объектілердің сарқынды суларын келісімшарт бойынша мамандандырылған ұйымдар шығарады. Қазақстанда сарқынды суларды ағызуды экологиялық реттеу жүйесінің ерекшеліктеріне, атап айтқанда, кәріз желілеріне сарқынды суларды ағызудың экологиялық рұқсат алуға заңнамалық талаптардың болмауына байланысты, Банк ластаушы заттар төгінділерінің нормативтерін белгілемейді.

SCORE 1, 2, 3 ШЫҒАРЫНДЫЛАРЫ ТУРАЛЫ МӘЛІМЕТТЕР

SCORE 1, 2, 3 ШЫҒАРЫНДЫЛАРЫ ТУРАЛЫ МӘЛІМЕТТЕР

Банктің климаттық мақсаттарына сәйкес біз Банктің операциялық қызметінен тікелей (Score 1 және 2 және Score 3) шығарындыларды қоса алғанда, біздің қызметіміздің нәтижесінде парниктік газдар (ПГ) шығарындыларына түгендеу жүргіземіз.

Банк қызметіне байланысты парниктік газдар шығарындыларын шоғырландыру

01.01.2023 жағдай бойынша

	Notes	ПГ, мың. тCO2-экв
Банкқызметіне байланысты Score 1, 2, 3 шығарындыларының ЖИЫНЫ		91,2
Score 1, тікелей шығарындылар		4,1
Score 2, жанама энергетикалық шығарындылар		64,2
Банк қызметіне байланысты Score 3 шығарындылары		22,9
1-санат. Сатып алынған тауарлар мен қызметтер		1,7
2-санат. Сатып алынған негізгі құралдар	<5%	
3-санат. Отынмен және энергиямен байланысты операциялар (1-ші немесе 2-ші қамтуға енгізілмейтін шығарындылар)		8,5
5-санат. Банк қызметінің нәтижесінде пайда болған қалдықтар		2.2
6-санат. Қызметкерлердің іссапарлары	<5%	
7-санат. Қызметкерлерді ауыстыру		10.5
9-санат. Өнімді жеткізу және тарату	<5%	
12-санат. Өмірлік циклдің соңында өнімдермен жұмыс істеу	<5%	

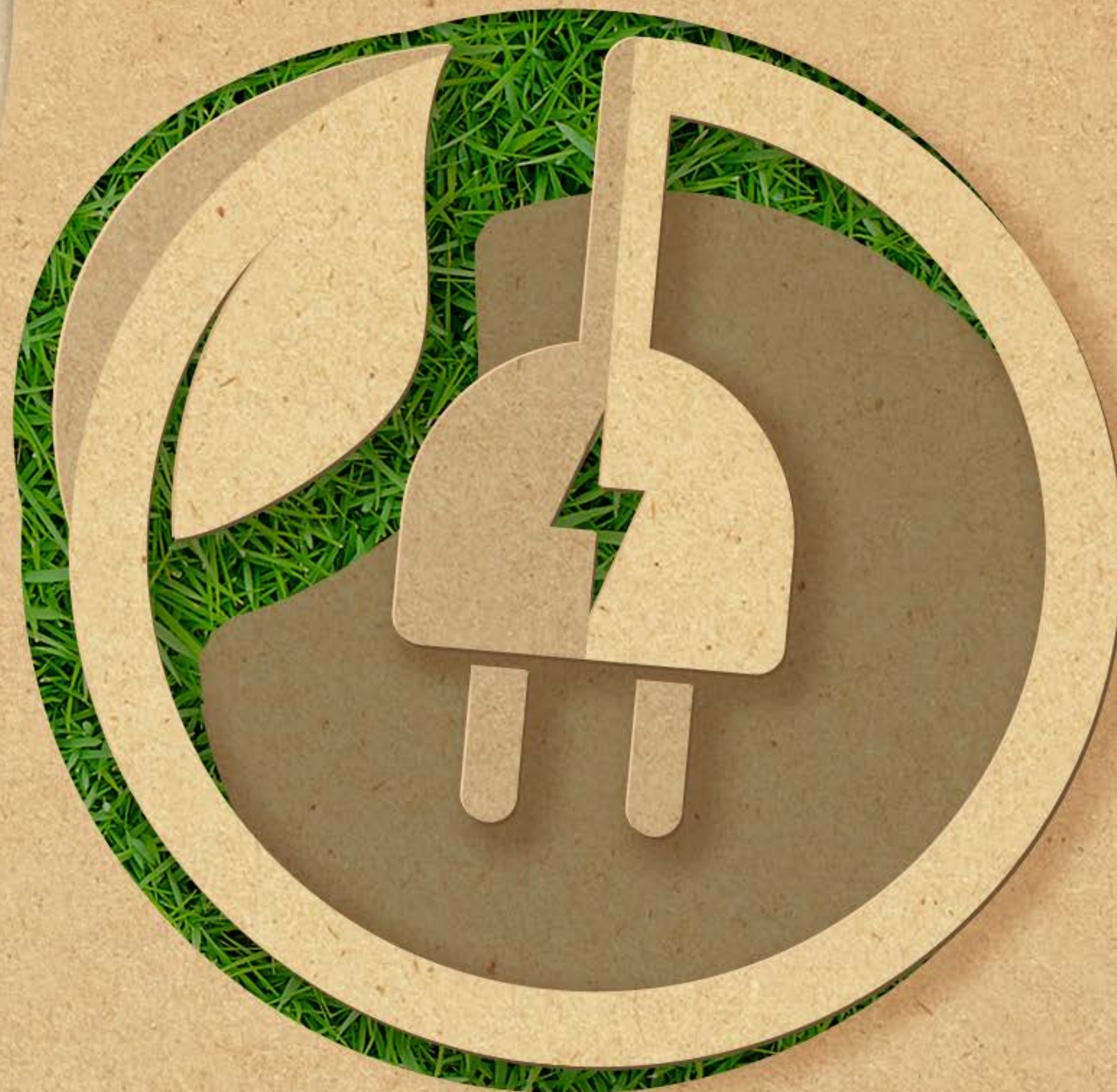
Ескертпе: Банктің жалпы көміртегі ізіне қосқан үлесі <5% құрайтын санаттар маңыздылығы туралы тиісті қорытындыны тұжырымдаумен бір рет бағаланды (материалдылық шегінен төмен).

Операциялық қызметке байланысты Score 3 сандық бағалау шеңберінде төменде көрсетілген ПГ (Score 3 GHG Protocol) шығарындылары жөніндегі хаттаманың санаттары цифрландырылмаған, өйткені олар Банк қызметіне қолданылмайды:

- 4 санат. Ресурстарды тасымалдау және тарату (кіріс логистикасы).
- 8 санат. Жалға алынған нысандар (upstream)
- 10 санат. Сатылған өнімді қайта өңдеу
- 11 санат. Сатылған өнімдерді пайдалану
- 13 санат. Жалға алынған нысандар (downstream)
- 14-санат. Франшизалар.

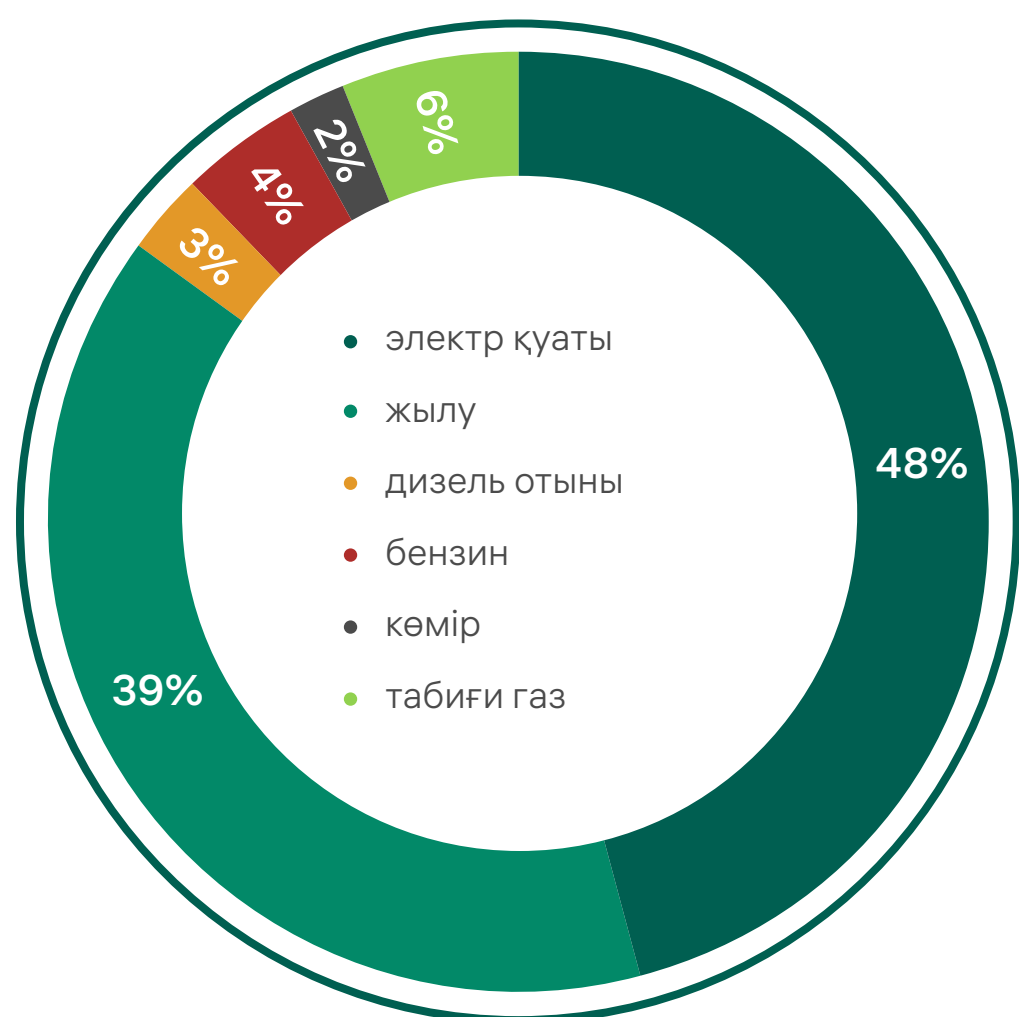
ЭНЕРГИЯ ТИІМДІЛІГІ
ЖӘНЕ ПАРНИКТІК ГАЗДАР
ШЫҒАРЫНДЫЛАРЫ

ЭНЕРГИЯ ТИІМДІЛІГІ ЖӘНЕ ПАРНИКТІК ГАЗДАР ШЫҒАРЫНДЫЛАРЫ

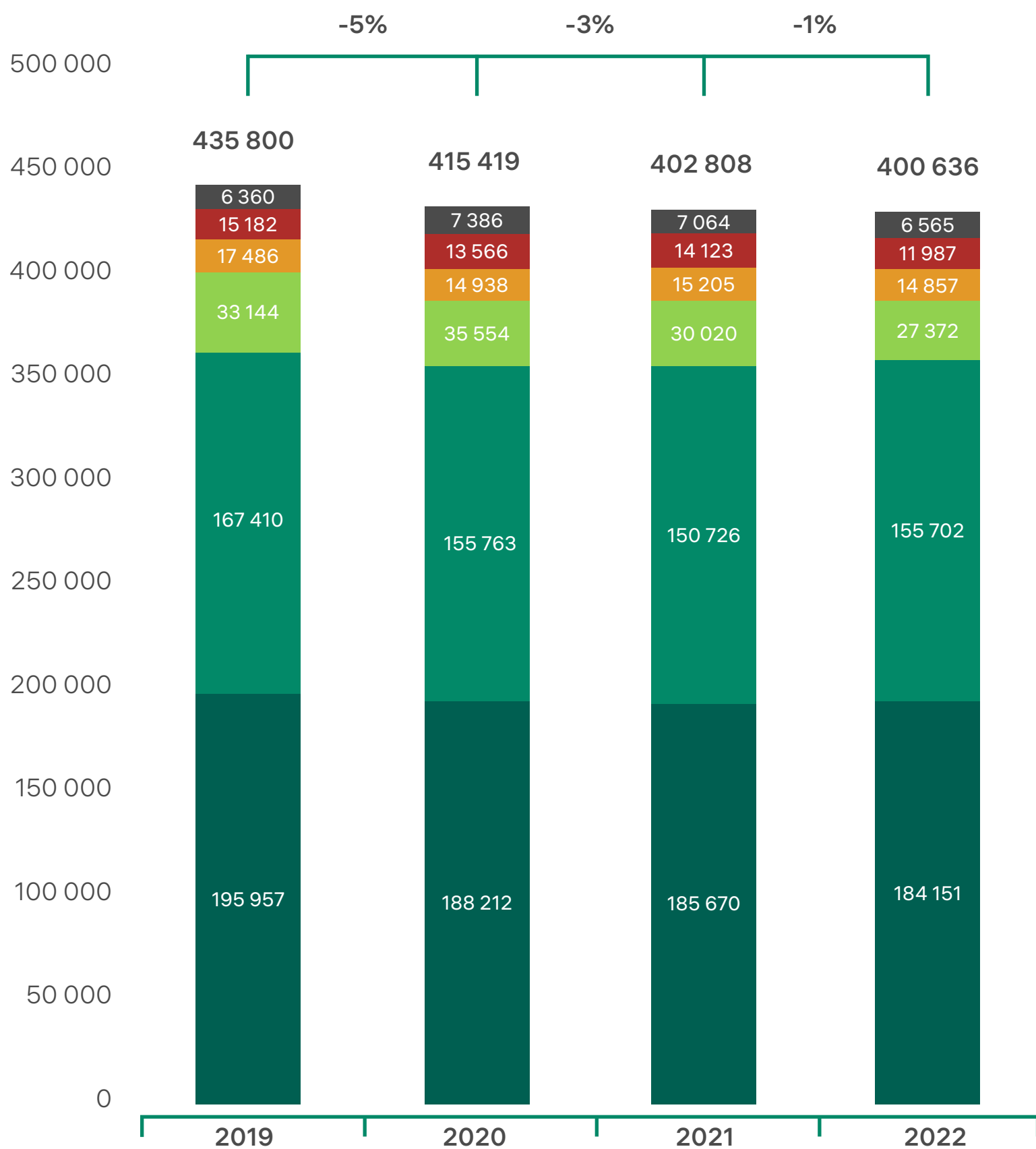
Мемлекеттік энергетикалық тізілімнің субъектісі бола отырып²⁸, Банк энергия тұтынуды төмендету және энергия тиімділігін арттыру бойынша жоспарлы жұмыстар жүргізуде. 2022 жылы энергияны жалпы тұтыну 400 636 ГДж құрады, оның ішінде:

- электр энергиясы – 184 151 ГДж;
- жылу энергиясы – 155 702 ГДж;
- табиғи газ – 27 372 ГДж;
- бензин – 14 857 ГДж;
- дизель отыны – 11 987 ГДж;
- көмір – 6 565 ГДж.

²⁸ ҚР «Энергия үнемдеу және энергия тиімділігі туралы» 2012 жылғы 13 қаңтардағы № 541-ІV Заңына сәйкес жылына мың бес жүз және одан да көп тонна шартты отынға баламалы көлемде энергетикалық ресурстарды тұтынатын дара кәсіпкерлер мен заңды тұлғалар Мемлекеттік энергетикалық тізілімнің (МЭТ) субъектілері болып табылады. МЭТ субъектілеріне энергия үнемдеу және энергия тиімділігі жөніндегі іс-шараларды міндетті түрде өткізу жөніндегі талаптар қолданылады.

2019-2022 жылдары энергия ресурстарын түрлері
бойынша тұтыну, ГДж

- электр қуаты
- жылу энергиясы
- табиғи газ
- бензин
- дизель отыны
- көмір

2021 жылмен салыстырғанда отын-энергетикалық ресурстарды тұтыну көлемі 1%-ға азайды.

Банк энергия үнемдеу және энергия тиімділігі саласында мынадай қосалқы іс-шараларды іске асыруда:

- Электр энергиясын үнемдеу, электр энергиясын тұтыну шығындарын азайту және шамдарды кәдеге жарату кезінде сынаптың қоршаған ортаға теріс әсерін азайту мақсатында құрамында сынабы бар люминесцентті шамдарды жарықдиодты шамдарға ауыстыру. Ғимараттарды энергиялық тиімді LED-жарықтандыруға ауыстыру, үй-жайларды күрделі жөндеу және қайта құрылымдау кезінде жүргізіледі.
- Қызметкерлер арасында экологиялық таза көлікті пайдалану көтермеленеді. Жалпы алғанда, бас офистің ғимараттарында велосипедтерді және аккумуляторларды зарядтауға арналған орындары бар электр самокаттарды қоюға арналған 63 тұрақ орындары жабдықталған.

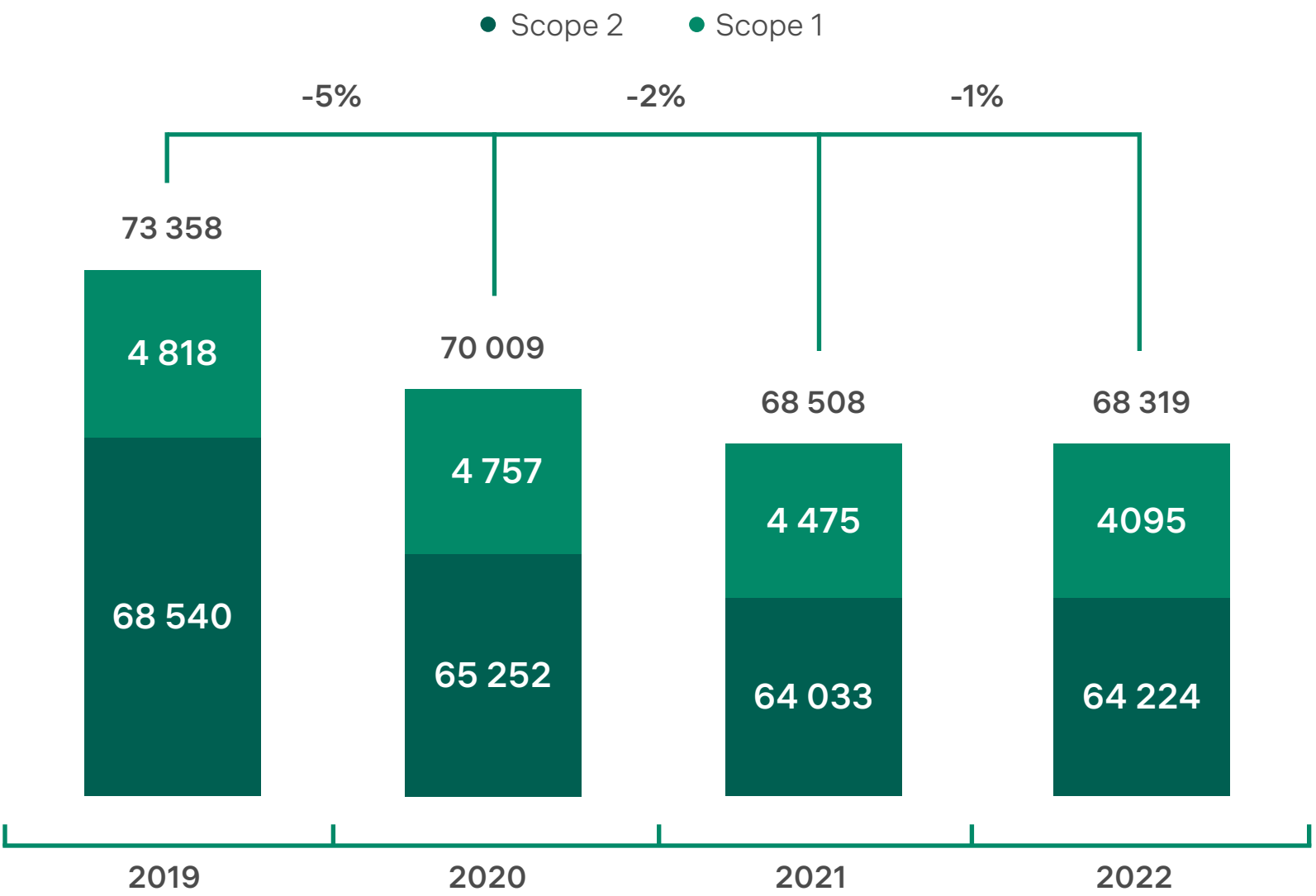
Энергетикалық мақсатта қазбалы отын түрлерін тұтыну климаттың жаһандық өзгеруіне әсер ететін парниктік газдар (ПГ) шығарындыларымен тікелей байланысты. Осы тақырыптың әлемдік қоғамдастық үшін маңыздылығын сезіне отырып және ұлттық климаттық мақсаттарға бейілділігін білдіре отырып, осы Есепті дайындау процесінің шеңберінде Halyk Bank өзінің тікелей және жанама ПГ шығарындыларына бағалау жүргізді.

2022 жылы ПГ (score 1) тікелей шығарындылары 4 095 тонна CO₂ экв құрады, бұл 2021 жылғы 4 474,9 тонна CO₂ экв деңгейден 8,5%-ға төмен. Банк ПГ шығарындыларының негізгі көздері автокөлік құралдары және стационарлық энергетикалық қондырғылар (жылыту қазандары, генераторлар) болып табылады.

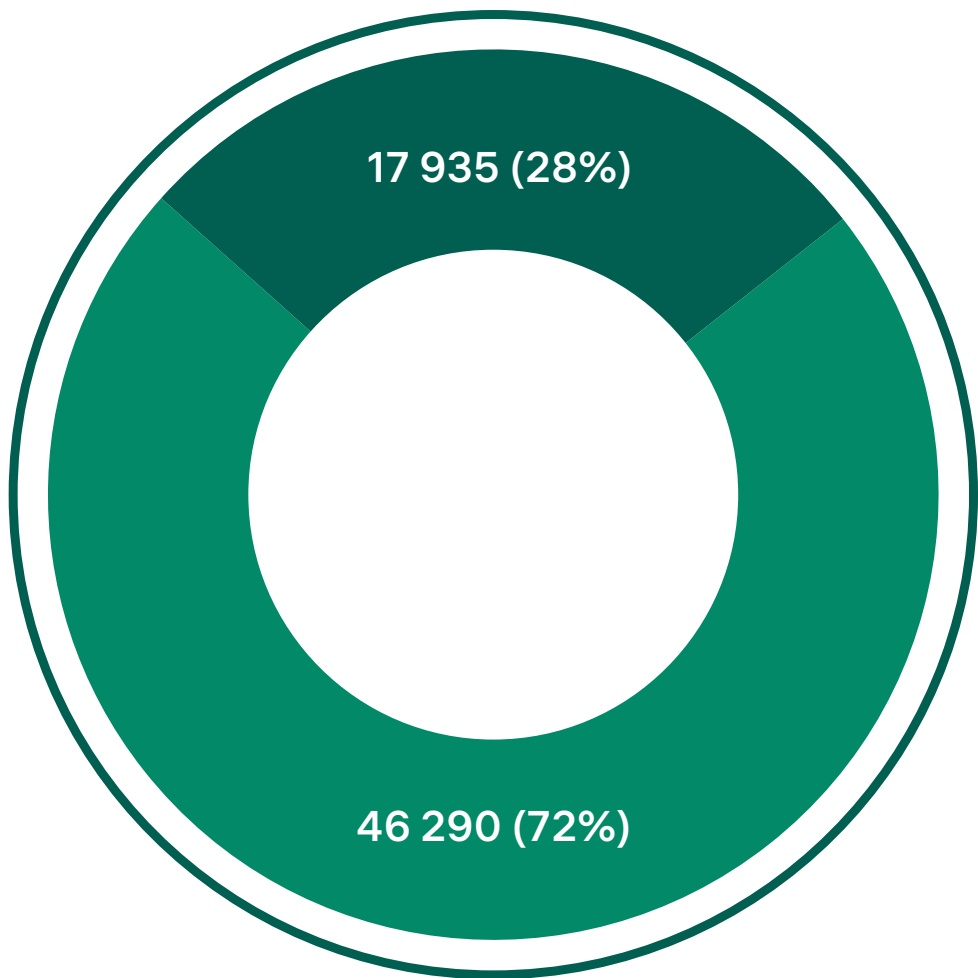
Банк объектілерінің электр және жылу энергиясын тұтынуы нәтижесінде пайда болатын жанама энергетикалық шығарындылардың (score 2) көлемі 2022 жылы 64 224 CO₂ экв құрады, бұл 2021 жылға қарағанда 0,3%-ға артық (CO₂ - 64 033 тонна).

2019-2022 жылдардағы Halyk Bank-тің ПГ жиынтық шығарындылары, тонна CO₂ экв.

2022 жылғы score 2 шығарындылары, тұтынылатын энергия түрлері бойынша, CO₂ экв. тонна және%

- Жылу энергиясын тұтыну
- Электр энергиясын тұтыну

2020-2022 жж. Halyk Bank-тің ПГ шығарындылары

	2020	2021	2022
ПГ тікелей шығарындылары (score 1), тонна CO ₂ экв. оның ішінде:	4 756,9	4 474,9	4 095,2
CO ₂ шығарындылары	4 744,4	4 463,2	4 084,4
CH ₄ шығарындылары	0,128	0,125	0,114
N ₂ O шығарындылары	0,0317	0,0312	0,0287
ПГ жанама энергия шығарындылары (score 2), тонна CO ₂ экв.	65 252	64 033	64 224
Электр қуаты	49 257	47 310	46 290
Жылу	19 283,3	17 942	17 935

* - ПГ шығарындыларын есептеу әдіснамасы қосымшада ұсынылған

ҚАЛДЫҚТАРДЫ БАСҚАРУ

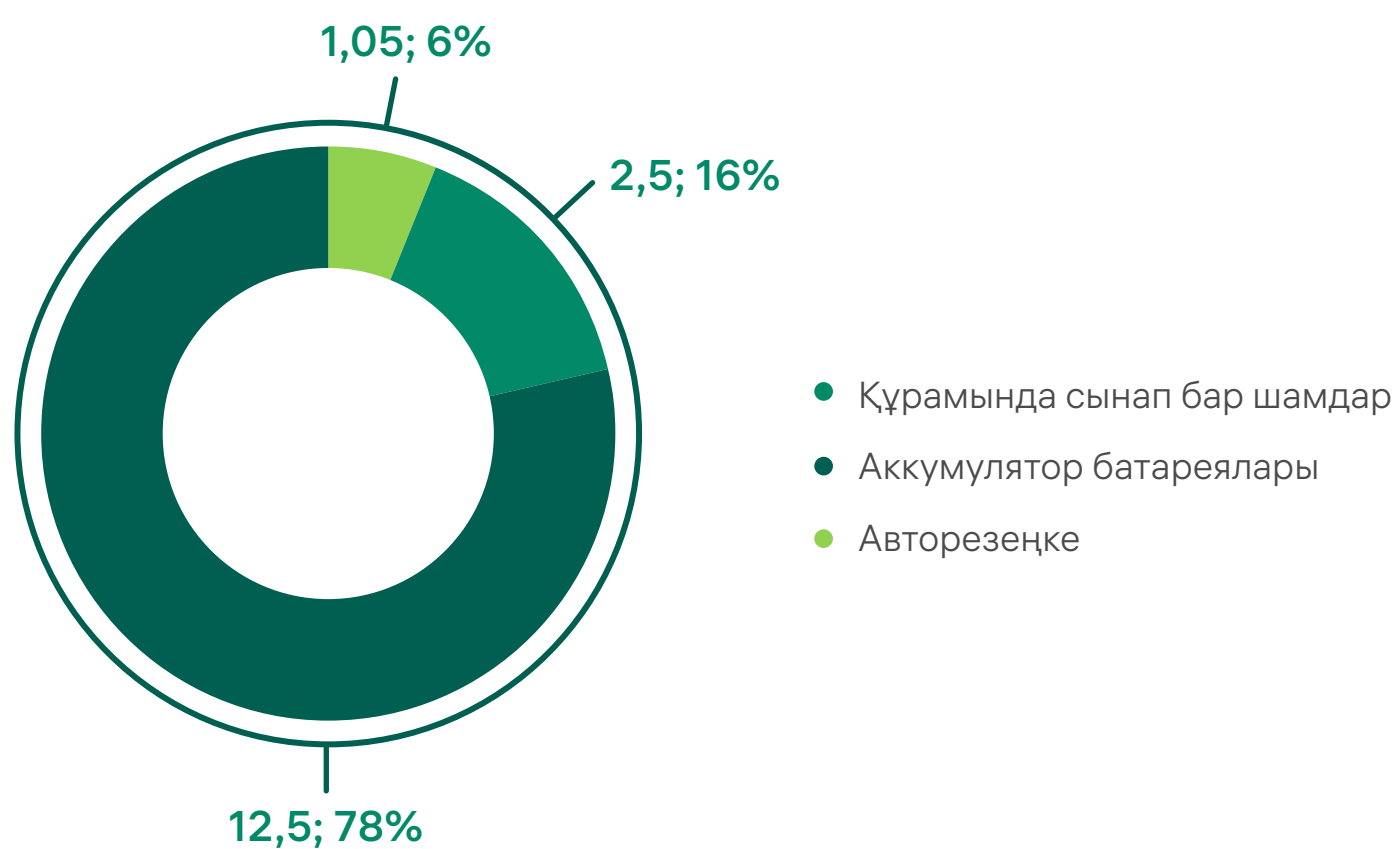

ҚАЛДЫҚТАРДЫ БАСҚАРУ

2022 жылы Банк қызметінің нәтижесінде 7 280,5 тонна қалдық пайда болды, оның ішінде қауіпті қалдықтар – 12,46 тонна, қауіпті емес қалдықтар – 7 268,04 тонна. Банктің қауіпті қалдықтарына құрамында сынабы бар шамдар, автомобиль шиналары, аккумуляторлық батареялар кіреді, ал қауіпті емес қалдықтарға қатты тұрмыстық қалдықтар (ҚТҚ) және макулатура кіреді²⁹.

Барлық түзілген қалдықтар келісім-шарт бойынша мамандандырылған ұйымдарға кейіннен жою және қайта өңдеу үшін тапсырылады: люминесцентті шамдар кәдеге жарату алдында сынап буларын алу (демеркуризация) рәсімінен өтеді; автомобиль шиналарынан ұсақталған резеңкеден балалар ойын алаңдарына арналған жабын жасалады; аккумуляторларды кәдеге жарату алдында қышқылды электролитті бейтараптандыру жүргізіледі және түсті металдар алынады; қауіпті емес қалдықтар ҚТҚ полигондарына орналастырылады. Макулатура қайта өңдеу үшін мамандандырылған ұйымдарға беріледі.

2022 жылы Банктің түзілген қауіпті қалдықтарының құрылымы, түрлері бойынша %-бен

Банкте тұрақты негізде қауіпті қалдықтар мен макулатураны бөлек жинау және қауіпсіз сақтау тәжірибесі қолданылады.

Жасыл желек CO₂ шығарындыларымен күресте маңызды факторлардың бірі болып табылады, өйткені өсімдіктер фотосинтез процесінде көмірқышқыл газын сіңіріп, оттегін шығарады. 2022 жылы көгалдандыру аясында 100 ағаш отырғызылды.

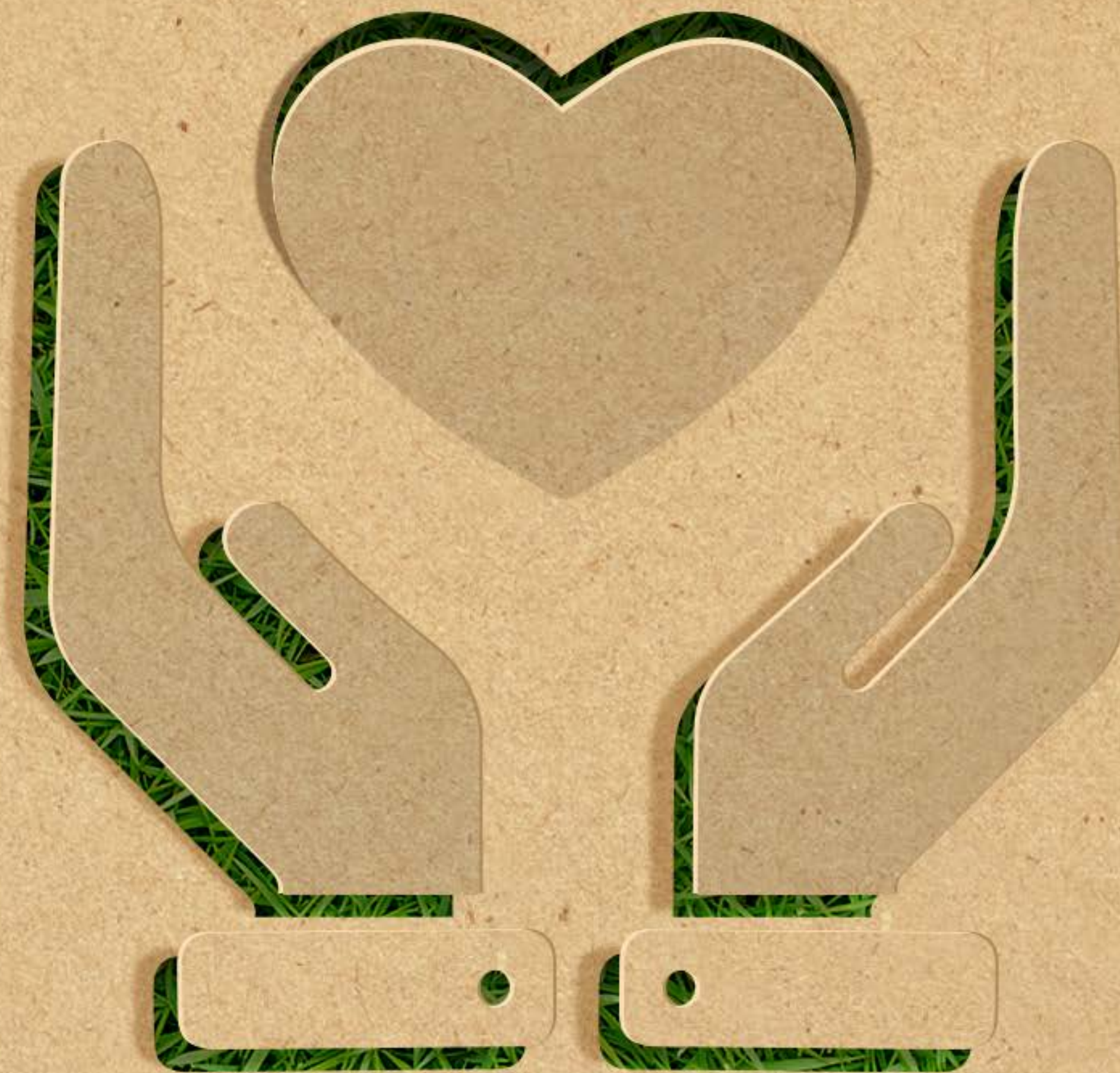
²⁹ Банктің қалдықтарды «қауіпті» және «қауіпті емес» деп жіктеуге көзқарасы Қазақстан Республикасының 2021 жылғы 2 қаңтардағы № 400-VI ҚРЗ Экологиялық кодексінің талаптарына негізделген, оған сәйкес:

Қауіпті емес қалдықтар - қауіпті қасиеттері жоқ қалдықтар.

Қауіпті қалдықтар - құрамында бір немесе бірнеше қауіпті қасиеттері бар зиянды заттар бар қалдықтар (жарылыс қаупі; тотығу қасиеттері; өрт қаупі; тітіркендіргіш әсер; ерекше жүйелік уыттылық (мақсатты органға аспирациялық уыттылық); жедел уыттылық; канцерогенділік; коррозиялық әсер; жұқпалы қасиеттер; ұрпақты болу үшін уыттылық; мутагенділік; ұлы газдардың түзілуі сумен, ауамен немесе қышқылмен жанасу; сенсбилизация; экоуыттылық; бастапқы қалдықтардан жанама түрде бөлінетін жоғарыда аталған қауіпті қасиеттерді көрсету мүмкіндігі).

ӘЛЕУМЕТТІК ЖОБАЛАР

ӘЛЕУМЕТТІК ЖОБАЛАР

Төтенше жағдайлар

2022 жылы Банк келесі қайғылы және төтенше жағдайлардың құрбаны болған қазақстандықтарға көмек көрсетті:

- қаңтар оқиғаларынан кейін Қазақстан халқына «Қазақстан Халқына» қоры арқылы көмек көрсету - 3 млрд теңге;
- қаңтар оқиғасы кезінде қаза тапқан әскери қызметшілердің отбасыларына көмек – 115,6 млн теңге;
- өрттен зардап шеккен Қостанай облысының тұрғындарына көмек – 82 млн теңге.

Ағаш отырғызу

«Ағаш отырғызу күні» - Қазақстан аумағында жыл сайын өткізілетін және Банк қолдайтын экологиялық акция. 2022 жылы Банк Астана қаласының Президенттік саябағының аумағында аязға төзімді шие гүлінің 77 көшетін отырғызуға демеушілік көмек көрсетті. Көрсетілген қайырымдылық көмектің жалпы сомасы 950 мың теңгені құрады.

Басқа да әлеуметтік жобалар

Ақтау қаласында балалар ойын алаңын салу

Банк өңірлердің әлеуметтік өміріне белсенді қатысады. Банктің әлеуметтік қызметінің басым бағыттарының бірі – балаларға қамқорлық жасау. Маңғыстау облыстық филиалының жаңа ғимаратының ашылуына орай Бас банк қайырымдылық акциясының бастамашысы ретінде өңір басшысына Ақтау қаласына сыйлық – ойын алаңын орнатуға 5 млн теңге сомасына сертификат табыс етті.

Марафон Победы

Жыл сайын Банк Ұлы Отан соғысына (ҰОС) қатысушыларды қолдайды. 2022 жылы Банк ҰОС-ның 101 қатысушысына жалпы сомасы 7 575 000 теңгеге – әрбір ардагерге 75 000 теңгеден қаржы көмегін аударды.

«Аяла» ҚҚ ЖҚ қолдау

2009 жылдан бастап Halyk Bank «Аяла» ҚҚ ЖҚ қорына қайырымдылық көмек көрсетіп келеді, оның негізгі бағыты – түрлі кемістіктермен туылған сәбилердің өмірін құтқару. 2022 жылы Банк ретинопатиясы бар жаңа туған нәрестелерде көру қабілеті бойынша мүгедектікті төмендету үшін медициналық жабдықтарды сатып алуға жалпы сомасы 24,25 млн теңгеге қолдау көрсетті, атап айтқанда: «3nethra нео» торлы камерасы және офтальмологтарды осы аппаратпен жұмыс істеуге оқыту.

Генералдар кеңесі

2022 жылы Банк «Генералдар кеңесі» республикалық қоғамдық бірлестігін 5 000 000 теңге сомасында қолдау туралы шешім қабылдады. Осы сомаға Генералдар кеңесі Кеңес Одағының екі мәрте Батыры Талғат Бегелдиновтың «Өлместікке апаратын шың» кітабын және аты аңызға айналған ұшқыштың 100 жылдық мерейтойына арналған бірқатар іс-шараларды қайта басып шығаруға бастамашы болды.

Имидждік жобалар

Kazakhstan Growth Forum

Halyk Bank жыл сайынғы қаржыгерлер саммитін – CFO Idea Exchange&NETWORKING Event ұйымдастыруға демеушілік көмек көрсетті. CFO Summit – бұл Қазақстандағы экономика, қаржы, инвестициялар және IT-технологиялардың өзекті мәселелері бойынша тәжірибе алмасу және шешімдер іздеу үшін еліміздің үздік қаржыгерлері мен экономистерін біріктіретін кәсіби алаң. Демеушілік сомасы 1 млн теңгені құрады.

Іскер әйелдер форумы

Банк кәсіпкер әйелдерге белсенді қолдау көрсетіп жүргенінен бірінші жыл емес, сондықтан Алматы қаласының «Атамекен» іскер әйелдер кеңесі ұйымдастыратын «Women in Business» форумының демеушісі болып табылады. Демеушілік көмек сомасы 3 млн теңгені құрады.

Қазақстандық өндірушілердің «ULTTYQ ÓNIM 2022» көрмесі

«Даму» кәсіпкерлікті дамыту қоры АҚ-мен ынтымақтастық аясында Halyk Bank Қор ұйымдастырған «ULTTYQ ÓNIM 2022» қазақстандық өндірушілер көрмесінің демеушісі болды. Көрменің демеушілігі Банк басшылығының Астана қаласының кәсіпкерлерімен жеке сессиясын өткізуге мүмкіндік берді. Демеушілік сомасы 15 млн теңгені құрады.

ҚР Ішкі істер органдарының 30 жылдығына арналған ІІМ форумы

2022 жылғы 23 маусымда ҚР Ішкі істер органдарының 30 жылдығына арналған ІІМ форумы өтті. Форум алаңында қазақстандық ірі компаниялардың заманауи техникалық шешімдері көрсетілді. Halyk Bank өзінің GovTech өнімдерін ІІМ министріне ұсынды. Демеушілік көмек сомасы 5 млн теңгені құрады.

Digital Bridge Форумы-2022

Қыркүйек айында мемлекет басшысының, ірі компаниялардың және халықаралық спикерлердің қатысуымен Digital Bridge-2022 ірі форумы өтті. Отандық IT-саланы дамыту және цифрлық трансформацияны ілгерілету мақсатында Банк форум өткізуге 15 млн теңге көлемінде демеушілік көмек көрсетті.

ESG халықаралық конференциясы

Банк жаһандық ESG-саясат қағидаттарына қосылады және тұрақты даму туралы есептерді жариялай бастаған Қазақстандағы алғашқы қаржы институты болып табылады. Осыған орай, «ESG: қаржы нарығын дамытудың жаңа парадигмасы» халықаралық конференциясына демеушілік жасау туралы шешім қабылданды. Банк өкілдері конференция алаңында сөз сөйлеп, банктің корпоративтік басқаруына тұрақты даму қағидаттарын енгізу тәжірибесімен бөлісті. Демеушілік сомасы – 2 млн теңге.

Халық» ҚҚ арқылы іске асырылған жобалар

«Халық» қайырымдылық қоры» ЖҚ 2016 жылы құрылған сәттен бастап ең алдымен әлеуметтік жобаларды (көрсетілген көмектің жалпы көлемінде 85%), спорт саласындағы (жалпы көлемде 9%), білім беру саласындағы (4%) және мәдениет саласындағы (жалпы көлемде 2,4%) жобаларды дамытуға және қолдауға бағытталған.

2022 жыл ел үшін нағыз сынақ болды – Қазақстанның көптеген өңірлерін қамтыған 2022 жылғы қайғылы қаңтар оқиғалары, таяу шетелдегі тұрақсыз геосаяси жағдай, «коронакризистің» жалғасып жатқан салдары – осының бәрі елдің әлеуметтік қорғау жүйесіне орасан зор жүктеме әкелді.

Сондықтан 2022 жылы Қор елге және халыққа әлеуметтік көмек көрсетуге, сондай-ақ мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Тоқаевтың әлеуметтік бастамаларын толық қолдауға назар аударды.

Қор іске асырған жобалар саны – 13. Оның ішінде 9 жоба жалпы сомасы 2,5 млрд теңгеге Банк қаражаты есебінен іске асырылды:

- Алматы қаласында 2022 жылғы қаңтардағы қайғылы оқиғалардың салдарынан зардап шеккен микро және шағын бизнеске қайырымдылық көмек - 500 млн теңге;
- Қостанай облысы Әуликөл ауданында балабақша құрылысын қаржыландыру - 1,235 млн теңге;
- Жаңаөзен қаласында балалар спорт-ойын алаңдарын салу - 150 млн теңге;
- «Қазақстанның SOS Балалар ауылдары» қорына қайырымдылық көмек - 54,4 млн теңге;

- Алматы қ. Республикалық физика-математика мектебі үшін 2 мамандандырылған мектеп автобусын сатып алуға қайырымдылық көмек - 10,8 млн теңге;
- «Мирас» халықаралық мектеп оқушыларына арналған гранттар - 23,9 млн теңге
- «Astana IT University» ЖШС қайырымдылық көмегі - 120 млн теңге;
- «NISKYRAN» робототехника бойынша мектеп командасын қолдау - 3 млн теңге;
- Астана қаласында әлеуметтік тұрғын үй құрылысын қаржыландыру - 402,8 млн теңге.

Білім беруді қолдау

Қазақ тілді БАҚ арасында «Еркін Сөз» байқауы

2022 жылы Halyk Bank қазақ тілді БАҚ арасында қаржылық тақырыпта жазатын журналистердің кәсіби деңгейін арттыруға арналған «Еркін Сөз» байқауын қолдауды жалғастырды. 2022 жылы бюджет 5 млн теңгені құрады. Байқауға қатысушылардың жалпы саны 316 адамды құрады, 10 адам жеңімпаз атанды.

Мәдениет пен өнерді қолдау

Астана Опера

2013 жылдан бастап Halyk Bank «Астана Опера» мемлекеттік опера және балет театрының бас серіктесі болып табылады. 2022 жылы V театр маусымы аясында «Алпамыс», «Щелкунчик», «Золушка» сияқты опера және балет спектакльдерінің премьералары өтті. 2022 жылғы демеушілік сомасы 100 млн теңгені құрады.

Абай атындағы ҚҰАОБТ

Halyk Bank Абай атындағы Қазақ Ұлттық академиялық опера және балет театрына демеушілік көмек көрсетуді жалғастыруда. 2022 жылы Банктің қолдауының арқасында техникалық және климаттық жабдықтарды сатып алу және орнату жүзеге асырылды, сондай-ақ премьералық қойылымдардың шығындары жабылды. 2022 жылғы демеушілік көмектің жалпы көлемі 50 млн теңгені құрады.

«Сүйікті қаладағы жаз музыкасы» фестивалі

Банктің Абай атындағы ҚазҰОБТ-ның бас демеушісі ретіндегі позициясын күшейту мақсатында, театр ғимаратының алдында «Сүйікті қаладағы жаз музыкасы» атты үш күндік open air фестивалін ұйымдастыруға демеушілік көмек көрсету туралы шешім қабылданды. Демеушілік сомасы 30 млн теңгені құрады.

Қазақстандық спортты қолдау

Halyk Arena

2022 жылы демеушілік атаудың 5 жылдық келісімшарты аясында Halyk Bank-тің Halyk Arena спорт және мәдениет сарайымен ынтымақтастығы жалғасты. 2022 жылы Банктің демеушілік қаражатына дала мұз айдыны салынды. Мұз айдынының ресми ашылуы 2022 жылдың 3 желтоқсанында өтті. Бүгінгі таңда мұз айдыны - Алматы тұрғындары мен оңтүстік елорда қонақтарының сүйікті қысқы демалыс орындарының бірі.

Қазақстан гимнастика федерациясы

Қазақстан гимнастика федерациясын қолдауға 2022 жылы Банк 100 000 000 теңге бөлді. Өткен жылдың қорытындысы бойынша спортшылар Таиландта, Францияда, Болгарияда, Түркияда, Әзірбайжанда және Орталық Азия елдерінде өткен Әлем кубогында 24 алтын, 21 күміс және 14 қола медаль жеңіп алды.

Ұлттық Олимпиада комитеті, «Бейжің-2022» паралимпиадасы

2022 жылдың 4-13 наурызы аралығында Бейжіңде Қысқы Паралимпиада ойындары өтті. Паралимпиадада 78 медаль жиынтығы ойнатылды. Қазақстан құрамасының құрамына парашаңғы жарысы және парабиатлон сияқты спорт түрлері бойынша 5 спортшы кірді. Банк 2,25 млн теңге көлемінде көмек көрсетті.

«Бірінші болу - батылдық» IX қайырымдылық марафоны

2022 жылы Halyk Bank Орталық Азиядағы ең ауқымды жыл сайынғы халықаралық жүгіру жарыстарының біріне қолдау көретті. Қатысушылардың бастапқы жарналарынан алынған қаражат «Кеңес» мүгедектердің қоғамдық бірлестігіне, әлеуметтік бейімдеу және еңбекті оңалту орталығына, сондай-ақ басқа да әлеуметтік жобаларға бағытталды. Демеушілік сома 25 млн теңгені құрады.

Үстел теннисі федерациясы

2022 жылғы 13-18 наурыз аралығында Алматы қаласында WTT Contender Almaty үстел теннисінің халықаралық рейтингтік турнирі өтті. Турнирге әлемдік рейтингтің үздік 100-не кіретін әлемнің үздік теннисшілері қатысты. Банк 20 млн теңге көлемінде көмек көрсетті.

2022 жылы жүзеге асырылған барлық әлеуметтік жобаларымыз туралы толығырақ Halyk Bank-тің 2022 жылғы жылдық есебінен оқыңыз: (https://halykbank.kz/storage/app/media/Investoram/2023/7/HB_AR_2022_RU.pdf)

ҚОСЫМШАЛАР

ҚОСЫМШАЛАР

БАСТАМАЛАР МЕН МҮШЕЛІК

Қазақстан қаржыгерлер қауымдастығы (ҚҚҚ)

Қазақстан қаржыгерлер қауымдастығы (ҚҚҚ) қаржы нарығының 128 қатысушысын, оның ішінде банктерді, сақтандыру ұйымдарын, ипотекалық және лизингтік компанияларды, микро-кредиттік ұйымдар мен ломбардтарды, бағалы қағаздар нарығының кәсіби қатысушыларын, аудиторлық және консалтингтік компанияларды, ғылыми-білім беру мекемелері мен БАҚ-ты біріктіреді. ҚҚҚ құрамына кіретін қаржы ұйымдары, Қазақстанның бүкіл қаржы қауымдастығының өкілетті ұйымдастырушы буынын құрайды.

ҚҚҚ-ның миссиясы қауымдастық мүшелерінің акционерлік құнының өсуіне қолдау көрсету және қорғау болып табылады.

ҚҚҚ-ның негізгі стратегиялық міндеттері:

- ҚҚҚ мүшелерін мемлекеттік және басқа органдарда таныстыру, қаржы нарығы субъектілерінің жалпы мүдделерін білдіру және қорғау;
- ҚҚҚ мүшелерінің мүдделеріне қатысы бар және олардың жұмыстарына әсер ететін, Қазақстан Республикасының заңнамаларын одан әрі жетілдіру жұмыстарына қатысу және мониторинг жасау;
- ҚҚҚ мүшелерінің тиімді әрі қолайлы жұмыс жасауы үшін және жалпы алғанда, Республика қаржы жүйесінің дамуы үшін мемлекеттік органдармен сындарлы қарым-қатынас арқылы жұмыс жасау;
- Қаржы қауымдастығының имиджін (рейтинг) көтеруге қолдау көрсету;
- қаржы секторындағы проблемалық мәселелерді шешу және қаржы нарығы субъектілерінің мүдделерін қозғайтын заңнаманы жетілдіру үшін ҚҚҚ мүшелерінің ұсыныстарын жинау, талдау және шоғырландыру;
- басымдықты және проблемалық бағыттар бойынша ҚҚҚ мүшелерінің өкілдерінің қатысуымен Жұмыс топтарын құру, шоғырландырылған ұсыныстар әзірлеу және оларды уәкілетті органдармен талқыға салып, пысықтау.

«Атамекен» Қазақстан Республикасының Ұлттық Кәсіпкерлер Палатасы

«Атамекен» ҚР Ұлттық Кәсіпкерлер палатасы – бұл ҚР Үкіметімен және мемлекеттік органдармен Бизнесің келіссөздік күшін кеңейту үшін құрылған коммерциялық емес ұйым. «Атамекеннің» басты міндеті – бизнестің құқықтары мен мүдделерін қорғау және бизнестің заңнамалық және өзге де нормативтік ережелерін қалыптастыру процесіне барлық кәсіпкерлердің кеңінен қамтылуы мен тартылуын қамтамасыз ету.

Сонымен қатар, «Атамекен» мемлекеттік бағдарламаларды іске асыруға қазақстандық бизнесті белсенді жұмылдыруды қолдайды. Мемлекеттік билік және жергілікті өзін-өзі басқару органдарында іскер топтардың мүдделерін қорғайды, шет елдердің бизнес қауымдастығымен байланыстарды кеңейтеді және нығайтады, сондай-ақ интеграциялық процестер шеңберінде қазақстандық бизнесті қолдайды.

Ұлттық Кәсіпкерлер палатасының сайты: <https://atameken.kz/>

ESG ұлттық клубы

Ұлттық ESG клубын құру туралы меморандумға **Astana Finance Days 2022** халықаралық форумының алаңында 19 ірі қазақстандық компания қол қойды. Halyk Bank - Ұлттық ESG клубының негізін қалаушылардың бірі. Олардың қатарына ірі өндіруші және өндірістік компаниялардың өкілдері және басқа банктер де кірді. Осы есеп жарияланған күні қатысушылар саны 100-ге жуық болды.

ESG клубын құру тұрақты даму мақсаттарына қол жеткізуге, энергия тиімділігін арттыруға, жауапты компаниялар үшін тиісті ынталандыруларды енгізуге жәрдемдеседі, деп атап өтті Үкімет.

Миссия - тұрақты дамудың көшбасшысы болу, тұрақты бизнес пен қоғамды дамыту үшін қолайлы орта құру және маңызды әлеуметтік және экологиялық мәселелерге қоғамның назарын аудару.

Негізгі мақсаттар:

- Тұрақты даму тәжірибесін ілгерілету: Ұлттық ESG клубы клуб мүшелері арасында тәжірибе мен білім алмасу форумын құру арқылы бизнес пен қоғамдағы тұрақты даму тәжірибесін ілгерілетуге және дамытуға көмектесе алады.
- Қауымдастық құру: ESG клубы тұрақты дамуға қызығушылық танытатын адамдар бірігіп, өз идеяларын талқылай алатын, олардың құндылықтары мен мүдделерімен бөлісетін жаңа серіктестер мен достар таба алатын орынға айналуы мүмкін.
- Жаңа бизнес мүмкіндіктерін дамыту: ESG клубы өз мүшелеріне тұрақты дамуға байланысты жаңа бизнес мүмкіндіктерін зерттеуге және дамытуға көмектесе алады. Клуб мүшелері ең жақсы тәжірибелер туралы ақпарат алмасып, конференциялар мен іс-шараларда бірлесіп сөйлей алады және жаңа инвестициялық мүмкіндіктер іздей алады.
- Қоғамдық белсенділік: Ұлттық ESG клубы тұрақты дамуға мүдделі адамдар маңызды әлеуметтік және экологиялық мәселелерді талқылай алатын, петициялар құра алатын, қайырымдылық және әлеуметтік бастамаларды қолдайтын және осы мәселелерге жұртшылықтың назарын аударатын орынға айналуы мүмкін.
- Экологиялық және әлеуметтік көшбасшылықты дамыту: ESG клубы өз мүшелеріне тұрақты даму саласының көшбасшысы болуға және көпшіліктің назарын өзіне аударуға көмектеседі. Бұл компаниялар мен фирмалардың беделін арттырып, оларды инвесторлар мен тұтынушылар үшін тартымды ете алады және олардың әлеуметтік жауапкершілігін жақсартады.

«ҚАЗАҚСТАН ХАЛЫҚ БАНКІ» АҚ ФИЛИАЛДАРЫ БӨЛІНІСІНДЕ ҚЫЗМЕТКЕРЛЕР БОЙЫНША ИНДИКАТОРЛАР

1-кесте. Банктің филиалдары бөлінісінде еңбек шарты (тұрақты және уақытша)
бойынша қызметкерлердің жалпы саны

Филиал	Жұмыспен қамтудың тұрақты түрі	Уақытша жұмыспен қамту түрі
Бас банк	3129	208
Ақмола ОФ	403	36
Ақтөбе ОФ	531	81
Алматы ОФ	1411	227
Астана ӨФ	782	83
Атырау ОФ	377	126
Байқоңыр ӨФ	80	10
Балхаш ӨФ	108	11
Шығыс Қазақстан ОФ	427	53
Жамбыл ОФ	421	65
Жаңаөзен ӨФ	112	42
Жезқазған ӨФ	174	44
Батыс Қазақстан ОФ	379	86
Қарағанды ОФ	493	133
Қостанай ОФ	421	69
Қызылорда ОФ	353	71
Маңғыстау ОФ	395	77
Павлодар ОФ	408	24
«Семей» өңірлік филиалы	394	47
Солтүстік Қазақстан ОФ	320	38
Талдықорған ОФ	482	100
Теміртау РФ	164	22
Түркістан ОФ	412	43
Шымкент ӨФ	476	25
Экібастұз ӨФ	163	10
Барлығы	12815	1731

2- кесте Банктің филиалдары бөлінісінде, есепті кезеңдегі жаңа қызметкерлер мен кадрлардың тұрақтамауы

Өңір	Қабылданған қызметкерлер- дің жалпы саны	Жаңа қызметкерлер- дің пайызы,%	Кеткен қызметкерлер- дің жалпы саны	Кадрлар- дың тұрақ- тамауы, %
Бас банк	872	26,8%	687	21,2%
Ақмола ОФ	107	24,4%	95	21,7%
Ақтөбе ОФ	91	14,8%	98	16,0%
Алматы ОФ	388	23,5%	385	23,3%
Астана ӨФ	143	16,7%	162	18,9%
Атырау ОФ	112	22,7%	91	18,5%
Байқоңыр ӨФ	16	17,9%	13	14,6%
Балхаш ӨФ	32	27,3%	22	18,8%
Шығыс Қазақстан ОФ	106	22,6%	98	20,9%
Жамбыл ОФ	93	19,0%	99	20,2%
Жаңаөзен ӨФ	31	20,4%	23	15,1%
Жезқазған ӨФ	51	23,8%	47	22,0%
Батыс Қазақстан ОФ	92	19,9%	78	16,8%
Қарағанды ОФ	141	22,6%	135	21,7%
Қостанай ОФ	115	23,8%	90	18,6%
Қызылорда ОФ	59	14,0%	49	11,6%
Маңғыстау ОФ	68	14,5%	72	15,3%
Павлодар ОФ	84	19,2%	75	17,2%
«Семей» өңірлік филиалы	86	19,4%	69	15,6%
Солтүстік Қазақстан ОФ	94	26,6%	67	19,0%
Талдықорған ОФ	166	28,9%	132	23,0%
Теміртау РФ	50	26,1%	43	22,4%
Түркістан ОФ	130	30,3%	27	15,6%
Шымкент ӨФ	98	19,2%	103	20,2%
Экібастұз ӨФ	36	20,8%	80	18,7%
Барлығы	3261	22,6%	2 840	19,7%

Таблица 3. Обучение (инструктаж) работников по вопросам противодействия коррупции за 2022 год, в разбивке по регионам и категориям персонала

Өңір	Жоғары буын басшылар	Орта буын басшылары	Мамандар	Жүргізуш- ілер	Жұмыс шылар	Бар лығы
Бас банк	29	200	2416			2645
Ақмола ОФ	1	33	298			332
Ақтөбе ОФ	1	36	423			460
Алматы ОФ	1	79	1102			1182
Астана ӨФ		43	631			674
Атырау ОФ	2	32	326			360
Байқоңыр ӨФ	1	7	67			75
Балхаш ӨФ	1	6	74			81
Шығыс Қазақстан ОФ		34	324			358
Жамбыл ОФ	1	32	329			362
Жаңаөзен ӨФ	1	9	95			105
Жезқазған ӨФ	1	16	147			164
Батыс Қазақстан ОФ		40	328			368
Қарағанды ОФ	1	41	406			448
Қостанай ОФ	1	33	338			372
Қызылорда ОФ	1	26	291			318
Маңғыстау ОФ	1	29	278			308
Павлодар ОФ	1	37	308			346
«Семей» өңірлік филиалы	1	38	304			343
Солтүстік Қазақстан ОФ	1	30	247			278
Талдықорған ОФ	1	40	384			425
Теміртау РФ	1	14	125			140
Түркістан ОФ	2	38	351			391
Шымкент ӨФ		31	322			353
Экібастұз ӨФ	1	14	120			135
Жиыны	51	938	10 034			11 023

ДЕРЕКТЕРДІ ЖИНАУ, ШОҒЫРЛАНДЫРУ ЖӘНЕ ЕСЕПТЕУ ӘДІСТЕМЕСІ

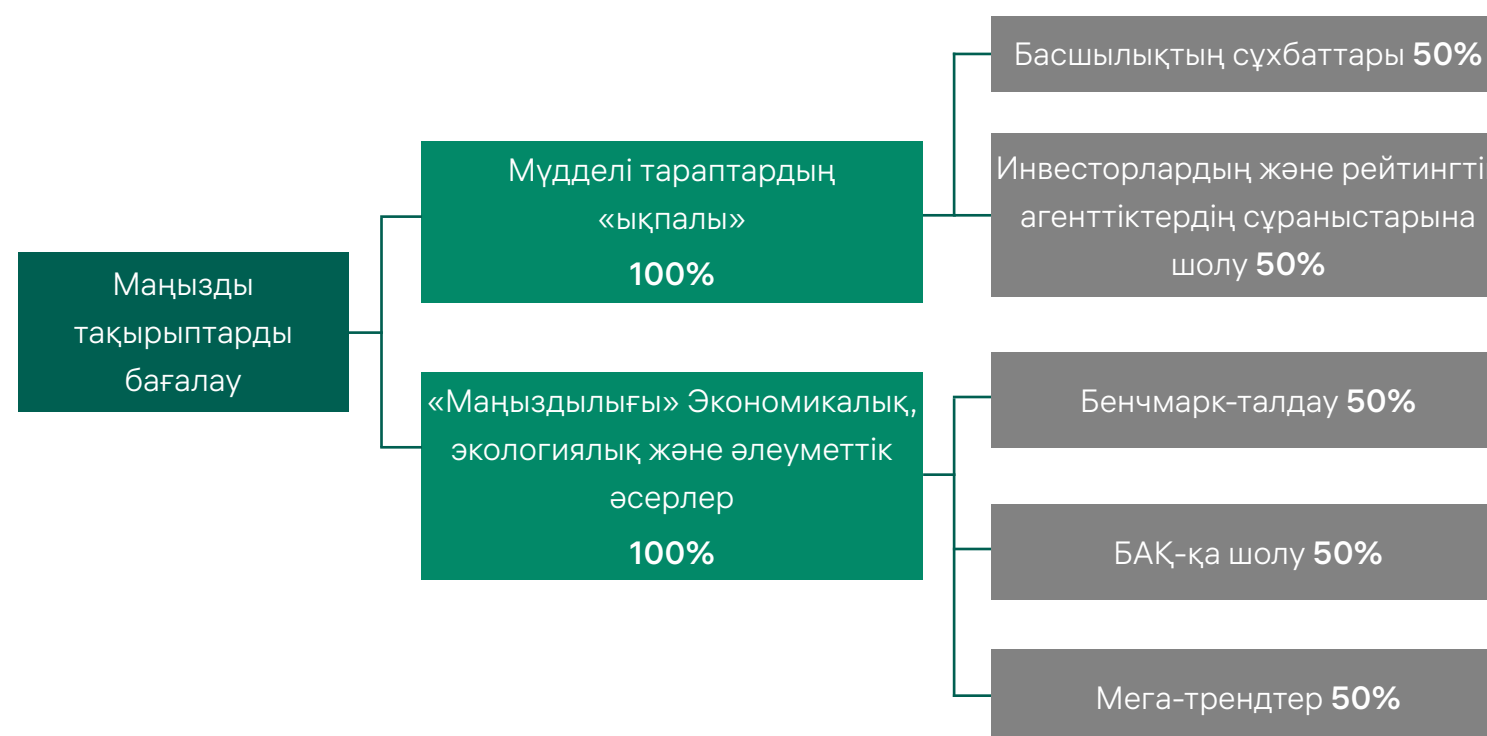
Осы бөлімде ұсынылған ақпарат Банктің Тұрақты даму туралы есебінде (бұдан әрі – Есеп) деректер мен көрсеткіштерді жинау, шоғырландыру және есептеу тәсілін сипаттайды. Қолдануға болатын жағдайда, жекелеген ашылымдар үшін шегі, қабылданған жорамалдар және ерекшеліктер туралы түсініктемелер берілген. Уақыт бойынша салыстыру жасау үшін Есептегі деректер 2021 және 2020 жылдармен салыстырылып, ұсынылған (қолданылатын жерде).

ЕСЕПТІҢ МАҢЫЗДЫ ТАҚЫРЫПТАРЫН АНЫҚТАУ

Есеп негізгі мүдделі тараптарға қажетті барлық ақпаратты көрсетуі үшін Банк үшін ықтимал маңызды тақырыптарды, экономикалық, экологиялық және әлеуметтік әсерлердің маңыздылығы және олардың мүдделі тараптардың шешімдеріне әсері дәрежесі бойынша бағалауды қамтитын, маңыздылықты айқындау рәсімі жүргізілді. Әр тақырып «сүзгі» деп аталатын келесі критерийлер бойынша бағаланды:

- Инвесторлар мен рейтингтік агенттіктердің есепті жылдағы ESG сұраныстарына шолу.
- Тұрақты даму туралы ақпаратты ашу тәжірибесі бойынша ұқсас банктерді Бенчмарк-талдау.
- Есепті кезеңде медиа-өрістегі Банк қызметі туралы мәліметтерге талдау жасаған БАҚ-тың шолуы.
- Банк саласының даму мегатрендтерін талдау.

Матрица және 26 маңызды тақырыптың тізімі «Біздің тұрақты дамуды басқаруға деген көзқарасымыз» тарауында келтірілген.

«БІЗДІҢ ТҰРАҚТЫ ДАМУДЫ БАСҚАРУҒА ДЕГЕН КӨЗҚАРАСЫМЫЗ» ТАРАУЫ

СЫБАЙЛАС ЖЕМҚОРЛЫҚҚА ҚАРСЫ ІС-ҚИМЫЛ

Банкте сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл мәселелері бойынша оқыту және қабылданған қызметкерлерді сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясат жөнінде хабардар ету, жаңа қызметкерлерді қабылдау кезіндегі нұсқама шеңберінде жүргізіледі. Банкте қабылданған сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саясаты мен рәсімдері туралы бизнес-серіктестерді хабардар ету тәжірибесі қолданылмады, осыған байланысты «Банкте қабылданған сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылдың қолданыстағы саясаты пен әдістері туралы хабардар етілген бизнес-серіктестердің саны», – деген с) тармақшасы бойынша GRI 205-2-ні ашуға ерекшелік жасалды. 2022 жыл ішінде сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы ережелер шарттардың барлық үлгілік нысандарына және өзге де банктік құжаттарға енгізілді.

«АДАМИ КАПИТАЛДЫ ДАМУ» ТАРАУЫ ҚБД

Қызметкерлерді басқару

Қызметкерлердің тұрақтамаушылық коэффициенті мына формулаға сәйкес есептеледі:

$$K_t = A / B \times 100\%$$

мұндағы, **A** – есепті кезеңде тараптардың келісімімен өз бастамасы бойынша еңбек шартын бұзған қызметкерлер саны және тұрақтамау есебінен мынадай көрсеткіштер алынып тасталды:

- аутсорсингке беруге байланысты еңбек шартын өз бастамасы бойынша бұзу;
- Банктің еншілес ұйымдарына ауысуы себебінен;
- зейнеткерлікке шығу себебінен;
- от жағушы қызметін атқаратын жұмыскердің бастамасы бойынша еңбек шартын бұзу;
- маман (интерн) қызметін атқаратын қызметкердің бастамасы бойынша еңбек шартын бұзу;
- сынақ мерзімі кезеңінде қызметкердің бастамасы бойынша еңбек шартын бұзу (қабылданған күннен бастап 3 ай ішінде);

B – есепті кезеңдегі Банк қызметкерлерінің орташа тізімдік саны.

ЖҰМЫС ОРНЫНДАҒЫ ҚАУІПСІЗДІК ЖӘНЕ ДЕНСАУЛЫҚ

Бөлім GRI Standards «GRI 403: Occupational Health and Safety» 2018 ж. нұсқасына сәйкес, сондай-ақ «KASE» Қазақстан қор биржасының жұмыс орнындағы денсаулық және қауіпсіздік саласындағы қаржылық емес ақпаратты ашу бөлігіндегі талаптарына сәйкес дайындалды.

Жарақаттану бойынша деректерді ашу кезінде ықтимал қауіпті факторлармен байланысты қызмет туралы ақпаратты көрсету үшін, Банк есептілік шекарасын кеңейтті және «Halyk Инкассация» ЖШС еншілес ұйымының деректерін енгізді.

Еңбек қызметіне байланысты жазатайым оқиғаларды тіркеу, сондай-ақ олардың есебі мен есептілігін жүргізу, ҚР Еңбек кодексінің 20-тарауына, сондай-ақ «Еңбек қызметіне байланысты жазатайым оқиғаларды тергеп-тексеру материалдарын ресімдеу бойынша нысандарды бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау және әлеуметтік даму министрінің 2015 жылғы 28 желтоқсандағы № 1055 бұйрығына сәйкес жүргізіледі.

Банкте кәсіби аурулардың пайда болу жағдайлары тіркелмеген. Қазіргі уақытта банкте «GRI 403: Occupational Health and Safety 2018» талаптарына сәйкес жұмыс орнында болмау коэффициенттері (absentee rate & lost day rate) бойынша деректерді есепке алу және есептеу жүргізілмейді.

Жұмыс уақытын жоғалтумен жарақат алу коэффициентін (LTIFR) есептеу үшін банк «GRI 403: Occupational Health and Safety» 2018 жылғы нұсқасында ұсынылған әдіснаманы пайдаланды. Төменде деректерді есептеу формуласы берілген:

LTIFR = Жарақаттар/жұмыс істеген адам-сағат * 1 000 000,

Бұл ретте 2022 жылы өндірістік қызметпен байланысты жұмыс уақытын жоғалтумен жарақат алу саны = 3

2022 жылы жұмыс істеген адам-сағат = 25 472 744 сағат

2022 жылы «Halyk Инкассация» ЖШС бойынша жұмыс уақытын жоғалтумен 3 жарақат тіркелді, оның ішінде 1 – білектің бірнеше ашық жаралары, 1 – иық белдеуі мен иықтың жарақаты, 1 - тізе буынының жарақаты. Зардап шеккендердің барлығы ер кісілер болды.

2022 жылы Банк бойынша еншілес ұйымдарды есептемегенде, еңбек қызметіне байланысты бірде бір жазатайым оқиға болған жоқ.

Банкте кәсіподақтармен еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау мәселелерін қамтитын қандай да бір келісімдер жоқ.

«ҚОРШАҒАН ОРТА ЖӘНЕ ҚОҒАМ» ТАРАУЫ

Ресурстарды жауапкершілікпен тұтыну

Су тұтыну бойынша деректерді жинау заңнамалық деңгейде белгіленген экологиялық есептілік нысандарына, сондай-ақ GRI Standards «GRI 303: Water and Effluents» нұсқаулығына сәйкес жүзеге асырылды. Су тұтыну бойынша ұсынылған ақпарат өлшеу аспаптарымен (есептегіштермен) су тұтыну көлемін тікелей өлшеуге негізделген.

Ұйым қызметінің ерекшелігіне байланысты Банк табиғи көздерден тікелей су алуды жүзеге асырмайды. Тиісінше, «GRI 303-3 Water withdrawal» нысаны бойынша деректерді ұсыну және ашу, есеп беру ұйымына қолданылмайды. Тиісті бөлімде көрсетілгендей, Банк ластаушы заттар төгінділерінің нормативтерін белгілемейді және ҚР экологиялық заңнамасының талаптарына сәйкес («GRI 303-4 Water discharge») табиғи су объектілеріне сарқынды суларды ағызуды жүзеге асырмайды.

303-5 (с) ашу қолданылмайды, өйткені Банк ауыз суды резервуарларда сақтауды жүзеге асырмайды.

Энергия тиімділігі және парниктік газдар шығарындылары

Электр және жылу энергиясын тұтынуды есепке алу, есепке алу аспаптарының көрсеткіштері негізінде жүргізіледі. Басқа отын-энергетикалық ресурстарды тұтыну жөніндегі есептілік отынның дизель отыны, бензин, көмір, табиғи газ түрлерін тұтынудың нақты деректері бойынша ұсынылады. Отынды тұтыну жөніндегі деректерді ауыстыру үшін Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрлігі Статистика комитеті Төрағасының 2016 жылғы 11 тамыздағы № 160³⁰ бұйрығымен бекітілген отын-энергетикалық теңгерімді қалыптастыру және энергетика саласын сипаттайтын жекелеген статистикалық көрсеткіштерді есептеу жөніндегі әдістемеден тиісті коэффициенттер пайдаланылды.

ПГ тікелей шығарындыларын (score 1) есептеу кезінде 2006 жылғы³¹ КӨҮСТ түгендеуінің Ұлттық басқарушы принциптерінен алынған шығарындылар коэффициенттерінің мәндері пайдаланылды. Жанама энергия шығарындыларын есептеу (score 2), электр және жылу энергиясын³² өндіру кезінде СО2 шығарындыларының ұлттық коэффициенттеріне негізделген. ПГ шығарындыларын СО2 экв тоннаға ауыстыру үшін КӨҮСТ-тің 5-ші Бағалау баяндамасынан жаһандық жылыну потенциалының мәні қабылданды.

³⁰ <http://adilet.zan.kz/rus/docs/V1600014230>

³¹ https://www.ipcc-nggip.iges.or.jp/public/2006gl/pdf/2_Volume2/V2_2_Ch2_Stationary_Combustion.pdf

³² <http://adilet.zan.kz/rus/docs/V1700015396/links>

TCFD МАЗМҰНДЫҚ КӨРСЕТКІШІ

Тақырып	Ұсынылатын нақыл сөздер	Бөлім	Бет
Басқару Климаттың өзгеруіне байланысты тәуекелдерге және олармен күресу мүмкіндігіне қатысты ұйымның басқару саясатын сипаттау	Климаттың өзгеруіне байланысты тәуекелдерге және олармен күресу мүмкіндігіне қатысты ұйымның басқару саясатын сипаттау	Корпоративтік басқару	37-40
	Климаттың өзгеруі тәуекелдерін бағалау, басқару және күресудегі басшылықтың рөлін сипаттау.	Корпоративтік басқару	32-34
Стратегия Климаттың өзгеруіне байланысты тәуекелдердің және ұйымның қызметіне, стратегиясына және қаржылық жоспарлауына қарсы тұру мүмкіндіктерінің ағымдағы және ықтимал әсерін сипаттаңыз, егер әсер маңызды болса	Климаттың өзгеруіне байланысты тәуекелдерді және ұйымның қысқа, орта және ұзақ мерзімді перспективада анықтаған мүмкіндіктерін сипаттау	Стратегия	15-19
	Климаттың өзгеруіне байланысты тәуекелдер мен мүмкіндіктер ұйымның қызметіне, стратегиясына және қаржылық жоспарлауына қалай әсер ететінін сипаттау	Стратегия Көміртексіздендіру жолында клиенттерімізді қолдау – 2.2	13-17
	Климаттың өзгеруінің әртүрлі сценарийлерінде, соның ішінде 2°C немесе одан жоғары температураның төмендеуі сценарийінде ұйымның стратегиясының қаншалықты тұрақты екенін сипаттау	Стратегия – 2.3.1 Стресс-тестілеуді жүргізу тәсілі – 2.4	25-26
Тәуекелдерді басқару Ұйымның сәйкестендіру және бағалау процестерін сипаттаңыз.климаттың өзгеруіне байланысты тәуекелдер және осы тәуекелдерді басқару	Ұйымның климаттың өзгеруіне байланысты тәуекелдерді анықтау және бағалау процестерін сипаттау	Тәуекелдерді басқару тәжірибесіне климаттық тәуекелдерді интеграциялау	13-17
	Ұйымның климаттың өзгеруі тәуекелдерін басқару процестерін сипаттау	Тәуекелдерді басқару тәжірибесіне климаттық тәуекелдерді интеграциялау	55-56
	Ұйымның жалпы тәуекелдерді басқару жүйесіне климаттың өзгеруіне байланысты тәуекелдерді анықтау, бағалау және басқару процестерін біріктіру тәсілін сипаттау	Тәуекелдерді басқару тәжірибесіне климаттық тәуекелдерді интеграциялау	57-58
Көрсеткіштер мен мақсаттар Қолданылатын көрсеткіштер мен мақсаттар жүйесін көрсетіңіз климаттың өзгеруіне байланысты тәуекелдерді бағалау, егер олар маңызды болса, оларға қарсы тұру мүмкіндігі	Климаттың өзгеруі тәуекелдерін және оның стратегия мен тәуекелдерді басқарумен байланысын бағалау үшін ұйым қолданатын көрсеткіштерді көрсетіңіз	Метрикалар мен мақсаттар – 4.1,	20-21
	Қатысты тәуекелдерді көрсете отырып, 1, 2 және қажет болған жағдайда 3 ауқымы үшін парниктік газдар шығарындыларының деңгейін қамтамасыз ету	Банк қызметіне байланысты парниктік газдар шығарындыларын шоғырландыру	57-58
	Ұйымның климаттың өзгеруі тәуекелдерін басқару үшін қойған мақсаттарын, сондай-ақ осы бағыттағы мақсаттарға жету және ілгерілеу мүмкіндіктерін сипаттау	Метрикалар мен мақсаттар – 4.1,	23-24

АББРЕВИАТУРАЛАР МЕН ҚЫСҚАРТУЛАР

АҚ	Акционерлік қоғам
ҚҚҚ	Қазақстан қаржыгерлері қауымдастығы
ЕДБ	Екінші деңгейлі банк
АТ	Ақпараттық технологиялар
АҚ	Ақпараттық қауіпсіздік
ҚБТУ	Қазақстан – Британ техникалық университеті
ТНК	Тиімділіктің негізгі көрсеткіштері
КӘЖ	Корпоративтік әлеуметтік жауапкершілік
КӨҮСТ	Климаттың өзгеруі жөніндегі үкіметаралық сарапшылар тобы
ШОБ	Шағын және орта бизнес
ХАТУ	Халықаралық ақпараттық технологиялар университеті
ҰКП	Ұлттық кәсіпкерлер палатасы
ЕҚЖҚТ	Еңбекті қорғау және қауіпсіздік техникасы
ОФ	Облыстық филиал
ЭЫДҰ	Экономикалық ынтымақтастық және даму ұйымы
ПГ	Парниктік газдар
КЖ/ТҚҚ	Заңсыз жолмен алынған кірістерді жылыстатуға және терроризмді қаржыландыруға қарсы іс-қимыл
РК	Қазақстан Республикасы
ӨФ	Өңірлік филиал
ҚОЖ	Қашықтықтан оқыту жүйесі
БАҚ	Бұқаралық ақпарат құралы
ТКЖ	Теңгерімді көрсеткіштер жүйесі

ҚТҚ	Қатты тұрмыстық қалдықтар
«Даму» қоры	«Даму» кәсіпкерлікті дамыту қоры» АҚ.
ТЖ	Төтенше жағдай
ЭЦҚ	Электрондық-цифрлық қолтаңба
3DS	Three – Domain Secure (үш жақты қорғау)
CSI	Customer Satisfaction Index (клиенттердің қанағаттану көрсеткіші)
EMC	Электрондық құжат айналымы
FATCA	Foreign Account Tax Compliance Act (АҚШ-тың Шетелдік шоттар бойынша салық есептілігі туралы заңы)
GRI	Global Reporting Initiative (Жаһандық есеп беру бастамасы)
HR	Human Resources (адами ресурстар)
LSE	London Stock Exchange (Лондон қор биржасы)
LTIR	Lost Time Incident Rate (жұмыс уақытын жоғалтумен жарақаттану коэффициенті)
MBA	Master of Business (іскерлік әкімшілік шебері)
NPS	Net Promoter Score (тұтынушылардың бейілділік индексі)
OCRM	Клиенттермен қарым-қатынасты басқару жүйесі
OWASP	Open Web Application Security Project (веб – қосымшалардың қауіпсіздігін қамтамасыз етудің ашық жобасы)
PCI DSS	Payment Card Industry Data Security Standard (төлем карталары индустриясы деректерінің қауіпсіздік стандарты)
POS – терминалы	Point of sale терминал (сату нүктесі)
QR	Quick Response (шұғыл әрекет ету)
QSA	Qualified Security Assessor (білікті қауіпсіздік инспекторы)
VIP	Very important person (жоғары лауазымды тұлға)

БАЙЛАНЫС АҚПАРАТЫ

«Қазақстан Халық жинақ банкі» акционерлік қоғамы

Мекенжайы: А26МЗК5, Қазақстан Республикасы, Алматы қ., Әл-Фараби даңғ., 40

Телефоны: + 7 727 259 0777

Факс: + 7 727 259 0271

Веб – сайты: www.halykbank.kz, <https://halykbank.com>

Тұрақты даму мәселелері бойынша электрондық пошта: MIRAK@halykbank.kz, EKATERINAS@halykbank.kz